Bridget Asher

Iubitele soțului meu

Lucy Shoreman, o americancă de treizeci de ani, cu o carieră de succes în domeniul afacerilor, căsătorită cu un bărbat cu aproape 20 de ani mai vârstă, află de la acesta că a avut, numai în decursul celor patru ani de când sunt căsătoriți, trei iubite. Onest în felul lui, soțul îi mărturisește că, de fapt, ele sunt mult mai multe, că este peste puterile lui să nu se îndrăgostească de fiecare dată când are ocazia și că a sperat doar că lucrurile se vor schimba datorită iubirii pe care i-o poartă soției lui. Lucy își părăsește soțul și după șase luni se întoarce, în principal la îndemnul mamei, care o anunță că acesta mai are de trăit foarte puțin timp, fiind bolnav de o boală în fază terminală.

Ceea ce urmează este surprinzător și nebunesc la culme. Părându-i-se nedrept să fie singura care să împartă cu el „greul", după ce toate celelalte iubite îi fuseseră alături numai „la bine", Lucy începe să le sune pe iubitele soțului ei muribund, invitându-le să se programeze să facă pe infirmierele la căpătâiul lui. Șirului de iubite, de toate vârstele, profesiile, profilele și disponibilitățile, i se adaugă și un prezumtiv fiu, un bărbat fermecător de vârsta lui Lucy.

IUBITELE SOȚULUI MEU

BRIDGET ASHER

Traducere din limba engleză de
ANA GEORGETA ANDREESCU

Curtea veche

BRIDGET ASHER este pseudonimul cu care Julianna Baggot (născută în 30 septembrie 1969), a semnat trei dintre cele aproape 20 de cărți publicate doar în ultimii 12 ani. Își mai semnează romanele pentru tineret cu un al doilea pseudonim, N.E. Bode. Este, de asemenea, o eseistă prestigioasă. În prezent lucrează ca profesor asociat la The Florida State University, unde conduce programul de *creative writing*.

A debutat la vârsta de 22 de ani cu romanul *Girl Talk*, un bestseller, urmat de *Miss America Family*, *The Madam* , *The Anybodies*, *The Slippery Map* etc. Multe dintre cărțile sale au fost distinse cu premii importante și au fost desemnate de publicații de succes drept cărțile anului. În fine, unele dintre prozele sale au fost transpuse pe ecran, în filme cu interpreți celebri precum Dustin Hoffman, Natalie Portman și Jason Bateman. Pentru cea mai recentă carte a ei, romanul *Pure*, au fost cumpărate drepturile de ecranizare de către casa de filme Fox 2000.

Romanele ei au apărut în peste 50 de ediții în limbi străine.

A publicat de asemenea trei volume de versuri, *This Country of Mothers*, *Compulsions of Silkworms and Bees* și *Lizzie Borden in Love*. Colaborează cu reviste literare de notorietate ca *Poetry*, *The American Poetry Review* și *The Best American Poetry*.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

ASHER, BRIDGET

Iubitele soţului meu / Bridget Asher ;
trad. Ana Georgeta Andreescu. - Bucureşti : Curtea Veche Publishing, 2012

ISBN 978-606-588-388-8
I. Andreescu, Ana Georgeta (trad.)
821.111(73)-31=135.1

Editor: Grigore Arsene
Redactor: Doina Jela
Corector: Iuliana Anghel
Tehnoredactor: Dragoş Dumitrescu

CURTEA VECHE PUBLISHING

str. Aurel Vlaicu nr. 35, Bucureşti, 020091
tel.: 021 260 22 87, 0744 55 47 63
fax: 021 223 16 88
distribuţie: 021 222 25 36
e-mail: redactie@curteaveche.ro
internet: www.curteaveche.ro

Design interior & Coperta: Griffon and Swans
www.griffon.ro

BRIDGET ASHER
My Husband's Sweethearts
Copyright © 2008 by Bridget Asher
All rights reserved.
This translation is published by arrangement with
The Bantam Dell Publishing Group, a division of Random House, Inc.

© CURTEA VECHE PUBLISHING, 2008
pentru prezenta versiune în limba română

ISBN 978-606-588-388-8

Pentru iubitul meu, Davi

CAPITOLUL 1

Nu încerca să dai o definiţie iubirii decât dacă ai nevoie de o lecţie despre inutilitate

ÎN TIMP CE TRECEM PE LÂNGĂ birourile companiei aeriene spre zona de înregistrare a bagajului, îi explic asistentei mele, Lindsay, cum este cu iubirea şi cu diferitele ei variante de eşec. În mijlocul mulţimii de călători — pensionari în bermude cu pisici în cuşti perforate, pentru ca animalul să aibă aer, soldaţi gălăgioşi — m-am trezit lansându-mă într-o peroraţie despre iubire, cu o doză abundentă de raţionalizări.

M-am îndrăgostit de tot felul de escroci fermecători. Am adorat bărbaţi nepotriviţi, din motive nepotrivite. Sunt vinovată. Am avut parte de o inimă nărăvaşă şi am îndurat mai mult decât partea mea de lungi accese de proastă judecată.

Mi-au lipsit unele elemente de bază în zona de control. De exemplu: nu am avut niciun fel de control în momentul când m-am îndrăgostit de Artie Shoreman — un bărbat cu ani mai vârstnic decât mine. Nu am avut niciun control asupra faptului că încă îl iubesc, chiar şi după ce am aflat, într-o singură răsuflare, că a avut trei relaţii amoroase, în cei patru ani de căsnicie cu mine. Două au fost nişte iubite de-ale lui de dinainte de căsătoria noastră, dar cu care păstrase legătura — la propriu, cum ar fi făcându-şi cadouri ca în vremea burlăciei

lui, depănând amintiri. Artie nu voia să numească aceste relaţii amoruri pentru că erau dictate de impulsuri de moment. Nu erau premeditate. Folosea termeni precum „puseu" şi „flirt". Celei de-a treia relaţii i-a spus accidentală.

În fine, nu am niciun control asupra faptului de a fi supărată că Artie s-a îmbolnăvit — atât de grav încât să fie pe moarte — chiar în toiul acestor neînţelegeri şi că îi port pică pentru simţul lui dramatic. Nu am niciun control asupra impulsului pe care l-am simţit de a mă întoarce acasă la el, chiar în acel moment, făcută praf de un discurs despre reguli asumate — când, într-un miez de noapte mama mi-a dat la telefon vestea că el este bolnav grav. Nu am niciun control asupra faptului că sunt încă furioasă pe Artie pentru că a fost un escroc, chiar şi în momentul când te-ai fi putut, poate, aştepta ca eu să o las mai moale puţin.

Îi povestesc lui Lindsay cum l-am părăsit cu şase luni în urmă pe Artie, la puţin timp după ce am aflat despre aventurile lui, şi cum chiar lucrul acesta era de făcut. Îi spun cum toate cele trei aventuri mi-au fost dezvăluite deodată — ca într-un spectacol de proastă calitate. Lindsay este mărunţică. Mânecile jachetei îi sunt întotdeauna puţin prea lungi, de parcă s-ar îmbrăca cu lucruri rămase de la sora ei mai mare care nu i se prea potrivesc. Are păr mătăsos, blond care se leagănă ca într-o reclamă şi poartă ochelari mici care-i lunecă în jos pe nasul atât de perfect şi de subţire, încât nu sunt sigură că respiră prin el. Ca şi cum nasul ei ar fi fost proiectat ca un accesoriu expresiv, fără să se ţină seamă de funcţia lui. Bineînţeles că ea ştia toată povestea. Dă din cap, întru totul de acord. Eu continui. Îi spun că nu este chiar atât de rău să faci călătorii de afaceri după călătorii de afaceri, să fii ocupată câteva luni cu un client şi apoi cu altul, fără să ratezi niciun prilej de a face un contract — o viaţă pe termen scurt petrecută

în camere de hotel. Era de așteptat să-mi pot permite și eu un răgaz în care să-mi adun sentimentele. Intenția mea era să fiu pregătită când îl voi vedea pe Artie din nou, dar nu sunt.

— Iubirii nu-i poți comanda și nici nu poți avea față de ea o destul de frumoasă atitudine democratică, îi spun lui Lindsay. Definiția democrației constă în viziunea mea în votul pentru singurele două persoane pe care am ales să mă bazez: — asistenta mea în probleme de anxietate, Lindsay, care chiar în acest moment merge lângă mine prin terminalul aeroportului JFK, și mama mea cea surescitată, care mă sună întruna. Iubirea refuză trocul, spun eu. Ea nu va negocia, nu se va tocmi cu tine ca acel turc care vinde genți Gucci contrafăcute.

Mama insistă să-i iau o geantă Gucci contrafăcută de fiecare dată când sunt în New York cu afaceri; nu pot să mă încurc cu un Gucci contrafăcut chiar în acest moment. Iubirea nu are logică, insist eu. În cazul meu: soțul meu este un escroc și un mincinos, prin urmare trebuie să mă mut sau să mă decid să-l iert, alegere despre care am auzit că unele femei aflate în situații similare au făcut-o.

Lindsay spune:

— Bineînțeles, Lucy. Fără îndoială.

Ceva în tonul plin de încredere al lui Lindsay mă izbește. Ea este în mod frecvent excepțional de pozitivă și uneori aprobarea ei bine remunerată mă face să mă gândesc de două ori. Încerc să-mi continui discursul. Spun:

— Trebuie să-mi inventariez greșelile, totuși, incluzându-le pe cele la care ajung, în mod natural, cu ajutorul mamei. Mama — regina gafelor de raționament în ce privește bărbații. Îmi vine în minte o imagine a ei într-un costum de velur transpirat, zâmbind către mine cu un amestec de mândrie, speranță și milă. Trebuie să-mi inventariez greșelile, pentru

că ele m-au făcut cea care sunt. Şi sunt o persoană pe care am ajuns s-o plac — cu excepţia situaţiilor când mă ia valul şi comand feluri de mâncare în plus în restaurante care servesc sushi, situaţii în care reacţionez complet exagerat, ştiu.

— Pe bune, aprobă Lindsay, puţin prea repede.

Şi eu mă opresc în mijlocul aeroportului — cu laptopul legănându-se înainte, cu roţile micii mele valijoare făcând o oprire bruscă (îmi împachetasem numai strictul necesar — Lindsay îmi va trimite restul lucrurilor mai târziu). Nu sunt pregătită să-l văd, spun eu. Artie are nevoie de tine, îmi spusese mama în timpul ultimului apel telefonic nocturn. Este încă soţul tău, la urma urmelor. Şi este foarte urât să părăseşti un soţ pe moarte, Lucy.

Aceasta a fost de fapt prima oară când cineva îmi spusese răspicat că Artie urma să moară. Până în acel moment treaba fusese serioasă, desigur, dar el este încă tânăr — are numai cincizeci de ani. Vine după un lung şir de bărbaţi care au murit tineri, dar asta n-ar trebui să însemne nimic — nu cu realizările de astăzi ale medicinei.

— Este numai teatral, cum e el de obicei, i-am spus mamei, încercând să revin la vechiul scenariu, acela în care glumeam despre încercările îngrozitoare ale lui Artie de a mă aduce înapoi.

— Dar dacă nu este numai teatral? a spus ea. Tu trebuie să fii aici. Plecarea ta, acum, este o karma rea. Te vei întoarce în viaţa viitoare în chip de scarabeu.

— De când vorbeşti tu despre karma? am întrebat.

— Am acum un prieten budist, mi-a spus mama. Nu ţi-am povestit despre lucrul acesta?

Lindsay m-a apucat de braţ.

— Te simţi bine?

— Mama are un prieten budist, îi spun, parcă explicându-i cât de groaznic și de aiurea este totul. Mi s-au umplut ochii de lacrimi. Panourile indicatoare din aeroport devin neclare. Îi întind portmoneul. „Nu voi fi în stare să-mi găsesc cartea de identitate."

Mă conduce spre o cabină telefonică, lângă un lift și începe să scotocească prin geanta mea. Eu nu mă pot concentra asupra acestui lucru pentru moment. Nu pot pentru că știu ce este înăuntru — toate cartonașele pe care le-am scos din pliculețele prinse cu agrafe mici de plastic verde pe buchetele de flori, comandate zilnic de la distanță de Artie pentru mine.

Artie mă găsește indiferent în ce cameră de hotel sau apartament m-am instalat, oriunde se întâmplă să fiu pe continentul american (Cum de știe unde mă aflu? Cine îi dă itinerariul meu — oare mama? Întotdeauna am suspectat-o pe ea, dar niciodată nu i-am spus să înceteze. În sinea mea, îmi place că Artie știe unde sunt. În sinea mea, am nevoie de flori, chiar dacă o parte din mine le urăște, și de el).

— Mă bucur că ai păstrat toate astea, spune Lindsay.

Ea a fost în camerele mele de hotel. A văzut florile care se adună până când sunt toate în diferite stadii de ofilire. Îmi înmânează documentul.

— Îmi doresc să nu le fi păstrat. Sunt foarte sigură că este un semn de slăbiciune, îi spun eu.

Ea scoate un card din geantă.

— Știi, întotdeauna m-am întrebat ce poate să-ți spună în toate acele bilețele.

Brusc, nu mai vreau să mă aflu la coadă pentru control împreună cu un cârd de străini. Coada este lungă, dar tot am destul timp, prea mult timp. De fapt, știu că nu îmi voi găsi liniștea nici de cealaltă parte, că mă voi simți ca într-o cușcă — ca una dintre pisicile alea cărate în bagaj. Nu vreau să fiu singură.

— Bine, uită-te.

— Eşti sigură? spune ea şi ridică din sprâncenele subţiri.

Mă mai gândesc un pic. Nu vreau de fapt să revăd bileţelele de dragoste ale lui Artie. O parte din mine este disperată să smulgă geanta din mâinile ei, să-i spună *Îmi pare rău! M-am răzgândit* şi să stau la coadă cu ceilalţi. Dar o altă parte din mine vrea ca ea să citească aceste bileţele, să vadă dacă sunt aşa manipulatoare cum cred eu că sunt. De fapt, cred că am nevoie de asta chiar acum. O mică validare frăţească.

— Da, îi spun.

Ea scoate biletul şi citeşte cu voce tare.

„Numărul 47: *Convingerea ta că în fiecare sufragerie trebuie să existe o sofa, pentru oamenii care vor să stea întinşi, pentru siestă, şi să participe totuşi la conversaţia inteligentă.*"

Lindsay se uită la mine.

— Îmi place să stau întinsă după ce mănânc — ca egiptenii sau ca nu ştiu ce alte popoare. O sofa în sufragerie este foarte utilă.

— Ai sofa în sufragerie?

— Artie mi-a cumpărat una cu ocazia primei aniversări a căsătoriei.

Nu vreau să mă gândesc la lucrul acesta acum, dar gândul este aici în mintea mea — o sofa lungă, veche, retapiţată cu o pânză cu maci roşii pe fond alb şi cu bordură de lemn închis la culoare, care se potriveşte cu mobila de sufragerie. Pe ea am făcut dragoste în prima noapte petrecută în casă, pernele ei tari lunecând de sub noi pe podea, stinghiile-i vechi scârţâind.

Lindsay mai scoate un bilet şi citeşte: „Numărul cincizeci şi doi: *Cum pot fi unite aluniţele de pe sânii tăi pentru a forma cu aproximaţie o constelaţie Elvis.*"

O echipă de stewardese trece pe lângă noi într-o formaţie semănând cu litera V a gâştelor migratoare. Câteva dintre

fostele iubite ale lui Artie au fost stewardese. El și-a făcut averea deschizând la treizeci de ani un restaurant italienesc (în ciuda faptului că nu avea niciun pic de sânge italienesc în el) și apoi a dezvoltat un lanț național de restaurante. A călătorit mult. Stewardese, din belșug. Le-am privit foșnind pe lângă noi cu ciorapii lor de nailon, în zgomotul roților valizelor pe care le trăgeau după ele. Stomacul mi se strânge pentru o clipă.

— Odată, chiar a făcut asta, a unit alunițele și a format constelația. Avem fotografiile. Aștept ca furia îndreptățită a lui Lindsay să se manifeste, dar se pare că nu e cazul. De fapt, remarc că zâmbește discret.

Scoate al treilea bilet.

„Numărul 55: *Teama că, dacă-l ierți pe tatăl tău — o dată pentru totdeauna — ar putea într-un anumit sens să dispară efectiv, chiar dacă este mort de mulți ani.*"

Lindsay ridică iarăși din sprâncene, privindu-mă.

— Artie este un bun ascultător. Își amintește tot. Ce pot spune? Asta nu înseamnă că trebuie să-i iert trădarea și să mă duc la el.

Iată unul dintre motivele pentru care-l urăsc pe Artie. El este atât de total și în întregime el însuși, atât de personal, iar când l-am întrebat de ce m-a înșelat, mi-a venit cu un răspuns banal, răsuflat. Se îndrăgostea de femei tot timpul. Credea că asta o să înceteze când ne-am căsătorit, dar nu a putut. A mărturisit că se îndrăgostește mereu, în fiecare zi, chin în fiecare zi, că adoră totul la femei — felul în care se leagănă când merg, gâturile lor fine —, le iubește chiar și imperfecțiunile. Și se lasă prins. Ele îl obligă să rămână. Dintr-odată femeia pare că îi povestește tot și, apoi, în următoarele zece minute ea își desface nasturii la bluză. El mi-a spus că se urăște pe el însuși — bineînțeles — și că nu vrea să mă rănească.

În același timp, le iubește pe femeile cu care a avut relații — pe toate în diferite feluri, pentru motive diferite. Dar nu vrea să-și petreacă viața cu ele. Vrea să-și petreacă viața cu mine. Îl urăsc pe Artie pentru că mă trădează, da, dar l-aș putea urî și mai mult dacă m-ar ține captivă într-un asemenea clișeu stingheritor. Am fost prea rănită pentru a reacționa, prea furioasă pentru a face altceva decât să plec.

— Crezi că se va face bine? întreabă Lindsay, referindu-se la sănătatea lui.

— Știu, îi spun eu. Știu. O femeie de treabă s-ar duce acasă și l-ar ierta pentru că este așa de bolnav. O persoană cumsecade ar fi stat probabil și ar fi încercat să rezolve problemele, într-un fel sau altul, și nu să alerge prin țară, așa cum fac eu. Știu.

Mă cuprinde emoția. Tac un moment ca să-mi șterg lacrimile. Îmi curge rimelul. De ce m-am dat eu oare cu rimel? Realizez că sunt îmbrăcată total nepotrivit. Port un costum de birou — pantaloni maro, pantofi scumpi, taior. Unde mi-a fost gândul? Îmi amintesc că m-am îmbrăcat în timp ce-mi făceam în viteză bagajul. Eram pe pilot automat — ciocnindu-mă de lucruri prin camera de hotel, printre florile care se veștejeau. Sunt auditor — parteneră la o firmă, de fapt — și arăt ca atare, chiar și acum când nu ar trebui. Credeți-mă, sunt conștientă de ironia că slujba mea este să știu când cineva înșală și că am fost oarbă la infidelitățile lui Artie, atât de mult timp.

— E de așteptat să cunosc frauda îndeaproape. Cu asta îmi câștig existența, Lindsay. Cum de am putut să nu văd ce se întâmpla?

— Ei, nu s-a descurcat nici el foarte bine cu riscul de a fi descoperit.

Lindsay zâmbește, încercând să mă înveselească. Recent, a fost la o conferință despre riscul de a fi descoperit, și în acest moment este mândră de ea în privința asta.

— O vei scoate la capăt, Lucy. Tu rezolvi orice. Asta faci tu cel mai bine!

— În meserie, îi răspund eu. Dar viața mea personală nu e deloc la fel. Sunt două lumi diferite.

Lindsay se uită împrejur de parcă ar fi puțin nelămurită. Confuzia i se citește pe față, își exprimă nedumerirea, ca și cum tocmai a auzit, pentru prima oară, că există de fapt două lumi diferite — un moment de zonă crepusculară. Eu o criticam pentru transparența ei exagerată. Urma să-și asume responsabilități, cât eram eu plecată, și va trebui să lucreze din greu, dacă vrea s-o scoată la capăt.

I-am vorbit despre necesitatea de a încerca să nu-și mai expună emoțiile atât de ușor. I-aș ține un mic discurs despre aceasta, chiar acum, dar în momentul de față, nu sunt deloc un model de disciplină emoțională.

— Crezi că trebuie să-l iert, nu-i așa? Crezi că ar fi timpul să mă duc acasă și că ar trebui ca împreună să punem lucrurile la punct, nu-i așa?

Nu prea știe ce să spună. Se uită într-o parte și-n alta și apoi cedează și dă din cap.

— Pentru că merită sau pentru că e bolnav?

Ea se mută de pe un picior pe altul.

— Nu știu dacă acesta este motivul sau nu, dar uite, eu nu am avut niciodată un prieten care să poată enumera trei sau, poate, patru motive pentru care mă iubește. Nu că aș fi cerut o listă sau ceva de felul acesta, dar înțelegi ce vreau să spun. Pentru că Artie te iubește pur și simplu.

Artie mă iubește pur și simplu — în această clipă, afirmația pare adevărată, ca și cum ea a înlăturat toate gesturile pe care

eu le-am luat drept manipulare și le-a văzut numai ca pe o manifestare a iubirii lui pentru mine. Sunt șocată de acest mod de a privi lucrurile, de limpezimea lor. Nu sunt sigură cu privire la modul în care să răspund.

— Sunt sigură că te vei descurca bine cât timp sunt plecată, îi spun. Știu că poți.

Ea e puțin luată prin surprindere. Se îmbujorează, din nou ceva ce nu trebuie să facă, dar în acest caz sunt bucuroasă să o constat. Se înclină ușor.

— Îți mulțumesc pentru votul de încredere.

— Ai tot ce-ți trebuie?

— O să mă descurc.

— Bine atunci.

Se întoarce și se amestecă în mulțime. Este toată femeie de afaceri acum, cu bărbia în sus, cu brațele legănându-i-se hotărâte. Sunt mândră de ea.

Și chiar atunci liftul scoate un clinchet *ding!* și eu mă gândesc la biletul 57 al lui Artie — cel care a sosit în dimineața aceasta și care, de atunci, mușcă din mine: *Felul tău de a iubi clinchetul liftului, și cum ai spus odată că este ca o mică adiere de speranță, că lucrurile se vor schimba, că tu vei hotărî, în cele din urmă, să te duci undeva și să o iei de la capăt.*

Singura problemă este că mie nu-mi plac lifturile. Întotdeauna am avut sentimentul că sunt mici cutii mișcătoare ale morții — dacă e să însemne ceva pentru mine, clinchetul lor mi se pare un dangăt funebru, sinistru. Întotdeauna m-au făcut să mă simt claustrofobă și, încă ceva, nu mă prea omor după schimbare — cum ar fi, să zicem, să afli că soțul te înșală și, în ciuda oricărei călătorii recente, niciodată nu am avut de fapt sentimentul că m-am hotărât în cele din urmă să mă duc undeva să o iau de la capăt. *O mică adiere de speranță*? Niciodată nu am spus așa ceva. Numărul 57 nu-i al meu. Numărul 57

aparține unei alte femei. Apariția unei alte femei, la felul cum, în acest moment, propria viață — munca mea și viața personală — pare să aparțină altei femei.

O femeie în vârstă într-un cărucior cu rotile este împinsă afară din lift de un tânăr — poate fiul ei? Trec pe lângă mine, și ușile de oțel se închid. Îmi văd imaginea difuză în ele și mă simt cealaltă femeie. Oricât de nepotrivit pare, aceasta este viața mea.

CAPITOLUL 2

Străinii fericiți pot scoate ce este mai rău din tine

CÂND URC ÎN AVION îi fac cu mâna stewardesei, ca răspuns la salutul ei. Aceasta este dată cu un ruj extrem de roşu şi aşa de strălucitor, încât arată ciudat — în special de aproape. — Voi avea nevoie de un gin tonic, imediat, îi şoptesc. Am locul chiar aici la 4A.

Ea zâmbeşte, îmi face cu ochiul. M-am decis deja să beau cât durează zborul, chiar înainte de a mă uita şi de a o vedea pe femeia lângă care voi sta. Aceasta este de vârsta mamei, este surescitată, proaspăt bronzată, extrem de zâmbitoare. Încerc să nu o privesc în ochi.

Eram o persoană amabilă, jur, aşa eram. Obişnuiam să spun *Iertaţi-mă* şi *Nu, după dumneavoastră*. Le zâmbeam străinilor. Glumeam cu vecinii de scaun prea comunicativi. Dar nu şi acum. Nu, mulţumesc. Nu mă interesează bucuria altora. Mă jigneşte chiar. Când mă uit la această femeie, îmi vine ideea să mă prefac că sunt străină. Aş putea să apelez la un delicios: „Nu ştiu engleză!" Dar femeia aceasta mă sperie, părându-mi-se genul care te terorizează trecând peste diferenţele culturale — folosindu-se de şarade şi desenând imagini — pentru a comunica. Pare o combinaţie excesivă de

veselie și de pudoare. În plus, mă declarasem deja americancă, o americancă disperată, față de stewardesă și, de vreme ce alcoolul este la ea, vreau să-mi protejez relația.

În timp ce-mi pun cu efort bagajul supradimensionat în locul special de deasupra, femeia izbucnește:

— Este pentru prima dată!

Nu prea știu cum să iau declarația ei. Totul sună prea personal.

— Poftiți?! spun eu, prefăcându-mă că nu am auzit-o bine și sperând că o mică întrerupere neașteptată în comunicare îi va da răgazul să se răzgândească să-și dezvăluie secretele străinilor, în avion.

Ea strigă spre mine, crezând probabil că sunt puțin surdă:

— Pentru prima dată! La clasa *business!*

— Felicitări, spun eu, fără a fi sigură dacă acesta este răspunsul potrivit. Chiar așa? Și vă place?

Stau în picioare pe culoar, așteptând ca ea să se ridice. Dar se pare că nu vrea să-și abandoneze locul, nici măcar pentru o clipă, de parcă s-ar teme că cineva ar putea să-i fure privilegiul. Trebuie să mă strecor pe lângă ea pentru a ajunge la locul de la fereastră. Decid să trec prin fața ei cu fundul, poate că soluția este o ușoară agresiune pasivă. Nu are niciun efect. Ea spune:

— Fiul meu mi-a cumpărat locul la clasa business. Ce nevoie am de clasa business ca să zbor de la New York la Philadelphia? îi zic eu. Dar el nu mă ascultă. Așa-i de fudul.

Sunt sigură că se așteaptă să spun: Oh, și cu ce se ocupă? Dar îmi reprim întrebarea. Mă ridic să văd dacă stewardesa a remarcat disperarea din vocea mea și se ocupă de comanda mea cu băutura. Nu o văd, și asta mă enervează. Mă uit pe geam la echipa de la sol. Sunt geloasă pe căștile lor pline cu bâzâitul motorului.

Femeia mă măsoară pe îndelete. Îi simt privirea şi realizez imediat că este genul acela cu care mama mea nu este de acord — care nu se machiază, nu-şi vopseşte părul şi nu merge la sală. Mama ar numi-o delăsătoare, ceea ce presupune că femeia a făcut cândva aceste lucruri, fapt care poate fi adevărat sau nu. Numai că mama consideră că delăsătoarele au renunţat la luptă.

— Ce luptă? am întrebat-o în trecut.

— Lupta cu semnele vârstei.

Mama este întotdeauna corespunzător îmbrăcată, adesea într-un costum de catifea cu pantaloni asortaţi — eu îi spun ţinută oficială cu taior şi pantaloni —, coafată şi machiată exagerat. Pare să-şi pună aşa de mult fard în ultimul timp, încât nici nu mai încearcă de fapt să arate mai atrăgătoare, ci speră numai să-i deruteze pe oameni, ascunzându-se în spatele machiajului. Nu ştiu dacă asta-i o luptă pe care să vreau s-o duc, ca s-o spun pe şleau. Aproape că simt o tandreţe faţă de femeia de lângă mine, pentru că ei nu-i pasă aşa de mult de ce cred oamenii despre ea. Ea nu a abandonat lupta, ci, probabil, s-a ridicat deasupra ei. Dar tandreţea mea nu durează mult. Ea spune:

— Eşti una dintre acele femei puternice în profesie de care se vorbeşte în ziua de azi?

Cine-s acestea? mă întreb eu. Mă aplec spre ea, conspirativ.

— Nu sunt un superputernic mascul profesionist, admit eu.

Ea ia cuvintele mele ca pe o glumă plină de haz. Se trage înapoi şi râde. Se lasă pe spate, şi râsul ei se ridică spre gurile de aer de deasupra. Îşi revine repede totuşi şi îmi pune o altă întrebare:

— Faci probabil parte dintr-unul din acele cupluri superputernice cu un copil care studiază Mozart. Am auzit despre

acești copii geniali din cuplurile superputernice. Am dreptate?

Întrebarea ei are aerul celor puse la concursurile televizate.

— Îmi pare rău, spun. Eu nu am copil. Nici genial, nici altfel.

Asta-i o rană veche. Artie și cu mine începusem să ne gândim la o familie. Începusem să reconfigurăm dormitoarele pentru a găzdui o bonă. Ne luasem obiceiul să ne întrerupem conversațiile ca să spunem: „Stai, acesta ar fi un nume frumos pentru copil." Numele erau întotdeauna ridicole — Ravenous, Cotillion, de ce Nathaniel și nu Neanderthal? Pe linia tendinței curente de a le da copiilor nume de locuri (Londra, Paris, Montana), noi întocmeam propria listă: Düsseldorf, Antwerp, Mackensack. Artie tocmai vânduse o altă parte din rețeaua de restaurante italienești și angajase un tânăr, dur, genul care devine curând mogul, pentru a mai prelua din presiunea afacerii. Viețile noastre se mai liniștea și începusem să încercăm să avem copii. Uram termenul *încercare*, parcă eram două trupuri biciuindu-se aiurea unul pe altul. El implică incompetența sexuală, și asta nu a fost niciodată una dintre problemele lui Artie. Și chiar două luni mai târziu, am interceptat un e-mail de la o femeie care semna „Springbird" (pasăre de primăvară). Nu mi s-a părut corect să fiu înșelată cu o femeie care-și spune *Springbird*! Dădusem de multe ori de *Springbird* când căutasem informații despre călătoriile lui Artie și o considerasem, în mod greșit, agentul lui. E-mailul întreba dacă spinarea lui Artie era în regulă după ce „dormise pe acea dormeză plină de gloduri" și spunea că femeia aceea „îl iubea" și că „îi simțea îngrozitor lipsa". Îngrozitor.

Atunci m-am dus la secretara partenerului lui Artie. Secretara lui Artie este o femeie austeră, cu buze lipite care nu mi-ar spune niciodată ceva. Dar secretara partenerului lui,

Miranda, este o bârfitoare legendară. Am invitat-o la prânz la locul ei favorit, la bufetul „Toţi puteţi mânca mâncarea chinezească a regelui", prefăcându-mă că-i cer sfatul, lăsând-o să creadă că ştiu mult mai mult decât ştiam. Ea le-a dat drumul noutăţilor peste puiul cu sos dulce-acrişor şi cu cartofi prăjiţi, îndoindu-se că Artie avea pe cineva. Văzuse şi ea un e-mail sau două şi coroborase numele *Springbird*, dar nu avea alte date în plus. Horoscopul meu spunea: „Vei face o excursie pe Nil." Ce însemna asta? Era o metaforă?

Când am ajuns acasă, i-am vorbit despre problema mea lui Artie în timp ce el făcea duş. El a ieşit de sub duş şi mi-a spus adevărul, întreg adevărul, nu numai despre femeia de care-mi vorbise Miranda, ci a mărturisit cele două alte „aventuri pe fugă — pierderile de timp". A spus că-mi va povesti tot ce vreau să ştiu. Deschidere totală. A spus:

— Voi face totul să fiu în privinţa asta corect.

Dar nu am vrut să aflu niciun fel de detaliu. S-a aşezat pe marginea patului matrimonial, cu un prosop în jurul taliei şi cu părul încă plin de şampon. În acest moment, stând lângă femeia aceasta la clasa business, uitându-mă la maneta ridicată din faţa mea, îl disprețuiesc pe Artie la fel de mult cât l-am disprețuit atunci. L-am disprețuit pentru ce? Nu atât pentru infidelitate — asta mă copleşeşte uneori —, ci îl disprețuiesc pentru nepăsare. Cum a putut fi atât de nepăsător în ceea ce priveşte căsătoria noastră, în privinţa mea?

— Ei, gândi cu voce tare delăsătoarea, superputernică nu este cuvântul potrivit. Nu este exact. Seamănă mai mult cu ceea ce lumea numeşte celulare ultramoderne. Cum le spune lumea? Cupluri forte? Este corect? Soţul tău cu ce se ocupă?

În sfârşit, stewardesa vine pe interval ducând în mână băutura pentru mine. Zâmbeşte. Se apleacă şi mi-o dă.

— Cu ce se ocupă soțul meu? repet eu întrebarea. Ei bine, stewardesele sunt întotdeauna favoritele lui.

Femeia spune:

— Oh... ei... nu la aceasta mă refeream!

Stewardesa nu este deloc surprinsă. Zâmbește trist, strâmb, cu buze de pește, ca și cum ar spune: *Crezi că e ușor să fiu ce sunt?*

Eu ridic din umeri.

Am încheiat cu succes această conversație și nici măcar nu a trebuit să scot armele grele — „Eu sunt auditor" ceea ce tinde să-i reducă pe oameni la tăcere. Femeia mai în vârstă deschide o carte căreia îi făcuse o îmbrăcăminte, ca să-i ascundă coperta. Spintecătorul de corsete? Nu mă interesează cartea ei cu coperțile îmbrăcate. Îmi întorc capul spre geamul oval. Mă joc cu transperantul de plastic, și simt un nod în gât și știu că sunt pe punctul să plâng. Nu-mi place să mă las cuprinsă de emoții. Încerc să îmi distrag atenția cu mici consemnări mentale despre ce partener ar trebui să sun să-i spun cum va fi gestionată această absență necesară de la muncă, cine va conduce echipa de manageri, cine va da mâna cu clienții mei. Eu m-am hotărât să devin auditor pentru că mă făcea să mă gândesc la ceva foarte puternic, de neclintit. Am fost atrasă de șirurile ordonate de cifre, pentru felul în care pot fi așezate aceste numere, pentru lipsa de emoție a activității.

Auditor. Este felul de slujbă pe care tata nu ar fi putut s-o facă niciodată. El era „antreprenor", dar nu a discutat niciodată cu noi despre ce înseamnă termenul acesta. În multe privințe, el a fost primul escroc sentimental de care m-am îndrăgostit. În liceu, am avut și eu o fază când am fost escroacă sentimentală, dar nu m-a lăsat inima să-i rănesc pe oameni. Mi-am asumat rolul de auditor pentru a mă menține fermă. Auditorii nu plâng. Nu se emoționează la alegerea

taxei. Ei studiază cu atenţie cifrele. Ei calculează. Ei decid unde cifrele sunt corecte sau false. Am ales să fiu auditor pentru că ştiam că mă vor instala în încăperi îmbâcsite, înşirate una după alta, împreună cu alţi auditori — în cea mai mare parte bărbaţi, dintre care niciunul nu va avea nimic în comun cu tatăl meu. M-am imaginat îndrăgostindu-mă de un coleg auditor şi ducând o viaţă foarte ordonată şi echilibrată emoţional. Auditul mă va face mai dură, mă va linişti. Şi poate că m-a şi făcut pentru un timp. Poate a reuşit. După care, l-am întâlnit pe Artie.

Am renunţat să mă lupt cu accesul de plâns. Am dat drumul la lacrimi să-mi curgă pe obraji. Scot un şerveţel din poşetă, scormonind pe lângă bileţelele de amor de la Artie şi-mi suflu nasul. Beau ginul tonic dintr-odată, comand încă unul înainte de decolare.

CAPITOLUL 3

Între iubire şi ură nu există o graniţă clară

SUNT CONŞTIENTĂ CĂ, LA FIECARE EXPIRAŢIE, umplu cu aburi de gin microbuzul. Mi-aş cere scuze faţă de şofer, dar parcă o aud pe mama spunându-mi să nu le cer scuze celor din sfera serviciilor. *Este aşa de burghez.* Faptul că am făcut parte din burghezie toată copilăria mea pare că nu contează. Decid să nu-mi cer scuze totuşi, pentru că nu vreau să-l fac pe şofer să se simtă prost. Să-ţi ceri scuze pentru beţivăneală este ceva ce nu trebuie să faci cât timp tragi la măsea — acesta-i unul dintre beneficiile beţiei, nu? Nu-ţi pasă că oamenii văd că eşti beat. Dar faptul că vreau să-mi cer scuze este dovada că băutura îşi pierde din efect, din păcate. Mănânc câteva cireşe trase în ciocolată cumpărate de la un chioşc din aeroport şi trăncănesc fără rost.

— Aşadar, niciun hobby? îl întreb pe şofer.

Am întâlnit şoferi care erau jucători de cărţi, supravieţuitori ai vreunui crunt genocid, taţi a paisprezece copii. Uneori pun întrebări. Alteori nu.

— Dau lecţii de tenis, spune el. În trecut nu era un hobby, dar acum cred că este.

— Eraţi bun?

— Am câştigat câteva runde cu cei mai buni dintre jucători. Mă priveşte prin oglinda retrovizoare. Dar nu am făcut ultimul salt de care e nevoie pentru a trece la nivelul următor. Şi nu mi-a picat bine. Acum, arată pentru mine ca un profesor de tenis. Este bronzat şi muşchii de la braţul drept sunt supradezvoltaţi, ca ai lui Popeye marinarul.

— Nu ţi-a picat bine?

— M-am pus pe băut, cum ar spune bunica.

Asta-i alarmant. El are volanul în mână.

Trebuie că mi-a simţit nervozitatea.

— Sunt în recuperare, adaugă el repede.

— Ah.

Mă simt vinovată că sunt beată în acest moment, ca atunci când Artie şi cu mine le-am dus o sticlă de vin cadou noilor noştri vecini, ca să aflăm apoi că soţul era un alcoolic în recuperare. Sunt sigură că şoferul poate spune că eu mi-am luat doza pentru astăzi. Vreau să mă scuz, dar mă străduiesc să nu o fac. Cu cât vorbesc mai mult, cu atât eliberez mai mult miros de gin — asta-i logica mea de om beat, în acest moment. Într-un acces de paranoia, mă întreb dacă voi deveni o beţivă. În halul ăsta voi ajunge? Voi fi genul care să pută a alcool? Îmi fac griji cu privire la constituţia mea, şi în plus vomit când beau şi urăsc mirosul de vomă aşa de mult, încât ştiu că niciodată nu voi deveni alcoolică. Îmi lipseşte robusteţea necesară şi mă simt uşurată.

— Tu joci?

Mă uit la el, nelămurită.

— Tenis?

Oh, da! Ridic din umeri şi îi fac semn că „numai puţin", apropiindu-mi degetele şi privind cruciş spaţiul mic rămas între ele.

Maşina alunecă luând curbele din cartierul meu, pe lângă pajiştile catifelate ale Drumului Principal. Niciodată nu m-am

potrivit de fapt cu locul ăsta. Erau petreceri cu grătar și cocktail, și o mulțime de alte mici petreceri intime unde femeile se adună să bea vin, să mănânce ciocolată și să dezvolte o adorație nesănătoasă pentru lumânări, coșuri de nuiele sau jucării educative. A fost odată și o petrecere sex-toy, dar este ciudat cum, după o conversație poticnită, vibratoarele pot părea la fel de plicticoase ca lumânările cu parfum de ceai de vanilie.

Mai am încă prietene aici, dar nu de genul pe care mi l-am dorit întotdeauna. De fapt, când lucrurile au început să meargă rău, am fost fericită să plec înainte ca ele să-mi telefoneze pentru a-mi transmite compătimirea lor alarmantă. Nu mi-a trebuit simpatia lor sinceră și cu siguranță nu mi-a trebuit genul de simpatie prefăcută, menită să mă facă să depășesc depresia din interior care ar fi făcut apoi turul cartierului. Am fost furioasă pe Artie. Pentru trădare, dar și pentru mândria mea rănită. Eu am fost proasta. Eu nu am înțeles rolul care-mi era impus. M-am întrebat ce le spunea Artie femeilor lui despre mine. Existam în acele relații pe care le avea el, dar eram absentă, incapabilă să mă apăr. Ce versiune a mea intra atunci în joc? Cea de obstacol, de scorpie, de acritură? Sunt atâtea posibilități între care poate să aleagă soția înșelată — niciuna dintre ele bună.

Luăm curba și știu că, dacă ridic privirea, voi vedea casa. Nu sunt tocmai pregătită. Artie și cu mine împărțisem casa în două. El voia să o plătească toată, dar eu am insistat. Era prima mea casă și voiam să simt că este chiar a mea. Mama credea că sunt nebună să mă înfurii și să-l las pe Artie acolo. Mama are teorii despre cum să divorțezi în condiții bune. Ea mi-a spus:

— Când ajungi la divorț, cel mai important lucru este să rămâi în casă și nu strică să ascunzi câteva obiecte de valoare. Dacă nu pot fi găsite, cum pot fi împărțite? Să devii o intrusă.

Eu întotdeauna rămân în casă şi continui să stau acolo până când casa este a mea.

I-am spus că eu nu vreau casa şi nici nu vreau să ascund lucruri de valoare. Dar ea mi-a retezat-o de parcă aş fi comis o blasfemie:

— Să nu spui asemenea lucruri! Eu te-am crescut cum trebuie.

De parcă refuzul meu de a deveni o intrusă în propria casă ar fi fost o tară socială, ca atunci când nu scrii scrisori de mulţumire sau nu porţi pantofi albi de Ziua Muncii.

Au trecut şase luni de acum şi nu ştiu la ce schimbare epocală să mă aştept, dar când microbuzul aeroportului intră pe alee, sunt surprinsă să recunosc întru totul casa. Mă aşteptam oare să fie în stare proastă? Se pare că Artie da, era în stare proastă. Boala de inimă a fost detectată la doar câteva săptămâni după ce eu am plecat. Coincidenţa a fost suspectă, date fiind pregătirile de plecare. Eu am crezut întotdeauna că e o glumă, un apel la compasiune, dar acum lucrurile arată ca şi cum boala lui ar fi vina mea. Mă aplec să-l plătesc pe şofer şi, în ciuda faptului că suntem doi străini, simt o nevoie inexpresibilă să-i spun *Artie e cel care mi-a frânt inima. Nu eu pe a lui*. Reuşesc să mă stăpânesc.

Şoferul, fost candidat la titlul de campion de tenis/alcoolic aflat în recuperare, îmi întinde cartea de vizită, decorată cu o rachetă de tenis.

— Dacă vreodată vrei să-ţi exersezi unduirea trupului, spune el, făcându-mi cu ochiul.

Unduirea trupului... Şoferul, fost campion de tenis în devenire/alcoolic în recuperare, se dă la mine? Cred că da. Iau cartea de vizită, ignorând semnul făcut cu ochiul.

— Mulţumesc.

Consecinţa înşelătoriei lui Artie este că am devenit aşa de austeră, aşa de dură, încât absolut niciun bărbat nu a mai

flirtat cu mine. Arăt oare vulnerabilă? Mi-am pierdut austeritatea tocmai când am mai mare nevoie de ea? Sau poate din cauză că sunt beată în timpul zilei... Îi dau bacşiş, modest. Nu vreau să-şi facă o idee greşită. Se oferă să-mi care valiza.

— Nu, nu, este în regulă.

Sunt genul de băutoare care stă țeapănă ca să compenseze nesiguranța. Artie îmi zicea beţivă care se ţine pe picioare. Merg țeapănă până la valiză şi merg țeapănă spre casă, mulțumită să aud microbuzul îndepărtându-se fără să claxoneze.

Cineva se ocupă de grădină, pliveşte buruienile. O suspectez pe mama, ea are elanuri de acest fel, a avut întotdeauna. Îmi propun în mintea mea să-i spun să se oprească şi încetez să mă mai gândesc. Intru pe uşa din faţă. Miroase a casa mea — un amestec de soluţie de curăţat, parfumată şi de loţiune de după ras a lui Artie, şi de săpun, şi de usturoi, şi de miros de lemn ud de la şemineul gol. Şi pentru moment, mi-e bine să fiu acasă.

Fotografia noastră de nuntă — amândoi într-un vechi Cadillac decapotabil — stă încă pe consolă. Răvăşesc o grămadă de scrisori aflate pe măsuța din hol. Trec prin bucătărie, prin sufragerie — găsesc acolo sofaua cu maci, cea pe care a retapiţat-o pentru aniversarea noastră. Simt un junghi în inimă. Închid ochii şi ies. Aud televizorul în camera de lucru. O iau pe hol şi dau peste o asistentă medicală tânără, îmbrăcată într-una din uniformele acelea imprimate cu desene făcute de copii. Doarme în scaunul pliant al lui Artie. Era neapărată nevoie să fie tânără? Nu putea să fie o asistentă în vârstă şi uscată? Trebuia să fie aşa de blondă? Bineînțeles, prezența ei era probabil alegerea obişnuită a unui calculator, şi pare cu toate astea deosebit, cosmic de insultător.

O las pe asistenta medicală sforăind şi urc scara, aruncând câte o privire spre fotografiile înşirate pe perete. Este locul

unde atârnă de obicei fotografiile de familie, dar aici sunt fotografii artistice pe care le-am făcut înainte să-l întâlnesc pe Artie, demult, în faza mea de artist-fotograf: fotografii cu un câine trecând în viteză, cu capul scos prin trapa unei maşini; o fată într-o rochie plisată călărind un ponei la un bâlci, dar plângând isteric; un *iepure Krishna* vorbind la telefonul mobil. Acestea sunt momentele mele cvasi-artistice. Şi sunt mulţumită că nu sunt poze vechi ale părinţilor noştri şi ale bunicilor. Artie şi cu mine ne tragem, amândoi, din nişte ticăloşi de vreun fel sau altul. Nu am putut niciodată să luăm deciziile complicate cu privire la ce exemplare ale familiei să includem în colecţie. De pildă, care dintre soţii mamei s-ar potrivi într-o fotografie de scenă cu ea? Tatăl meu care ne-a abandonat? Soţul numărul patru, care a fost de departe cel mai drăguţ, dar a căzut de pe acoperiş în timp ce smulgea o antenă veche şi mare şi a murit, după cum se exprima mama, pentru că *defectul lui tragic a fost că s-a scumpit la cablu,* sau pe cel de care a divorţat cel mai recent, obţinând de la el cel mai bun aranjament? Cum să alegi? Nu, sunt fericită să-mi văd aici vechile opere de artă. Îmi erau total indiferente când am plecat, dar acum mă izbeau de parcă, ei bine, amuzante şi triste totodată, erau exact aşa cum intenţionasem să cred, în vremea când aveam asemenea intenţii.

Dar în capul scărilor este o fotografie nou înrămată — una pe care a făcut-o Artie, nu eu. O recunosc imediat. Este o fotografie în care-mi privesc aluniţele de pe piept — nici vorbă de nuditate obscenă — unite cu tuş ca să reprezinte constelaţia Elvis. Îmi întorc privirea râzând, cu bărbia lăsată. Acum ştiu că Artie mă aşteaptă. A pus acolo această fotografie înrămată ca pe un mijloc de a-mi trezi nostalgii, şi inima mea răspunde. Nu o pot controla. Îmi lipseşte acel moment din viaţa noastră împreună, atât de intim şi în care eram atât de uniţi. Dar nu mă las acaparată de nostalgie. Nu

am starea de spirit de a mă lăsa manipulată. Urc ultima parte a scării.

O iau pe hol, în tăcere, spre ușa întredeschisă a dormitorului nostru. Ultima dată când l-am văzut pe Artie a fost dincolo de zona de control de la aeroport, privindu-mă lung, cu ochii larg deschiși, cu brațele îndepărtate, înțepenit, ca și cum s-ar fi confruntat cu o întrebare importantă. Trebuia ca eu să consider asta o cerere de iertare, presupun.

Pun mâna pe ușă. Mi-e frică s-o deschid. El este în mintea mea de atât timp, încât nu-mi pot imagina trupul lui, vocea lui, mâinile lui. Dintr-odată, îmi este teamă că va arăta așa de slăbit, încât nu voi putea suporta să-l văd în asemenea stare. Înțeleg ideea bolii lui Artie. Nu sunt însă sigură că sunt pregătită pentru realitatea ei. Dar știu că trebuie să suport.

Împing ușa și-l văd pe Artie în pat. Se uită în tavan. Arată mai bătrân. Asta pentru că eu am în minte imaginea lui tânăr, una pe care o parte din mine refuză s-o actualizeze (probabil pentru că ar trebui s-o actualizez și pe a mea) sau boala l-a îmbătrânit astfel? Este încă frumos. Am spus că Artie este un bărbat chipeș? Nu în genul tradițional. Nu. Era bucălat ca un copil — da, mai ceva ca o fată — și avea nasul în vânt, și un zâmbet fermecător, și o atitudine feciorelnică, și o nervozitate care-i dădea așa o energie debordantă, dar care, probabil, îl ducea spre alte femei. Avea umeri lați — era un bărbat voinic — dar nu se simțea în largul lui din cauza lor. Merge cu umerii încovoiați și cu capul aplecat. Întotdeauna a arătat cel mai bine la sfârșitul zilei, un pic atins de un pahar de ceva, când lumina dă înapoi, și lucrurile sunt învăluite în umbre. Avea părul des și negru, cu fire cărunte și un fel anume de a și-l da la o parte de pe frunte și ochi albaștri — ochi întunecați și blânzi, și sexy — sub pleoapele-i grele.

Și acum? Acum, Artie moare încet în patul nostru conjugal, este încă patul nostru, la urma urmelor, și, deși simt în

mine un val de ură, nu vreau nimic mai mult în acest moment decât să mă strecor în pat, lângă el, să-mi pun capul pe pieptul lui şi să ne spunem unul altuia tot ce nu ne-am spus — despre asistenta mea peste măsură de pozitivă, despre doamna din avion — şi, în acest fel, să ne consolăm: *va fi bine. Totul va fi bine.*

— La ce te uiţi? îl întreb.

Întoarce capul şi se uită lung la mine. Are un zâmbet fermecător — puţin îngâmfat, dar afectuos şi dulce. Ca şi cum ar fi presimţit că astăzi urma să vin, că se făcuse târziu, dar nu-şi pierduse încrederea şi, când mi-am făcut apariţia, i-am dovedit că avusese dreptate. Zâmbeşte de parcă ar fi câştigat un pariu între bărbaţi.

— Lucy, spune. Iată-te!

— Da! Iată-mă.

— Am plănuit să fac asta altfel.

— Să faci ce?

— Să te aduc înapoi, rosti el, mijindu-şi ochii. Adică nu mă gândisem să mor ca să te aduc înapoi. Nu are niciun farmec, pe bune.

Eu nu ştiu ce să zic. Nu vreau să vorbesc despre moartea lui.

— Care era celălalt plan? îl întreb.

— Reformare. Penitenţă. Urma să mă îndrept, să devin alt om, spune el, clătinând din cap. Nu aş fi avut nimic împotrivă să închiriez un cal alb.

— Nu cred că m-aş fi înduplecat dacă veneai numai pe un cal alb.

Lui Artie i-au plăcut întotdeauna gesturile teatrale. De multe ori, plăcintele cu răvaşe de la restaurantele chinezeşti erau umplute, pe ascuns, cu cele mai intime bileţele. Odată, l-a pus pe un poet câştigător al Premiului Pulitzer să scrie un poem pentru ziua mea de naştere. La nervi, i-am spus unei chelneriţe ce mult îmi place colierul ei — un ştift Liberace

țipător și plin de paiete — și, la următoarea mea aniversare, m-am pomenit cu el într-o enormă cutie de catifea. Îmi place dorința lui Artie de a mă surprinde, dar mai mult îmi plăceau momentele liniștite, neplanificate — să gătim eventual împreună, să ne trezim pudrați cu zahăr sau să ne contrazicem cu privire la cine știe ce principiu de fizică ori la construirea de apeducte în Roma Antică — genul de lucruri despre care niciunul dintre noi nu știa nimic. Cel mai mult l-am iubit pe Artie când nu încerca să fie adorabil.

— Ei, calul alb putea fi una dintre micile mele fantezii, admite el. Mi-am imaginat o scenă în deșert, înțelegi, ceva gen Lawrence al Arabiei. Dar e greu să găsești un deșert pe aici. Și nu cred că aș fi arătat așa de grozav, cu fața acoperită. De fapt, plănuisem să evit moartea.

— Ah! *Să înșeli* moartea. Acum asta face parte din stilul tău de om.

— Hai să nu începem așa de repede cu asta, bine?

Vocea îi este obosită. La urma urmelor, este pe moarte. Epuizarea vine repede. Este un moment de liniște. Nu știu ce să spun. Și, apoi, el adaugă:

— Inima mea se întoarce împotriva mea. Am crezut că vei aprecia ironia despre inima mea, care este rea.

Nu spun nimic. Afurisiții de ochi mi se umplu de lacrimi. Îi las să facă un tur prin cameră, ca și cum ar fi un magazin de cadouri. Văd sticluțe de parfum și diverse obiecte rare pe masa de toaletă, le analizez, cu mintea în altă parte. Sunt ale mele, dar par lucrurile altcuiva, par viața altcuiva.

— Altădată îți păream amuzant, spune el.

— Erai amuzant, altădată.

— Ar trebui să râzi la glumele unui muribund. Din politețe, măcar.

— Nu mă interesează să fiu politicoasă, îi zic eu.

— Ce te interesează?

Ce mă interesa? Îmi privesc pantofii din picioare. Am dat prea mult pe ei. Simt cum ies din modă chiar în această clipă. Mă aflu aici, încălţată cu pantofii aceştia, stând în picioare în dormitorul meu, pentru că mama mi-a spus să vin acasă. Dar nu este numai atât. Nu sunt doar o fiică ascultătoare care nu ştie singură ce să facă, aşa că face ce i se spune. Mai sunt şi fiica tatălui meu, tatăl care ne-a părăsit pe mama şi pe mine pentru altă femeie. Am jurat că nu voi repeta greşelile mamei mele, dar nu cumva le-am repetat? Artie, bărbatul mai în vârstă. Artie, cel care înşală. De unde era să ştiu că mă va înşela? Am fost atrasă de el, în subconştient, pentru că ştiam că mă va înşela? M-a tras oare pe sfoară propriul subconştient? M-a obligat el să mă căsătoresc cu tata? Joc oare într-o încâlcită scenetă freudiană? Sunt oare pusă acum să joc scena morţii tatălui meu? Mi se cere oare să trag spre Artie?

— Ai o infirmieră permanentă? întreb.

— Mă simt mai bine dacă ştiu că mai este cineva în casă. Dar ele nu stau toată noaptea. Acum este aici Marie şi va mai veni să mă vadă o dată — ca la bar. Asigurarea nu acoperă totul, dar acum, că eşti tu aici...

— Vom păstra infirmiera, îi spun eu. Eu voi dormi în camera de oaspeţi de la parter.

— Ai putea juca tu rolul infirmierei, răspunde el cu acea expresie trist-jucăuşă. Irezistibil. Inima mi se umple, de parcă în mine ar fi o maree şi îmi îndrept spinarea, sprijinindu-mă cu o mână de birou. Acesta-i Artie, bărbatul pe care-l iubesc, în ciuda oricărei raţiuni. Mă aflu aici pentru că-l iubesc, aşa arogant, trişor, uşuratic, cum este.

Nu prea mă pot uita la el. Reuşesc să-mi fixez privirea pe noptieră. Este plină de flaconaşe cu pilule. Artie este pe moarte. Urmează ca eu să fiu cea care-l predă antreprenorului de pompe funebre şi îl predă morţii. Singură. Fără a le lua în

calcul pe acele alte femei, fiecare cu viața ei, eu sunt soția lui, și asta mă izbește brusc, ca o imensă nedreptate.

— Mi-ar plăcea să știu unde sunt ele, toate, acum, Artie. Unde sunt?

— Cine?

— Celelalte femei ale tale. Au fost prezente în vremurile bune, rostesc eu. Unde se află ele acum? Mă așez pe un scaun, lângă pat. Mă uit cu adevărat la Artie — privirile ni se întâlnesc pentru prima dată. Ochii lui albaștri sunt apoși și, din pricina aceasta, mai întunecați. Trebuie să trec prin asta singură?

— Ai de gând să treci prin asta? întreabă el.

— Tot ce vreau să spun este că nu mi se pare corect că eu trebuie să trec prin asta singură. Nu am spus dacă trec sau nu. El se întinde și încearcă să mă mângâie pe față. *Nu, nu, Artie Shoreman. Nu așa de repede.* Îmi trag capul înapoi și încep să merg prin cameră. Îl simt urmărindu-mă cu privirea cum iau în mână o fotografie cu noi doi făcută pe puntea unui feribot care ne ducea spre Via Marthei. Brusc, îmi aduc aminte cum mergeam ținându-ne de mână printre casele de turtă dulce din Oak Bluffs, privind peste stânci, înspre Cay Head, și cum Artie se ruga pentru viitorul nostru împreună, binecuvântat din plin de suspine la Biserica Old Whaling din Edgardtown. Îi privesc brațele care mă împresurau, în fotografie, și îmi amintesc cât de calde i le simțeam, în acel moment, și cât de rece era vântul pe brațele mele, și de bătrânelul înțelept care ne-a fotografiat și ne-a adresat acel atotcunoscător zâmbet înțelegător. Acum, știu de ce zâmbea. *Așteaptă numai până te înșală și apoi îți moare.* Mă întorc cu fața la Artie. El privește din nou în tavan.

— Cheamă-le! strigă el. Dă-le telefon!

— Cui?

— Iubitelor mele. Telefonează-le! spune el. Nu ar trebui să treci singură prin asta.

— Pe *iubitele* tale? Detest eufemismul acesta. Glumeşti? îl întreb, neîncrezătoare.

— Nu, spune el. Nu glumesc. Poate că va fi bine pentru toată lumea. Poate că una dintre ele chiar va fi de ajutor. Mă priveşte şi zâmbeşte uşor. Poate că unele dintre ele mă urăsc, aşa că nu trebuie să le suni.

— Şi ce-ar trebui să le spun? La telefon soţia lui Artie Shoreman? El este pe moarte? Te rog, sună pentru a-ţi programa rândul să stai de veghe la căpătâiul lui?

— E bine. Spune aşa. Poate că îmi pot duce la bun sfârşit planul de a te recuceri, răspunde el.

— Acela cu calul alb închiriat, în deşert?

— Mă pot încă transforma, pot încă face penitenţă, pot încă repara câte ceva.

Cu puţin efort, se ridică într-un cot şi scoate o agendă dintr-un sertar de la noptieră. Mi-o întinde.

— Agenda asta este plină de oameni faţă de care trebuie să mă răscumpăr.

Când mă întind s-o iau, el o mai ţine o clipă strâns, aşa cum, uneori, unii mai amână puţin momentul în care-ţi pun la dispoziţie registrele contabile prost întocmite, pentru un audit. Pare epuizat — poate că prezenţa mea l-a slăbit. Faţa lui este total serioasă acum, îndurerată, ridurile mai adânci decât înainte de plecarea mea, părul poate puţin mai cărunt. Simt o durere adâncă în piept.

— Aş mai vrea şi să-mi văd fiul.

— Nu ai niciun fiu, îi reamintesc eu.

El îi dă drumul agendei în mâna mea.

— De mult vreau să-ţi spun. L-am avut pe când eram numai un copil, la douăzeci de ani. Nu m-am căsătorit cu mama lui. Acum este mare. Îl cheamă Bessom. Este la litera B, spune el.

Brusc, îmi dau seama cât de cald este în cameră. Căldura mă cuprinde și pe dinăuntru. Știu că nu-l puteam omorî pe Artie Shoreman pe patul de moarte (deși cu siguranță, multe soții și-au ucis soții pe patul de moarte), dar nu m-aș supăra să-l terorizez câteva săptămâni după această delicioasă știre-bombă. Nu mi-ar fi putut trimite un buchet de flori cu numărul 34? *Te iubesc atât de mult, m-ai făcut să uit să-ți spun că am un copil cu altă femeie.* Ridic de jos fotografia cu noi la Via Marthei și, înainte să realizez ce urmează să fac, o arunc de-a curmezișul camerei. Un colț al ramei se izbește de perete și produce o gaură serioasă. Geamul se face țăndări, împrăștiindu-se pe podea. Eu mă uit la propriile mâini goale.

Niciodată nu am fost genul care aruncă cu obiecte. Artie se uită cu gura căscată la mine, peste măsură de surprins.

— Știu că Bessom este la litera B, Artie. Iisuse, ce scârbă ești. Un fiu, și-mi spui, după atât timp. Ce nostim!

Ies ca o furtună din cameră și aproape că mă ciocnesc de mica infirmieră sexy, care ascultase totul la ușă. Nu știu care dintre noi este mai uluită, eu sau ea.

— Ești concediată! țip eu. Și voi cere agenției să trimită numai infirmiere-bărbați, de acum încolo. Ai înțeles? Asistente-bărbați urâte. Cu cât mai mătăhăloase și mai păroase, cu atât mai bine.

CAPITOLUL 4

Mama ta este o femeie cum tu nu trebuie să devii

MARIE PLEACĂ ÎN GRABĂ, ruşinată şi, în câteva ore, vine o nouă infirmieră care să-i facă vizita de noapte. Infirmiera este un bărbat, deşi nu este atât de mătăhălos şi păros cât sperasem eu. Dar este un infirmier, mai în vârstă şi mai liniştit, care poartă unul dintre acele nume caraghioase, nume moderne care încep cu litera T. Vine până în uşa bucătăriei şi se uită la mine. Se întoarce şi pleacă. Eu mănânc câţiva biscuiţi, apoi el îşi face din nou apariţia. Se opreşte în uşă.

— Este o femeie în curtea dumneavoastră. Cred că smulge buruienile. Pe întuneric, spune el, părând mai surprins de întuneric decât de acţiunea în sine.

Eu nu sunt surprinsă. Mă ridic şi merg la uşa de la intrare. Şi, iată, într-adevăr, o femeie în vârstă frumos îmbrăcată, smulgând câteva buruieni de la rădăcina arbuştilor în grădină. Aprind lumina de-afară. Femeia se ridică cu câteva buruieni în mână, smulse cu rădăcină cu tot. Bineînţeles, este mama, îmbrăcată cu unul dintre costumele ei din catifea — albastru imperial, cu fermoarul închis numai pe jumătate ca să lase să se vadă puţin despicătura.

— Lucy, dragă! Ce mai faci? Arăți îngrozitor. Ai început să fumezi din nou?

— N-am fumat niciodată. Tu ești cea care fumează, îi spun mamei.

— Uneori mă confund pe mine cu tine. Semănăm așa de mult.

— Nu, nu semănăm.

— Am adus ceva pentru cină, spunea ea, punând mănunchiul de buruieni într-o mică grămăjoară, pe pământ.

Se întoarce la mașină și ia o caserolă cu mâncare pusă într-o sacoșă de pânză pe care scria *Să optăm pentru masa frugală.*

— În chestia asta, de exemplu. Eu nici măcar nu am o sacoșă de pânză, cu atât mai puțin una pe care să scrie *Să optăm pentru nenorocita de masă frugală!*

— Să nu înjuri! zice ea, clătinând din cap. Unele femei cred că este sexy, dar nu este.

Mă uit pe fereastra din spate spre piscină, în timp ce mama, Joan, se agită prin bucătărie. Aranjează farfurii pe masa din bucătărie. Se aferează preparând mâncarea, aducând argintăria, punând mâncarea în farfurii. Am spus că și-a adus și cățelul, pe Bogie? Bogie este un câine de vânătoare, bine hrănit. Este așa de bine hrănit încât al patrulea soț al ei l-a botezat câinele cu cinci picioare. Al cincilea picior este totuși un trist apendice. Întâi că Bogie, fiind castrat și lăsat fără fudulii, a fost redus la inutilitate. În al doilea rând, din cauza mersului clătinat și a picioarelor scurte, începuse să se târască puțin pe pământ — ceea ce nu-i așa de rău pe covorul mițos, dar dificil când era vorba de, să zicem, pietriș. Asta a fost o problemă. În cele din urmă, obiectul se putea întări grație târâtului și ar fi fost și acesta un mod de viață? Serios! Mama a decis că ăsta *nu* era un mod de viață, că era jenant, de fapt,

aşa că, în urmă cu câţiva ani, a inventat un fel de suport pentru penis, pentru dragul de Bogie care îmbătrânea. Un furtun de piele — suport, pentru cățel, l-a botezat ea. Dar Artie şi cu mine am corectat-o rapid: este un suspensor pentru cățel. Pentru ca sistemul de protecţie cel mai important să stea la locul lui, suspensorul pentru cățel este un sistem elaborat de hamuri care trec după picioarele din spate ale lui Bogie, peste umerii din faţă şi se înnoadă la mijlocul spatelui. Lucrurile ar fi cum ar fi, presupun, dacă mama nu ar avea aşa o imaginaţie cu privire la suspensoarele pentru căței — un adevărat talent ascuns. Foloseşte funde şi pampoane uriaşe — culoarea întotdeauna asortată cu ocazia — portocalii toamna, roşii şi verzi iarna, albastru ou de măcăleandru primăvara... Ca urmare, Bogie arăta întotdeauna îmbrăcat pentru cine ştie ce eveniment care urmează să aibă loc. Este un câine frumos, în primul rând că e aproape un câine de paradă, după cum mama este gata imediat să sublinieze.

Aşadar, iată-l pe Bogie legănându-şi trupul în jurul picioarelor mamei, cu suspensorul la locul lui. Întotdeauna îşi ţine bărbia în sus, dar nu-şi poate scutura expresia apoasă şi îngrijorată din ochi, care face ca bărbăţia lui să pară o mască fragilă împotriva unei lipse profunde de siguranţă. Bineînţeles că este nesigur şi cine-l poate acuza de asta, cu adevărat?

— Bogie arată bine, astăzi, îi zic eu.

— Îşi arată vârsta, spune ea. Nu ne-o arătăm cu toţii? Se apleacă şi-l apucă de o lăbuţă, făcându-l să-mi facă cu mâna.

— Hello, Lucy! spune ea cu vocea ascuţită, prefăcută, presupusă a fi vocea lui Bogie. Am vrut să-l aduc pentru că ţi-a simţit lipsa! adăugă ea.

— Şi eu i-am simţit lipsa, spun. Bogie rareori îmi vine în minte, deşi trebuie să admit că atunci când apar anumite subiecte în conversaţie — cum ar fi prostiile cumpărate pentru

petrecerile de burlaci — nu mă pot opri să nu mă gândesc la Bogie, căruia Artie îi spune: „oh-așa-de-tristul-Marchiz de Sade al lumii cățeilor".

Mama toarnă pentru amândouă câte o băutură reconfortantă. Ridică paharul.

— Pentru Artie! Dragul, dragul de Artie! Fie ca să treacă prin asta ușor! ciripește ea.

— Nu va trece de asta! Chiar tu ai spus-o!

— Da, dar o asemenea informație nu e bună pentru un toast. Toasturile sunt pozitive.

— Și, de ce mâncăm de parcă el ar fi deja mort? întreb eu.

Mama nu-mi răspunde.

Punga *Să optăm pentru oala minune* mi-a reamintit de o glumă pe care o făceam Artie și cu mine. Mama a trecut printr-o fază în care a transferat orice proverb cunoscut omului — de genul *Dacă iubești pe cineva, oferă-i libertatea!* — la perne, pături, cămăși, cuiere, oale (suporturi de oale) și la pirostrii. Artie a început să sublinieze unele din panseurile filozofice ale mamei, pe care ea neglijase să le combine pentru posteritate — de exemplu: *Ar trebui să te măriți cu primul soț pentru genele lui; cu al doilea pentru bani; cu al treilea/al patrulea și așa mai departe, din dragoste.*

Unde există o pernă cu acest sentiment? întreba Artie. Unde este perna care spune: *Nu-ți lăsa niciodată fundul să cedeze în fața legii gravitaționale.* Artie o iubește pe mama și, chiar dacă ea s-a opus din răsputeri căsătoriei noastre, și ea îl iubește, la rândul ei.

Mama și cu mine am băut amândouă câte o înghițitură zdravănă și am pus paharele jos. Mi-am luat în mână farfuria de mâncare.

— Știu că te-a rănit, dar trebuie să-l ierți, spune ea. Așa este el. Ia lucrurile așa.

— Nu cred că a fost un copil adulterin, spun eu.

— Nu lua lucrurile ad litteram. Nu este constructiv. Ştii ce vreau să spun.

— Nu sunt sigură că ştiu ce vrei să spui, răspund eu.

— Vreau să spun, ştii că nu m-am dat în vânt după căsătoria ta cu Artie. Ţi-am spus că vei rămâne probabil văduvă... habar n-aveam cât de devreme. Dar, ascultă-mă. Eu l-am iertat pe soţul meu şi asta m-a maturizat.

— Pe care soţ?

— Pe tatăl tău, desigur. Tace cât timp trece în revistă în minte lista căsătoriilor ei. Şi pe soţul numărul trei.

— Niciunul dintre aceşti bărbaţi nu a meritat să fie iertat.

După ce tatăl meu a părăsit-o pe mama, s-a mutat pe Coasta de Vest şi şi-a diminuat rolul în viaţa noastră până la a-mi trimite o felicitare de ziua mea şi una de Crăciun, cu 20 de dolari în ea. A murit de anevrism, tunzându-şi peluza.

Şnururile lui Bogie zăngăniră în timp ce el îşi roade una dintre labe.

— Numai că eu am fost cea mai tare, spune mama. Şi asta mă face să dorm bine noaptea.

— Credeam că iei pastile ca să dormi noaptea.

— *Asta mă face să dorm bine noaptea* este o expresie, draga mea. Serios că nu ar trebui să iei lucrurile aşa de ad litteram, tot timpul. Este rău pentru tine.

Sunt pe punctul să o contrazic, pentru că eu cred că ar trebui să fie respectat adevărul, dar bate cineva la uşă. Mă uit la mama. Ea se uită la mine. Nu mai aşteptăm pe nimeni.

Infirmierul intră sprinten în bucătărie.

— Trebuie să fie doctorul. A spus că va trece pe aici.

— Doctorul? se miră mama cu entuziasm, netezindu-şi părul.

— Te rog nu lua vizita doctorului ca pe o ocazie de *shopping* pentru a-ți găsi soțul numărul șase.

— Nu fi lipsită de tact.

Infirmierul se duce la ușa de la intrare, dar se oprește timid.

În timp ce-l urmez pe coridor, o pot auzi pe mama foșnind și netezindu-și hainele în urma mea.

— Ce mai face budistul? o întreb, voind să știu dacă relația s-a așezat. Mama este loială fără abatere soților și amorezilor ei, dar odată ce s-a terminat, s-a terminat. De exemplu, niciodată nu va rata ocazia de a flirta cu un infirmier chipeș care împinge căruciorul soțului numărul nouăsprezece spre morgă sau cu preotul arătos care îi face înmormântarea soțului numărul douăzeci și unu.

— S-a reîncarnat, răspunde ea cu oarecare dezinteres.

— În amorezul alteia?

Ea continuă să-și netezească hainele, ceea ce înseamnă da.

— Așa curând?

— Karma lui îl va prinde din urmă.

Eu deschid ușa.

Doctorul este de vârsta mamei — are păr cărunt, aspect de profesionist.

— Poftiți înăuntru! îl invit eu.

— Ne bucurăm că ați venit! Mama nu-și poate stăpâni veselia. El este eroul ei. Vreau să-i amintesc că Artie este tot pe moarte, dar decid să nu stau în calea unei întâmplări fericite.

Doctorul îl vede pe Bogie, care se grăbește spre el ca să-i miroasă pantofii. Nu-mi dau seama dacă e pe punctul să întrebe despre suspensor, dar ceva în el îl oprește scurt — o bună deprindere de a veghea la căpătâiul cuiva. O teamă ascunsă că problema are legătură cu medicina — de ce să adauge la grijile lui problemele medicale cronice ale unui șoricar?

Îl conduc pe doctor la etaj, apoi mama şi cu mine privim din uşă cum îl examinează pe Artie, punând întrebări, răspunzând pe un ton liniştit.

Aud clinchetul cubului de gheaţă pe paharul de cristal şi o văd pe mama potrivindu-şi vodca.

— Nu vrei să preiei comanda aici? întreabă ea.

— Nu ştiu ce presupune acest lucru, răspund eu.

— La bine şi la rău. Ai făcut un legământ. La boală şi la sănătate, ai spus.

— Are un fiu.

— Da? Cine, Artie? A mai fost căsătorit înainte? S-a născut... *în afara căsătoriei*?

Cu câţiva ani în urmă, mama m-a rugat să o ajut să-şi înnoiască vocabularul, ca să nu pară bătrână. A zis: *Spune-mi numai când afirm ceva ce este demodat. Promiţi?*

— Lumea nu prea mai foloseşte expresia *în afara căsătoriei*, îi spun eu.

— Ah! face ea. Ştiam asta. Numai că sunt aşa de... scandalizată.

Nu-i spun că lumea este de asemenea destul de rar scandalizată. Noi, cultural vorbind, am devenit prea obişnuiţi cu scandalul, pentru a fi scandalizaţi.

— S-a întâmplat când Artie avea douăzeci de ani. El şi femeia aceea nu s-au căsătorit niciodată.

Mama îşi recăpătă stăpânirea de sine şi întinde mâna să mă mângâie pe braţ.

— Te simţi bine? Îmi pare aşa de rău. Ce vârstă are acum?

— Treizeci. Artie vrea să-l vadă înainte...

— Este extrem de dramatic. De ce nu ţi-a spus mai devreme? Mie nu-mi pasă de tipul acesta de secretomanie.

— Nici mie, rostesc eu.

— Vezi, semănăm atât de mult. Mama își ridică paharul, ia în gură un cub de gheață și zâmbește cu tristețe spre mine, cu jumătate din fața ei machiată.

— Vei trece tu peste toate acestea.

Nu sunt atât de convinsă. Mă întorc să cobor înapoi la parter. Mama mă urmează, sugându-și cubul de gheață.

— Un fiu. Oh, nu, nu, nu-mi pasă deloc de acest lucru.

Mai târziu, când doctorul cu părul cărunt se pregătește să plece, mama și-a revenit din dezgustul ei față de bărbați. Se uită la el cu adorație.

— Am terminat, spune el, mai mult ca un medic legist care tocmai a sfârșit cu îmbălsămarea, decât ca unul plătit să-l facă pe om din nou sănătos. Mama deretică primprejur, sorbindu-și ultimul strop de vodcă.

— Credeți că are dureri mari? întreb eu.

— Durerea ar trebui să poată fi ținută sub control. Infecția i-a atacat deja inima. Puterea-i scade în ritm foarte rapid. Nu va mai dura mult.

— Cât va mai dura?

— O săptămână sau două. O lună maximum. Îmi pare rău.

Simt cum mi se împurpurează fața. Vreau să-l pocnesc pe doctor. O lună maximum? Sună ca și cum ar face pariuri. Și n-am nevoie de compasiunea lui, oricum nu de o compasiune exprimată cu așa mare ușurință. Știu că nu sunt rezonabilă, că doctorul face tot ce poate. Privesc în podea, apoi din nou mă uit la el și acum când îl privesc mai atentă pare sincer întristat. Reușesc să-i spun mulțumesc.

Nici mama nu spune nimic. Și-a întors atenția spre mine. Îi simt dragostea pentru mine, oricum, și pentru moment sunt singura persoană asupra căreia se concentrează îngrijorarea ei.

Doctorul pleacă şi noi rămânem acolo amândouă, în picioare.

Este prea dur să te gândeşti că Artie este acum sus, respiră, îşi dă părul de pe frunte, cum numai el o face, şi că în curând va fi mort.

Mă uit la mama.

— Oh, scumpa mea! zise ea.

Sunt încă prea supărată ca să sufăr. Nu-i asta viaţa la care mă aşteptam cu Artie. Dar cum era acea viaţă? Nici măcar nu-mi pot aminti, acum. O viaţă frumoasă. Câţiva copii. Piscină plină de puradei. Petreceri la aniversări. Artie antrenor al ligii celor mici. Ar fi putut conduce o echipă în liga celor mici. Să fi îmbătrânit împreună, purtând bermude. Lucruri simple. Simt un val de furie. Artie şi cu mine am fost jefuiţi. Furia năvăleşte şi sunt neputincioasă în faţa ei.

— Lasă-te în voia mâniei, spune mama. Este bine. Suferinţa va veni şi ea. Este timp destul.

Mă uit la ea, la femeia aceasta mititică încorsetată în costumul strâmt de catifea. Ea cunoaşte suferinţa.

— Bine, rostesc eu. Este tot ce să pot să fac în acest moment. Bine.

CAPITOLUL 5

O decizie greşită care-ţi schimbă viaţa în bine este, în cele din urmă, o decizie bună? Sau: care este diferenţa dintre o decizie bună şi o decizie proastă? Despre trei băuturi

SUNT BEATĂ DIN NOU. Dau vina pentru asta pe mama, cu nesfârşitele ei toasturi. Nu la mult timp după plecarea doctorului, m-a luat de după umeri şi m-a condus înapoi pe coridor până la bucătărie, a turnat de băut pentru amândouă şi toasturile au început. A toastat pentru puterea femeilor. A toastat pentru mame şi fiice. A toastat pentru Joanne Woodward şi pentru Paul Newman, aşa că tot a venit vorba. A toastat pentru furie, pentru tristeţe şi pentru speranţă. Şi acum toastează pentru iubire.

— Pentru iubire! spune ea. Apare când nu te aştepţi deloc!

Nu-mi pot aminti o perioadă din viaţa mea în care să fi fost beată de două ori în aceeaşi zi. La colegiu? În anii terminali de la liceu, în vacanţa de primăvară?

Mama adoarme pe sofaua din sufragerie — cadoul de aniversare de la Artie. Pentru mine este încă dificil să mă şi uit la sofaua asta. Mama se va trezi şi va pleca înainte de ivirea zorilor.

Eu sunt în camera de oaspeţi de la etajul întâi şi hotărăsc să mă instalez în ea. Desfac fermoarul la valiză, apoi o urc pe

pat. Ar fi trebuit să o urc întâi pe pat şi să-i desfac fermoarul după aceea, pentru că mă clatin puţin din cauza greutăţii şi hainele se împrăştie pe podea. Îmi găsesc pantalonii de la pijamaua mea cu şiret şi tricoul Black Dog de la Vineyard. Sorb încă din ultimul pahar. Încep să-mi pun hainele în sertare, mişcându-mă nesigur, încercând să forţez sertarele prea pline să se închidă. Împing atât de tare încât ameţesc puţin, apoi renunţ, lăsându-le aşa cum sunt, cu hainele atârnând afară.

Apoi îmi văd portofelul pe podea. Pare destul de inofensiv, dar eu ştiu că toate biletele de dragoste sunt în el — setul complet, de la numărul unu la numărul cincizeci şi şapte.

Îl ridic de jos, iau o mână de bilete, deschid sertarul de la noptieră, le pun în fundul sertarului, apoi iau o altă mână de bileţele, apoi o alta, până când sunt toate în sertar, răvăşite, în dezordine, mototolite. Este acolo şi cartea de vizită a şoferului/fost aspirant la titlul de campion la tenis/ alcoolic recuperat. L-aş putea suna. Aş putea profita de oferta lui de a-mi îmbunătăţi felul de a mă mişca. Pentru moment, asta pare răzbunarea perfectă, numai că nici măcar nu-mi place de şoferul/campion de tenis în devenire/alcoolic recuperat. Rup cartea de vizită gândindu-mă că nu-mi doresc acest fel de răzbunare, ştiind, în acelaşi timp, că vreau cu adevărat să mă răzbun cumva, oricât de oribil sună aceasta.

Şi atunci sunt surprinsă să aud o voce.

— Mă retrag pentru noapte. Este infirmierul.

Deschid uşa, ţinând încă în mână paharul cu alcool. Îl văd în lumina din hol — mama sforăie uşor la distanţă.

— Doarme? întreb eu.

— Profund.

— Mulţumiri pentru tot, spun eu şi mă trezesc că *sunt* chiar recunoscătoare. Sunt plină de recunoştinţă, în felul acela

în care te simți copleșit brusc când ești beat. Nu cred că aș fi putut să mă descurc...

Infirmierul spune:

— Tocmai pentru asta sunt eu aici, să am grijă de nevoile lui fizice pentru ca dumneavoastră să vă concentrați asupra lucrurilor importante cum ar fi nevoile lui emoționale.

Aceasta pare o diviziune incorectă a muncii. Mă supăr. Devin agresivă.

— Asta-i sarcina mea? Trebuie să fiu managerul nevoilor emoționale ale lui Artie Shoreman?

Todd, hai să-l numim Todd, spune:

— Eu nu știu. Vreau să spun... nu în mod necesar. Mă gândeam doar că...

— Nu-ți face probleme, îi zic eu. Știu că sunt beată. Mi-a mai rămas un pic de judecată.

— Noapte bună, doamnă Shoreman. Se grăbește spre ușă.

Mormăi: Noapte bună, dar este prea târziu. El nu mă mai aude.

Închid ușa și mă uit prin camera de oaspeți — noua dezordine pe care am produs-o (într-un timp-record!), portofelul pe pat, și pe noptieră (plină cu biletele de dragoste de la Artie) agenda lui Artie (plină cu numele fostelor iubite ale lui Artie și, pe undeva, numele celor trei femei cu care m-a înșelat, al femeii căreia îi plac lifturile, și adresa și numărul de telefon ale fiului, despre care nu a vorbit niciodată — la litera B).

Iau agenda în mână și o răsfoiesc. Remarc mici semne roșii lângă unele dintre nume — numai nume de femei.

Unele semne sunt X-uri roșii; unele au puncte — un cod. Are agenda de foarte multă vreme, paginile sunt subțiate la margini, aproape transparente. Știu că cele mai multe din aceste femei vin dintr-un timp cu mult înainte ca eu să-l fi cunoscut pe Artie, unele chiar din vremea liceului. Ele îl

cunoşteau pe Artie atunci când eu habar n-aveam de existenţa lui. Ele au acces la o versiune pe care eu nu voi putea s-o cunosc niciodată. Asta mi se pare îngrozitor. Era el aceeaşi persoană atunci — într-un mod profund, inalterabil? Oare ne schimbăm noi cu adevărat?

Este ciudat să le văd numele — Ellen, Heather, Cassandra. Oricum, cine sunt aceste femei? Îmi dau seama că am conturat complet portretul lui Springbird — numele pe care-l ştiu de luni de zile, de-acum — chiar dacă este numai un „nume de scenă". Este scundă, blondă. Este plină de viaţă, dar când vioiciunea păleşte, repede începe să se văicărească. Dar toate acestea sunt închipuire. Bineînţeles că nu-i voi găsi pseudonimul în agendă. Continui să dau paginile. Nume noi mă întâmpină pe măsură ce dau paginile — Markie, Allison, Liz... Nu mai vreau să citesc încă un nume, dar nici nu mă pot opri. Simt o durere violentă în piept.

Mă aud spunând:

— Nu vreau să fiu managerul nevoilor afective ale lui Artie Shoreman.

Mă aşez pe marginea patului. Îmi termin băutura şi mă uit la tavanul deasupra căruia Artie doarme profund, deasupra căruia moare Artie. Şi mi se năzare că el ştie că niciodată nu voi telefona la vreuna dintre iubitele lui, că nu vreau să ştiu nimic despre cele trei din vremea căsătoriei noastre, despre celelalte din trecut. Mă ridic şi încep să mă plimb prin cameră.

— Artie, nemernicule! Nu crezi că o voi face, nu-i aşa? Crezi că nu voi face decât să-mi joc rolul aici. Să te iert. Să fiu o soţie bună. Să pretind că nu s-a întâmplat nimic. Să trec cu vederea. Să fiu o persoană matură.

Deschid la litera A, îmi las degetul să parcurgă numele până la unul cu punct roşu! Kathy Anderson. Îmi mai iau un pahar. Formez numărul. Este un apel, în alt stat, după miezul

nopții. Telefonul sună de două ori și apoi intră robotul și se aude vocea unei femei cu o muzică New Age de clopoței de grădină în fundal. Imediat, o urăsc pe această femeie. După un bip, continui conform planului.

— Artie Shoreman este pe moarte. Vă rog să sunați pentru a vă programa să stați la căpătâiul lui.

Pun telefonul în furcă. Mă simt ciudat de bine. Sun la următorul număr cu punct roșu. De această dată răspunde o femeie. În mod evident, am trezit-o din somn.

— Artie Shoreman este pe moarte. Când ați vrea să vă programați să stați de veghe la căpătâiul lui?

— Artie Shoreman? Spune-i că dinspre partea mea poate să putrezească în iad.

Numele acesta are în dreptul lui un semn roșu — un X aproape violent — așadar, codul este destul de ușor de spart, chiar și de către cineva în starea mea de beție.

— De înțeles, spun eu. Poate joia viitoare?

— Poftim?

— Îți plac lifturile?

Telefonul moare.

Zâmbesc. Nu înțeleg de ce, dar nu mă pot opri să nu zâmbesc. Dau pagina la litera B. Uite un John Bessom. Niciun semn roșu. Un număr și adresă și un nume de firmă: Bassom's Bedding Boutique. Îmi trec degetele peste litere, întrebându-mă cum este fiul lui Artie — cum ar fi putut fi fiul nostru, dacă am fi avut unul. Seamănă oare cu Artie? Își dă părul la o parte de pe frunte cu gestul vijelios al lui Artie? Este proprietarul buticului? Sau acesta aparține mamei lui? Este acolo și numele ei — Rita Bessom. S-a oferit oare să o ia în căsătorie?

Este prea mult. Trec peste familia Bessom spre paginile din spate. Găsesc un alt punct roșu — este un punct mare. În mod evident, Artie a ținut apăsat acolo pixul un oarecare timp,

şi-a lăsat mintea să hoinărească. Ridic receptorul, formez numărul, mă uit afară la cerul nopţii, la luna dolofană. Răspunde robotul. Vocea femeii este tânără şi istovită.

— Sunt Elspa. Ştii ce ai de făcut.

Îmi dau seama că eu nu ştiu ce am de făcut. Nu am nicio idee despre ce fac. La început nu zic nimic. Ascult numai bâzâitul indiferent şi apoi spun:

— Artie Shoreman este pe moarte. Te rog sună să te programezi la căpătâiul lui. Şi apoi mă opresc. „Artie este pe moarte."

CAPITOLUL 6
Iertarea nu poartă Rolex de la reduceri

ÎN TIMP CE-MI TORN NIŞTE CAFEA, încordată şi amărâtă, un alt infirmier pregăteşte tava cu mâncăruri uşoare şi cu o groază de pilule, în mici recipiente de hârtie de mărimea casoletelor cu lapte pentru cafea, ceea ce mi-a amintit de laptele pentru cafea pe care obişnuiam să-l beau şi să adun grămadă casoletele când mergeam împreună cu mama şi cu diferiţii ei soţi la restaurante simandicoase. Cred că făceam aşa nu numai pentru că-mi plăcea laptele, ci pentru că aceasta o enerva pe mama până peste poate. De fapt, bileţelul numărul 42 al lui Artie scrie despre cum, uneori, deschid încă recipientele cu lapte pentru cafea şi le dau pe gât ca pe o înghiţitură de tequila, ceea ce el consideră la fel de fermecător, de excentric şi de lipsit de inhibiţie. Mâinile infirmierului sunt uriaşe şi sunt uluită cum de poate mânui toate aceste recipiente minuscule, cu asemenea dexteritate.

Îmi dau seama că a pregătit un platou pentru Artie, ceea ce pare total aiurea, numai că, uitându-mă la ceas, văd că este amiază. Infirmierul cel solid apucă tava şi farfuriile zăngănesc, zgomotos, atât de zgomotos încât îmi vine în minte cât de mult am băut aseară. Mă întreb pe câte dintre iubitele lui

Artie le-am sunat (Şi îmi dau seama acum că mi-am însuşit termenul de *iubite*. Chiar în timp ce aveam în capul meu ecoul cuvântului, îl pronunţ cu un surâs batjocoritor. Este un termen care exprimă batjocură, nu dezmierdare!).

Am sunat vreo jumătate de duzină? O duzină întreagă? Mai mult de-atât? Şi de ce le-am sunat? Nu-mi pot aminti. Să-mi dovedesc că am îndrăzneala s-o fac? Aşa se pare.

Le-am sunat pe cele cărora Artie le-a făcut câte o porcărie? Oare una dintre femei mi-a spus să-i transmit lui Artie că... dinspre partea ei poate putrezi în iad?

Infirmierul cel voinic trage cu ochiul spre mine. Rămăsesem cu privirea aţintită asupra lui. Ştiu că-şi face treaba, pe bune. Eu ar trebui să fiu cea care duce tava.

— I-o duc eu, dacă este în regulă, mă ofer eu.

— Desigur, spune infirmierul cel voinic. Ştie cum să-şi ia doctoriile.

— A sunat cineva în dimineaţa asta?

El dă din cap.

— Câteva apeluri întrerupte, de fapt, zice el. Poate trei?

Şi apoi se uită la suportul de hârtie prins cu magnet pe frigider. A sunat o femeie şi a spus... aici el începe să reproducă exact... „Spune-i lui Artie că-mi pare rău, dar nu-l pot ierta."

— A lăsat un nume?

— Am întrebat-o, dar a răspuns: Chiar are importanţă cum mă numesc? Şi eu i-am spus că aşa cred, dar ea tocmai închisese telefonul, în timp ce eu vorbeam.

— Îmi pare rău, spun eu, ştiind că este vina mea, în parte. Îmi pun cafeaua pe tavă şi o iau pe scară în sus, întrebându-mă ce anume îi voi spune lui Artie. Aşadar, niciuna dintre femei nu s-a oferit să vină să stea la căpătâiul lui, şi una dintre ele vrea ca el să putrezească în iad.

Când ușa de la dormitor scârțâie, Artie deschide ochii. Totuși, este prea slăbit să se ridice în șezut. Mă privește cu ochii lui albaștri, sprințari, și zâmbește, dar fără să se miște cu adevărat.

— Ce s-a întâmplat cu Marie?

— A spus că nu ești genul ei.

— Ce? Îi place viața? Dacă are astfel de standarde...

— Femeile! Au așa de mari așteptări, comentez eu cu o exasperare ironică și cu ceva mai multă amărăciune. Poți să stai în fund?

Las tava jos, în timp ce el se străduiește să se ridice. Îi pun câteva perne la spate. Îndrept picioarele scurte ale tăvii și i-o așez în poală. El se uită la micile recipiente de hârtie dezgustat și ridică obosit furculița.

— Când ai fost tu atât de organizat încât să inventezi sistemul cu puncte roșii? îl întreb.

— Am ceva talente de secretară.

— Talente în ce privește secretarele, asta-i altceva.

Ce spun nu este tocmai cinstit. Nu știu ca Artie să se fi culcat vreodată cu vreuna dintre secretarele lui.

Dar el o înghite. Își pune niște sos de măr în farfurie.

— Așadar, te-ai uitat prin agendă?

Eu dau din cap.

— L-ai găsit pe Bessom?

— Am văzut coordonatele lui.

— Îl vei suna?

— De ce nu-l suni tu?

— Crezi că l-am abandonat pur și simplu?

— Habar n-am.

— Nu m-a lăsat niciodată să văd băiatul. Nici părinții ei. *Tu să trimiți cecurile și atât,* așa mi-au spus. I-am implorat ani în șir în scrisori, și când John a împlinit optsprezece ani, i-am

trimis lui o scrisoare în care i-am spus cum văd eu lucrurile, dar el nu mi-a răspuns niciodată. Şi-a însuşit reacţia standard a familiei: să nu răspundă deloc. Este al meu şi nu este al meu.

Închide ochii şi-şi lasă capul pe pernă.

— De ce nu mi-ai spus toate astea?

— Nu ştiu. Îşi scutură capul. Nu am vrut să crezi că sunt ca tatăl tău. Un tip de genul ăla. Lipsit de iubire, care se evaporă, aşa. Nu sunt. L-aş fi iubit pe băiatul acesta cu toată iubirea de care sunt în stare, dacă ei m-ar fi lăsat.

— Nu aş fi crezut că eşti ca tata, îi spun. Nu ţi-aş fi aplicat această etichetă.

— Nu am vrut să risc. Ştiu cât de mult te-a rănit tatăl tău. Nu am vrut să mă pui în categoria taţilor răi, ca pe el. Asta mi-ar fi frânt inima.

Nu mai ştiu ce să cred. Artie are mai multe vieţi secrete. Are diferite compartimente — trecutul, iubitele, tristeţile şi eşecurile lui.

— Nu l-am căutat pe el, dar am dat alte câteva telefoane.

— Poftim? face el, ridicând din sprâncene.

— Nu mă cunoşti atât de bine cum crezi tu. De fapt, uneori mă confunzi cu alte femei.

Se uită la mine. Are ochii obosiţi. N-a pus nimic în gură, de fapt.

— Te iubesc. Indiferent cum eşti.

Asta nu-mi sună corect. Ştiu că ar trebui să primesc declaraţia lui aşa cum ar putea s-o primească asistenta mea, Lindsay, s-o consider la fel de sinceră, fără nicio urmă de intenţie de manipulare, ca şi dragostea, dar nu pot. Nu pot avea încredere în Artie. Dau ocol camerei.

— Nu vine niciuna dintre ele. Oh, două ţi-au transmis mesaje, dar mă îndoiesc că vrei să le auzi.

— Înainte să afli, debordai de sentimente. Erai așa de irepresibil de vie. Îți aduci aminte?

Abia dacă-mi amintesc, vag.

— Nu chiar, îi spun.

Simt că mi-a fost furată identitatea. Uneori, felul cum eram eu și Artie, relația noastră, îmi lipsește mult mai puțin decât îmi lipsește ființa care am fost eu cândva. Și îmi lipsește, de asemenea, acel Artie pe care-l înnebuneam cu lucruri atât de simple — condusul mașinii cu semnalizatorul de benzină aprins, punerea la loc pe raft a unui container de suc gol, dorința ca el să mă țină în brațe când eram indispusă. Oh, ce supărări neînsemnate erau acestea. Mi-e dor de ele. Artie tușește. Este o tuse dogită, venind de undeva din străfundul lui. Când se liniștește, zic:

— Suntem numai tu și eu, trecem împreună prin asta.

— Asta și vreau, spune el.

Și, din reflex, nu mă pot abține și întreb:

— De când?

Artie împinge tava de lângă pieptul lui și își dă la o parte părul de pe frunte.

— Crezi că mă vei putea ierta? Mama ta a fost aici alaltăieri și a spus că ar trebui să fiu iertat, că așa am fost eu făcut.

— Sfaturile mamei în ceea ce-i privește pe bărbați sunt destul de suspecte. Nu are o percepție perfectă.

— Eu te-aș ierta, îmi spune.

— Eu nu aș vrea să mă ierți.

Brusc, mă simt foarte obosită de greutatea acestor emoții și mă așez pe marginea patului. Poate chiar vreau să-l iert pe Artie, dacă a-i acorda iertarea înseamnă că pot uita totul. Mă întorc să-l privesc.

Se întinde și-mi atinge o aluniță de pe piept, apoi o alta și o alta. Caută constelația Elvis. Este limbajul intim, tăcut, al

amintirilor noastre... Nu e nevoie să spunem nimic. Vreau să-i spun că nu are voie să moară, că-i interzic asta. Apoi el rămâne perfect nemişcat. Mă priveşte intens.

— Eu te *voi* ierta.

— Pentru ce?

— Când voi fi mort, vei regreta multe lucruri. Şi vreau să ştii că eu te iert.

Mă ridic în picioare. Sunt luată prin surprindere.

Am fost cât pe ce să spun: *Ce drăguţ... gândul că Artie mă iartă pe mine*! Dar este ceva mult mai tulburător aici. Artie se pregătea să moară. Priveşte în viitor şi încearcă să pună lucrurile în ordine, şi eu ştiu că are dreptate. Mă izbeşte faptul că sunt atât de multe lucruri care-mi vor lipsi în ce-l priveşte — nu numai gesturile lui grandioase, farmecul lui incredibil, ci îmi vor lipsi chiar şi aspectele pe care le-am considerat enervante în cel mai mare grad, felul în care-şi sorbea cafeaua şi uneori felul în care gemea când se aşeza, de parcă asta ar fi însemnat cine ştie ce efort; felul în care-şi pescuia măslinele din paharul cu martini, cu degetele, şi faptul că se plimba în timp ce se spăla pe dinţi, *nomadul care-şi spală dinţii*, cum îi spuneam eu... Ştiu că voi găsi multe lucruri pe care să le regret. Îmi pot chiar dori să fi fost persoana matură.

Ochii mi se umplu de lacrimi şi ies din cameră. O iau repede pe coridor şi mă cuprinde ameţeala. Mă sprijin cu o mână de perete, apoi mă înclin spre el, îmi apăs fruntea pe el ca să-i simt răcoarea.

Se aude o bătaie în uşa de la intrare, de dedesubt. Sunetul reverberează în toată casa. Nu mă pot mişca, nu încă. Presupun că este mama, care şi-a terminat deja lista cu treburile de făcut şi a venit să vadă dacă m-am sculat şi dacă am luat micul dejun. *Sunt bine*, voi spune eu. *Priveşte-mă! Sunt pe picioare! Ca nouă!* Aş vrea să mă prefac pentru o vreme ca să evit mai

multă autoreflecție, doar pentru o vreme. Alerg în jos pe scări, prefăcându-mă plină de viață, și deschid ușa.

— Sunt foarte bine! strig eu, plină de voioșie.

Dar nu este mama. Este o femeie tânără, cu părul de culoare roșu-aprins, tuns în zigzag, asimetric PIXIE. Are o mulțime de găuri — pe lobii ambelor urechi, are un diamant înfipt în nas și un inel pe buza de jos, ceea ce-i dă un aer îmbufnat. Poartă un tricou de concert, negru, fără mâneci, al unei trupe de care nu am auzit niciodată — Balls-Aut — cel puțin eu cred că e vorba de o trupă. Are o ghirlandă de tatuaje pe bicepși — bicepși musculoși — și cară ceea ce pare a fi un rucsac de armată.

— Eu sunt Elspa, se recomandă ea. Am venit să-mi fac tura.

CAPITOLUL 7

Speranța bate uneori la ușă, intră în casă și-și lasă jos bagajul ca și cum ar rămâne aici o vreme

— AI VENIT SĂ-ȚI FACI TURA? întreb eu.

Destul de ciudat, dar găurile, tatuajele și culoarea părului Elspei îmi amintesc de mama — de machiajele ei destinate să-l deruteze pe privitor. Cu toate acestea, toate accesoriile ei nu-mi mai reţin de fapt atenţia prea mult timp. Este evident că Elspa asta este foarte drăguță — aproape-ți taie respirația de frumoasă ce este. Are buze pline, ochi negri profunzi, cu gene grele și un năsuc mic și pometi proeminenți. Nu este deloc machiată. Sunt așa de surprinsă încă de toate acestea — de conversația cu Artie, de faptul că la ușă nu a fost mama, încât sunt total zăpăcită. Reușesc să spun:

— Te-a trimis agenţia?

Nu stau în ușă. Aceasta este larg deschisă pentru că eu mă așteptam ca mama să intre ca vântul înăuntru. Stau de fapt în spatele ușii, aproape invitând-o să intre. Aproape. Și ea numai de asta are nevoie. Trece pe lângă mine, cu sacul ei cu tot, o ia direct pe culoar. Simte cu adevărat starea de urgență. Este nervoasă sau, mai exact, zguduită. Ochii ei dau ocol casei.

— Nu, nu sunt de la agenţie.

— Asta-i o ușurare, de fapt.

Elspa ignoră comentariul. Mă privește drept în față.

— Tu m-ai sunat.

— Te-am sunat eu?

— Am venit să stau de veghe la căpătâiul lui Artie. Asta ai spus că vrei? Nu-i așa?

— Oh. Da. Și sacul? Mă enervează un pic sacul, care spune parcă am-venit-aici-să-stau-o-vreme, genul hip-hop. Asta-i una dintre iubitele lui Artie. Este un pic mai tânără decât îmi închipuiam, cel mult douăzeci și șase de ani?

— Am venit din Jersey îndată ce am putut. Am avut un curs de dimineață, dar am plecat imediat după curs. Am lucrat deja ceva cu profesorul, povestește ea, ca și cum ASTA EXPLICĂ TOTUL. Este prea mare, ca să fie încă la liceu. Își pune încet sacul jos.

— Unde este?

— Nu poți sta aici.

Să fie aceasta una dintre iubitele lui Artie din timpul căsătoriei noastre — o distracție — un amuzament? Este posibil să fie destul de mare ca vârstă, încât să-l fi cunoscut pe Artie înainte ca noi să ne fi căsătorit? Când l-am părăsit, Artie și cu mine eram căsătoriți de patru ani și fusesem prieteni numai un an înainte de a ne căsători — un iureș, în retrospectivă. Să se fi întâlnit cu o tânără de douăzeci și unu de ani, înainte de mine?

— Voi sta nemișcată pe sofa. Nu deranjez pe nimeni. Are dureri mari?

— Ascultă, îi spun eu. Eram beată. Glumeam. Nu m-am gândit că mă va lua cineva în serios.

Elspa se răsucește spre mine, cu ochii mari. Arată ca un copil, peste măsură de plină de speranță.

— Poftim? Își recăpătă ceva din feminitate. Uite ce este. Artie este pe moarte sau nu?

Îmi dau seama că a depus destul efort să facă această vizită. Că vizita are o miză importantă pentru ea. Vreau să o mint, să-i spun că Artie este bine și să plece acasă, dar nu pot. Mă gândesc că se poate ca ea să-l iubească de fapt sau să aibă nevoie de el. Nu-mi dau seama.

— Da. Este pe moarte.

— Atunci vreau să fiu de ajutor, în orice fel pot. A fost bun cu mine.

— Da?

— Mi-a salvat viața. Și a spus asta nu în felul în care vorbește cineva despre un iubit, ci despre un sfânt.

Infirmierul trece pe lângă noi, urcă la etaj. Elspa îl urmărește cu privirea.

— Este sus?

Eu dau din cap.

— Mă pot duce acolo? întreabă ea, arătând spre scări.

Sunt uluită de disperarea ei.

— Du-te.

Și așa, Elspa, această străină, salvată de Artie Shoreman, sfântul, aleargă pe trepte în sus, urcându-le două câte două.

CAPITOLUL 8

Toată lumea vinde ceva, aşa că fii propriul intermediar

RĂMÂN ÎN HOL, NEŞTIIND CE SĂ MAI FAC. Mă uit pe scară în sus. Elspa. Ce are ea să-i destăinuie lui Artie? I-am spus că poate să doarmă pe canapea? Sunt obosită de secretele lui Artie, obosită să tot încerc să intru în zonele ţinute la distanţă de mine din viaţa lui. Mă duc în camera de oaspeţi şi iau agenda cu adrese. Îmi iau cheile de pe comodă şi ies afară pe uşă. În stradă este parcată o Toyota ruginită.

Sper că va fi plecată când mă voi întoarce.

Maşina mea este pe alee. N-am condus de şase luni. Mă aşez pe locul şoferului. Este ajustat pentru Artie şi sunt bucuroasă că el nu este deja mort. Sunt sigură că aş fi sărit afară din maşină, dacă el ar fi fost mort, prea şocată că scaunul şi oglinzile sunt toate ajustate pentru el. Dar Artie nu este mort şi eu îmi potrivesc totul pentru mine, fără nicio grabă. Trebuie să fac asta şi cu alte lucruri din casă. Mă pot gândi logic la acest lucru — la moartea lui Artie. Pot să mă pregătesc, raţional, pentru ea, înainte ca să lovească. Pot să-mi iau precauţii, aşa cum aş face pregătindu-mă de un nou audit...

Bessom's Bedding Boutique (Magazinul de lenjerie de pat Bessom) este în partea veche a oraşului, care se presupunea că

va fi transformată, că va deveni şic. Fiecare a patra vitrină are design nou. Găsesc intersecţia pe care o caut şi o iau la stânga, trag într-o parcare. Bessom's Bedding Boutique. De când a devenit totul Boutique? Nu-mi pasă de aliteraţie. Este o supărare de-a mea, *Klassy Kuts* sau *Kitchen Kutlery*. Pentru bunul Dumnezeu, pronunţaţi blestematele astea de cuvinte corect! Merg spre magazin şi-mi văd imaginea reflectată în vitrină. Sunt surprinsă să mă aflu acolo. Arăt obosită. Am ochii umflaţi, cearcăne vineţii sub ei. Am buzele crăpate. Părul răvăşit. Îmi netezesc o meşă dând-o după ureche şi-mi ling buzele, uitându-mă repede în altă parte.

Împing uşa şi aud vechea melodie: *bing-bang*. Locul este un depozit de multe paturi, ca şi cum un întreg hotel s-ar fi prăbuşit, iar paturile frumos aşternute ar fi sfârşit cu toate în pivniţă, dar într-o pivniţă cu pretenţii. Există chiar şi câteva noptiere în stil avangardă, lustruite, şi pereţii sunt în culori *art-nouveau* stinse: ceva în nuanţa lămâii verzi! Carpeta de pluş acoperă podeaua de la un perete la altul. Paturile sunt frumos aşternute cu o grămadă de perne răspândite pe ele. Nu mai e niciun alt client în magazin, nici vreun megafon care să cânte. Tot ce aud este zgomotul înfundat al străzii din spatele meu şi bătăile seci ale unei pendule de argint în stilul retro al anilor şaizeci — de felul celor care seamănă cu dispozitivele care arată sistemul solar, în licee.

Vreau să fur ceva. Acesta-i primul meu impuls. Nu ştiu de ce. Al doilea impuls nu e cu nimic mai onorabil: vreau să alerg de-a curmezişul paturilor. Mă închipui alergând pe paturi, până în fundul magazinului.

Şi, în acel moment remarc o umflătură în învelitorile unui baldachin instalat somptuos lângă peretele din spate. Fără niciun alt vizitator în preajmă presupun că acesta trebuie să fie liceanul de C plus însărcinat cu vânzarea. Nu ştiu dacă să-l

trezesc sau nu pe trântorul ăsta, dar mă simt oarecum protectoare a buticului — fără niciun motiv real. Mă duc până în dreptul patului.

— Scuzaţi.

Este un adult — spre treizeci de ani. Sunt surprinsă că nu sare în sus şi nu se aruncă pe cine ştie ce pistă de tranzacţii care-i ocupă subconştientul superficial. În schimb, el deschide încet ochii, se uită la mine şi zâmbeşte apoi leneş. Îşi întinde şi îşi netezeşte părul blond. Arată bine şi mi-l pot închipui cu uşurinţă fără cămaşă, în picioarele goale, îmbrăcat numai cu pijamaua — cineva pe care John Bessom l-a angajat în echipa lui de vânzări pentru cum arată şi despre care acesta nu ştie că doarme întins pe marfă când şeful este plecat. Decid că, atunci când îl găsesc pe Bessom, îl voi pârî pe vânzător.

— Caut o saltea, um... tare, dură. Ştiţi, una bună, solidă, zdravănă. Unde-l pot găsi pe John Bessom?

El se uită la mine, cu ochii adormiţi, un pic gânditori şi sexy.

— Noi nu vindem lucruri zdravene, solide, tari, spune el, căscând pe jumătate.

— Dar vindeţi saltele, nu-i aşa? îi zâmbesc eu şi ridic cu semeţie capul. Mă simt de parcă aş fi intrat într-un joc care are multe cuvinte ale cărui reguli nu le ştiu. Îmi plac jocurile de cuvinte şi sunt şi bună la ele.

— Nu, de fapt, nu vindem saltele. Nu chiar.

— Ce vindeţi? întreb eu.

Zâmbeşte cu aerul că flirtează. Eu mă las prinsă în joc. Se trezeşte din tranzacţia din somn. Lucrurile nu stăteau cum am crezut eu că vor sta.

— Vând o mulţime de lucruri. Vând somn, pentru unii, dar vând şi vise.

— Somn şi vise? întreb eu.

— Exact.

Nu s-a dat jos din pat, şi-a sprijinit numai capul pe o mână, şi acum sunt convinsă că Bessom chiar a făcut o afacere fantastică angajând acest copil. Îmi vine să cumpăr un pat. Şi, apoi, el spune:

— Vând dotări imobiliare de top, la schimb pentru dragoste.

Acest comentariu mă blochează. Ridic un deget. Îmi reorientez conversaţia în minte. Remarc că a încetat să spună „Noi vindem" şi a început să spună „Vând". Privesc spre vitrina cu oglindă şi cu literele Bessom's Bedding Boutique, scrise invers. E ceva atât de pur în exprimarea „dotări imobiliare de top, la schimb pentru dragoste", încât simt că înlemnesc, pentru moment. Băiatul acesta nu seamănă deloc cu Artie, cu excepţia poate a gropiţei din bărbie, dar a moştenit fără îndoială genele tatălui său în ce priveşte talentul de a flirta.

— Eşti John Bessom.

— În carne şi oase. Cu ce vă pot fi de folos astăzi?

Mă mai uit un pic insistent la el, cântărindu-l încă pe Artie. Clatin din cap. O parte din mine se aşteptase la refuzul lui Bessom's Bedding Boutique şi altă parte din mine, recunosc, se aşteptase la cineva care să arate mai mult a fiu, a piscină de copil, a tabără de vară, a liga mică.

— Te simţi bine?

— Da. Mă uit prin magazin. Ei, din păcate, am nevoie numai de o saltea.

— Cine ar putea trăi numai din vânzarea saltelelor?

Se ridică în şezut şi-şi leagănă picioarele lăsându-le spre podea. Poartă mocasini suedezi. „Ar fi prea trist."

— Corect! Înţeleg, spun eu.

Dintr-odată, nu mai ştiu sigur pentru ce mă aflu acolo. Oare-i voi spune că tatăl lui este pe moarte? Este asta treaba

mea? Dacă voia să vorbească cu Artie, ar fi făcut-o cu ani în urmă. Încep s-o iau spre ușă.

Atunci, el se ridică în picioare.

— Ascultă, rostește el, așteaptă. Îmi cer scuze. Am avut o săptămână proastă. Am avut un an încă și mai rău. Mi se întâmplă (arată spre pat). Flirtez. Este un mecanism de atragere. Lucrez asupra lui. Ceea ce vreau să spun este că mi-ar plăcea să-ți vând o saltea, dar aș prefera să-ți vând altceva mai abstract, însă mă voi mulțumi și cu o saltea.

Încremenesc, de parcă aș fi puțin beată, de parcă austeritatea mea se erodează și mă simt în starea mea de mers pe picioroange. Îmi pun în funcțiune duritatea. Mă întreb dacă sprâncenele mi s-au unit. Oare duritatea aceasta și severitatea, mă vor costa multe riduri? Botox? În acest moment, nu am de ales decât să fiu dură. Asta-i tot ce am de oferit.

— Data viitoare când voi avea nevoie de o distracție voi ști unde să vin, spun și ies afară pe ușă.

CAPITOLUL 9
Uneori străinul spune ce ai tu nevoie să auzi

TRAG PE ALEE ŞI REMARC că Toyota este încă parcată în stradă. Este un loc de parcare oblic, denivelat, de închiriat.

Când intru în casă, zăresc sacul Elspei exact în locul în care-l lăsase ea, pe culoar. Când îmi pun cheile în vasul de pe comodă, mă simt ca o străină, ca un hoţ bine-crescut care face spargerea şi intră în casă, dar numai pentru a da iama prin biscuiţi, pentru a băga în gură câteva bomboane şi poate pentru a-şi prepara un gin tonic.

Nu prea ştiu ce să fac. Stau nehotărâtă pe coridor. Nemişcată. Trag cu ochiul prin sufragerie. Totul este aşa de tăcut, aşa de nemişcat. Pe poliţă se revarsă un buchet mare de flori pus într-o vază impozantă. Mă duc lângă el şi extrag biletul din agrafa de plastic. Pe bilet scrie *nr. 58: felul în care ai venit acasă, în care te-ai întors. O parte din tine ar putea oare să mă mai iubească?* Nu ştiu ce să fac cu el. Are dreptate. O parte din mine încă îl iubeşte, bineînţeles, şi, uneori, aceasta este partea care ţâşneşte şi mă umple până la marginea de sus a sufletului meu. Poate că ar trebui să-i spun acest lucru. Poate că este ceva ce el ar trebui să ştie. Şi, în acel moment, aud cântecul.

Este blând, ritmat. Mâinile îmi cad inerte. Las biletul 58 să cadă pe podea.

O iau pe scări în sus în direcția cântecului. Vine din dormitor. Deschid ușa. Patul lui Artie este gol. Cearșafurile sunt trase ca și cum, în mod miraculos, Artie s-ar fi vindecat și ar fi plecat la birou.

Dar cântecul nu vine dinspre dormitor. Vine dinspre baia principală. Infirmierul stă lângă ușa de la baie. Pare oarecum uimit, nefiind prea sigur de rolul lui în această poveste. Îi fac semn cu capul. El îmi răspunde la fel.

— Stau aici ca să-l ajut să intre și să iasă din cadă, spune el.

Dar asta nu explică acel cântec. Traversez dormitorul până la ușa băii, care este întredeschisă exact cât să văd eu spatele lui Artie. Stă așezat în cadă, și vocea Elspei — o voce frumoasă — se înalță de undeva din străfundul ei. E acolo, îngenuncheată lângă cadă, cântând încet. Nu recunosc cântecul. Cufundă în apă buretele și-l stoarce pe spinarea lui Artie. Nimic cu iz sexual nu se petrece. Nici urmă de erotism. Numai tandrețe, ca o mamă care are grijă de copilul ei cu febră mare. Mi se taie respirația. Momentul are o frumusețe simplă. Are puritate. Simt o apăsare în piept, o durere ascuțită. Mă simt ametită din nou și ies clătinându-mă din cameră, cobor scările și mă duc la dulapul cu băuturi din bucătărie. Este prea multă lumină, prea tare, prea aerisit. Tavanele sunt prea înalte. Mă simt mică. Mâinile mele lucrează cu repeziciune. Gheața scoate un clinchet lovind peretele paharului. Este un sunet solitar.

Sună telefonul. Răspund. Lindsay începe să vorbească exact ca o moară neferecată, așa de repede încât pot numai să înregistrez cuvintele — cineva ar putea fi concediat, Danbury? Și este un client care ne-ar putea lăsa baltă? Unul dintre parteneri a luat-o razna? Nu înțeleg nimic din toate astea.

— Totul se va rezolva, încerc să o liniştesc. Numai nu te implica emoţional. Numai nu lua lucrurile personal. Nu pot vorbi acum. Dar ea continuă despre Danbury, care aproape a demisionat, şi despre posibilitatea unei mici promovări, revenind la partener din nou.

— Nu pot vorbi în acest moment, îi spun. Nu o lua personal, Lindsay, dar uite, lasă-mă să-ţi explic cum să te deconectezi. Apoi pun telefonul în furcă şi rămân lângă el.

Elspa intră în cameră şi scoate o salată din frigider. Salata este ceva nou pentru mine. N-am mai văzut-o înainte.

— Vrei şi tu? mă întreabă ea. Am făcut destulă.

— Nu.

Ia un castronaş şi începe să-şi pună o porţie.

— Este aşa de slab. Nu mă aşteptam la asta.

Eu nu spun nimic.

— Dar are mintea întreagă. Este perfect prezent. Este încă Artie.

— Încă Artie.

Elspa începe să mănânce cu poftă.

— Eşti sigură că nu vrei nimic?

— Nu vreau, mulţumesc.

Vorbeşte în timp ce mestecă.

— Îmi povestea despre momentul acesta unic...

Ridic o mână.

— Nu vreau să aud povestea.

Elspa îngheaţă, apoi continuă să mănânce.

— Bine.

Mă izbeşte sentimentul că nu mă simt ca o hoaţă, ba chiar dimpotrivă. Mă simt furată de alţii.

— Eu trebuia să fac asta.

Poftim?

— Să-i fac baie. Eu trebuia să i-o fac și tu mi-ai furat momentul.

— Nu am vrut să...

— Las-o baltă.

Elspa își pune jos furculița. Se uită la mine. Ochii ei negri sunt blânzi.

— Te-a înșelat, nu-i așa? De-aceea îl urăști. Cu câte?

— A avut o mulțime de femei înainte de a-l întâlni eu, dar le-a păstrat pe două dintre ele — amintire.

— Nu e tare la despărțiri.

— Este un mod frumos de a te exprima, mărturisesc eu, făcând o pauză pentru a analiza cât de mult nu apreciez această interpretare a lucrurilor. Și apoi a mai adăugat o a treia. Despre cea de-a treia am aflat întâi și apoi despre celelalte două. Când te-ai culcat ultima dată cu el?

Aceasta este o întrebare cinstită. Și eu am pus-o destul de apăsat.

Dar ea nu pare luată pe nepregătite, ia situația ca atare.

— Înainte de a te cunoaște pe tine. Am început să lucrez într-unul dintre restaurantele lui pe când eram foarte tânără (pare încă foarte tânără). Doamne, au trecut aproape șase ani de când miroseam a mâncare italienească tot timpul. Artie a venit să verifice plățile. Nu a fost totuși genul acela de relație. Adică, eu nu sunt una dintre vechile lui iubite sau ceva de felul acesta. Artie mi-a fost mai mult ca un tată. M-a ajutat în vremuri grele.

S-a oprit, îndurerată încă la amintirea acelor vremuri.

Nu prea mi-a venit să cred.

— Ca un tată? am întrebat.

— A fost cu mult timp înainte, spune ea. Am supraviețuit datorită lui Artie.

Este aşa de deschisă, încât este greu să nu o crezi. Are o figură care pare total sinceră, de parcă ar fi prea naivă pentru a minţi. I se luminează faţa.

— Mi-a spus o mulţime de poveşti despre tine astăzi, cum v-aţi cunoscut, despre căsătoria voastră. Totul este aşa de frumos. Dar cel mai mult îmi place povestea cu pasărea de pe terasă.

— Mi-o amintesc vag.

— Ai salvat pasărea.

— Tot ciocănea în obloanele de la casa de oaspeţi a unui prieten, nu la mult timp după ce ne-am cunoscut. Artie este un laş în multe privinţe. Îi era frică de păsări când erau înăuntru. Nu suporta, de asemenea, să zboare cu avionul. Am deschis fereastra, asta-i tot.

Dar, acum, văd scena în minte şi totul părea aşa de bine atunci, aşa de perfect. Artie a venit în urma mea, m-a luat în braţe şi pasărea a zburat afară, direct în copac.

— Uneori asta-i tot ce contează, să deschizi fereastra care trebuie, spune Elspa.

Şi mie îmi place de ea, în acel moment, aşa deodată. Am nevoie de cineva ca ea, de cineva căruia să nu-i fie frică să prelungească momentul.

— Când îmi povestea aceasta, era aşa de însufleţit, încât am uitat că este pe moarte, rosteşte ea.

Mă întreb cum i-a salvat Artie, de fapt, viaţa. Mi-o imaginez în uniforma de chelneriţă, cu bluză roşie şi cu ecuson, cu şorţul în carouri, cărând tava cu băuturi. Mă întreb de ce-a venit de fapt aici şi de ce-l iubeşte atât de mult. Mă duc spre castronul mare cu salată, iau o roşie mică şi o mănânc. O simt acrişoară şi dulce în gură. Ea ar considera că Artie merită să-şi vadă fiul, înainte de a muri, nu-i aşa? Are dreptate. Pentru

că, și dacă Artie a făcut o mulțime de lucruri urâte în viața lui, merită să-și cunoască fiul.

Nu este acesta un drept inalienabil al paternității? Și, mai important, John Bessom — acea catastrofă de tânăr — merită să-și cunoască tatăl.

— Vreau să-mi faci o favoare, zic eu.

Se uită la mine, în așteptare.

— Da?

CAPITOLUL 10

Iubirea este ce face ea — dar, uneori, ea este abstractă, albastră şi obscenă

CÂND ELSPA TERMINĂ DE MÂNCAT, o sun pe mama la telefon, din camera de oaspeţi. Simt că trebuie să mă consult cu cineva. Dar, în timp ce-i explic planul meu — ceea ce fac în detaliu, ar trebui să adaug —, ea este încă nelămurită. O iau de la început.

— Treaba este clară. Vreau ca Artie să-şi cunoască fiul. Vreau ca fiul să-l întâlnească pe Artie. Dar vreau ca Artie să fie cel care-i spune că el este tatăl lui şi că este pe moarte. Asta-i datoria lui, nu a mea. Aşa că, mă gândeam, cum facem ca ei doi să se întâlnească? Şi am făcut acest plan perfect.

— Să se întâlnească datorită unei saltele? întreabă mama, slab.

— Îţi spun a suta oară, da! Datorită unei saltele.

— Lasă-mă să văd dacă am înţeles: tu nu vrei să fii cea care să-i spună lui John Bessom vreun lucru. De ce?

— Lasă asta, nu este important.

— Nu vreau să trebuiască să explic că, dacă el se mai dă la mine şi apoi află că eu sunt mama lui vitregă, situaţia ar fi inconfortabilă.

— Bine. Lăsăm asta deoparte, zice mama. Dar ai de gând să o pui pe fata asta care abia a apărut, care-l iubește pe Artie pentru că i-a salvat viața, să-i spună lui John Bessom să livreze el însuși o saltea la casa lui Artie?

— Întocmai.

— Ei, nu văd toate detaliile, dar pare un plan. Și sunt bucuroasă că faci *ceva*. Cred că este sănătos pentru tine să fii în mișcare. Voi trece pe-acolo ca să mă asigur că lucrurile merg cum trebuie cu Artie, cât ești tu plecată.

— Îți mulțumesc!

La scurt timp după aceasta, în drum spre Bessom's Bedding Boutique, îi povestesc Elspei ce să spună. Îi dau un scenariu care va accentua pe nevoia lui John de a vinde lucruri mult mai importante decât o saltea. Ea dă din cap.

— M-am prins. Corect! OK.

Și, apoi, conversația moare și în mașină nu suntem decât noi două. Ea se apleacă să caute ceva la radio.

— Ce lucrezi, Elspa?

— Sunt artistă.

— Ah, lui Artie îi plac artistele. (Îi plăceau fotografiile pe care le făceam eu. Întotdeauna mă încuraja să-mi găsesc timp pentru asta.) Ce fel de artă practici?

— Sculptura.

— Ce sculptezi?

— Bărbați, cel mai mult. Părți din ei. Îi las pe ei să aleagă.

— Și Artie? Să nu-mi spui ce parte a ales. Este partea la care mă gândesc eu?

— El avea umor. A insistat. Dar totul a fost din imaginația mea. Am făcut-o abstractă. Și albastră.

— Abstractă și albastră. Deh!

Brusc, văd în minte o sculptură reprezentând penisul lui Artie, albastru şi deformat. Cum adică abstract, mă întreb. Totul din imaginaţia ei?

— Mi-ar plăcea să văd cândva sculptura aceasta, îi mărturisesc.

Nu contează dacă e din imaginaţia ei sau nu. Este ceva intim şi, chiar dacă mi-a spus că ea şi Artie au fost împreună înainte ca eu şi Artie să ne cunoaştem şi că nu au avut relaţii sexuale, ceva nu miroase bine totuşi. Gelozia este chiar aproape de suprafaţă, acum. Nu aş fi putut să-i cânt lui Artie în timp ce îi făceam baie, sunt prea furioasă pentru asta. Furia mea este la fel de adâncă în mine, în acest moment, cât este de adânc cântecul Elspei în ea.

— Serios? întreabă Elspa.

— Desigur, răspund eu.

Pauză. Nu sunt sigură dacă ea ştie să interpreteze tonul meu. Nu sunt sigură dacă ştie cum trebuie el interpretat.

Plouă. Elspa arată spre parbrizul murdar şi ud, pe care picăturile îşi croiesc drum în jos, înspre capotă. Eu nu spun nimic. Dau drumul la ştergătoare. Ele scârţâie şi se poticnesc de parbriz. Trebuie să-mi cumpăr altele noi.

Tragem în faţa magazinului Bessom's Bedding Boutique chiar în momentul în care John încuie uşa din faţă. El stă de vorbă cu un bărbat în costum negru, care nu arată ca unul venit să cumpere saltele. Omul are umbrelă şi priveşte indiferent, rece, aproape britanic. John şi-a pus pe cap un ziar. Evident nu este o conversaţie plăcută. John dă din mână într-un gest care ar spune: *Hai să punem capăt acestei discuţii. Suntem doar oameni civilizaţi.*

Deschid geamul de la maşină, numai trei centimetri.

Omul în costum negru zice:

— Trebuie să ne ocupăm de asta, domnule Bessom.

— Știu, spune John.

Omul o ia într-o direcție și John se îndreaptă în cealaltă direcție. Ploaia s-a mai domolit puțin. El își scutură ziarul. Îi fac semn Elspei și ea coboară de pe locul din dreapta-față al mașinii. O urmăresc cu privirea mergând spre intrare.

— Am nevoie de o saltea, strigă ea.

— Am închis deja.

— Este o urgență.

— O saltea... urgentă? Ascultă, camionul pentru livrări la domiciliu s-a stricat și...

— Salteaua aceasta este pentru un tată, explică Elspa, exact cum o învățasem. Un tată care e pe moarte. Fiul lui urmează să vină să-l vadă înainte ca el să moară și salteaua pe care zace trebuie să fie frumoasă.

Sunt mândră de ea. Și profesorul ei de teatru de la școală ar fi mândru de ea.

— Ei, vezi bine că am închis.

— Nu vreau chiar să-mi vinzi o saltea. Vreau să vinzi liniște pentru un om aflat pe moarte. Vreau să-mi vinzi o scenă cu un tată pe patul de moarte. Vreau să-mi vinzi un tată și un fiu care se împacă înainte ca tatăl să moară.

John îi zâmbește Elspei, apoi se uită în spatele ei, la mașină, la mine. Mă recunoaște și îmi dau seama după privirea lui că știe că i-am spus acestei tinere la ce fel de vorbe ar ceda. Îmi face semn de salut cu mâna. Eu mă joc cu scrumiera.

— Un tată și un fiu? Sunt mort după o scenă frumoasă cu un tată pe patul de moarte. Vei avea nevoie de o saltea foarte frumoasă pentru asta. Una scumpă.

Din fericire s-a oprit și ploaia. John a pus salteaua învelită în plastic pe capotă și ei doi o țin cu mâinile scoase pe fereastră, pe ambele laturi ale mașinii. Salteaua flutură.

— Aşadar, ai dormit toată ziua în magazin? întreb eu.

— Nu am dormit. Am făcut modelling.

— Mie mi s-a părut că dormeai.

— Sunt un model foarte talentat.

— Aduce modellingul multe vânzări de saltele? întreabă Elspa.

— El nu vinde saltele. El vinde somn şi vise cu sex, adaug eu.

— Vinde mult somn şi vise cu sex? întreabă ea.

— Nu prea mult. Asta-i una dintre afacerile mele. Sunt un antreprenor cu o largă varietate de proiecte în derulare.

— Proiecte în derulare? întreb eu.

El nu continuă. În schimb, priveşte pe fereastră, verifică prea încercata saltea, acest regat al somnului, al viselor şi al sexului. Trecem pe lângă un punct de taxare şi primim privirea sceptică a operatoarei, care parcă a văzut câteva saltele zburând de pe capotele maşinilor. Arată puţin dojenitoare, are o privire care spune: *Transportaţi chestia asta pe autostrada mea?* Pot totuşi ignora această privire. Planul meu pare că funcţionează. Ajungem în zona noastră şi începem să parcurgem străzile de periferie întortocheate, prost luminate.

— Dacă nu te deranjează că întreb, cine e pe moarte?

Înainte să apuc să spun ceva, care, dintr-un oarecare motiv, a fost primul meu impuls, Elspa răspunde:

— Soţul ei.

— Îmi pare rău, zice John. Îmi pare foarte rău să aud asta.

În vocea lui e ceva ce pare a spune că şi el a trecut printr-o asemenea pierdere. Avem cu toţii pierderile noastre. Iau curba şi intru pe strada mea. Văd casa luminată ca de Crăciun, toate becurile aprinse, şi o ambulanţă parcată în faţă, cu farurile, roşii luminând. Un fior ascuţit trece prin mine. Uşa de la intrare este deschisă. Lumina se revarsă pe peluză şi pe spinarea mamei, care stă cu braţele încrucişate şi se uită spre alee.

— Este prea repede, șoptesc în grabă. Nu încă. Nu am terminat încă.

— Ce anume? întreabă John.

Elspa spune:

— Nu, nu, nu, nu.

Chiar înainte de a ajunge la alee, opresc mașina și sar afară din ea. Mașina mai merge puțin și se izbește de bordură, în curbă.

Îmi vâr capul înapoi înăuntru ca să o opresc și să o las în parc. Arunc cheile pe alee și caut cu privirea fața mamei. Ea scutură numai din cap.

— Nu știu ce s-a întâmplat! Am sunat la 911!

Încep să respir cu greutate de parcă aș fi înghițit prea mult aer. Mă clatin, îndreptându-mă spre casă și mă opresc pe verandă. Elspa trece pe lângă mine alergând.

Mă întorc să mă uit la John Bessom, care stă lângă mașină și lângă saltea. Nu desfac legăturile. Îmi pare rău pentru el. Nu știe în ce fel de poveste se află, nu știe la ce a sosit prea târziu. Rămân nemișcată aici, pe terasă, sufocându-mă.

— Așadar, tu trebuie că ești fiul. Îmi pare rău, îi spune mama lui John.

Eu fac un pas de bețiv înspre ei, apoi încă un pas care vine prea târziu, dar atunci îmi dau seama că aceasta-i calea prin care povestea trebuie să se lămurească.

Mama arată calmă, acum. Va face ce trebuie. Îl ia de mână, își puse un braț peste umerii lui, într-un gest matern. Brusc, John arată ca un copil.

— Încearcă să-ți salveze tatăl, spune ea. Dar, nu știu...

John este confuz. Se uită în sus la fereastra luminată a dormitorului.

— Tatăl meu? întreabă el. Arthur Shoreman?

— Da, răspunde mama. Artie. Artie nu a murit încă. Doctorii încearcă să-l salveze.

Intru alergând pe uşa de la intrare şi alerg pe scări în sus. Arthur Shoreman, îmi aud mintea repetând. Arthur Shoreman. Urăsc formalismul din el. Felul în care sună ca un nume pe un act, pe certificatul de deces. Nu încă, îmi spun. Nu încă.

Intru în dormitor. Artie zace în pat, cu un echipaj de la Salvare pe ambele laturi vorbind codificat, cum fac ei. Este şi un aparat. Îi fac oare un EKG? Nu-i pot vedea faţa lui Artie.

Infirmierul stă în spate, privind.

Elspa ţipă.

— De ce dracu' nu faceţi ceva? Cuprinsă de panică, se prăbuşeşte peste noptieră, împrăştiind totul pe podea.

— Ieşiţi de aici, strigă un membru al echipajului de la Salvare.

Eu o apuc de braţ, o trag spre mine şi o scot pe culoar. O susţin şi o scutur. Ea se calmează şi se agaţă de mine, plângând.

— Dacă moare el, mor şi eu! îngaimă ea.

— Nu, nu vei muri! îi zic eu.

— Nu voi fi în stare să trec prin asta, spune tânăra.

Nu pot să înţeleg că Artie ar putea fi mort deja, că pe pat s-ar putea să fi rămas numai trupul lui. Nu ştiu de cât timp o strângeam astfel pe Elspa la piept, dar îmi dau seama că pentru prima dată, după mult timp, am susţinut moralul cuiva.

Şi, apoi, aud vocea lui Artie.

— Hei, daţi-vă la o parte! strigă el.

Apoi unul dintre membrii echipajului de la Salvare rosteşte:

— Ăsta-i semn bun!

Elspa mă îmbrăţişează strâns.

— Şi-a revenit, şopteşte ea.

CAPITOLUL 11

Uneori este greu să înțelegi ce se întâmplă când ai ochii larg deschiși

TOT CE URMEAZĂ ESTE OARECUM SUPRAREALIST.

Tipii aceia de la Salvare se agită încă în jurul lui Artie, parcă glumind.

Mi-l închipui pe fiul lui Artie afară, pe peluză, cu salteaua încă legată pe capota mașinii. Elspa nu se poate opri din plâns, cu toate că, în mod miraculos, Artie este încă în viață. Mă preling prin ușa dormitorului, cu un braț încă după umerii ei.

— Chiar și-a revenit? îi întreb pe tipii de la Salvare. Este bine?

— Dar nu a murit deloc, doamnă, răspunde cel cu spatele pătrat. Alarmă falsă. Tensiunea. Indigestie. Are probleme serioase cu inima, știți asta, dar este chiar bine.

— Auzi? repet eu de dragul Elspei. Alarmă falsă. Tensiunea. Indigestie.

Artie își întoarce capul spre mine. Are ochii umeziți și zâmbește nervos.

— A plecat? întreabă el.

— Ce? întreb eu. Cine? Mă întreb dacă vorbește despre Elspa. Mi se pare ciudat să îl aud spunând asta. Mă întreb

dacă este într-adevăr în afara pericolului. Şi, apoi, se înfioară şi închide încet ochii.

— Alarmă falsă? întreabă o femeie, care are o voce ciudat de familiară.

Brusc, aceasta este lângă umărul meu — o femeie înaltă, elegantă, spre cincizeci de ani, îmbrăcată cu o rochie albastru-deschis mulată şi cu ţigara în gură. Este frumoasă într-un mod agresiv — sprâncene arcuite, pomeţi înalţi. Părul negru, lung până la umeri este prins la spate cu o agrafă de argint, la baza gâtului.

— Cine eşti? o întreb.

— Sunt Eleonor, răspunde ea, ca şi cum asta ar lămuri totul.

Mă uit pur şi simplu la ea, scuturând din cap. Îmi vâjâie urechile. Artie aproape că murise, dar acum este din nou în viaţă.

— Tu m-ai invitat, explică femeia cu răbdare. Credeam că nu vreau decât ca Artie să putrezească în iad, dar am decis totuşi că vreau să-l mai văd înainte de a i se întâmpla acest lucru. (Îşi scutură ceva de pe fustă. Ah, da, îmi amintesc vocea acum, femeia pe care am sunat-o târziu, în noaptea aceea de beţie, şi avusese aşa un mesaj drăgăstos pentru Artie. Iat-o. Încă una dintre iubitele lui Artie — o apariţie plăcută.) Nu ar fi minunat dacă Artie ar putea să se împace cu trecutul lui — cu tot trecutul lui — înainte de a muri? adăugă ea.

— N-ar trebui să fumezi aici, intervine Elspa, recăpătându-şi într-o oarecare măsură stăpânirea de sine.

Ea-i zâmbeşte Elspei ca şi cum tocmai a spus ceva profund, dar lipsit de importanţă.

— Eu nu fumez decât foarte rar. Asta-i o ţigară de stare de urgenţă. Numai asta şi gata. Şi apoi se întoarce înspre mine. Cred că prezenţa mea aici l-a supărat, conchise ea, cu un mic suspin, încântat.

— Aşa crezi tu? urlă Artie din pat.

— Mama ta a trebuit să sune la 911, spune, calm, Eleonor. Trebuie c-am supărat-o la fel și pe ea.

— Ai încercat să-l ucizi sau altceva de genul ăsta? întreb eu.

— Oh, nu, zice femeia cu un zâmbet prefăcut. Ridică vocea în așa fel încât să o poată auzi perfect de bine. A-l ucide pe Artie m-ar fi înălțat la situația de a avea un rol conducător în viața lui. Niciodată nu ne-ar trata el cu un asemenea respect.

Eleonor, îmi spun mie însămi. Într-un fel, îmi place femeia asta.

Îi atrag atenția lui Artie că mă întoarc în câteva minute.

Infirmierul spune că va sta și-l va pregăti pe Artie de culcare. Le conduc pe Elspa și pe Eleonor repede, pe scară în jos. Remarc că Eleonor șchioapătă ușor, are un ritm neregulat în mers, deși poartă tocuri înalte. Este un șchiopătat serios, nu genul acela cauzat de o entorsă sau o gleznă luxată.

— De ce nu te așezi pentru o clipă? o întreb pe Eleonor, arătând spre canapeaua de colț pentru micul dejun. Pune-ți ceva ca să bei.

— Prefer să fiu trează.

— Bine, atunci.

Se așază cu eleganță, încrucișându-și gleznele.

O conduc pe Elspa afară, în curtea din spate, lângă piscină. Îi spun să aștepte acolo, că mă voi întoarce după ea. Încă suspină cu brațele în jurul propriilor umeri, cu spatele încovoiat. Nu sunt sigură că știe unde se află sau dacă aude ori nu ce-i spun eu.

Ignorând-o pe Eleonor pentru un moment, mă întorc repede în casă cu repeziciunea presupusă de o urgență minoră — un foc în sobă sau o petrecere care a luat o întorsătură proastă. Artie trebuie să fie oaspetele de onoare, dar dacă eu sunt gazda, trebuie să am grijă de oaspeții mei aflați

în nevoie. Ies afară pe uşa din faţă. Unul dintre membrii echipajului de la Salvare împachetează.

Casa vecină, de dincolo de stradă, are luminile aprinse. Familia Biddles — Jill şi Brad — face cu rândul la fereastră, privind. Vecinul de alături, domnul Harshorn, este mai îndrăzneţ. Stă în curtea din faţă, cu braţele încrucişate la piept. Face semn cu mâna ca să-mi atragă atenţia, dar eu îl ignor.

Mama este încă acolo, lângă John Bessom, dar niciunul dintre ei nu vorbeşte.

Când mă apropii de ei, pot jura că mama a plâns.

Machiajul ei este transformat într-o variantă palidă a ceea ce este de obicei, dar John este nepăsător.

— Eu sunt fiul în scena cu tatăl pe patul de moarte, spune el.

Mama se uită la John şi apoi la mine cu aceeaşi expresie — simpatie îndurerată.

— Ne-a confirmat unul dintre tipii de la Salvare că este în viaţă.

— Da, este în viaţă. A fost o alarmă falsă. Nu-mi dau seama dacă John este furios sau nu. Nu ştiu să-i citesc expresia. Am vrut ca tu şi Artie să staţi de vorbă. Moare de dorinţa să vadă... Mă opresc brusc.

— Îmi pare foarte rău pentru soţul tău, spune John, scuturându-şi capul. Dar nu am nevoie să-l cunosc pe Artie Shoreman.

— Bine, zic eu, înţeleg (deşi nu înţeleg de fapt).

— Voi chema un taxi. Voi trimite pe cineva după saltea mâine.

— Îţi voi plăti salteaua.

— Tot o mai vrei?

— Nu, dar nu ţi-o putem returna. Am legat-o de maşină. Este un produs folosit. Insist să-l plătesc.

— Nu-ţi pot accepta banii. Va veni cineva să o ia mâine.

— Te sun. Te ţin la curent în privinţa lui Artie, dacă vrei...

— Sunt sigur că este un om cumsecade. Ridică din umeri, își bagă o mână în buzunar, aproape că zâmbește. Stă acolo jenat încă o clipă. Scoate mobilul din buzunar. O să chem un taxi. Ezită. Artie Shoreman a fost întotdeauna bun cu noi din punct de vedere financiar. Și-i sunt recunoscător pentru asta, dar altceva nu există între noi. Nu ar fi corect să... Ei, nu prea știu ce să spun. Este trist. O pală de vânt îi răvășește cămașa și părul.

— Nici eu nu prea știu ce să zic, mărturisesc și eu.

— Mă bucur că a fost o alarmă falsă, spune el. În mașină ai spus că nu ai terminat. Nu știu ce anume nu a fost terminat, dar poate că acum este un moment în care să fiți voi amândoi, tu și Artie.

Uitasem că spusesem așa ceva. Nu voiam ca Artie să moară așa de curând, mai avem încă atâtea de pus la punct amândoi.

— Ai dreptate, răspund eu. Lucrurile sunt complicate între noi. Și este timpul să vă întâlniți și voi doi, tu și Artie, să ajungeți să vă întâlniți.

— Nu-l cunosc, de fapt nu știu altceva decât un nume pe un cec și nu știu dacă am nevoie să-l cunosc, acum, explică el și o ia spre trotuar, își deschide telefonul care luminează, răspândind o lumină albastră din mâna lui.

Mama mă urmează înapoi pe verandă.

— Te simți bine?

— Totul este în regulă, îi spun, dar tonul meu este peste măsură de dezinvolt. Abia dacă mă cred eu pe mine. O iau pe mama de braț și o pornim spre ușa de la intrare.

— Ai lăsat o femeie pe nume Eleonor să intre în casă?

— Nu-mi aduce aminte de Eleonor, spune mama, ca și cum o cunoștea pe femeia aceasta de o viață. Trebuie să plece de aici.

— Serios? întreb eu. Prin minte îmi trece imaginea lui Eleonor făcându-i scandal lui Artie. O aud spunând: *N-ar fi minunat dacă Artie ar putea să se împace cu propriul trecut, cu tot trecutul lui, înainte de a muri?* Şi înregistrez retrospectiv ceva ameninţător, dar categoric adevărat, în aceste cuvinte.

În timp ce ne îndreptăm împreună spre casă, mama îmi spune:

— Scap eu de Eleonor! Nu-ţi face probleme.

Intrăm în bucătărie şi constatăm că Eleonor a dispărut.

— Uite că a găsit singură drumul spre ieşire! remarc eu.

Mama se duce înspre glasvand, deschide uşa către piscină şi arată cu degetul:

— Nu suntem noi aşa de norocoase.

Elspa stă acolo, întinsă pe un şezlong şi, în faţa ei, Eleonor, care ascultă obosită la ce vorbeşte Elspa. Par antrenate într-o conversaţie susţinută — despre ce? Nu-mi pot închipui că au prea multe în comun. Discută oare, de exemplu, despre sculptura abstractă reprezentând penisul lui Artie? Poate. Oricum, ce ştiu eu despre Eleonor?

— Ce o să facem? o întreb pe mama, privind amândouă prin fereastră scena din faţa noastră.

— Nu ştiu, răspunde ea închizându-şi nervoasă fermoarul costumului de catifea. Cred că o să sfârşim prin a o moşteni pe Elspa, cu tatuajele şi cu găurile ei cu tot. Ar trebui să verifici dacă se află în testamentul lui Artie.

Asta mă zăpăceşte, pentru că pare foarte posibil.

Ieşim amândouă pe aleea de piatră de lângă piscină. Dincolo de piscină creşte iarbă, care, tunsă perfect, sclipeşte în reflectoarele instalate în apă.

— Elspa?

Ea nu se întoarce spre noi.

Eleonor ne face semn cu mâna.

— Stați jos, stați jos! ne îndeamnă ea, cu o blândețe precipitată. Este important. Și, întorcându-se spre Elspa: Continuă! Povestește-ne!

Eu și mama ne uităm una la alta și ne apropiem cu pași ușori. Ne așezăm unde ne-a spus Eleonor. Este genul de persoană căreia i te supui din instinct.

— A spart ușa apartamentului meu ca să mă salveze. Străzile erau blocate din cauza unei parade. M-a luat în brațe și m-a cărat la cabinetul de urgență, cu mâinile învelite în prosopul plin de sânge. Îmi amintesc că vedeam baloanele îmbrățișându-se pe cer și îi simțeam respirația îngreunată și inima bătându-i în piept mai tare decât îmi simțeam propria inimă. Și spunea întruna: *Să nu închizi ochii! Să nu închizi ochii!*

Nu știu ce să spun și nici măcar ce să fac cu mâinile. Mă uit la mama ca un copil care vrea să afle ce sentiment este potrivit pentru o situație ca asta. Și în ce situație sunt? Aceea de a o consola pe fosta iubită a soțului meu, pe foarte tânăra lui prietenă, în noaptea în care el stă să moară.

Mama se înclină în față. Părul i se ridică drept în sus din cauza unei pale de vânt. Sunt geloasă pe machiajul ei, pentru prima dată, poate. Emoțiile ei adevărate pot fi ascunse undeva dedesubtul complexității de culori și contururi.

Elspa mărturisește:

— Sunt vie datorită lui. Și acum el stă să moară. Ce mă voi face fără el? Se freacă la încheietura mâinii stângi. Își ridică mâneca și ne arată cicatricea fină. Eram total dusă. Am făcut un lucru periculos.

Eleonor, care părea așa de rece și de austeră până acum, o mângâie pe umăr. Elspa își lipește bărbia delicată de piept și închide ochii.

Nici mama și nici eu nu știm ce să spunem. Nu suntem pregătite pentru atâta onestitate și atâta tandrețe.

Eleonor se aplecă spre ea şi-i şopteşte:

— Să nu închizi ochii!

Elspa deschide încet ochii, îşi ridică fruntea şi o priveşte pe Eleonor, apoi pe mama şi pe mine Şi, deşi faţa ei este brăzdată de lacrimi, zâmbeşte — numai din colţurile buzelor.

M-am întors înapoi spre uşa de la dormitor. Tipii de la Salvare plecaseră. Infirmierul şi-a strâns lucrurile şi pleacă. Îl aud ieşind în marşarier de pe alee. Le-am lăsat pe Elspa, pe Eleonor şi pe mama stând de vorbă pe întuneric, afară, pe marginea piscinei.

Artie se întoarce în pat şi apoi se uită în sus la mine, ca şi cum m-ar fi simţit că sunt acolo sau poate că a simţit numai prezenţa cuiva. Presupun că nu am motive s-o iau aşa de personal. Are pleoapele grele.

— Alarmă falsă, spun eu.

Singura lumină din casă vine de la felinarul din stradă.

— Când ţi-am sugerat să le suni pe iubitele mele, ar fi trebuit să-ţi spun să o eviţi pe Eleonor.

— Nu ai crezut că le voi suna.

El îmi zâmbeşte.

— Pentru o singură dată, te-am subestimat.

— Trebuie să spun că îmi place de Eleonor. Este... complicată.

— Este o scorpie fără egal.

— Este inteligentă.

— A venit ca să mă tortureze.

— Poate că asta-mi place cel mai mult la ea. Când aţi avut voi doi povestea de amor.

— Povestea de amor? Dacă aş fi mama ta, ar trebui să-ţi spun că lumea nu mai foloseşte termenul acesta.

— Când v-aţi întâlnit?

— Nu știu. Nu cu prea mult timp înainte de a te cunoaște pe tine. Nu s-a terminat frumos.

— De ce?

— Pentru că Eleonor este *Eleonor*.

— Și câți ani avea Elspa când v-ați întâlnit?

— Elspa, rostește el cu un oftat ușor. Ea a avut nevoie de mine. Nu am avut de ales. (Vreau să-i mai pun niște întrebări, dar arată epuizat. Închide ochii.) Vreau să stai de vorbă cu Reyer. (este contabilul lui Artie). Vreau să-ți explice el lucrurile. Sunt chestii pe care trebuie să le știi.

Artie și cu mine am avut întotdeauna conturi separate. Am venit amândoi în căsătoria aceasta cu propriile profesii. Am insistat să facem totul pe din două, și banii noștri nu s-au amestecat niciodată.

— Aveam de gând să-l pun să-ți povestească după ce mor, dar m-am gândit că, în acest fel, aș putea măcar să răspund la eventualele întrebări...

— Vor fi multe întrebări? Un adevărat interogatoriu? Sper că nu. Am taxe mari pentru interogatoriile oficiale.

El nu răspunde la tachinarea mea de auditor specializat. De obicei, oamenii nu răspund la asemenea lucruri.

— Vrei să vorbești cu el?

— Vreau.

— Sunt obosit.

— Culcă-te! îi spun, sprijinindu-mă de canatul ușii.

Respirația lui devine rapidă, adâncă și ritmică.

Încă nu am terminat, îmi spun eu. *Mai avem ceva timp, deși nu mult.* Lumina care intră de afară cade pe el. Merg spre fereastră și o văd pe Eleonor îndreptându-se spre mașina ei.

Mersul acesteia ușor neregulat este rapid. A parcat cam în stradă. După ce descuie portiera, se uită în sus. Este întuneric. Știu că ea nu mă poate vedea și totuși mă simt ca și cum ar ști

că sunt aici. Din nu știu ce ciudat motiv, mă gândesc că s-ar putea să am nevoie de Eleonor. Se uită un timp și apoi se urcă în mașină și pleacă.

Trag draperiile și mă întorc să mă uit la Artie. Cearșafurile se ridică și coboară în ritmul respirației lui. Mă întind pe pat, ușor, ca să nu-l trezesc, cu trupul ghemuit spre trupul lui. Mă uit la conturul întunecat al chipului său.

Pe urmă, el deschide încet ochii și eu mă simt stânjenită că am fost surprinsă astfel, așa de aproape de el.

Mă ridic în șezut. El spune, foarte încet:

— Nu a fost o alarmă falsă.

— Nu?

— A fost o repetiție.

Artie nu ar trebui să moară. Este ireal — o neînțelegere, o încurcătură birocratică —, ceva ce ar putea fi clarificat cu câteva apeluri telefonice. Știu că nu mi-am îndeplinit prea bine rolul de soție, dar încă pare că moartea care-l amenință pe Artie ar trebui să treacă pe la mine întâi. Aș vrea să explic cuiva de la Departamentul Morților-înainte-de-vreme că eu nu am dat iscălitura finală. Sună ridicol, știu. Dar asta gândește creierul meu în acest moment.

— Îți este frică? îl întreb eu.

El ridică ochii și neagă scuturând din cap.

— Este un fel prea blând de a te exprima.

Nu mă gândisem că va fi atât de cinstit. Mă întreb dacă s-a consumat ajungând până la o versiune mai pură a lui însuși, ca săpunul folosit până când, în cele din urmă, dispare. Decid să schimb discuția.

— Trivet, rostesc eu, pentru băiat și Spatula, pentru fată. Am continuat să colecționez nume.

Asta are legătură cu vechiul nostru joc de a le da copiilor noștri imaginari nume cât mai ridicole posibil. A-i spune lui Artie că am continuat acest joc este o confesiune majoră.

El înțelege. Mă privește cu tandrețe, cu bunăvoință. Copiii noștri, cei pe care nu-i vom avea niciodată. Știm amândoi că a fost un mic interval când s-ar fi putut să rămân însărcinată — două luni care acum par așa un segment mic, fragil al relației noastre, încât abia dacă au existat. Și, apoi, am aflat despre infidelitățile lui și am plecat — incapabilă și să negociez cu realitatea, și să inițiez vreo procedură de divorț, și să am o convorbire onestă cu Artie despre trădare. Acum copiii noștri vor fi numai imaginari. Încă mă gândesc la ei. Îmi lipsesc. Îmi lipsește acea versiune a lui Artie așteptând să devină tată. Este un teritoriu periculos, dar vreau să-i dăruiesc lui Artie ceva acum, după ce aproape l-am pierdut.

— Caliper, spune el. Argyle. Pentru ambele sexe, serios. Și pentru unul dintre copiii ăia care se nasc cu figură așa bătrânicioasă: Curb. Venerabilul, bunul Shoreman.

— Mie îmi place Finch, pentru un bebeluș cu față de bătrân, spun eu. Totuși, cele două nume în topul meu sunt Heath și Irony.

— Heath Irony Shoreman, spune el. Îmi place. Zâmbește spre mine cu atâta dragoste, este în surâsul lui încărcătura întregii noastre povești, încât mi se face brusc teamă că m-am implicat prea mult. Vreau ca lucrurile să fie clare. Sunt cât pe ce să-i spun că, dacă stau acolo întinsă, lângă el, nu înseamnă că totul a fost iertat.

Dar am decis să nu-i zic. Nu acum. Este înfricoșat. Poate chiar îngrozit. Îi mângâi obrazul cu dosul palmei și apoi mă ridic și mă duc la scaunul de lângă fereastră.

— Odihnește-te puțin! îi șoptesc. Închide ochii!

CAPITOLUL 12

Nu întotdeauna poți înghiți rezultatul unei probleme, dar, dacă vrei să încerci, începe cu o ciocolată

S-A FĂCUT ZIUĂ. Lumina ceţoasă se adună la marginile draperiilor de la dormitor, ca şi cum aceste banale draperii ar fi fost croite şi făcute pe o strălucitoare statură de sfânt. Artie doarme cu un braţ peste a doua pernă. Mă ridic şi ies repede din cameră. Deşi ştiu că este cu totul aiurea, nu vreau să fiu surprinsă că am dormit aici, toată noaptea, nici de Artie, nici de mama şi nici de Elspa. Ar însemna să admit că simt multă tandreţe pentru el.

Când cobor la parter, ştiu imediat că mama a dormit din nou aici, noaptea trecută. Miroase a omletă cu şuncă... şi a ciocolată! A simţit apropierea pierderii lui Artie şi acum a cuprins-o frenezia culinară, ca şi cum, după o reţetă demodată, ne-am putea găsi ieşirea din această situaţie mâncând.

În timp ce traversez sufrageria, mă opresc şi mă uit la sofa. Elspa. Nu este acolo. Mă întreb dacă cumva a plecat. Sunt surprinsă că simt tristeţe, mă doare că-mi lipseşte. Dar apoi îi zăresc sacul în colţ, şi deasupra lui, un set din cearşafurile şi păturile mele împachetate. Nu, este încă aici. Mama se ocupă cu hrănirea noastră. Ea este responsabilă cu acest sector.

Mă întorc în camera de oaspeți și mă îmbrac — jeanși și tricou. Mă spăl pe dinți, pe față. Mă uit în oglindă. Port pe chip toată această grea încercare. Expresia mea exprimă suferință. Există o duritate, o rigiditate în obrajii și pe gâtul meu și totuși cearcăne lăsate, de oboseală, în jurul ochilor. Mă întreb dacă așa arată suferința.

Intru în bucătărie și iat-o acolo, în toată gloria ei frenetică, pe mama! Pune în cuptor o tavă cu biscuiți moi, gălbui. Sosul de ciocolată fierbe pe plită, ceea ce înseamnă că e ceva serios, o situație care a ajuns așa de cumplită, încât numai ciocolata ne va scoate poate tefere din ea. Pare să știe că sunt acolo, fără a privi în direcția mea.

— M-am gândit la toate aspectele, spune. Știu că lucrurile vor începe să te ia cu asalt foarte repede. Și vreau să te protejez de asta cât mai mult posibil.

Odată biscuiții puși la loc sigur în cuptor, fixează un *timer* și se întoarce spre mine, văzându-mă pentru prima dată.

— OK! Ascultă la mine. Eu am trecut prin asta. Trebuie să faci tot ce este de făcut din punct de vedere logistic dinainte.

Îl zăresc pe Bogie târându-se pe podea. Nu poartă niciunul dintre suspensoarele lui și are aerul unui tip în vacanță.

— Bogie este dezbrăcat, îi zic.

— Știam că venim aici și că gresia din bucătăria ta este foarte... ei, foarte lunecoasă.

— Așa cred, spun eu.

— Ascultă! rostește ea. Sunt aspecte logistice care trebuie rezolvate dinainte. Mă asculți?

— Aspecte logistice...

— Ultima noapte m-a făcut să-mi dau seama că există lucruri care trebuie administrate. Oftează și apoi continuă. Tot sună o tânără de la tine de la muncă. Nu i-am spus nimic, dar este foarte, ei...

— Neliniştită? Mă aşez în genunchi şi-l mângâi pe Bogie. Are blană moale şi dinţi mici şi ascuţiţi care parcă au fost piliţi proaspăt.

— Da. Ar trebui s-o suni.

— Lindsay este întotdeauna neliniştită.

— A sunat şi contabilul vostru. A vorbit ieri cu Artie şi a aflat că te-ai întors în oraş. Vrea să discute detalii cu tine, cât mai curând. A transmis că poţi trece pe la el oricând vrei tu.

Îmi amintesc acum că i-am promis lui Artie că voi vorbi cu Reyer, deşi nu am nicio dorinţă să fac ceva care să semene de departe chiar cu verificarea registrelor contabile.

— Sunt detalii care nu se mai termină. Cel mai bine este să le rezolvi înainte. Şi-a exprimat Artie vreo dorinţă?

— Nu, răspund eu, realizând cât de puţin am discutat cu Artie despre moarte, funeralii, toate aceste lucruri practice. Nu vreau să încep acum să vorbesc despre asta. Nu cred că aş putea rosti cuvântul *funerar* în faţa lui.

Mama vine spre mine. Mă ia de după umeri. Ea ştie ce mă aşteaptă. A îngropat deja câţiva soţi. Ştiu că vrea să-mi transmită propria putere. Apoi, una dintre palmele ei mi-a prins faţa ca într-un căuş. În mod normal, de când ne despărţisem, nu aş fi suportat acest fel de tandreţe, dar acum mă simt bine să fiu tratată astfel.

— Unde este Elspa?

— Este încă şocată. A spus că intenţionează să petreacă un pic de timp cu Artie, în dimineaţa asta.

— Şi Eleonor? Ce a spus când a plecat? Se întoarce?

— Ieşim amândouă în oraş la o cafea şi la coafor, la patru şi jumătate. (Eleonor şi mama, braţ la braţ, la Starbucks, la salonul de coafură? Greu de imaginat aşa ceva. Acum, Eleonor este deja de-a casei? Mama se duce la masa de lucru şi trage un şervet de hârtie de pe o farfurie cu şuncă.) Vrei să mănânci?

Eu scutur din cap.

— Îți mulțumesc! îi răspund.

— Pentru ce?

Arăt cu mâna prin bucătărie, înțelegând prin aceasta că-i mulțumesc pentru tot.

— Bineînțeles. La asta sunt bune mamele.

O găsesc pe Elspa așezată pe un scaun tras lângă patul în care doarme Artie. Își freacă piciorul gol de covor, uitându-se pe fereastră la copacii din depărtare... ocrul strălucitor și crestele verzi ale copacilor. Murmură încet așa ca pentru sine.

— Elspa?

Se întoarce spre mine și vede expresia îngrijorată de pe fața mea.

— Te simți bine?

Se uită înapoi pe fereastră.

— Mă simt bine. Numai că sunt tristă, cred. Încerc numai să-mi închipui ce voi simți.

Mă gândesc la urmele lăsate de lamă pe încheietura mâinii ei, pe care ni le-a arătat seara trecută, la piscină. Nu știu dacă o cred că este bine. Și în timp ce o privesc devin treptat nervoasă.

— Trebuie să mă duc la biroul contabilului. Dar aș putea amâna, dacă vrei. Vreau să spun că am putea mânca la prânz împreună.

Nu știu ce se va întâmpla dacă se lasă prea copleșită de sentimente. Îmi amintesc cum zicea aseară că va muri împreună cu Artie, că nu poate trece prin așa ceva.

— Nu, mulțumesc! Prefer să stau aici, dacă nu deranjez. O pot ajuta pe Joan. Imediat. Mai stau aici numai câteva minute. Pot fi utilă.

— Bine, îi spun. Ar fi grozav.

Gândind raţional, nu cred că va mai încerca vreodată să se sinucidă, dar nu mă pot opri din a lua măsuri de precauţie. Înainte de a ieşi, mă trezesc că trec prin fiecare baie şi umplu o pungă cu lame de ras şi flacoane de pastile de dormit, pe care o ascund în debaraua camerei de oaspeţi.

Mama şi infirmierul stau de vorbă în bucătărie, pregătindu-i medicamentele şi micul dejun lui Artie. Discută despre fibre şi aranjează pastilele lui Artie în mici recipiente de hârtie.

Mă duc la maşină şi constat că salteaua a dispărut. A venit cineva şi a luat-o, exact cum a promis John Bessom.

CAPITOLUL 13

Nu-ți lăsa soțul să aibă propriul contabil!

MUNSTER, FEINSTEIN, HOWELL ȘI REYER este un birou contabil de clasă mare tipic — ferigile sunt naturale. De fapt, sunt o firmă de așa mare clasă, încât singurul lucru care nu-i natural din birou este recepționera, deși arată bine udată și tunsă. Nu-mi pot aduce aminte dacă Feinstein sau Howell are o aventură cu recepționera. Munster a murit, iar Billy Reyer joacă după reguli, fapt pentru care l-a și ales Artie, ce ironie! Nu am fost niciodată aici, până acum. Știu aceste lucruri numai pentru că lui Artie îi place să povestească. Era așa de imaginativ, încât putea chiar scrie un scenariu despre o firmă de contabilitate.

Îi spun recepționerei cine sunt, pe cine am venit să văd. Îmi răspunde cu amabilitate:

— Vă rog, luați loc!

Mă uit la un maldăr de reviste, la răcitorul de apă. Mă simt neliniștită. O sun pe Lindsay pe mobil. Îmi răspunde cu respirația tăiată.

— Alo?

— Unde ești? întreb eu.

— Unde eşti *tu*? Vorbeşte aşa puţin cam apăsat, pe o tonalitate la limită a vocii, pe care nu i-o cunosc.

Nu-i iau în seamă tonul, în principal pentru că nu-mi dau seama ce înseamnă.

— Într-un birou de contabilitate, genul groaznic, îi şoptesc eu.

Aceasta-i tipul de firmă de contabilitate care pe mine m-ar scoate din minţi. Ştiu, ştiu, şirurile cu numere sunt şiruri de numere pentru cei mai mulţi dintre oameni, dar locul acesta mă izbeşte ca fiind tragic de plicticos. În audit, întotdeauna eşti pe punctul de a vâna pe cineva. Prefer această variantă.

— Este totul în regulă? mă întreabă Lindsay, puţin mai relaxată acum.

— Da. Până în acest moment.

— Bine, atunci, să te ia naiba!

— Poftim?

— Ai auzit bine!

Asta chiar că este şocant. Lindsay a fost întotdeauna atât de supusă, atât de exagerat de amabilă. Mă foiesc puţin pe scaun şi vorbesc mai încet, încercând să creez un pic de intimitate.

— Te-am auzit, dar nu-mi dau seama ce se petrece.

— Mi-ai închis telefonul în timp ce vorbeam şi m-ai lăsat să lucrez, numai eu cu Danbury, singură, şi ştii bine cât este de înspăimântător. Este un uriaş, cu mâini imense şi cu un cap pătrat şi mare. Nu a fost demis, dar a fost toată zarva asta cu SEC-ul.

— Şi... cum a mers?

Urmează un moment de tăcere. Lindsay plăteşte ceva. Aud un schimb de cuvinte cu un angajat. Bine, spune ea. A mers bine.

Atunci, este grozav, Lindsay! Totul s-a terminat cu bine.

— Fără niciun ajutor din partea ta!

— Așa este! îi spun eu. Te-ai descurcat fără ajutorul meu. Exact.

— Oh, spune ea, pe alt ton. Și este o treabă bună.

— Este o treabă bună.

— OK! Atunci, îmi retrag cuvintele.

— Este în ordine și aceasta, îi zic eu. Nu trebuie să-ți retragi cuvintele.

— Ești sigură?

— Da.

— Am obținut de asemenea și acea mică promovare, spune ea.

— E grozav!

— Este foarte puțin, dar îmi dă ceva mai multă forță, ceea ce este important cât ești tu plecată.

— Este un pas înainte. Îl meriți.

Acum, recepționera stă în fața mea. Îmi spune:

— Vă conduc. Dar eu cred pentru o clipă de dezorientare că vrea să spună că mă conduce înapoi în trecut. Că mă va duce înapoi într-un timp mai fericit — dorința nerostită. O privesc o clipă, apoi îi spun la revedere lui Lindsay și închid telefonul mobil.

— Urmați-mă, vă rog! mă cheamă ea.

Ochii îmi ies din orbite la vederea volănașului aplicat pe tivul fustei ei, imposibil de strâmtă, imposibil de scurtă. Când ajungem la ușa lui Bill Reyer, mă întreabă dacă vreau cafea, dar tonul ei este atât de nesincer, încât nici nu pot considera serioasă propunerea.

— Nu, mulțumesc! îi răspund.

Ea deschide ușa și Bill sare în întâmpinarea mea. Are un mers agitat, parcă urmărit de umbra catastifelor lui uriașe cu indicatorii de taxe. Îmi ia mâna.

— Ce plăcere să vă cunosc, în sfârşit. Întotdeauna Artie a spus lucruri atât de frumoase despre dumneavoastră.

— Da?

— Desigur, adaugă Reyer, dar cuvântul „desigur" are o inconsistenţă, sau inconsistenţă defensivă, sau este cumva pe alături. Tuşeşte ca să-şi recapete tonul profesional.

Tăcere inconfortabilă. Tăcere de contabil.

Se duce la birou, îmi face semn să iau loc.

Scaunele de piele scârţâie.

— Da, şi regret că a trebuit să ne întâlnim în asemenea circumstanţe dificile. Cum se simte astăzi Artie? Rosteşte lucrul acesta de parcă tocmai a terminat de citit capitolul intitulat „Cum să consolezi o viitoare văduvă îndurerată" din cartea intitulată *Cum să fii contabil personal.* Formalismul şi profesionalismul sunt deosebit de liniştitoare. Sunt la o întâlnire de afaceri. Stau dreaptă pe scaun.

— Am avut o noapte foarte dificilă, dar astăzi este bine, zic eu. Aş vrea să rezolvăm, dacă sunteţi de acord.

— Sunt conturi separate, ceea ce face situaţia puţin dificilă, dar Artie a spus clar că totul vă revine dumneavoastră. Certificatul de deces va ieşi în cam nouă zile şi apoi poliţa de asigurare...

— Nu am nevoie de bani. Câştig eu singură destui, i-o retez, fără un motiv serios.

— Ei, oricum sunt ai dumneavoastră. Faceţi cu ei ce consideraţi că e potrivit. Cu o excepţie... Scotoceşte prin nişte hârtii. Nu-mi place întreruperea, nici scotoceala. Înţeleg că aceasta e partea de care are oroare. A căutat un sfat şi în capitolul intitulat „Cum să furnizezi o informaţie riscantă unei viitoare văduve", dar aceasta nu l-a ajutat prea mult. Acum, el amână momentul, se îngrijorează, încearcă să-mi inducă ideea că nu este aşa de organizat. El este contabil, unul cu adevărat

bun. Nu are nevoie să răsfoiască aceste pagini. Trebuie numai să spună ce are de spus.

— De fapt, el a avut niște responsabilități financiare, deși ele nu mai sunt în mod necesar, legal, ale lui.

— Plăți?

— Ei, îi trimite un cec Ritei Bessom, în fiecare lună, dintr-un fond special și i-a trimis câte un cec lunar timp de treizeci de ani. A început s-o facă fiind încă foarte tânăr, cu adevărat trimițând ce putea și, după cum știi, suma aceasta a fost posibil să fie mărită.

Mama lui John Bessom. Rita Bessom. Îi trimisese cecuri în toți acești ani? Încerc să mi-o închipui pe Rita Bessom transformând cecurile în bani cash, dându-i banii fiului ei matur. Sau nu. Poate că-i ține pe toți pentru ea. Rita Bessom. Încerc să-mi imaginez cum arată, unde trăiește.

— Bessom? Încă îi trimite ei?

El tușește din nou, strâmtorat.

— De ce nu-i trimite direct fiului?

— Cred că a încercat o dată să-l contacteze, dar băiatul, John Bessom, nu a vrut nimic de la el. Ei, oricum nu mai este un copil. Vreau să spun că este cam de vârsta dumneavoastră acum...

Și, apoi, Reyer își dă seama că a făcut o gafă. A sugerat că Artie este destul de în vârstă ca să-mi fie tată. Și eu îmi dau seama că John Bessom este de vârsta mea. Eu îl pusesem imediat într-o categorie mult mai dezarmantă, aceea de fiu al lui Artie, și am încercat să-l țin acolo, ca și cum el s-ar duce în biroul din spate al Bessom's Bedding Boutique ca să se joace cu mici figurine de plastic verde reprezentând soldați. Acest memento din partea lui Reyer nu mi-e de niciun folos. Acesta își revine repede, după gafă.

— Dar Artie consideră că sprijinul financiar destinat unui copil nu se termină când acesta împlineşte optsprezece ani. El vrea ca sprijinul să continue.

— Banii ajung la fiu?

— Cecurile ajung la Rita. Ea-i transformă în cash. Asta-i tot ce ştim.

Stau acolo, rumegând informaţia. John nu crede că există ceva între el şi Artie acum, dar este oare de acord să ia banii veniţi de la Artie? Primise el alocaţia în tot acest timp, destul cât să-şi înceapă propria afacere? Sau îi ţine mama lui numai pentru ea? Ce fel de familie este asta?

— Ştiţi că averea lui Artie este destul de mare.

— Sigur, spun eu. A dezvoltat o reţea de restaurante. Bineînţeles, este mare.

— Sunteţi auditor, nu-i aşa?

Eu dau din cap.

— Nu vreţi să ştiţi toate cifrele?

— Nu.

— De ce nu? La mine vin oameni care vor să ştie cifrele, deşi habar n-au ce înseamnă. Dumneavoastră aţi înţelege. Cu exactitate. De ce nu vreţi?

— Pentru că eu sunt auditor. Răspunsul acesta a avut sens, pentru mine, dar pot jura că sensul lui nu a ajuns la Reyer. Ceea ce vreau eu să spun este că ar fi prea mult, prea personal. Nu există doctori care refuză să cunoască toate detaliile propriei boli, chiar dacă este propria specialitate? Eu vreau ca Artie să fie Artie. Este destul! Nu vreau ca el să devină averea lui. Mai aveţi să-mi comunicaţi totuşi ceva în afară de cifre, îl reped eu. Reyer arată grozav de stânjenit. Ce anume? continui eu.

— Artie vrea să-i asiguraţi o sumă măricică lui John Bessom.

A spus cât?

— Nu, nu a spus. A zis că dumneavoastră să decideți cât de mare să fie, în așa fel încât să vă aranjeze.

— Vrea ca eu să aleg suma? Că asta mă va *aranja*? Nu mă aranjează deloc și nu cred că mă poate aranja în viitor.

Contabilul tușește din nou. Amestecă hârtiile pe birou. Nu a terminat.

— Mai e ceva de spus? întreb eu.

— Un alt cec lunar sprijină un fond destinat artei. Ar vrea ca aceste cecuri să continue să fie date lunar.

— Un fond destinat artei?

— Fondul ELSPA. Îl cunoașteți?

La început, numele pronunțat pe litere face ca Elspa să sune ca numele unei agenții guvernamentale. Îmi trebuie un moment ca să înțeleg. Apoi:

— ELSPA, spun eu. Da, știu despre el.

Mă uit la mulțimea de ferestre. De asta se temea că se va încurca dacă ar trebui să-mi spună el însuși? Asta este informația despre care nu a avut tăria să-mi vorbească? Bine. Artie îi dă bani Elspei. Acum că o cunosc pe Elspa aș putea înțelege de ce ar vrea să facă lucrul acesta — oare câte sunt cu toate? — dar OK! Bine!

— Artie și acțiunile lui de caritate, șoptesc eu fără intonație, dar apoi mintea mea începe să se miște cu repeziciune. Ce știe Reyer? Poate mai mult decât lasă să se vadă. Acum chiar că vreau niște lămuriri, niște detalii.

— Vă rog! spuneți-mi ce știți. Mai sunt și alte lucruri. Știu că ELSPA nu este o societate nonprofit înregistrată. Plățile acestea nu au taxe deductibile. Și apoi știu exact întrebarea, singura, la care am nevoie să primesc un răspuns: Când au început aceste plăți?

— Artie a ajuns la concluzia că ea trebuia să-și schimbe viața. Voia să-i pună la dispoziție această oportunitate și astfel,

de bunăvoie, a deschis acest cont. Bill Reyer priveşte în jos la propriile mâini. Şi le împreunează.

— Când au început aceste plăţi?

El răsfoieşte (îşi găseşte de lucru) nişte foi, dar eu îmi dau seama că el ştie.

— Hmm, face el, ca şi cum această parte a conversaţiei este foarte puţin relevantă, aşa că i-a scăpat din vedere.

— Ah, da. Cu doi ani în urmă. În iulie. Îşi ţine privirile aţintite asupra propriilor mâini.

— Plăţile au început cu doi în urmă? Cu doi ani în urmă?

Artie şi cu mine ne căsătorisem când ei s-au cunoscut, când au început plăţile? Elspa m-a asigurat că relaţia ei cu Artie s-a petrecut înainte ca Artie şi cu mine să ne fi căsătorit. Este Elspa una dintre cele trei iubite ale lui? Dar, serios, mai contează dacă au fost încă trei femei sau patru, sau optsprezece? Artie m-a înşelat şi Elspa m-a minţit.

— Frumos! şoptesc eu. Foarte frumos!

Reyers se uită la mine rugător.

— I-am zis lui Artie că ar fi mai bine să vă explice el însuşi toate acestea, spune el. Am sperat că, în timpul care-a mai rămas, o va face...

Mă las pe spătarul scaunului, apoi îmi adun repede lucrurile. A vrut Artie o femeie mai tânără decât mine? A preferat trăsăturile ei mai delicate? Este ea mai bună la pat? Văd în minte figura Elspei — inocenţa, drăgălăşenia ei. Springbird este numai un nume în imaginaţia mea, dar Elspa este reală, netăgăduit de reală. Mă gândesc din nou la sculptura — abstractă şi albastră — din *imaginaţia ei*! Trebuie să plec. S-a rupt ceva în mine. Am crezut că am de luptat cu povara trădării, dar asta-i o durere mai adâncă.

— Nu am terminat... îl aud comentând pe Bill în timp ce mă ridic și mă îndrept spre ușă. Nu am discutat niciun detaliu, nu am ajuns la nicio concluzie.

Lucrurile sunt neclare, zumzăitoare și în urechi aud un șuierat suprapus peste sunetul înfundat al pașilor mei pe culoar.

— Doamnă? strigă recepționera după mine. S-a întâmplat ceva?

Îmi flutur mâna ca pe un steag de predare.

— Îmi pare rău! îi spun, abia oprindu-mă. Trebuie să plec.

CAPITOLUL 14
Nu trage apă pe nas!

OPRESC BRUSC PE ALEE, smulg cheia din contact şi traversez peluza. Maşina mamei a dispărut. Trebuie că a plecat ca să se ocupe de vreunul dintre detaliile fără sfârşit. Descui uşa şi o las aşa în urma mea. Poate că aceasta este calea prin care va sosi durerea — prin furie.

— Elspa! strig eu. Casa este tăcută, numai vocea mea reverberează în ea.

Pe comoda joasă este o vază cu flori proaspete. Disprețuiesc florile, vaza, orice impuls manipulator pe care l-a avut vreodată Artie. Mă uit în camera de zi, intru în bucătărie, apoi în sufragerie.

— Elspa!

Mă întorc la scară şi o urc în fugă. Îmi vin în minte imagini din biroul contabilului, mâinile încrucişate ale lui Reyes, tusea lui. Cunosc privirile pe care le aruncă contabilii clienţilor atunci când încearcă să ocolească adevărul. Auzi, eu să stabilesc câţi bani să primească John Bessom! După cum simt că *mă aranjează.* Artie le-a dat bani Ritei Bessom şi Elspei? Elspa m-a minţit?

Mă întorc pe coridor şi dau năvală în dormitor.

— Ce-i? strigă Artie. Ce s-a-ntâmplat?

Infirmierul este pe scaun, lângă fereastră, concentrat asupra unui joc video. Se uită uluit, dar încearcă să pară că nu a fost surprins.

— De ce nu mi-ai spus?

Artie stă pe spate.

— Ai vorbit cu Reyer. Presupun că nu ți-a prezentat situația cu delicatețea necesară. Îi lipsește...

— Ar fi trebuit să-mi spui să aștept până după ce mori, strig eu. Atunci, nu aș mai fi avut posibilitatea să te ucid! Fondul ELSPA? Eu trebuie să decid cât valorează fiul tău?

Infirmierul închide repede jocul video și-l vâră în rucsac, încercând să-și facă bagajul și s-o șteargă.

— Acum, că ai cunoscut-o, poți constata că merită, spune Artie.

— Da, aud că este o adevărată sculptoriță! Pe bune că trebuie să sprijinim artele chiar în acest fel.

— Bine, bine, îmi dau seama de ce ești furioasă în legătură cu Elspa. Dar poți înțelege că fiul meu, John, merită ceva, nu-i așa? Ce ticălos n-ar fi lăsat ceva propriului fiu?

— Un ticălos de un fel total diferit, presupun.

— Eu sunt unul de un fel foarte special, îmi amintește el.

Mă duc lângă patul lui și mă aplec. În minte îmi vine una dintre zicalele nemodificate ale mamei: „Când ai de-a face cu o coafeză agresivă, trebuie să trezești fiara din tine." Știi, aș putea să te sufoc cu o pernă la miezul nopții și cine s-ar gândi că eu am făcut-o?

— El ar putea, spune Artie, arătându-l cu degetul pe infirmierul înspăimântat care trăgea fermoarul la rucsac.

— Poate că o voi lăsa pe Eleonor să mă ajute. Ar aprecia un asemenea gest. Pentru treaba asta, mă întreb câte dintre

afurisitele tale de iubite nu s-ar deranja să stea la coadă să-ţi vină de hac?!

— Chiar nu cred că ar trebui să mă ameninţi de faţă cu martori, ripostă el, uitându-se într-o parte, la infirmier.

— Şi să nu-mi mai cumperi porcăriile alea de flori!

Mă duc la baie, unde îmi amintesc că am lăsat-o pe Elspa pictând baia lui Artie. Baia e goală. Şi acela-i momentul când realizez.

— Elspa! strig eu. Un puseu de panică mă traversează. Oare Elspa, prea impresionată, sângerează pe undeva prin casă sau a murit deja? Din oarecare motiv, asta nu face decât să mă înfurie mai tare, deşi furia este combinată cu teama.

— Ce este? întreabă Artie din dormitor.

Infirmierul îngheaţă, cu rucsacul sub braţ.

Alerg pe scară în jos, strigând-o încă şi mai tare decât înainte.

— Elspa! Elspa!

Dau colţul în dreptul comodei atât de grăbită, încât ating vaza, care cade pe podea şi se sparge, aşa că apa udă covorul şi se văd tulpinile. În cădere, vaza atinge o lampă — o lampă pe care eu am cumpărat-o, obiect de lux pe care mama mi-ar fi sugerat să-l ascund. Alerg iar prin bucătărie, unde mama a aranjat biscuiţii traşi în ciocolată. Deschid glasvandul şi tropăi cu zgomot, traversând grădiniţa. Mă uit în toate colţurile curţii şi apoi în piscină.

Acolo, pe fund, văd o siluetă neclară în adânc, unduirea uşoară sub apă a unui tricou, lucirea unui cap umed. Elspa. Nu. Inspir adânc, îmi iau avânt şi mă scufund, complet îmbrăcată, cu pantofi cu tot. Apa este rece. Înot până la fund, hainele îmi sunt mai grele cu fiecare lunecare înainte. Loviturile braţelor par prea lente, apa prea densă. Mă cuprinde îngrijorarea că niciodată nu voi ajunge la fund.

Până când, în sfârșit, Elspa se află chiar în fața mea. Cu chipul ei de starletă, cu ochii un pic holbați, cu obrajii bucălați. Îmi pun un braț în jurul toracelui ei și o târăsc înspre suprafața apei. Se zbate de parcă ar încerca să mă tragă la fund împreună cu ea, dar eu o smulg înapoi violent. Curând, vâslim amândouă. Încă o țin pe Elspa de după torace.

— Ce este? întreabă ea scuipând, încercând să-și recapete respirația.

— Ce? întreb și eu, confuză.

— Ce faci?

Eu o eliberez din strânsoare și ea înoată spre perete.

— Am crezut că-ți salvez viața, îi spun eu.

Elspa este vie și se simte foarte bine. Ar trebui să fiu ușurată și fericită, dar simt că-mi revine furia. Simt că m-aș putea sufoca din cauza ei.

— Meditam, spune ea.

— Pe fundul piscinei? întreb eu, înotând spre cealaltă parte a piscinei. Complet îmbrăcată?

— Stăteam în poziția lotus, explică ea, înotând spre o scară și așezându-se pe treapta de sus. Număram secundele. Gândeam. Am învățat aceasta de la o colegă de cameră pe care am avut-o cândva.

— Pe fundul piscinei? lovesc cu furie suprafața apei. La ce te gândeai? M-ai speriat al naibii de tare.

— Îmi pare rău! zice Elspa. Și tu m-ai speriat pe mine.

Ies din piscină, cu tricoul și cu pantalonii lipiți pe mine. Mă așez pe bordură și-mi scot pantofii uzi. Nu mă uit la Elspa. Nu pot.

— Și aveai de gând să-mi spui vreodată adevărul?

— Ce adevăr? întrebă Elspa, ca și cum ar fi multe adevăruri și neadevăruri din care să alegi.

— Că ai avut o relaţie cu Artie în timp ce el era deja căsătorit cu mine? Că încă plăteşte pentru viaţa ta? M-ai minţit şi continui să mă minţi în toate felurile — toată chestia cu chelneriţa, cu faptul că nu ai avut niciodată niciun fel de relaţie cu el, cu sculptura din imaginaţie.

Elspa rămâne tăcută pentru o clipă. Frumosul ei chip ud este liniştit.

— El este pe moarte. N-am crezut că era, nu ştiu, potrivit să-ţi mărturisesc.

— *Potrivit?* strig eu, neîncrezătoare.

Ea îşi şterge apa de pe faţă, se cuprinde cu braţele. Îi văd una dintre mâini scărpinând tatuajul de pe braţul celălalt.

— Uite ce-i, mă pot descurca singură de-acum, ripostez eu. Ţi s-a terminat tura de veghe la căpătâiul lui. Aşa că poţi pleca. Îţi mulţumesc pentru tot. Mă opresc, mi se întâmplă ceva. O întrebare: îţi plac lifturile?

— Lifturile?

— Nu contează.

Ea trebuia să fi fost încă una dintre iubitele lui Artie. Câte sunt? Şi fiecare dintre ele cu câte minciuni vine?

Când Elspa se ridică şi începe să se îndrepte spre uşa grădinii, mă uit în sus spre ea. Tremură.

— De ce te-ai căsătorit cu el? Se opreşte şi apoi se întoarce. Nu ai văzut niciodată bunătatea din el?

Mă uit lung la ea. Este o întrebare inacceptabilă. Nu-i datorez nicio explicaţie privitoare la iubirea mea pentru Artie şi sunt pe punctul să-i spun acest lucru, dar atunci reapare acea fisură din lăuntrul meu, o breşă. Mă trezesc gândindu-mă la Artie şi la mine, într-un moment deosebit de amuzant, şi încep să vorbesc cu voce liniştită.

— Când eu şi Artie eram în luna de miere, era sezonul de împerechere pentru pisicile de mare. Ieşisem să facem surf,

ne țineam de mână, și băiatul acela ne-a spus că pisicile de mare nu sunt periculoase, cu excepția situației în care călcai pe una. „Și atunci ce se întâmpla? ne-am întrebat unul pe celălalt. Moarte sigură?" Ne-am întors spre țărm. Eu am țipat prima, crezând că am atins una cu piciorul și apoi a țipat și Artie pentru că am țipat eu. Și apoi am țipat eu din nou, pentru că a țipat Artie. A fost amuzant și am continuat să țipăm întruna pe tot drumul spre țărm, așa fără motiv.

Mă uit în piscină. Am povestit totul așa de încet, încât nu sunt sigură dacă Elspa m-a auzit. Nu știu nici dacă ea mai este aici. Dar, când privesc în sus, o văd în cealaltă parte a piscinei, cu ochii plini de lacrimi. Nu spun nicio vorbă.

Eu continui.

— Odată, un puști din vecini a încercat să fure vechiul Corvette al lui Artie, din garaj, și Artie l-a auzit din pat și a alergat gol pe stradă, după el, agitând o crosă de golf.

Elspa râde. Eu fac la fel, un gâlgâit ușor în gâtul meu. Nu mă pot opri, acum.

— Locul lui favorit pentru reflecție și planuri mari este o cină în oraș la un local numit Manilla. Vorbește o franceză masacrată total. Amestecă întotdeauna cuvintele cântecelor, dar încă le cântă cu voce tare. Întotdeauna a avut probleme să le închidă telefonul agenților de vânzări prin telefon. Odată l-am prins dând sfaturi unuia, să practice o taxă de ipotecă mai mică. Persoana respectivă — desigur, o femeie — tocmai terminase colegiul și avea datorii, neputându-se hotărî dacă să se logodească sau nu cu un pilot. Artie vorbea cu ea la telefon de o oră, oferindu-i sfaturi.

Ciudat cât de ușor le-am dat drumul din mine tuturor acestor prostii. Presupun că sunt răspunsurile mele la biletele ce însoțesc florile pe care Artie continuă să mi le trimită.

Presupun că însăilez o poveste a mea personală, fără a o cunoaşte cu adevărat, şi iată-le pe toate, ieşind acum din mine.

— După ce i-a murit cățelul, Midas, s-a spart o țeavă la baia de la etaj, exact în acelaşi timp, şi el a întors casa pe dos căutând spărtura, voind să descopere de unde a pornit, cum de înainta de-a lungul grinzilor şi de ce se forma o baltă undeva, în alt loc. Dar toate astea le-a făcut de fapt din cauza cățelului. Îl iubea pe acest cățel. Şi voia să rămân însărcinată. Voia asta cu disperare. Obişnuia să-şi pună capul pe burta mea, în pat, şi pretindea că-mi căptuşeşte pe dinăuntru uterul, în aşa fel încât copilul să aibă un scutecel de pluş, nouă luni cât o să stea acolo, sau ce-ar fi să mutăm sofaua aici şi să cumpărăm un covor alb din acelea pufoase...

Mă opresc. Aud vocea lui Artie aşa de clar în mintea mea, încât nu vreau să mai continui. Strig înspre curte:

— Ticălos nenorocit!

— Îmi pare rău! spune Elspa.

Mă holbez la ea.

— Pentru ce?

— L-ai iubit şi încă îl iubeşti. Înainte nu eram sigură de asta.

Ştiu că sunt pe punctul să izbucnesc în plâns. Nu vreau. Mi-e teamă că, dacă încep, nu voi fi în stare să mă mai opresc. Mă uit la Elspa.

— De ce încerci să te sinucizi? o întreb.

Ochii i se îndreaptă spre şirul copacilor. Se uită în sus, la cer, şi apoi înapoi la mine.

— Eram consumatoare de droguri când l-am întâlnit pe Artie.

Mărturisirea aceasta mă oripilează. Şi, într-un moment în care n-ar trebui să fiu deloc egoistă, mi-a venit în minte un gând foarte egoist. Artie a avut o aventură cu o consumatoare de droguri?

Ea îmi înțelege repede expresia și mă liniștește:

— Nu mă injectam. Nu mă vindeam pentru droguri. Nu sunt... bolnavă. Am fost în siguranță și el spunea cele mai frumoase lucruri despre tine, toate poveștile acestea frumoase. Te prețuia și vorbea cu tandrețe. Încă te divinizează.

Nu știu cum să iau toate astea.

— Are un fel ciudat de-a arăta asta. Mă refer la faptul că mă divinizează ca pe un idol, sacrificând virgine? Nu acesta-i modul în care aș fi vrut să fiu divinizată.

— Pe cinstite, îmi zice ea, a fost diferit... un fel diferit de intimitate.

— Cred că avem definiții diferite pentru termenul „pe cinstite", îi spun. Încă nu înțeleg cum de m-ai mințit atât de convingător.

— Sunt dependentă. Dependenții știu să facă bine un lucru: să mintă, explică ea, cu un regret amar în voce, pe care nu l-am simțit până atunci. Încerc să-ți spun acum adevărul, că relația mea cu Artie nu a fost așa. Știi?

— Nu, nu știu.

Ea vorbește pe un ton egal:

— Am fost foarte bolnăvicioasă tot timpul. Abia dacă puteam suporta să fiu atinsă. A fost o mizerie.

— Continuă, spun eu.

— Cu o săptămână înainte de a-l întâlni pe Artie, i-am dat-o pe fiica mea, Rose, mamei, ca să o crească ea.

— Ai o fiică?

Elspa dă din cap.

— Și, iartă-mă că sunt puțin suspicioasă în această privință, dar... dar vrei să insiști puțin asupra perioadei în care ai avut relația cu Artie și nașterea ei? Îi pun această întrebare, deși știu că Artie este într-un punct al vieții lui în care își cheamă copiii, nu îi neagă.

— Nu este copilul lui Artie. Avea un an când l-am întâlnit pe Artie și când am renunțat la ea. Acum trei ani. Faptul că am renunțat la ea aproape că m-a ucis. Literal. De când m-a salvat Artie, sunt curată.

— De ce n-o crești tu acum?

— O vizitez cât de des pot. Părinții mei cred că este prea dificil pentru ea. N-ar înțelege cine-i mama ei și toate celelalte. Dar îmi fac drum acolo cât de des pot. Își scutură violent capul. Părinții mei mi-au spus clar că trebuie să le-o dau lor. Au avut dreptate. Nu eram deloc pregătită să fiu mamă. Și-au asumat ei acest rol. Și nu le-a fost ușor. Sunt și ei mai bătrâni, acum. Și, nu știu. Nu este dreptul meu să le cer să renunțe la rolul ăsta. Oricum, nu ar renunța. Niciodată nu au avut încredere că voi avea grijă de ea.

— Dar tu vrei să fii mama ei? întreb eu.

— Mai mult decât orice! răspunde ea.

— Părinții tăi și-au asumat rolul acesta cu mult curaj, dar poate că ți-ar da-o înapoi dacă ar ști cât te-ai schimbat...

— Oh, nu! spune ea. Niciodată nu au avut încredere în mine, nici chiar înainte de fetiță. Niciodată n-am fost destul de bună, niciodată nu am avut vreo valoare în ochii lor. Le spun că acum sunt din nou la colegiu, dar ei întotdeauna cred că, dacă-mi dau vreun ban, banii vor ajunge la droguri.

— În orice caz, spun eu, este dreptul tău să fii mama fetiței, nu-i așa? Mă refer la aspectul legal. Ai renunțat la drepturi?

Ea scutură din cap:

— Nu.

— Atunci este dreptul tău, nu numai legal, ci poate că și etic, îi spun.

— Vreau să mă duc s-o iau. Este ce-mi doresc mai mult decât orice. Dar nu pot.

— Poate că ai fi o mamă bună, acum, Elspa. Poate că acum eşti pregătită.

Ea rămâne tăcută pentru o clipă.

— Tu ai fi o mamă bună, adăugă ea cu voce repezită.

Şi gata, asta este. Fisura reapare şi furia de-acum-prea-familiară se amestecă în doze egale cu suferinţa. Mă ghemuiesc aplecându-mă în faţă. Suspinele sunt adânci şi guturale. Artie nu va fi tatăl copilului meu. Acum nu mai contează. El urmează să moară.

Nu o aud pe Elspa dând ocol piscinei, dar dintr-odată ea este aici alături de mine. Mă cuprinde cu braţele. Suntem amândouă ude leoarcă. Mă ţine strâns, o îmbrăţişare de parcă ea mă târăşte acum de pe fundul apei şi eu simt că cedez în faţa acestui gest.

Mă uit înspre casă, şi acolo îi văd pe Artie cu infirmierul, în picioare lângă el, privindu-ne de la fereastra de la etaj a biroului din faţa dormitorului. Arată confuz şi uşurat. Pare să-şi dea seama că este un moment de intimitate şi că el este un martor nepoftit. Îi văd pe amândoi întorcându-se înapoi în cameră.

CAPITOLUL 15

Uneori, după ce ne lăsăm în voia emoției, simțim nevoia să facem ordine

ÎNCEP SĂ FAC ORDINE, strângând vaza spartă, punând florile într-una dintre vazele vechi pe care le păstrez sub chiuveta de la bucătărie, ştergând apa cu şervete de hârtie. Nu citesc biletul numărul 51 al lui Artie. Sunt sătulă de complimente aşa de comprimate, încât pot încăpea pe un mic bileţel. Sunt sătulă de artisme.

Dar activitatea aceasta nu mă prea satisface.

Decid că am nevoie de o reorganizare generală, completă.

Ştiu când să organizez o întâlnire. La urma urmelor, sunt o profesionistă, genul căreia i se potriveşte sincer activitatea — încrezătoare în tabele, amuzată de indexuri, uneori chiar încântată de o masă cu etichetele bine distribuite.

Ştiu că Eleonor, Elspa, chiar şi mama, şi cu mine avem lucruri care trebuie schimbate. Avem, cum se spune în afaceri, scopuri care se suprapun parţial. Am fost împinse să ne cunoaştem de moartea iminentă a lui Artie şi, să fiu a naibii, cred că pot face lucrul acesta profitabil — în sens emoţional — pentru noi toate. Orice manager bun ştie că şi catastrofa poate fi o oportunitate, dacă o priveşti din perspectiva corespunzătoare.

Știu, de asemenea, cum să alcătuiesc o agendă. Îmi petrec după-amiaza și seara creând profiluri — necesități, scopuri, capacitatea fiecărui individ de a rezista la risc — și, pe baza acestor profiluri, fac un plan pentru fiecare persoană pe care am invitat-o. Sunt oare prea hotărâtă, peste măsură de structurată, hiperorganizată? Posibil, dar după ce am fost mințită de una dintre iubitele soțului meu, după ce am amenințat că-mi ucid soțul în fața unui martor, după ce am scos o posibilă sinucigașă de pe fundul unei piscine și după o ușoară cădere nervoasă, la ce v-ați aștepta? Cu siguranță, unele din cele mai eficiente eforturi organizaționale sunt o reacție la catastrofele emoționale ale lumii.

Întâlnirea este o surpriză pentru persoanele care participă. Eleonor și mama, proaspete după ce au fost la salonul de înfrumusețare și și-au recăpătat buna dispoziție cu ajutorul plăcii de întins părul, stau la masa din sufragerie. Mama are o nouă tunsoare apretată cu mult spray fixativ. Părul lui Eleonor este încă prins la spate, dar cu două șuvițe care-i urmăresc linia feței, menite chipurile să fluture în vânt, dar rigide. Pare mai relaxată decât înainte, mai drăguță, mai tânără. De fapt, poate că nu a împlinit încă cincizeci de ani. Bogie este cocoțat la mama în poală. Zgarda i se potrivește cu acea culoare galben-pal a hainelor mamei, inclusiv cu pantofii, un regulament nou. Elspa este și ea aici, cu piercingurile sclipind în lumina candelabrului. Au în mâini agendele întocmite de mine.

— Am convocat această întâlnire pentru că nu avem mult timp la dispoziție și trebuie să ne organizăm, dacă avem toate aceleași scopuri.

— De ce ne întâlnim în acest fel? De ce așa de oficial? întreabă uimită Eleonor.

— Porți salopetă de lucru? întreabă mama.

De fapt, sunt îmbrăcată cu pantaloni de lucru şi o frumoasă cămaşă cu nasturi la guler, dar nu am un sacou potrivit.

— Astea sunt hainele mele confortabile, răspund eu. Îmi plac pentru că ştiu cine sunt atunci când le port.

— Interesant, spune Eleonor.

— Cum să te simţi confortabil în asemenea haine? se miră Elspa.

— Eu măcar nu mă asortez cu căţelul, zic, arătând spre sărmanul, îngăduitorul Bogie.

Maică-mea pare vexată.

— Îmi pare rău! îi spun eu. Hai să nu uităm de ce ne-am adunat.

Dar simt că le-am câştigat deja. Pot jura că ştiu că sunt supracompensată şi, dându-şi seama că eu ştiu că ele ştiu, îmi simt propriile emoţii intensificându-se — tristeţe adâncă, şi furie, şi iubire, şi, din cauza acestui amestec, această panică — intensificându-se şi ea.

— Agenda este clară, am subliniat scopurile şi nevoile fiecăreia şi, adunate aici de moartea iminentă a lui Artie, trebuie să vedem şi cum ne putem atinge, individual şi colectiv, aceste scopuri.

Moarte iminentă. M-am gândit cum să formulez acest lucru în timp ce scriam agenda întâlnirii. Acesta-i termenul cel mai medical pe care l-am suportat. Mă temeam că, dacă aş formula altfel, nu aş fi capabilă să-l suport. Iminent este un cuvânt destul de puternic, care nu pare să se refere la realitate. Nu mă pot aventura prea aproape de realitatea morţii lui Artie, în acest moment. Ştiu cât de fragilă sunt.

— Cine-i John Bessom? întreabă Eleonor, arătând acest nume aflat în agenda ei.

— Este fiul lui Artie. Nu se află aici, dar este una dintre persoanele care a fost pusă la un loc cu noi de către Artie. Şi,

nu știe încă, îl va cunoaște pe Artie înainte ca acesta să moară pentru că nu ar trebui să repete greșelile tatălui său.

— Și cum va ajunge să-l cunoască pe Artie? insistă Eleonor. Îi va furniza Artie propria versiune glorioasă despre sine însuși?

— Nu, îi spun. M-am gândit deja la acest lucru. Nu poate rămâne pur și simplu la versiunea glorioasă a lui Artie. Îi voi prezenta și versiunea mea. Pun la cale un tur.

— Un tur? întreabă mama.

— Un tur al vieții lui Artie. Cu bune și cu rele.

— Asta-i o idee grozavă, remarcă Elspa, dar o spune așa de încet și cu o sagacitate așa de diafană în voce, încât știu că ea vrea să afirme că este ceva de care am nevoie mai mult decât de fiul lui Artie. Asta mă irită, dar nu vreau să mă las prinsă în această discuție.

— Tații sunt importanți, le zic eu. Chiar dacă nu-i cunoști cu adevărat prea bine. (Tatăl meu îmi era aproape un străin când a murit.) John Bessom își va cunoaște tatăl. Altfel, nu-și va primi moștenirea.

— Moștenirea? întreabă mama.

— Da. Este trecut în testamentul lui Artie, dar depinde de mine cât de mulți bani primește.

— Ei, dragă, spune mama, ea care are teorii în legătură cu banii decedaților și ai foștilor soți și a-i da altora... nu este un lucru la care să gândească prea intens.

— Așadar, ticălosul are un fiu! rostește Eleonor, lovind în masă cu unghiile.

— Nici eu nu știam acest lucru până acum câteva zile! țip și eu.

— Asta seamănă așa de mult cu Artie, zice Eleonor, furia îmbujorându-i obrajii. Cât de multe decepții!

— Oh, este şi el un biet bărbat. La ce ne putem aştepta? se bagă mama.

— Dacă nu aşteptăm nimic de la ei, atunci nu învaţă nimic niciodată, ceea ce explică toate capacităţile lor emoţionale atrofiate, conchise Eleonor.

— Ceea ce mă aduce la Eleonor, spun eu.

Toată lumea îşi întoarce privirea spre agendă.

— „Nu ar fi minunat dacă Artie ar fi în stare să facă pace cu trecutul lui, cu tot, înainte să moară?" Asta-i ce ai spus noaptea trecută. Şi ai dreptate. I-ar face bine. În acest moment, vocea mea distonează. O aud cu claritate — ură să fie, răzbunare? Vreau să-i dau nişte lecţii lui Artie. Vreau să aibă de-a face cu propria moştenire. Mânia iese din nou la suprafaţă. Mă gâtuieşte. Tuşesc şi arăt spre agendă. Punctul acesta din program este pe lista nevoilor şi a scopurilor lui Artie, dar îţi va face bine şi ţie, Eleonor, nu-i aşa?

Aşa şi este marcat în lista cu nevoile şi cu scopurile tale.

Putea fi pus şi în lista cu nevoile şi cu scopurile mele, dar nu sunt gata să recunosc deschis aceasta, în mod public.

— Uitaţi care-i treaba, eu am pus capăt relaţiilor mele cu bărbaţii, zice Eleonor. Este foarte simplu: am renunţat la ei.

Mama icneşte.

— Poate că pentru moment poţi fi de acord să preiei sarcina de a-l ajuta pe Artie să se împace cu trecutul lui, numai pentru că aşa este bine pentru Artie. Şi, dacă se întâmplă să afli ceva despre tine în acest proces, aşa să fie, îi fac eu o ofertă.

— Şi cum ar trebui să procedez ca să-l fac pe Artie să se reconcilieze cu trecutul lui?

— Am o agendă plină cu numele tuturor iubitelor lui. Aşa am intrat şi eu în legătură cu voi. Cred că trebuie să aibă o întrevedere cu cât mai multe dintre acele femei, ca să audă cum le-a părăsit, cât de mult rău le-a făcut.

— Ei, asta ar fi cu adevărat un deliciu. Plăcerea mea.

— Dar dacă nu le-a făcut niciun rău? întreabă Elspa.

— Oh, bine, răspund eu. Tu ești una din alea cu cerc roșu.

— Cerc roșu?

— Lângă fiecare nume există unul sau două semne: un cerc roșu, ceea ce înseamnă că el a părăsit-o pe femeie în termeni buni, poate prin bună înțelegere, sau un X roșu, ceea ce înseamnă despărțire în termeni-nu-așa-de-buni.

— Și lângă numele meu? întreabă Eleonor.

Îi arunc o privire care înseamnă: Ei, tu ce crezi?

— Un X foarte mare, spune ea, cu un fel de mândrie. Ar trebui să le invităm numai pe femeile cărora Artie le-a făcut rău. Numai pe cele cu numele marcat cu un X roșu.

— Dar este corect așa? pune problema Elspa.

— Artie te are pe tine ca să-i spui cât de minunat este el, îi răspund. Artie Shoreman a ajuns la pace cu toate trăsăturile lui pozitive. Trebuie să ajungă la pace și cu cealaltă parte a lui. Trebuie să înțeleagă trădarea. (Și apoi exprim aceasta în termenii Elspei.) Învățăm mai multe din eșecurile noastre decât din succese.

Mama oftează și-și dă ochii peste cap.

— Este o pierdere de vreme... aceeași Mărie cu altă pălărie! Bărbații au nevoie să fie cocoloșiți. Ei sunt sexul slab.

La aceste cuvinte, se aude un suspin colectiv.

— Nu cred că va funcționa, remarc eu, dar merită încercat.

Atunci, maică-mea zice:

— Eu nu înțeleg ce vrea să spună scopul meu. *Să fiu eu însămi.* Eu sunt eu însămi! draga mea.

— Ai putea fi mai mult decât tu însăți, spun eu.

— Cum te gândești că trebuie să ducă la bun sfârșit acest obiectiv? întreabă Elspa pe un ton serios.

— Nu știu, răspund eu. Ea însăși ar putea depune eforturi în direcția aceasta.

— Ei, asta-i ridicol! intervine mama.

— De exemplu, ai putea opri jocul tău de-a vânătoarea celui de-al șaselea soț al tău. Ai putea încetini un pic ritmul pe frontul acesta...

— Nu, nu mă joc deloc de-a vânătoarea de soț!

— Mai gândește-te puțin, adaug eu.

— Eu sunt de partea lui Eleonor! Consider întâlnirea asta o prostie!

— Eu n-am vorbit așa ceva! se împotrivește Eleonor.

Mama își ia geanta galbenă de pe spătarul scaunului, și-o trece peste umăr, îl ia în brațe pe Bogie și începe să se agite prin cameră.

— Plec, anunță ea, de parcă n-ar fi fost evident.

— Așteaptă! o strig eu. Nu pleca!

Ea se oprește fără a privi înapoi. Eu mă uit la fundul lui Bogie, care se ițește de sub brațul ei.

— Mai sunt două lucruri pentru care am nevoie de ajutor, îi spun eu.

— Ai nevoie de mine? întreabă ea cu precauție.

— Întâi, aș vrea foarte mult să te ocupi tu de pregătirile pentru funeraliile lui Artie. El și cu mine, mă rog, eu... nu pot. Nu suntem încă în stare de așa ceva.

Ea ezită, pentru a mări dramatismul momentului.

— Ei, asta aș putea face, rosti ea.

— Și, al doilea, mi-ar plăcea să-i ții la distanță pe vecini, în special pe cei care par a ne fi prieteni.

Ea se întoarce și zâmbește cu sprâncenele ridicate.

— Sunt imbatabilă în arta de a-i da pe oameni afară politicos.

— Cum ai făcut când ne-am întâlnit prima oară, îi reamintește Eleonor cu o francheță rece care o prinde pe mama pe picior greșit, dar numai pentru o clipă.

— Este unul dintre lucrurile pe care le fac cel mai bine, răspunde mama, revenind la locul ei, remorcată de un Bogie cu ochii umeziți.

— Îți mulțumesc! îi spun.

Mă întorc spre Elspa. Ea este liniștită. Se uită pe agenda de lucru. Și ochii ei sunt puțin umezi, dar zâmbește larg.

Mă gândesc la ce-a spus Elspa la piscină, că își vrea fiica înapoi mai mult decât orice pe lume. Vrea să redevină mamă, și eu știu ce grozavă mamă ar fi judecând după atenția tandră pe care mi-o acordă mie, lui Artie.

— Mamele sunt și ele importante. Nu le poți înlocui.

Mă uit la propria mamă, care încă încearcă să se calmeze după scurtul acces de furie. Copiii au dreptul la toată iubirea pe care o pot primi.

Elspa nu spune o vorbă. O privește pe Eleonor, apoi pe mama și din nou pe mine. Pot spune că am ajuns să ne bazăm una pe alta în felul ciudat, intim de care sunt în stare oamenii — rapid și deplin, un sprijin născut din necesitate.

— Ce vrei să spui? întreabă mama.

— Vreau să-ți iei fiica înapoi, îi spun eu Elspei. Cândva demult, eu am deschis o fereastră și i-am oferit libertate unei păsări care rămăsese captivă în casă. Artie era terorizat de amărâta aia de pasăre care se izbea de toate obiectele. Elspa mi-a amintit de această poveste. Vreau să deschid din nou fereastra care trebuie. Am pus la cale un plan în care tu să devii mama care ești deja.

— Ce include de fapt, planul? întreabă Eleonor.

Elspa se uită la mine cu ochii larg deschiși.

— Planul este să mergem acasă la părinții Elspei. Ea vrea să-și ia fiica înapoi. Elspa și Rose pot sta aici până când Elspa este din nou pe picioarele ei.

— Ai pus totul la punct? zice Elspa cu o emoție nevrotică.

— Poate nu în totalitate. Sunt sigură că există scăpări. Dar știu că voi avea nevoie să protejez casa, piscina, cu ajutorul unui copil, îi explic eu. Din nefericire, mi-am imaginat casa asta plină de copii de prea multe ori. Copiii mei imaginari cu Artie, aceia cărora noi le spunem „cei care nu vor exista niciodată". Mi-am închipuit camera copilului. Mi-am închipuit scaunul înalt din bucătărie. Mi-am imaginat căsuța de joacă în curte. Știu, în străfundul sufletului meu, că sunt moartă după Rose, sedusă de ideea de mamă și fiică, de efortul ca aceasta să se întâmple, dacă nu pentru mine, măcar pentru Elspa.

— Nu vor renunța, se gândește Elspa. Agenda îi tremură în mână. Vreau să spun că asta nu-i rezolvat din punct de vedere legal. Ei nu au custodia fetei. Dar au putere. Sunt, ei bine, sunt părinții mei. Îmi vor spune că ei știu ce este mai bine. Și eu voi înghiți acest lucru.

— De aceea ne vom duce cu toate la ei. Eu mă pricep să prezint logic, rațional și cel mai bine pozițiile tuturor părților implicate. Asta este ce știu eu să fac.

— Nu i-ai cunoscut pe părinții mei. Ei nu operează cu ce este logic, rațional și cel mai bine pentru toate părțile implicate. Vei vedea.

— *Vei vedea*? Asta înseamnă da?

Elspa dă din cap.

— Vrei să faci asta pentru mine. Nu voi spune nu la o asemenea ofertă. Este prea important.

— Dar cu tine cum rămâne, Lucy? întreabă mama.

— Tu nu ești pe agendă, intervine Eleonor, parcurgând-o.

Eu mi-am dat seama de lucrul acesta chiar când am întocmit agenda, dar am sperat că niciuna nu va remarca.

— Ceva bun trebuie să iasă pentru noi toate din întâlnirea noastră, spun eu, gândind în felul în care gândește un bun manager — catastrofa ca oportunitate. Dar aceasta nu trebuie să mi se întâmple neapărat mie. Trebuie să se întâmple ceva bun, în general.

— Trebuie să fie ceva bun și pentru tine, zice Elspa, scuturându-și capul. Trebuie.

Eleonor întreabă:

— Care ar fi acest lucru bun?

— Care ar fi acest lucru bun? întreb eu, neînțelegând.

— Da, un lucru bun pentru tine. Cum ar arăta el?

— Nu știu, răspund eu. Analizez pentru o clipă problema. Nu m-aș supăra dacă aș ajunge să semăn mai mult cu persoana care eram înainte de a afla că Artie mă înșală.

— Cum erai atunci? întreabă Elspa.

— Nu eram așa de închisă în mine.

— Poate că ar trebui să încerci să găsești o cale să-l ierți pe Artie, spune Elspa.

— Cred că ar fi bine pentru sufletul tău, adaugă mama.

— La naiba cu iertarea! se bagă Eleonor.

— Presupun că va trebui să mă gândesc la asta, spun eu. Ei, presupun că planul meu va trebui să fie tocmai să-mi clarific planul propriu.

CAPITOLUL 16

Când ai o problemă, este uneori recomandabil să recurgi la o mituire elegantă

ÎN TIMP CE MĂ PREGĂTESC să plec de-acasă în prima mea misiune, aici este un adevărat vacarm. Eleonor a parcurs agenda cu adrese a lui Artie, uitându-se la numele însemnate cu X-uri roşii. Şi-a instalat biroul în colţul rezervat micului dejun şi acum vorbeşte cu cineva pe mobil. Mama este pe telefonul fix, deja în negociere cu trei companii de pompe funebre. A început să scrie o listă cu întrebări pentru Artie. Elspa se plimbă prin grădină, cu un carneţel în mână. I-am dat sarcina să schiţeze observaţii asupra configuraţiei interioare a psihicului părinţilor ei. Cine sunt părinţii ei? Ce-i motivează? Ce-i face să dea pe datorie? Care sunt înclinaţiile politice, religia, eşecurile lor?

Artie este în dormitorul de deasupra. Este conştient de agitaţia din casă? Pesemne că este. Pesemne că simte energia, neliniştea din atmosferă. Dar nu ştie ce se întâmplă. Nu ştie ce are Eleonor în guşă. Apelurile lui Lindsay au ajuns să marcheze zilele ca un cântec pop mereu acelaşi, pe care-l auzim, iar şi iar, la radio. Niciodată nu ştiu când sună, dar când sună, ştiu că aşteptam să sune. În drum spre Bessom's Bedding

Boutique, mă sună din nou. Mă simt ca plutind departe de problemele activității care îmi mâncau altădată energiile. Sunt șocată de cât de ușor trec în revistă problemele cu Lindsay.

— Da, asta se va rezolva de la sine, mă aud spunându-i.

Mă aud spunând:

— Nu-ți face așa de multe probleme cu privire la lucrul acesta.

Parcă vorbește o străină, chiar și vocea îmi sună detașat, de parcă nu eu sunt cea care vorbește: parcă este cu adevărat cineva în spatele meu sau măcar alături de mine. Munca mea mă preocupa intens de obicei, dar acum, față în față cu moartea lui Artie, este un pic neliniștitor, de fapt destul de puțin mă afectează problemele astea.

— Ce faci? mă întreabă ea.

— Am un plan, răspund eu.

— Tu faci planuri grozave, adaugă ea. Îmi lipsesc planurile tale.

— Ei bine, nu știu ce să zic de planul acesta nou. Este puțin nesigur. Are de-a face cu o mulțime de imponderabile... cum ar fi inima omului.

— Oh! spune ea. Da. Inima omului! Ce poți face?

— Exact.

După ce încheiai conversația cu Lindsay, încerc să-l prind pe John în timp ce merg spre el. Nu răspunde nimeni la telefon. Fac trei apeluri de pe autostradă. Apelul declanșează robotul cu vocea lui John: „Ați sunat la Bessom's Bedding Boutique. Temporar, magazinul este închis. Sperăm să redeschidem în viitorul apropiat și să răspundem cerințelor dumneavoastră. Vă rugăm să lăsați un mesaj."

Prima oară închid telefonul, întrebându-mă ce nu este în regulă. Îmi amintesc de tipul care semăna a bancher, cu care vorbise în fața magazinului, când Elspa și cu mine venisem

pentru saltea şi mă întreb dacă afacerea lui John s-a dus pe apa sâmbetei.

A doua oară, ascult cu atenţie vocea. Sună puţin mai răguşit decât îmi amintesc eu, puţin mai obosit, şi apoi închid.

A treia oară, sunt sigură că aud o întrerupere la jumătatea mesajului (produsă de un nod în gât). Întreruperea este în mişcare, într-un fel, deşi nu ştiu ce poate ea însemna, şi las un mesaj: „Aş vrea să trec să vorbim despre Artie. Sper că nu te deranjează. Numai că... Ei, sper să-ţi pot vorbi nu prin telefon." Îi las numărul meu de telefon, apoi mă opresc o clipă, întrebându-mă cât de deranjată la cap trebuie să par. „Acum îţi spun la revedere fără a mai adăuga nimic altceva." Dar, de spus la revedere, nu spun. Închid telefonul, ceea ce voisem de fapt să fac.

Pe anunţul de pe uşa Bessom's Bedding Boutique scrie ÎNCHIS, dar când împing, uşa se deschide aşa de rapid, încât parcă am fost aspirată înăuntru. Nu este nicio sonerie. Oare este întreruptă? Stricată? Paturile, toate acoperite de cuverturi şi învelişul de perne, arată impunătoare, pufoase şi strălucitoare.

Asta face parte din plan — ceva bun trebuie să iasă din moartea iminentă a lui Artie, ceva bun pentru fiecare dintre aceste persoane care au fost puse fără voia lor împreună. Dar acum, când stau aici, între aceste paturi şi mă uit lung la uşa biroului din spatele magazinului, mă simt complet nesigură. Uşa este numai puţin întredeschisă. Când mă apropii de ea, pot auzi pe cineva înăuntru, răsfoind nişte hârtii. Mă simt încurcată, şi chiar aşa trebuie să mă simt. Sunt o infractoare. Ridic mâna să bat la uşă, dar îmi este frică să nu-l sperii. Mi se năzare că aş fi putut cel puţin aştepta să-mi răspundă la mesaj. Are nevoie să fie prevenit. Scot celularul şi formez numărul lui. Telefonul lui începe să sune. El îl ignoră. Robotul se

declanșează... vocea lui răsună în micul birou. Cuvintele le știu... Temporar închis... Vă rog să lăsați un mesaj.

— Sunt eu, Lucy. Îmi pot auzi propria voce venind din birou. Sunt aici. Vreau să spun că sunt chiar aici. Mă îndepărtez de la ușă, apoi mă întorc din nou. Adică sunt de partea cealaltă a ușii biroului tău. Nu am vrut să te sperii. Urmează un moment de tăcere, cât durează perceperea mesajului, bănuiesc.

— Ce ești tu, lupul cel rău? Am avut lupi mai mari și mai răi la ușa mea, strigă el pe ton de glumă. Ce vrei?

Vorbesc jumătate în telefon și jumătate prin crăpătura ușii.

— Să vorbim.

— Poți închide telefonul! spune el.

Îl închid.

— Și poți deschide ușa!

Deschid ușa. Aceasta scârțâie. Se uită la mine de la birou, zâmbind ușor, cu zâmbetul acela nesincer, și cu aceeași duritate întipărită pe figură. Are gulerul descheiat, și într-o parte, la cămașă, i se vede o claviculă.

— Poți intra, mă invită el.

Pășesc înăuntru. Am renunțat la speranța soldățeilor verzi, de plastic. John este fiul lui Artie, dar nu este un copil. Lucrul pentru care nu sunt pregătită este însăși evidența că el aici locuiește.

Într-un colț zumzăie un minifrigider, pe masă, în mijlocul maldărului de hârtii, se află un bol cu două mere verzi și o banană jupuită, și niște prosoape așezate pe dulapul cu dosare. Ușa de la debara este deschisă și lasă la vedere cămăși și pantaloni pe umerașe, dar și un suport pentru pantofi, ordonat, dedesubt.

— Ce mai faci? întreabă el.

— Mi s-a întâmplat să fac şi mai bine, încerc eu să par veselă, dar nu-mi iese. Îmi pare rău de întorsătura pe care au luat-o lucrurile în noaptea trecută. Nu aşa le planificasem eu.

— Nu, eu îmi cer scuze, intervine el. Vreau să spun că el este soţul tău şi-mi imaginez cum trebuie să te simţi, ştiind că...

Eu scutur din cap.

— Este în regulă. Nu mă descurc în toată chestia asta cu moartea. Presupun că voi primi acasă un maldăr de mesaje de simpatie cu crini pe ele, cât de curând.

Se aşterne tăcerea. Nu ştie ce să facă în continuare. Nici eu nu prea ştiu.

— Într-un fel, sunt aici cu afaceri. Mă uit împrejur, prin micul său birou.

— Cum merge afacerea?

— Nu merge chiar uns. Telefonul începe să sune.

— Jur că nu sunt eu! îi zâmbesc.

Ridică receptorul fără fir şi, fără să răspundă, se uită la numele afişat pe ecran al celui care face apelul. Apasă o dată tasta de primire a apelului, apoi încă o dată şi pune receptorul în furcă.

— Lupii sunt la uşă, spune el. Are ochii obosiţi şi faţa puţin trasă. Are un tremur uşor şi un zvâcnet al claviculei.

— De fapt, asta-i descrierea exactă a felului cum merge afacerea. Dar de ce întrebi?

Nu prea ştiu cum să mă exprim. Mă joc cu mobilul, îl deschid, îl închid la loc. Vorbesc despre bani şi despre muncă tot timpul. Niciodată chestiunea nu presupune o asemenea zăpăceală şi implicare personală. Niciodată povara propriei emoţii nu atârnă aşa de mult. Decid să mă ascund, măcar pentru un moment, să revin la eul meu profesional. Îmi îndrept umerii.

Artie are un testament şi eşti şi tu menţionat în el.

Asta îl ia pe neprevăzute. Este intrigat. Începe să răsfoiască printr-un teanc de hârtii, fără a se uita de fapt la ele. Se apleacă în față. Este pe punctul să spună ceva. Își ridică chiar un deget. Apoi scutură din cap. Împinge din nou hârtiile răsfirându-le pe birou.

— Nu vreau niciun sfanț din banii lui.

— Nu cred că depinde de tine.

— Atunci de cine depinde?

Mă întrebam când vom ajunge la această parte a discuției. Așa de curând?

Nu-mi pot păstra poza profesională a lui Lucy-auditorul. Mă duc spre un scaun și mă așez. Mai exact, mă prăbușesc. Mă uit la el, apoi îmi întorc privirile în altă parte.

— De mine. Artie vrea ca eu să decid cât din banii lui îți vor reveni ție.

— Tu?

Se lăsă o tăcere stânjenitoare.

— Nu a fost alegerea mea.

El se ridică în picioare copleșit parcă de o neliniște neașteptată. Este mai înalt decât țin eu minte, mai înalt și mai subțire, mai chipeș, de asemenea, și aș zice că a fost al naibii de frumos cu un timp în urmă.

— Ascultă, m-ai auzit spunând asta și mai înainte și o voi spune din nou...

— Știu... între tine și Artie nu este nimic. (Sunt obosită de povestea asta.) Poate că-ți închipui că ești produsul imaculatei concepții, dar mama ta nu are nicio problemă să-i ia banii lui Artie.

— Ce vrei să spui cu asta?

— După câte spune Artie, el nu a încetat niciodată să-ți trimită bani. Mama ta a încasat cecuri lunare toată viața ta.

— Adevărat? Este uimit. Şi furios totodată. Se uită fix la hârtiile de pe birou — facturi neonorate, o colecţie de înştiinţări de plată restante. Se apleacă spre ele cu amândoi pumnii strânşi. Şi, apoi, începe să râdă. Îşi scutură capul.

— Ce-i aşa de amuzant?

— Rita Bessom, spune el. Şi eu i-am dat în fiecare lună câte un cec. Asta-i mama mea!

— Cecurile de la Artie se termină, îi explic eu. Şi asta depinde tot de mine.

— Era şi timpul, spune el şi apoi se aşază din nou pe scaun. Ascultă, eu nu vreau niciun ban. Hai să vorbim despre altceva. Am o mulţime de probleme aici. Sunt ocupat până peste cap...

Mă aflu aici pentru un motiv, şi acesta chiar nu are nimic de-a face cu Rita Bessom şi nici cu banii nu are prea mare legătură.

— Nu vrei să ştii câte ceva despre tatăl tău? Nu eşti curios?

El se scarpină pe frunte.

— Înţeleg unde baţi, dar nu este chiar aşa...

Eu vreau ca el să iubească ceva din Artie Shoreman şi vreau să cunoască şi unele dintre eşecurile lui Artie, totodată. Vreau să-l înţeleagă pe tatăl lui.

— Eu nu prea am avut noroc cu tatăl meu, încerc să-i povestesc eu. Ne-a părăsit când eram mică şi a murit înainte de a fi eu destul de mare pentru a avea o relaţie cu el. Ştiu despre el bune şi rele, şi sunt utile. Ce spun eu este că asta e ceva important. Nu vreau ca tu să nu ai ocazia să ajungi să-l cunoşti pe Artie, fie cât de puţin. Aceasta este singura ta ocazie. Dacă nu o faci, s-ar putea să regreţi.

Mă priveşte de parcă aş fi cine ştie ce pasăre exotică intrată în biroul lui să facă tărăboi. Pot jura că nu prea ştie ce să facă. Îşi înclină capul într-o parte. Ne uităm fix unul la celălalt un

moment, un lung moment. Asta mă face să roșesc, dar refuz să-mi desprind privirea de privirea lui.

— Uite ce este, spune el, și eu știu că va încerca să se întoarcă la vechea lui poziție.

Eu îl întrerup:

— Permite-mi să pun punctul pe „i". Vreau să-ți fac o propunere.

— Îmi faci o propunere? Nu mi se întâmplă în fiecare zi să intre în biroul meu o femeie care să-mi facă o propunere.

Nu iau în seamă comentariul.

— Artie vrea să-ți lase niște bani. Mi-a încredințat mie sarcina să stabilesc suma. Poți utiliza acești bani ca să-ți pui pe roate afacerea sau să-i dai pentru copiii nevăzători ori pentru striperi. Nu-mi pasă. Tot ce-ți cer în schimb este să te întâlnești cu acest om și să încerci să-l cunoști cât de puțin. Vreau să-i asculți poveștile, să le auzi din gura lui, și numai ca să nu-ți faci o impresie deformată, îți voi oferi și versiunea mea. Un scurt tur ghidat prin viața lui.

— Un tur ghidat în viața lui Artie Shoreman?

— Da.

— Cu o prezentare în Powerpoint? Și tu ai fi ghidul? întreabă el.

— Poate să nu fie o capodoperă, dar eu voi fi ghidul. Mă voi strădui să fiu la înălțime.

Îmi încrucișez brațele și apoi mi le eliberez. Nu-mi pot aminti când m-am simțit ultima oară atât de fără reacție. Începe să sune telefonul. El îl ignoră.

— Și apoi vei decide câți bani să-mi dai? Se uită pieziș la mine și se lasă pe spătarul scaunului. Mă mituiești?

Îmi las privirile să rătăcească prin cameră: pe tavan, pe cuptorul cu microunde pe care nu l-am remarcat mai devreme, pe covorul verde. Atunci observ că este în picioarele

goale. Picioarele bronzate, tivul cu franjuri al jeanşilor — am sentimentul că trag cu ochiul la ceva intim. Îl privesc în faţă şi abia acum îi înregistrez întrebarea. Îl mituiesc ca să-şi cunoască tatăl?

— Da, îi spun. Dacă aşa vrei tu să numeşti ceea ce-ţi propun eu.

El zâmbeşte din nou, şi eu mă uit fix la el, căutând ceva din Artie. Nu pot remarca decât o idee a unei vagi asemănări. Dar aici există o altă frumuseţe, ceva mult mai serios şi mult mai sincer.

— Sună destul de corect. O să fac asta. Consimt, mă bag, spune el. Referitor la mituire, eşti chiar o mafioată.

Fără să mă gândesc, cuvintele îmi ies din gură:

— Data viitoare s-ar putea să trebuiască să te forţez. Şi imediat ce-mi ies cuvintele, ele reverberează în capul meu: *Data viitoare s-ar putea să trebuiască să te forţez.* Mă gândesc să încerc să-mi retrag cuvintele, să bâlbâi ceva de genul: *Nu am vrut să sune astfel*, dar decid că asta ar înrăutăţi şi mai tare lucrurile. Vreau să-i spun că nu sunt atrasă de el, că niciodată nu i-aş spune aşa ceva fiului lui Artie. Care linguşitoare denaturată ar spune aşa ceva?

Lui John îi place în mod clar ce-am zis. Încearcă să-şi reţină un zâmbet.

— Voi ţine minte asta, zice el.

Ies pur şi simplu de-a-ndăratelea din birou, trântesc uşa şi alerg spre ieşire. În capul meu răsună: *Data viitoare s-ar putea să trebuiască să te forţez. Data viitoare s-ar putea să trebuiască să te forţez...*

CAPITOLUL 17

Trecutul este bine tolerat când e servit în porții de jumătate de oră

CÂND AJUNG ACASĂ este deja seară. În ungherele curții se lasă amurgul. Câțiva licurici obosiți clipesc. Se pierd printre copaci. Le găsesc pe Eleonor și pe mama așezate la masa din bucătărie, bând cafea. Eleonor îmi arată cu mândrie tabelul ei — nu sunt singura cu accese organizaționale. Tabelul ei este un desfășurător pentru următoarele trei zile, distribuit pe intervale de jumătate de oră, cu pauze pentru mese și odihnă. Jumătate din secvențele temporale sunt completate cu nume de femei.

— Cum ai reușit să le faci să consimtă? întreb eu, trăgându-mi un scaun.

— Ei, nu a fost chiar așa de greu. Am schimbat puțin metoda ta. Am sunat trează, înainte de miezul nopții. Și am făcut apel la vanitatea lor.

— Corect! spun eu. Poate că metoda mea a avut unele scăpări.

— Ai avut succes cu Bessom? întreabă mama.

Eu dau din cap. Sunt încă marcată de întâlnire. Mi-am dat seama, în timp ce conduceam spre casă, că, în afară de faptul că am spus că l-aș forța, am folosit și cuvântul *propunere*, care

retrospectiv, îmi sună mult mai rău. Nu știu dacă îmi cântăresc răspunsurile pentru că sunt nervoasă că am compromis șansa lui Artie de a-și întâlni fiul sau pentru că mă simt, în mod inexplicabil, atât de atrasă de aerul așa de non-Artie al lui John, de felul în care se uita la mine, de felul în care-mi vorbea.

— A consimțit, spun eu. Cred că are nevoie de bani.

— Foarte bine, am rezervat câteva segmente orare și pentru el, intervine Eleonor, arătând spre tabel. (Am precizat oare că tabelul este colorat și fiecare culoare este un cod?) Vizitele lui Bessom sunt însemnate cu albastru-închis.

— Unde-i Elspa? întreb eu.

— Stă întinsă în camera de oaspeți, răspunde Eleonor. Le scrie părinților și, ce mai, e mai greu s-o facă decât credea ea.

Asta mă îngrijorează. Sper că Elspa o să reușească, sper că nu o să renunțe. Este prea important.

— Elspa nu este la fel de norocoasă ca tine în problema parentală, zice mama, fără urmă de ironie și mă mângâie pe mână.

Ignor micul moment de autoflatare. Nu trebuie încurajată în această direcție.

— Și Artie? întreabă Eleonor cu oarecare nerăbdare, având un pumn ridicat în dreptul inimii. Când îl vom informa de planul nostru? Am făcut repartiția pe intervale orare începând cu mâine-dimineață.

Pun amândouă mâinile pe masă și mă ridic, împingându-mă în ele.

— Ce-ar fi s-o facem acum?

De ce nu? Am deja energie nervoasă de consumat și e ceva în mine care vrea să-l pedepsească pe Artie. Devine lucrul acesta o dorință curentă? Sunt conștientă cât de mult vreau să-i văd expresia când va afla de planul nostru.

— Acum? întreabă mama.

— Mie-mi sună bine, spune Eleonor, luându-și tabelul în mână.

— Eu tot mai vreau să precizez, ca să se consemneze, că nu cred că este o idee bună, declară maică-mea.

— Mamă, nimeni nu face un proces-verbal, mă bag eu. Nu suntem aici decât noi, care construim din mers.

— Totuși, zice mama. Artie, ei, sărmanul Artie...

— El a cerut asta, nu uita. El mi-a spus să le sun pe fostele lui iubite. În parte, a fost ideea lui!

— Tu știi ce părere am eu despre bărbați, adaugă mama. Numai că simt că ei sunt...

— Niște creaturi delicate? întreb eu.

— Prefer termenul *slabe*, intervine Eleonor. Termenul „delicate" implică faptul că trebuie să umblăm cu ei cu mănuși.

— Băieții tot băieți rămân, rostește mama, scuturând din cap. Ei nu se schimbă deloc cu vârsta.

— Asta-i problema! spun eu. Adică, odată ce am început să le scuzăm comportamentul cu expresii de genul „băieții tot băieți rămân", bărbații nu au niciun motiv să se schimbe, să se maturizeze, să devină altceva. Femeile continuă să se implice, pentru că a trebuit mereu să o facem. Adaptabilitatea este trăsătura evoluționistă cea mai puternică a femeii, datorită ei noi supraviețuim. Nimeni nu a mai așteptat niciodată nimic de la bărbați, din clipa când cineva a inventat expresia „băieții tot băieți rămân". Ei pot fi cu toții ei înșiși, și repertoriul lor se rezumă la râgâieli și șovăieli.

— Și la minciuni și la înșelătorii, adaugă Eleonor.

Mama intervine:

— Iar tu spui că acesta reprezintă un pas înainte pentru umanitate?

Reflectez o clipă.

— Da, spun eu apoi, pentru umanitate.

Şi atunci, se aude o voce în spatele meu:

— Şi pentru Artie, totodată, spune Elspa, intrând în bucătărie. Este greu să sapi în trecutul tău, dar este important.

Mă simt uşurată să o văd pe Elspa. Se vede că a lucrat din greu. Nu a renunţat. Trebuie să fie cu noi, pentru ce urmează.

— Bine, atunci! mă liniştesc eu.

Stăm toate patru în semicerc în jurul patului lui Artie. El doarme, dar chiar şi în somn, respiraţia lui pare puţin cam anevoioasă.

— Să-l lăsăm să se odihnească, spune mama, cu Bogie în braţe şi mângâindu-l nervos pe cap.

— Este obosit, zic eu. (Mă surprinde cât de mult a îmbătrânit.) Hai să mergem. Putem face asta şi mâine.

Pornim spre uşă, dar chiar atunci ochii lui Artie se deschid, clipeşte şi privirea i se mută de la una la alta. Se ridică pe coate.

— Am murit şi am ajuns în rai sau mă vegheaţi împreună, tot timpul când dorm?

— Eşti insuportabil de înfumurat, murmură Eleonor.

— Ei bine, evident că nu este raiul — până nu crăpi tu, îi spune el lui Eleonor. Am crezut că ai plecat.

— Am fost rugată să rămân, am fost adusă cu o misiune specială.

— Oh, serios?! se miră el. Ca să mă omori? Nu merită să te bagi în belea. N-ai auzit? Sunt oricum pe moarte.

— Nu, spune Eleonor, nu e vorba de un complot asasin. Este mai mult un fel de petrecere de adio.

El se întoarce spre mine.

Lucy, despre ce vorbeşte?

— Avem un plan. Este cel pe care l-ai vrut tu, de la început, și Eleonor coordonează totul, îi explic eu, cu un fel de falsă veselie în voce.

— Numai ca să se știe, spune mama, frecându-i urechile lui Bogie, eu nu am fost în favoarea niciunui fel de plan de acest gen. Eu...

O străfulger cu privirea și ea tace instantaneu.

— Noi credem că tu trebuie să-ți faci ordine în trecut, spune Elspa. Credem că te-ar putea limpezi.

— Să mă limpezească? repetă Artie.

— Cu iubitele tale, explic eu. Eleonor aranjează cu ele să te viziteze. S-a dovedit că oamenii iau lucrurile mai în serios, când nu sunt sunați de o femeie beată în toiul nopții.

— Serios? murmură Artie, ridicându-se în șezut în pat și reflectând la toate acestea. Eu mă întreb dacă asta este tot ce are de spus. Nici urmă de jenă? Nu este neliniștit sau enervat de idee. Pare... încântat de el însuși. De fapt este super-încântat de el însuși. Eu sunt mai mult decât un pic dezgustată.

— Ei, drăguț din partea lor. Vreau să spun că nu trebuie neapărat să vină, dar presupun, ei bine, presupun că vor să vină.

— De fapt, așteptă cu nerăbdare, zic eu, puțin surprinsă.

Artie își revine:

— Nu, nu, nu aștept cu nerăbdare. Nu este corect să afirmi asta. Este numai, ei... este flatant.

Eleonor spumegă.

— Atunci este perfect. Vom începe mâine.

— Cine începe mâine? întreabă Artie, totuși cumva nerăbdător, cu o grimasă de băieșandru pe chip.

— Vezi, intervine mama, arătându-l cu degetul pe Artie ca pe o dovadă adusă în fața tribunalului. V-am spus eu. Băieții

sunt băieți! El nu se poate schimba! Bărbații sunt niște creaturi delicate!

— Delicat? face Artie, insultat. Se uită la Bogie în căutare de sprijin. Nu o asculta, spune el. Este intimidată de masculinitatea noastră.

— Înțelegi ce vreau să spun, adaugă mama. Este o vorbă, așa.

— Eu plec acasă, zice Eleonor, adresându-ni-se nouă.

— Nu pleca! strigă Elspa.

— Eu sunt așadar un delicat? întreabă Artie, pe ton de glumă.

— Mai bine ai fi drăguț, îi șoptește mama lui Artie. Eu sunt însărcinată să mă ocup de funeraliile tale. Mă pot decide să te îngrop în stil Liberace. Imaginează-ți să ajungi în rai într-un costum de catifea purpurie!

— Sau ca sărmanul Bogie aici de față, oh, un Marchiz de Sade al lumii canine așa de trist! Cu așa eleganți suspensori? Nu fi crudă, glumește Artie. Nu se face.

— Rămâi cu noi, Eleonor, spune mama, aruncându-i din nou priviri lui Artie. Artie nu se va schimba niciodată. Dar poate că merită încercarea.

— Te rog să rămâi, Eleonor, o rugă Elspa.

Dar Eleanor nu vrea.

— Noapte bună.

— Haideți, dați-mi un indiciu, spune Artie. Cine vine?

— Noapte bună, zice Eleonor din nou, mergând șchiopătat spre ușă.

Șchiopătatul ei nu pare o slăbiciune, ci o forță care o propulsează înainte, ca și cum piciorul rănit îi dă un impuls mai puternic.

— Vom vedea dacă vom mai zâmbi când totul se va termina, Artie Shoreman. Vom vedea, bodogăne ea, și trântește ușa în urma ei.

— Întotdeauna a fost la fel de constipată, spune Artie.

Acum e rândul meu să spumeg de furie totuși. Eu credeam că planul meu îmi va aduce satisfacții. Credeam chiar că mă va ajuta să câștig bătălia. Dar dacă femeile astea vin aici ca să-l adore? Și nu ca să-i dea lecții? Ce se va întâmpla atunci? Îmi dau seama dintr-odată că întregul plan este construit pe presupuneri și că s-ar putea să fi greșit total.

— Vine și fiul tău, îi spun lui Artie. Dar a trebuit să-l mituiesc. Va trebui să-i dai explicații, singur, tu însuți.

Spun acestea pe un ton plin de ură.

Partea aceasta a planului chiar că-l uluiește pe Artie: și informația, dar poate că și tonul meu. Brusc, manifestă nervozitate.

— John?

— I-am găsit numele în agendă, la litera B, exact cum ai spus. Bessom.

— Va trebui să fac o baie dimineață. Asta va cere și un bărbierit. Își pipăie părul de sub bărbie vorbind mai mult cu sine, decât cu noi trei. Ești sigură? mă întreabă și fața i se îmblânzește. Are ochii umezi, strălucitori și, pentru prima dată de mult timp, îmi amintește de bărbatul de care m-am îndrăgostit la început — iubire fulgerătoare, neliniștită, aproape timidă —, și asta mă face să simt durere pentru el. Îmi lipsește această versiune necomplicată a lui Artie, îmi lipsește cu o disperare acută, care mă ia prin surprindere.

— John Bessom, spune el, după toți acești ani. Fiul meu.

CAPITOLUL 18

Uneori, în viaţă, miturile devin realitate. Fii recunoscător pentru asta!

ÎMI AMINTESC DE UN IUBIT pe care l-am avut cândva, Jimmy Pather, care îşi mitologiza fostele iubite. Una strălucitoare care l-a părăsit ca să meargă la Hollywood, alta feministă care a intrat în politică, alta, o nebună care-l pusese să umble gol prin zăpadă, ca să-şi dovedească dragostea nemuritoare pentru ea — asta a ajuns o ministarletă chiar când au început *reality-show*-urile. Nu exista competiţie între aceste mituri şi, mai rău, simţeam cum face şi din mine un mit chiar în timp ce eram acolo, în carne şi oase, în faţa lui. Nu am avut o relaţie lungă. Mă întreb dacă iubitele lui Artie vor fi mitizate. Voi fi în stare să suport o paradă a acestora, să le văd una câte una? După ce ele vor fi plecat, voi descoperi oare un model psihic valabil şi pentru mine? Mă voi vedea pe mine în ele?

Mă gândesc la toate astea în toiul nopţii, nu pot încă să dorm. Ca să mă gândesc la altceva, mă întorc la propria paradă de iubiţi, care, apropo, nu este o idee bună, dacă scopul este să dormi. Deschid o ecluză. Jimmy Pather este numai începutul. Trec în revistă câţiva băieţi de liceu: câţiva atleţi, un baterist dintr-o jalnică trupă de garaj, şi din colegiu, un tip care, după ce am rupt relaţia cu el, a avut o scurtă perioadă în

care m-a hărțuit, un tip de o lene monumentală, despre care mai târziu am aflat că a ajuns un drogat, și un tip după care eram moartă, care a intrat în afacerile externe.

Și apoi șirul de decizii proaste de dinainte de Artie: văcari, câțiva tipi agățați prin baruri, două propuneri la plesneală, o relație de probă, care a durat trei săptămâni, ceea ce a fost un record.

Nu am fost deloc strălucită. Vreau să spun că dacă mi s-ar fi pus în vedere că va trebui să mă confrunt cu o paradă a propriilor iubiți, n-aș fi reacționat deloc cum a reacționat Artie prima dată — încântat să le poată vedea pe toate din nou — un mic segment din *Asta este viața ta.* Și dacă pe deasupra unul sau doi (sau mai mulți) ar fi avut și vreun dinte împotriva mea? Motivul pentru care relația de probă a durat numai trei săptămâni?

L-am înșelat. Cunosc deci trădarea din interior. Desigur, nu eram căsătorită cu el. Nu făcusem vreun jurământ. Păcatele lui Artie sunt mult mai grele, dar totuși, viața mea nu este imaculată.

Și apoi, m-am trezit că mă gândesc la Artie, la rutina simplă a dimineților noastre de duminică, cu ziare și covrigi, la sărbătorirea primei zile calde de primăvară, când am ieșit de la serviciu și, după-amiază, ne-am îmbătat amândoi, la perioada când mă lua la pescuit și când eu am prins un păstrăv enorm.

Pe la ora cinci dimineața, am adormit cu reminiscențe de conștiință vinovată și am visat că eram captivă sub pământ, cu un ziar, covrigi și cu un raton furios care avea la mână ceasul meu.

Mă trezesc târziu, încă puțin obosită, îmi trag niște jeanși și un tricou și mă duc în bucătărie ca s-o găsesc pe Eleonor

aferată, îndeletnicindu-se puţin cam prea profesional cu un clipboard. În timp ce-mi mănânc micul dejun, pregătit de mama care încă se agită prin bucătărie, aud soneria de la intrare. Eleonor strigă: „Am reuşit" şi aleargă spre uşă. O aud invitând o femeie să intre în camera de zi, spunându-i să se facă comodă. Şi, apoi, spre mirarea mea, o aud dând drumul unui şuvoi de întrebări:

— Ai vreo armă la tine? Otravă? Explozibil?

O aud pe femeie răspunzând afectată cu „nu"-uri indignate la fiecare întrebare. Apoi, Eleonor spune că cineva (eu sunt convinsă că e vorba chiar de ea) va veni imediat să-i ţină companie. În toată discuţia, păstrează în voce o blândeţe forţată, de genul celei rezervate pentru secretariatele cabinetelor de urgenţă şi de tratamente ginecologice.

În timp ce trec în revistă imaginile rămase în minte din noaptea trecută — vagabondul, parada foştilor mei iubiţi confruntată cu parada iubitelor lui Artie (acum, în această versiune, unele dintre ele sunt înarmate) —, mama îmi spune că i-a cerut infirmierului să plece, pentru azi, şi că sus este Elspa, care-l ajută pe Artie să-şi facă toaleta. Mama freacă cu buretele tigaia în care mi-a prăjit ouăle. Eu nu pot mânca ouăle. Le împing de colo-colo prin farfurie. Este prea devreme pentru a simţi primul atac de gelozie. Elspa are din nou grijă de Artie, aşa că mă controlez. *Las-o pe Elspa să-l pregătească pentru întâlnirile de astăzi cu iubitele lui*, îmi spun. Dar apoi văd imaginea lui Artie dându-şi cu colonie pe obraji, şi asta îmi provoacă o durere în gât.

Eleanor reapare şi stă doar cât să-şi deschidă mobilul, apoi se aude din nou soneria de la intrare şi ea iese cu clipboard-ul în mână. Când vine înapoi ca să ia tava cu cafea, cu ceşcuţele Styrofoam, cu lapte şi cu bucăţile de zahăr, spune:

— Persoana programată la 10.30 a venit mai devreme și cea de la 9.30 vrea să fie introdusă acum. Mă uit fix la Eleonor. Ea se prinde imediat. Soțul meu a fost ortodentist. Eu m-am ocupat de cabinet. Asta este ce făceam eu, lămurește ea lucrurile.

Mama mea și cu mine încuviințăm amândouă dând din cap.

— Și ai lucrat și în aviație? La securitate? întreb eu.

Nu înțelege ce vreau să zic.

— Nu, spune ea.

— Cred că runda de întrebări despre deținerea de arme este puțin cam exagerată. Are o inevitabilă notă polițienească.

— Ai de gând să le confiști pasta de dinți și forfecuțele de unghii? întreabă mama, amuzându-se.

— N-am făcut decât să fiu precaută, răspunde Eleonor. Dumnezeu știe că am vrut, cu toate, să-l ucidem, dintr-un motiv sau altul, așa că...

— Cred că putem omite lista de întrebări, îi spun eu. Înțelegi, hai să ne asumăm riscul!

— În ce mă privește, fac cum spui, zice ea. Îi sună mobilul și abandonează repede tava ca să răspundă.

Și acum totul se cufundă în liniște. Două dintre iubitele soțului meu stau în camera mea de zi, așteptând să-l viziteze, și cea care le-a adus aici sunt eu — ca să-i dea nu știu ce lecție înainte ca el să moară. Care o fi eticheta? Trebuie doar să mă prezint? Trebuie oare ca eu să le duc tava cu cafea, să le ofer bomboane, gumă de mestecat?

În orice caz, trebuie să le văd cu ochii mei. Hotărăsc să încerc să aflu de ce s-au decis să vină și ce ar putea ele să-i spună lui Artie. Și, bineînțeles, mai e problema nerezolvată a modelului de iubită cu care eu mă pot potrivi sau nu.

Cele două stau aşezate pe sofa, una lângă alta, luminate din spate prin uşa de sticlă. Una, o brunetă cu picioare lungi de-ţi taie respiraţia, răsfoieşte o revistă *People*, de parcă s-ar afla cu adevărat într-o sală de aşteptare. Oare ea a adus revista? Sau Eleonor le-a oferit reviste, într-un gest de curtoazie? Mă simt de parcă aş fi omis să instalez aici un acvariu cu peşti şi o zonă de control cu o fereastră glisantă de sticlă. Nu mă pot apropia de ele. Trec pe lângă acestea şi o iau pe scară în sus. În loc să stau cu ele, mă duc să văd ce face Artie.

Întâi de toate, îi simt din capul scărilor mirosul de after-shave, de colonie — preferata lui, un parfum foarte viril care sugerează aer liber şi tenis profesionist. Mă crispez toată.

O să fie terminat, şi eu ştiu asta. Şi, de fapt, când păşesc în cameră, văd că lucrurile stau mai rău decât mi-am imaginat. Stă pe pat cu toate pernele îngrămădite la spatele lui. Părul lui negru şi aspru este uns conştiincios cu o mare cantitate de spumă. Priveşte afară pe fereastră, unde sunt foarte sigură că vede numai vârfurile copacilor. Pare gânditor. De fapt, poate că este mai rău decât atât: exersează să pară gânditor.

— Acesta-i un smoching? întreb eu.

El nu se uită la mine. Poate că este puţin stânjenit.

— Este un halat. Nu vreau să stau în pijama.

— Arată ca un smoching, îi răspund eu şi chiar aşa este. Este negru şi lucios, poate chiar catifelat. De unde are el asemenea lucruri?

— Ai putea să te îmbraci.

— Este un efort prea mare, spune el, de parcă nu făcuse deja eforturi uriaşe.

Îmi dau seama acum că Artie este nervos. Stă acolo ca un adolescent, ca un ginerică înainte de bal şi, desigur, îşi subliniază cel mai nou atribut — în speţă, drama eroică a unui bărbat în faţa morţii.

— Este un efort prea mare pentru cineva pe patul de moarte, vrei să spui? Trebuie să-ți asumi rolul, corect?

— Eu *sunt* pe moarte, zice el bătând puțin în retragere. Eu nu joc rolul ăsta.

Pentru o clipă, vreau să cred că minte, că a montat toată piesa asta cu moartea numai pentru a-și procura un moment ca ăsta — smochingul, iubitele. Bineînțeles că nu-i așa.

Artie este vanitos. Poate că aceasta este cea mai mare slăbiciune a lui, nevoia de a fi adorat. Nu i-am oferit eu destulă adorație? Putea cineva, oricine, să-i ofere destulă adorație? Dorința de a-l pălmui urcă în mine așa de năvalnic, încât sunt șocată.

— Așadar, vrei să te bucuri de rol, nu?

— Sunt un tip care face pe placul mulțimii, explică el, privind spre mine acum. Le dau oamenilor ce poftesc ei. În plus, înțelegi, nu toată lumea ajunge să joace acest rol. Poți fi lovit de autobuz. Sfârșit. Nici urmă de punere în scenă a morții.

— Aș renunța la smoching, mă gândesc eu. Arăți oarecum disperat în el, ca mama în rochia aia aurie cu toate zorzoanele ei.

— Dar nu este smoching, spune el. Este un halat!

— Dacă zici tu.

Ies din cameră și cobor la parter. Sunt ofensată de faptul că Artie vrea să le vadă pe toate aceste femei. Nu m-am așteptat să fie atât de nerăbdător. N-ar fi putut să se prefacă puțin dezinteresat, de dragul meu măcar? Nu este atât faptul că femeile acestea pot face exact opusul a ceea ce sper eu — că ar putea veni aici și ar putea ruina totul, oferindu-i încă și mai multă adorație. Adevărata problemă este că, până și acum, eu simt că nu sunt destul pentru Artie. Inima lui nu este încă în întregime a mea.

Cu toate acestea, faptul că Artie este nervos mă face mai încrezătoare. Vreau să fiu recompensată, vreau o răzbunare pe măsură. Vreau ca Artie să-şi asume, odată pentru totdeauna, felul nedrept în care le-a tratat pe femei, să accepte responsabilitatea acţiunilor sale. Mă opresc la baza scării şi apoi traversez repede holul şi păşesc în propria cameră de zi, îmbrăcată în jeanşi şi tricou, fără machiaj, cu mâna gata să tremure. Spun:

— Salut! Eu sunt soţia lui Artie.

Bruneta cu picioare lungi lasă din mână revista aşezându-şi-o în poală, şi se uită la mine fără expresie. Cealaltă femeie este mică de statură, blondă, tunsă scurt şi cu breton subţire. Ea privea înspre scară şi eu am speriat-o.

— Oh, spune ea, ducându-şi mâna la piept. Nu mă aşteptam să te văd.

Niciuna nu iese în întâmpinarea tentativei mele indecise de a le întinde mâna, aşa că-mi pun mâna în buzunar.

— Artie s-a însurat? întreabă bruneta cu picioare lungi, complet şocată.

— Nu ştiai? o întreabă blonda.

— Tu de unde ştii? întreb eu.

— Of! face blonda. Femeia care mi-a telefonat mi-a spus.

Bruneta scutură din cap, apoi mă măsoară de sus până jos cu privirea.

— Aşadar, în cele din urmă a cedat.

Mie nu-mi place felul în care a subliniat cuvântul *cedat* şi mai e şi un implicit *pentru tine*, de care nu-mi pasă. Brusc, regret că nu m-am îmbrăcat, că nu m-am machiat şi nu mi-am pus pantofi cu toc. Mama ar fi scos artileria grea pentru o asemenea ocazie. Şi poate că are dreptate. Ţinuta mea trebuia să fie un semn de încredere, din partea mea, un fel de a spune nu e nevoie să mă îmbrac elegant pentru a intra cu voi în

competiție. Această competiție durează de mult și, dacă ați uitat cumva, eu am câștigat. În schimb, mă simt neîngrijită, vulnerabilă. Oare Artie m-a ales dintre toate aceste femei pentru că reprezentam ceva sigur, deși tot timpul el și-a dorit ceva mai periculos?

— Mă bucur să te cunosc, spune blonda, încercând să depășească starea de stânjeneală. Îmi pare numai rău că te cunosc în aceste circumstanțe.

Ochii i se umplură de lacrimi, și eu îmi fac griji pentru ea. Îi va face lui Artie o scenă de iad sau are de gând să meargă acolo și să jelească?

— În aceste circumstanțe? întreabă bruneta. Artie este norocos că nu a pățit-o până acum. Este norocos și că nu a dat colțul în pat cu nevasta cine știe cui. Se uită la mine. Nu vreau să te jignesc, comentează ea, dar nu-mi dau seama dacă o spune pentru că sunt soția lui Artie sau numai pentru că sunt soție, în general. Când v-ați căsătorit? întreabă ea.

— Tu în ce perioadă te-ai întâlnit cu Artie? îi întorc eu imediat întrebarea.

— Acum zece ani, răspunde ea. Dar încă îl urăsc de moarte.

— Artie poate părea așa, spune blonda și, apoi, adaugă: Adică sunt sigură că este un soț grozav. A fost doar un iubit aiurea. Vreau să zic, în situația în care nu ești favorita lui.

— Cum te cheamă? o întreb pe blondă.

— Spring Melanowski, spune ea.

— Spring? repet eu. Ca în *Springbird?* vreau să întreb în continuare.

— M-am născut în aprilie, spune ea. Și atunci ochii i se umplură de lacrimi, din nou. Nu vreau să fiu luată prin surprindere dacă arată foarte, foarte diferit, adaugă ea. Dacă este prea bolnav. Adică, arată ca...știi tu ... ca și cum el...

Această manifestare de emoție mă face să cred că Artie este o rană proaspătă. Cât de proaspătă?

— Artie este un actor, declar eu. Sunt sigură că, pentru voi, va face un efort. Și apoi, pentru că în conversație este un moment de lâncezeală, adaug: Îl știți pe Artie!

Asta-i o mare greșeală din partea mea.

Blonda dă din cap cu nervozitate. Și bruneta zâmbește spre mine într-un fel care înseamnă *cu siguranță îl cunosc*. Și brusc, îmi simt pieptul sufocat de gelozie și de o mare stânjeneală. Aceste două femei chiar îl cunosc pe Artie. Îl cunoaște fiecare în felul ei particular, intim. Îl cunosc în feluri în care eu niciodată nu l-aș putea cunoaște. Toate aceste femei pe care le cunosc acum dețin părți din Artie... Și partea acestei Spring Melanowski ar fi putut duce la distrugerea căsătoriei mele. Cândva, de mult, am avut cel puțin iluzia că el este al meu, în întregime, dar acum nu mă pot preface.

Blonda plânge din nou, și asta o irită pe bruneta cu picioare lungi și, mai important, pe mine.

— Ascultă, dragă, eu știu pentru ce mă aflu aici, spune ea și apoi o întreabă, acuzator, pe blondă: Tu știi?

Este un moment tensionat și mă întreb dacă blonda nu se va desface în bucăți. De ce se află ea aici? Toate aceste femei au câte un X în dreptul numelui. Toate au terminat-o urât cu Artie. Blonda scoate un șervețel din agendă. Își suflă nasul și-și dă bretonul la o parte de pe ochi. Bruneta și cu mine așteptăm amândouă răspunsul ei. Va da vreun răspuns oare? Vocea îi devine de oțel.

— Știu al dracului de bine de ce sunt aici.

Nu am realizat până în acest moment, dar eu stăteam aplecată spre cele două femei așezate și, acum, parcă dau înapoi. Mă dezechilibrez și, încercând din răsputeri să-mi recapăt echilibrul, fac un pas înainte, lovindu-mă cu fluierul

piciorului de măsuța de cafea pe care am așezat tava. Se aude zgomot de lingurițe. Mă înclin, sprijinindu-mă de masă.

— La dracu', spun.

În acest moment, realizez ce am făcut. Am adunat împreună leoaicele. Le trimit înăuntru să-l sfâșie pe Artie, una după alta. Oare merită el așa ceva? O privesc pe Spring. Da. Merită. Amândouă aceste femei își păstrează sângele-rece, în felul lor. Artie le-a făcut rău. Meritau ceva mai bun. Și eu meritam ceva mai bun. Mă întreb dacă nu le trimit pe aceste femei numai ca să facă treaba murdară în locul meu. Și de ce nu vreau să-i țin eu piept lui Artie? Îmi este teamă că mi-aș distruge inima, că m-aș prăbuși? Dar cât mă va costa această teamă? Este posibil ca această paradă de iubite să conteze la fel de mult pentru salvarea mea, cât și pentru salvarea lui. Poate că am făcut tot acest aranjament, într-o oarecare măsură, cu speranța că suferința de a le vedea pe toate aceste femei va face mai ușoară renunțarea mea la el.

— Te simți bine? întreabă blonda.

— O să te învinețești, spune bruneta.

— Sunt în regulă, zic eu. Vă mulțumesc că ați venit! Serviți-vă cu cafea.

Nu știu cum să-mi asigur o ieșire grațioasă. Nu știu ce trebuie să fac în continuare. Dar nu trebuie să insist prea mult. Sunt salvată de o bătaie în ușă. Fac o săritură spre Eleonor. Mă scuz, grăbindu-mă spre ușă, dar mă opresc timidă înainte de a pune mâna pe clanță. Simt că mi-e greață pentru că nu vreau să mai cunosc o altă iubită, o altă femeie răsfoind propria revistă *People* și propria versiune secretă a lui Artie, în propria cameră de zi.

Trebuie totuși să răspund la ușă. Stau aici în picioare. Ce altceva pot să fac?

Deschid uşa, rămânând la început pe verandă, dorind să văd cine este.

Atunci aud o voce de bărbat.

— Iată-mă! spune vocea. În faţa mea stă John Bessom. Îşi trece mâna prin părul blond, netezindu-l de la rădăcină spre creştet şi apoi se pipăie la spate, pe cămaşă şi, dintr-odată pare atât de incredibil de tânăr, de nervos, un băietan.

— Iată-te! remarc eu, uşurată.

El se uită împrejur.

— Ştiu, şopti el, aplecându-se în faţă. Eu am spus-o întâi.

Sunt dezorientată. Are cămaşa aşa de albastră. Ziua este friguroasă şi grădina este aşa de verde. Şi o întreagă lume aici în jurul meu.

— N-ai de gând să mă inviţi să intru? întreabă el.

— Nu, răspund eu.

Şi este luat prin surprindere.

— Orarul lui Artie este complet. Mă uit peste umăr. Îţi mulţumesc încă o dată, îi spun brunetei, pentru că ai venit. Şi apoi îi spun domnişoarei blonde Melanowski: Ne vedem mai târziu, *Springbird*.

Capul ei se ridică spre mine cu expresia uluită de recunoaştere — un gest inconfundabil: *De unde ştii?*

Mă întorc spre John:

— Hai să plecăm de aici!

CAPITOLUL 19

Călătoria ar trebui să înceapă în inimă

JOHN CONDUCE. Are geamul deschis. În mașină aerul este irespirabil de fierbinte. Îi spun să o ia spre centrul Philadelphiei, așa că mergem de-a lungul Șoselei 30. Aproape tot ce am să-i povestesc despre Artie poate fi găsit în centru — copilăria lui pe Southside, hotelul unde a lucrat prima dată ca hamal, Universitatea din Pennsylvania, unde îi place să spună că a mers la școală (mi-a mărturisit că nu a luat de fapt decât câteva cursuri serale aici, unul de istoria artei, altul de vorbit în public) și locurile unde ne-am cunoscut noi și unde ne-am dat primele întâlniri. Îmi face plăcere plimbarea cu mașina, mă bucur să stau relaxată cu capul pe tetieră.

— Ar trebui să încep să vorbesc, nu-i așa? întreb eu. Fiindcă eu sunt ghidul. Ar trebui acum să spun: *Pe stânga, veți vedea... și pe dreapta, aruncați o privire la...* Ei, sunt o mulțime de lucruri pe care nu le știu despre Artie, îmi dau seama, în acest moment. Mă gândesc la grimasa brunetei cu picioare lungi și la aprobarea nervoasă a blondei.

— Oprește-te la ce știi, în acest caz.

— OK! Ne-am cunoscut la un praznic de înmormântare, de fapt, într-o cârciumă irlandeză numită, foarte inteligent, IRISH PUB.

— Serios? face John. Este un pic morbid.

— Murise un om pe nume O'Connor. Artie îl ştia de când era copil şi eu o cunoşteam pe fiica lui de la muncă. Praznicul a fost drăguţ. Oamenii râdeau, şi plângeau, şi beau, şi ţineau discursuri. Artie a povestit o întâmplare, o poveste nemaipomenită despre un tip care pierduse iepuraşul fiicei lui şi cum el şi cu Artie petrecuseră o după-amiază şi o seară îmbătându-se şi încercând să-l prindă. Artie era aşa de plin de energie. Întoarce aici. Eu am fost cea care l-am abordat. Eram încărcată. Eu i-am dat cartea mea de vizită. I-am spus că vreau să-l angajez pentru praznicul de la înmormântarea mea. I-am zis: „Ai ţinut un discurs grozav." El a spus că mă va costa scump, dar că vrea să încheie afacerea cu mine. Întoarce aici. Ar trebui să fie chiar după colţ.

John a tras chiar vizavi de bar. Este un bar tipic, modest. Fără o placă afară pe care să scrie *Lucy şi Artie s-au întâlnit aici prima dată.*

— Vrei să intri? întreabă John.

— Este un bar irlandez. Înţelegi de ce.

— Eu am fost întotdeauna de părere că elogiile de la înmormântare vin prea târziu, spune John. Oamenii ar trebui să primească elogii cât sunt încă în viaţă. Ar trebui să fie obligatoriu.

Mă gândesc cam un minut la lucrul acesta.

— Fără sicriu, fără crini...

— Fără îmbălsămare, adaugă John.

— Fără agenţie funebră care să furnizeze servicii complete.

Toate acestea pot veni. Dar elogiile ar trebui auzite de toată lumea. Numai partea bună.

— Cred că ai dreptate.

— L-au găsit? întreabă John.

— Să găsească ce?

— Iepurașul?

— Oh, iepurașul! Da, au găsit iepurașul și au fost amândoi așa de fericiți și de beți, încât au plâns. Amândoi împreună, doi bărbați și acest iepuraș alb, stăteau acolo și plângeau.

— Îmi place povestea. John se oprește la culoarea roșie a semaforului. Se uită în ambele direcții. Încotro? Încotro?

Prima mea întâlnire cu Artie: în inimă.

O plimbare prin inimă — exact așa îmi amintesc prima întâlnire —, o inimă înaltă de două etaje, enormă, din plastic roșu și purpuriu, cu toate arterele și venele principale săpate în ea, numai că mai mare și mai rotundă. Era umflată? Stăm la rând cu copiii și cu părinții lor. Copiii țipă înfundat când sunt înăuntrul inimii, și tare și ascuțit când ies din ea. Își trag părinții de mână, așezându-se de obicei din nou la coadă ca să o ia de la capăt.

— Artie fusese cu Institutul Franklin în excursie, în copilărie, dar inima era atunci închisă... era la operație, le explicase învățătorul.

— De așa mult timp este inima asta aici?

— Din anii cincizeci. Se dorise inițial să fie o expoziție temporară și la început a fost din carton. Dar a avut așa un succes, încât au tot continuat să o facă. Într-o asemenea perioadă de refacere, a venit clasa lui Artie în vizită. Au putut s-o vadă, dar nu au putut să intre în ea. De aceea m-a adus aici, la prima noastră întâlnire. În amintesc că mi-a povestit întâmplarea chiar aici, așteptând la coadă. Copiii vorbeau tare, dar el stătea chiar în spatele meu și-mi șoptea la ureche. Artie știa că părinții nu-l vor aduce încă o dată, când se va deschide.

Ştia că aceasta va fi singura ocazie, aşa că a lăsat clasa să plece fără el, s-a oprit să-şi înnoade şiretul şi a pătruns în spaţiul de dincolo de panglica protectoare....

— Şi a intrat în interiorul inimii?

— Nu. Şi eu l-am întrebat. I-a fost prea frică. Cred că a vrut numai să o atingă, să vadă dacă bate. Şi-a pus mâinile pe ea şi apoi şi-a lipit urechea de ea, ca un doctor. Dar nu era o inimă adevărată.

Este rândul nostru să intrăm înăuntru. Urcăm scara îngustă pe care o formează artera principală care duce spre inimă. Auzim efecte sonore. Inima bate, pompând sânge. Coridoarele întortocheate sunt întunecoase. Artie mă sărută chiar acolo — primul nostru sărut. Nu-i spun lui John acest amănunt. Mă gândesc cum Artie m-a mângâiat pe obraz şi mi-a întors faţa spre el. Pauză. Sărutul. Dar chiar şi această amintire este umbrită de îndoieli acum. Oare chiar s-a desprins de grup în călătoria din copilărie pentru a vedea dacă inima este reală? Şi, dacă asta chiar s-a întâmplat, câte femei a sedus Artie în această inimă, poate chiar în aceeaşi încăpere? Oare micuţa mea Springbird Melanowski a fost aici? Îmi dau seama că acesta este chiar genul de lucruri pe care trebuie să i le povestesc lui John. El nu ştie adevărul despre Artie şi eu sunt aici ca să i-l prezint. Dar nu pot cu adevărat. Nu aici. Nu acum.

O ceată de copii deosebit de gălăgioşi, purtând cu toţii aceeaşi cămaşă albastră de şcoală, îşi face loc pe lângă mine în ventriculul drept. Spaţiul este prea strâmt, prea mic pentru toată lumea asta. Sunt gata să avansez şi eu. De ce să mai întârzii? Mă uit în spate, dar John nu este acolo. Îmi fac loc înainte, urmând şuvoiul prin încăperile inimii şi apoi, în sfârşit, afară.

Mă uit din nou împrejur, dar John nu este de găsit. Sunt puțin îngrijorată. Mă întreb dacă l-am pierdut pe fiul lui Artie. Îmi aduc aminte că este un bărbat matur, nu un puști de cinci ani.

Mă așez din nou la coadă, care, de această dată, se mișcă repede. Și când ajung înăuntru, îi pronunț numele, încet la început, apoi puțin mai tare. Din nou, mă aflu pe locul unde m-a sărutat Artie prima oară, pe locul pe care l-am considerat întotdeauna drept locul primului *nostru* sărut. Cu câte femei l-am împărțit? Cum se face oare că, odată ce un tip se dovedește necinstit, tot ce are legătură cu el este umbrit de îndoială? Oare bate mai tare inima? Sau este propria inimă, pulsându-mi în urechi?

— John! strig eu. John Bessom! Îmi doresc să-i fi știut numele complet. Dacă l-aș fi știut, l-aș fi strigat cu numele complet.

Mă împing cu o mână pe peretele de plastic al inimii și-mi croiesc drum împotriva curentului, ies dintr-o încăpere și intru în cealaltă. Am rămas o clipă fără răsuflare și stau acolo, căutând prin mulțime, și atunci îl zăresc și mă cuprinde un sentiment de ușurare sau de bucurie. Mă surprinde cât de puternic este sentimentul pe care-l simt. Ca și cum, pentru o clipă, aș fi crezut că el s-a pierdut cu adevărat și că niciodată nu ne vom mai vedea unul cu altul.

El stă pe un genunchi, în interiorul inimii, lângă un copil care plânge, cu fața scăldată în lacrimi. Este un băiețel cu cămașa albă, pătată de muștar.

— O să vină înapoi, îl liniștește John. A zis să rămâi unde ești, dacă te rătăcești. Așa că hai să stăm nemișcați. Asta-i o inimă foarte mare. Trebuie să fie inima cuiva foarte mare. Nu crezi? Arată așa de sigur pe el lângă copilul ăsta pierdut, și persoanele care pot avea o relație apropiată cu copiii au ceva

special, nu-i aşa? Are ceva deosebit o persoană care poate privi un copil ca pe o fiinţă umană, care poate, aproape instantaneu, să-şi aducă aminte cum este să trăieşti în lumea lui. Vocea lui nu are nimic din acea intonaţie melodioasă, prefăcută. Vorbeşte pur şi simplu şi se ocupă de băiat, atrăgându-i atenţia la altceva, pentru ca să-l facă să se liniştească. Băiatul se uită lung la inimă. Pentru moment, s-a oprit din plâns. Şi eu îmi dau seama că asta este ceea ce-mi doresc eu însămi — să fiu găsită, să mi se dea atenţie. Poate că asta ne dorim toţi. Există ceva mai mult de atât ce putem cere?

— John Bessom, spun eu, ca şi cum i-aş rosti numele pentru prima dată.

El se uită în sus spre mine.

— Ne-am pierdut, spune el. Dar, vezi, îi explică băiatului, eu am fost găsit de cine m-a pierdut. Şi tu o să fii găsit de ai tăi. Şi, atunci, copilul strigă „Mamiii!" şi, pentru o clipă, cred că se va arunca în braţele mele. Mă pregătesc chiar, dar el trece pe lângă mine. Îl ia în braţe o femeie cu părul prins la spate în coadă de cal. El se agaţă cu mâinile de coapsele ei.

— Gata! se bucură ea, e gata, acum. Este în regulă!

John se uită la mine. Pot ghici după expresia feţei lui că faţa mea este cumva descompusă. Este puţin îngrijorat, dar apoi, zâmbeşte şi îmi întinde mâna.

— Vrei să mă ţii de mână de data asta ca să nu mă mai pierd din nou?

Eu vreau să spun: *Da, da, este tot ce-mi doresc în acest moment. Asta-i tot.* Îl iau de mână şi el mă conduce afară din inimă.

John mă lasă acasă şi eu intru pe neanunţate. Elspa, Eleonor şi mama sunt toate acolo, mâncând pizza şi brânză, bând vin

din niște pahare pe care le-am primit eu și Artie la nunta noastră. Bogie a fost lăsat acasă, bănuiesc.

— Trei divorțate, două văduve, o celibatară, spune Eleonor, consultându-și programul. A fost foarte emotivă judecătoarea, o fostă striperiță cu voce moale care învață limbajul semnelor, o profesoară de rusă arătând ca o halterofilă.

— Artie vorbește rusește? mă întreabă Elspa, mereu în căutarea calităților ascunse ale lui Artie. Nu știam lucrul acesta!

Eu reușesc să îngăim:

— Hm, l-am auzit odată spunând cuvântul *cigarietta* despre care el pretindea că este în rusă...

— Rusoaica era fumătoare, spune mama dezaprobator și nu fără o umbră de teamă care mă face să cred că regretă că a lăsat o comunistă să intre în casa mea. Și-a petrecut cea mai mare parte a timpului pe veranda din față, strivind chiștoace de țigări în jardiniere.

— A fost îmbrăcat tot timpul în smochingul acela? întreb eu.

— Smoching? întreabă Eleonor. Nu. A fost în pijama.

— Artie are smoching? întreabă mama, oarecum impresionată.

— Dar ce-i acela un smoching? întreabă Elspa.

— Este o jachetă în care fumezi*, încearcă să explice mama.

— Ei, mie mi-a plăcut striperița, comentează Elspa. Face practică la o școală de hipoacuzici, ca să vadă dacă-i place.

— Și plângăcioasa? Mi-a plăcut foarte mult de ea, spune mama. A băut cu noi un ceai.

— Spring Melanovski? întreb eu.

— Melanovski? întreabă Eleonor, continuându-și însemnările de pe clipboard. Ciudată femeie. A plecat înainte să-i vină rândul. A bâiguit ceva despre o altă întâlnire pe care nu vrea s-o rateze.

---

* Joc de cuvinte între *smoking* și *to smoke* („a fuma"). (*n. red.*)

— Serios? mă mir eu. Bravo! Vreau şi nu vreau să aflu despre femeile lui Artie. Mă simt de parcă am obligat un copil să urmărească un film horror şi eu mi-am acoperit ochii, uitându-mă însă printre degete. Nu vreau să ştiu pe care dintre ele le-a părăsit el, care dintre ele l-au părăsit pe el. Nu vreau să aflu detalii — de ce, cum şi ce —, nu a mers cum trebuie. Nu. Nu vreau de fapt. Am crezut că am un stomac în stare să mistuie mai mult, dar nu am.

Toate femeile mă fac să mă simt un pic nervoasă. Aş vrea ca ele să fie mai puţin atrăgătoare decât sunt eu, mai leşinate şi mai acre, ca eu să-mi pot permite luxul de a le dispreţui, dar ştiu de asemenea că acesta-i un club din care fac şi eu parte — femeile lui Artie — aşa că nu vreau nici ca ele să fie prea neatrăgătoare, prea leşinate şi prea acre.

— Cred că nu ar trebui să ne concentrăm prea mult pe individualităţi. Noi urmărim un efect cumulativ aici, spune Eleonor. Hai să ne fixăm asupra rezultatului. Marea noastră izbândă. Asta este cu adevărat important...

— Aşteaptă! strig eu. Doar o clipă. Cum rămâne cu Artie? Cum rămâne cu rezultatul nostru? Pare că regretă?

— El doarme, spune Elspa.

— Pare să... A spus el că... Nu prea ştiu bine ce vreau să întreb.

— Ascultă, intervine Eleonor. Asta-i ziua numărul unu. Aceste femei, chiar şi cele care lasă ţigări în jardiniere, poate în special acestea, vor avea un efect. Eu am încredere în femeile abandonate, în general.

Mama este preocupată de mine. Faţa ei s-a strâns şi este unul dintre acele momente ciudate în care te vezi pe tine pe figura mamei tale. Este o impresie trecătoare, o fantomă a ta în persoana altcuiva.

— Lucy, povestește-ne, cum a decurs ziua ta împreună cu fiul lui Artie?

— Am stabilit cu el să se întâlnească cu Artie mâine-dimineață, timp de o jumătate de oră, raportează Eleonor fără convingere.

— Asta-l va face fericit pe Artie, murmură Elspa, trecând peste detașarea din vocea lui Eleonor.

— Elspa s-a ocupat puțin de părinții ei, îmi raportează Eleonor.

— Nu este ușor, spune Elspa.

— Mâine, tu și Lucy vă veți ocupa de asta, i se adresează mama Elspei, dând uitării întrebarea despre John Bessom. Ea va rezolva totul.

— Întâlnirile încep cu fiul lui Artie, dimineață, și apoi urmează o femeie care vine cu mașina din Bethesda, continuă Eleonor.

Conversația se animă din nou și eu sunt obosită. Sunt prea multe voci. Mormăi că mă duc la culcare și ies din cameră.

Mama mă urmează, totuși, și mă prinde pe hol.

— Te simți bine? mă întreabă. Este prea mult pentru tine? Dacă este prea mult, putem anula totul.

— Toată... viața asta este prea mult, spun eu. Faptul că Artie moare este prea mult. Le poți tu anula?

Ea zâmbește trist și scutură din cap.

— Mă duc sus să văd cum respiră Artie, zic eu. Vreau să știu că plămânii lui încă pompează aer.

Ea aprobă dând din cap și mă privește urcând scările.

Camera lui Artie miroase încă ușor a colonie. Mă așez într-un fotoliu și-mi strâng genunchii la piept. Nu știu cine altcineva a ocupat un loc aici, astăzi, sau ce au avut să-i spună acele femei ori ce a avut el să le spună lor. L-aș putea trezi și

i-aș putea povesti că am dat de Springbird și să-l întreb de brunetă, dar decid să nu mă gândesc acum la asta.

Chipul lui este relaxat. Respiră ușor. Smochingul nu se vede nicăieri. Mă gândesc la unul dintre mesajele lui adresate mie, unul dintre bilețelele îngrămădite în sertarul de la noptiera mea. Nu-mi amintesc ce număr avea. În el era scris: *felul în care buzele tale moi se ating și pufăie uneori când dormi.* Nu-mi amintesc să-l fi privit pe Artie dormind cât am fost împreună, dar el mă privise. Are o profunzime a atenției izvorând chiar din iubirea lui, care este intensă și ascuțită.

Oare chiar mă iubește? A putut oare să mă iubească și totuși să mă înșele? Mă simt ca și cum mi-ar datora măcar mai multă iubire ca să pot să trec peste trădare. Îmi este dator.

Și apoi mă gândesc la John Bessom, în mașină, în fața barului. Toți ar trebui să audă propriul elogiu funebru... dar biletele, nu sunt ele un fel de cântec de iubire? Și cele mai bune elogii funebre nu sunt ele un fel de cântece de iubire? Și, ce Dumnezeu voi spune eu despre Artie când va veni momentul?

CAPITOLUL 20
Nu aştepta de la iubitul tău salvarea

FIECARE ZI ESTE DIFERITĂ, totuşi încep să se confunde. Fiecare dintre noi îşi găseşte un ritm straniu. În camera de zi există adesea femei care beau cafea, de pe tava pe care le-o duce Eleonor, şi mănâncă biscuiţi de casă pe care mama nu s-a putut abţine să nu-i facă: nu poate rezista publicului.

Şi, vai, ce public are!

Iubitele lui Artie nu pot fi incluse în niciun tipar, cel puţin nu în vreun tipar evident. Există toată gama.

Unele sunt rafinate şi elegante. Avem genul timid... Poartă pulovere şi pantofi confortabili. Poartă şi papuci cu tocul înalt.

Dacă le analizezi numai din perspectiva biscuiţilor, le pot prezenta astfel: unele ronţăie din politeţe biscuiţii. Unele îi refuză, evocând dieta. Multe se îndoapă cât de mult pot, mai punând câţiva într-un şerveţel şi îndesându-i în poşetă. Bogie este încântat de ele. Chiar şi fără fudulii, se plimbă prin încăpere cerşind bucăţele de biscuiţi, lingând picioarele fără ciorapi, cerând afecţiune. Odată s-a urcat pe o poşetă de formă lungă şi cilindrică — nu prea se deosebea mult de o femelă.

Şi eu mă simt uşurată că Springbird a venit devreme şi a plecat. Acum, nu trebuie să o caut, deşi, e necesar să spun,

sunt tentată să o întreb pe fiecare dintre iubite ce părere are despre lifturi.

Sunt unele pe care niciodată nu le voi uita.

DOAMNA DUTTON.

Ea este în vârstă. Vreau să spun cu adevărat bătrână. Are părul ca untul, mâinile noduroase şi pantofii ei cu şiret au tălpi groase de cauciuc. Dar sub uleiul împotriva artritei este o boare de parfum periculos.

Îi pun câteva întrebări.

— Aşadar, cum de-l cunoşti pe Artie?

— Am fost profesoara lui de algebră de la liceu, răspunde ea, prezentându-se în felul tipic al profesorilor de la şcoală. Mă numesc doamna Dutton. Mă aştept să se ridice şi să-şi scrie numele pe tablă, cu litere mari.

— Ah! spun eu. L-ai cunoscut bine?

Ea zâmbeşte răbdătoare şi dă din cap afirmativ.

— Ai ţinut legătura cu el peste ani?

— Nu prea, spune ea. Soţului meu nu-i plăcea de el.

Trag concluzia că soţul poate fi motivul pentru care numele doamnei Dutton are un X lângă el. Soţii pot pune uneori un accent real într-o poveste amoroasă.

— Înţeleg, zic eu.

— Nu cred că înţelegi, adaugă ea. Dar este în regulă. Mă bate pe genunchi şi-mi face cu ochiul.

MARZIE CEA CU CASCA DE MOTOCICLIST ÎN BRAŢE.

La scurt timp după ce pleacă doamna Dutton, soseşte o lesbiană. Răspunde la uşă mama, care intră în bucătărie şi ne şopteşte mie şi lui Eleonor:

— Următoarea femeie care-l vizitează pe Artie este, ei, bine, este puţin masculinizată. Cară în braţe *o cască de motociclist.*

Cămașa de tip bărbătesc pe care o poartă nu are decât mâneci. Mama este așa de bulversată, încât trebuie să se spele pe mâini și să se așeze pentru un timp.

Mă ofer voluntară să duc biscuiții.

Femeia este foarte prietenoasă. O cheamă Marzie. A venit cu motocicleta de la Jersey. Artie nu a văzut-o de mult.

— Abia aștept să-i fac o surpriză, îmi mărturisește ea.

— Ei, probabil că ți-a văzut numele pe listă, îi spun eu. Te așteaptă, sunt sigură.

— Nu cred că mă aștepta cu adevărat *pe mine*, zice ea, râzând. Pe când mă întâlneam cu Artie, nu știam cine sunt. Dar el m-a făcut să văd lumina.

— Artie te-a ajutat să realizezi cine ești cu adevărat? am întrebat eu. Te superi dacă te întreb cum a făcut el, exact, lucrul acesta?

— Cum să mă exprim? spune Marzie, servindu-se cu biscuiți. S-a străduit să fie bărbatul absolut, înțelegi ce vreau să spun?

Eu aprob, dând din cap. Câteodată, lui Artie îi place să se autoflateze.

— Și dacă el nu a reușit să mă facă să simt ce trebuia, ei, am dedus eu că, dacă cel mai inimaginabil bărbat nu reușește să facă asta pentru mine, poate că bărbații, în general, nu o vor face. Niciodată.

— Sau poate că a mers prea departe? întreb eu. Mă refer la absolut. Cine este absolut?

— Totul este, până la urmă, autoreclamă, cred. Dar asta este tot ce-mi trebuia pentru a merge mai departe. El nu a făcut nimic pentru mine, înțelegi, în pat. Nimic! Absolut nimic! Marzie povestește toate acestea cu mare entuziasm. Așa că eu am tras niște concluzii.

— Dacă nu te superi, mă adresez eu lui Marzie, aş vrea mult să-i împărtăşeşti toate acestea lui Artie. Vreau să spun că este important pentru el să ştie, înţelegi, că nu a făcut nimic pentru tine în pat... toate acestea. Lucrurile au luat aşa o întorsătură fericită, încât abia dacă mă stăpânesc. Artie trebuie să audă despre eşecurile lui sexuale şi despre felul cum a îndepărtat-o pe femeie nu numai de el, ci de toţi bărbaţii. Nici că aş fi putut visa la un scenariu mai bun.

— Bine, spune ea. Plăcerea este a mea. Îi sunt datoare, înţelegi.

— Bine, acum este momentul să-ţi plăteşti datoria.

JUNIOARA

În aceeaşi după-amiază, mai târziu puţin, se înfăţişază la uşă o femeie cam de vârsta mea. Arată de parcă ar fi plecat direct de la birou (9.00-17.00), un pic mai devreme. Mă prezint drept soţia lui Artie. Ea îmi ia mâna şi rosteşte:

— Îmi pare rău!

Nu-mi dau seama dacă îi pare rău că Artie este pe moarte sau că eu sunt soţia lui, sau pentru că ea a fost iubita lui.

— Ia loc! o invit eu. Serveşte un biscuit! O conduc spre camera de zi, unde mai aşteaptă deja o femeie, făcându-şi unghiile. Este o femeie mai apropiată de vârsta lui Artie, poate că are chiar cu câţiva ani mai mult. Când funcţionara jenată intră în living şi o descoperă pe tipa mai în vârstă, înţepeneşte pe loc.

— Ce dracu' cauţi *tu* aici?

Tipa mai în vârstă se ridică în picioare, lăsându-şi poşeta să-i cadă din poală pe podea.

— Ah, scumpo! spune ea. Lasă-mă să-ţi explic.

— Nu! ţipă funcţionara. Nu, nu, nu! Asta îţi este aşa de caracteristic! Am crezut că toată povestea asta a fost vina lui

Artie, dar bănuiesc că nu-i așa! De ce ai fost așa de geloasă pe mine întotdeauna? De ce nu-ți poți vedea pur și simplu de viața ta? Ca o mamă normală?

Eu rămân acolo asistând total încremenită la scenă.

Funcționara se întoarce rapid pe călcâie și trântește ușa în urma ei.

Femeia mai în vârstă se apleacă să-și culeagă de pe jos lucrurile căzute din poșetă.

— Ce pot spune? Mă privește și se așază din nou. Întotdeauna a fost un copil foarte agitat. Scutură din cap cu îngrijorare. Și, adaugă ea, este cu adevărat mai mult greșeala lui Artie.

De această dată, nu sunt așa de sigură.

CĂLUGĂRIȚA

Eleonor se amuză să stea la picioarele scării și să asculte la conversațiile mai animate, în care vocile devin din ce în ce mai înalte. Uneori dispare în sus pe trepte și se oprește, mai puțin discret pe coridor. Îmi șoptește câte ceva, din când în când, dar nu prea știu ce anume. Am auzit-o de mai multe ori proferând înjurături la adresa lui Artie.

Uneori, câte o femeie începe să strige acolo sus, și vocea ei răsună prin toată casa. A fost una cu păr roșu așa de pasionată, încât ne-am adunat cu toate să ascultăm.

Ea i-a strigat:

— Eram o călugăriță când te-am întâlnit.

Artie i-a răspuns:

— Făceai pe călugărița într-o versiune populară a *Sunetului muzicii.* Ceea ce nu-i același lucru!

Apoi s-a lăsat o tăcere grea și, după un timp, femeia a rostit:

— Cum îndrăznești? A fost o producție Actor's Equity.

FEMEIA CU CRATIŢA ÎN MÂNĂ

Cea care o invita este Eleonor. Eu sunt în bucătărie şi nu-i dau nicio atenţie. Nu-mi ridic nici măcar ochii de la nişte hârtii pe care mi le-a transmis Lindsay prin fax. Mai târziu aud însă partea din poveste la care nu am fost prezentă. Şi povestea este următoarea.

Vizitatoarea este roşie la faţă şi poartă pe figură exact cantitatea potrivită de îngrijorare într-o situaţie de deces iminent.

Îi întinde lui Eleonor o cratiţă cu lasagna învelită în folie de plastic.

— Am fost atentă la condimente. Nu am ştiut ce fel de efect ar putea avea, ştii.

Aruncă o privire spre femeile adunate în camera de zi, care răsfoiesc diferite reviste.

— Ah! Nu era nevoie, i se adresează Eleonor.

— Este tot ce am putut face, spune femeia. M-am simţit atât de inutilă.

— Bine, atunci. Cum te cheamă?

— Jamie Petrie. Locuiesc mai sus, pe stradă.

— Artie, spune Eleonor, fără grai. Ei, bănuiesc că nu o să-l deranjeze...

— Poftim? face femeia.

— Nu-mi amintesc ca numele tău să fie pe listă, zice Eleonor.

— Ce listă?

— De ce nu iei loc?

— Lucy este aici? Aş vrea s-o văd.

Eleonor se uită lung la femeie.

— Lucy, şopteşte ea. Vom vedea. Ia, te rog, loc!

Femeia face câţiva paşi spre Eleonor.

— Cine sunt toate femeile acestea? îngaimă ea.

— Celelalte iubite ale lui Artie. Credeai că ai fost singura?

— Singura? Femeia rămâne trăsnită. Eu sunt reprezentanta asociației *Petrecere la lumina lumânărilor*, spune ea, ca și cum asta ar explica totul.

— Așteaptă un moment, te rog, o roagă Eleonor, apoi pășește în bucătărie și îmi spune: O tipă încearcă să-și croiască drum în față, cu o cratiță cu lasagna, fără a avea stabilită o întrevedere. Pare, de asemenea, că vrea să vorbească cu tine.

— Cu mine? mă mir eu.

— Da.

— Nu vreau să vorbesc cu niciuna dintre ele. Prea multă informație! Înțelegi?

— Ei, asta poate să prezinte interes. Spune că este din vecini. O reprezentantă a asociației *Petrecerii la lumina lumânărilor*. Ce naiba înseamnă aceasta? Eu tac. Primul gând este că îl disprețuiesc pe Artie Shoreman. O ură adevărată și vie se ridică înlăuntrul meu. A avut o aventură cu o vecină de-a noastră? Al doilea gând a fost: o vecină? Nu. Artie mi-a mărturisit totul. Mi-a mărturisit prea mult. O vecină cu cratița? reprezentantă a asociației *Petrecerii la lumina lumânărilor*?

— Oh, nu! spun eu. Ce i-ai spus? Nu, nu, nu.

Mă duc repede în camera de zi și iat-o pe Jamie Petrie, vecina mea.

Ca o vajnică reprezentantă a asociației ei, s-a folosit de moment ca să le ofere tuturor femeilor din living cartea ei de vizită. Niciodată nu mi-a plăcut de Jamie Petrie, ca să spun cinstit. Se comportă deplasat. Este atât de limitată în bucuria ei legată de niște lucruri de nimic precum noua linie de parfumuri pentru toamnă — totul, de la amaretto la cidru de măr. De fiecare dată când o văd, mă îndeamnă să apelez la ea în caz că am nevoie de orice fel de lumânări parfumate! Nu am avut niciodată nevoie de lumânări parfumate.

— Vă rog să mă sunaţi dacă vreţi să organizaţi o petrecere! li se adresează ea femeilor care se uită lung la ea, total năucite.

— Jamie! spun eu. Ce bine că te văd! Îţi mulţumesc că ai venit!

— E plăcerea mea, răspunde. Am fost aşa de îngrijorată, adaugă, scoţând din sacoşă o cutiuţă albă legată cu fundă roşie. Are parfum de lavandă. Grozavă! Vindecă orice.

— Îţi mulţumesc.

— Da, asta-i dovada că există o lumânare parfumată pentru orice ocazie!

— Chiar şi pentru moarte, zic eu.

— Corect! spune ea ignorând situaţia nepotrivită pentru aşa ceva şi cântărind şansa de a face o vânzare bună. Se uită împrejur prin încăpere, la posibilele cliente. Mă bucur aşa de mult că am ales acest moment ca să vin şi eu. Mă bucur întotdeauna când am ocazia să mă întâlnesc cu femei. Este important să ne facem timp unele pentru altele şi pentru noi înşine.

— Este aşa de adevărat ce rosteşti, zic eu. Vrei nişte biscuiţi?

REFUZ, NEGOCIERE, ŞI, ÎN CELE DIN URMĂ, ELEONOR IA ASUPRA EI TOTUL

Încă o femeie coboară pe trepte şi se îndreaptă graţios spre uşa de la intrare. Se opreşte brusc şi se întoarce spre celelalte.

— A negat că m-a înşelat. Vă vine să credeţi? A spus că pur şi simplu nu-şi aduce aminte. Le priveşte lung pe toate. Vă urez la toate noroc!

Şi pleacă.

În aceeaşi zi, mai târziu, o alta anunţă la plecare că Artie a încercat să facă un târg cu ea. Ce te-ar costa dacă ai uita ce măgar am fost? Ce ar trebui să fac pentru asta? o întrebase el.

Femeia o ia de braț pe Eleonor.

— Mi-a plăcut asta, șoptește ea. Eu i-am răspuns: Nu e nimic de făcut, și asta a fost tot.

Eleonor pare să rețină această informație. Notează ceva cu furie pe clipboard și o conduce pe femeie spre ieșire. La întoarcere, o opresc pe culoar:

— Ce tot scrii acolo? o întreb.

— Nu cine știe ce, răspunde ea cu prudență.

— Ții clipboardul ăla strâns la piept așa, îi spun. Corect ar fi să ne împărtășești informațiile pe care le ai. Ce tot scribălești acolo?

— Notez mici observații personale, presupun.

— Ca de exemplu?

Se gândește o clipă, de parcă încearcă să decidă dacă să-mi spună sau nu.

— OK, se înduplecă ea. Artie trece prin cele șapte trepte ale suferinței.

— Da? Spre acceptarea morții?

Ea se uită la mine cu ochii holbați, scandalizată parcă de naivitatea mea.

— Spre acceptarea infidelității lui! Spre acceptarea faptului că este o canalie nenorocită!

— Oh! Credeam că poate își acceptă propria moarte.

— Ei, se poate întâmpla și acest lucru. Dar asta nu pot planifica. Tot ceea ce știu sigur este că a negat că a înșelat-o pe femeia aceea, apoi a încercat să ocolească problema. A fost furios, știi tu, mai ales cu actrița aceea. În cele din urmă, va dispera și apoi va accepta.

— Asta vrem noi, ca el să se accepte pe sine?

Eu una nu vreau ca Artie să se împace cu eul lui care înșală. Asta-i sigur.

— Nu cu felul lui de a fi, spune ea. Să accepte însă ceea ce a făcut, să devină o altă persoană.

— Şi tu planifici toate acestea? întreb eu sceptică. Cum poţi tu planifica activitatea interioară a conştiinţei lui Artie?

Ea se uită la clipboard, apoi îl strânge la piept.

— Da, zice ea. O planific.

CAPITOLUL 21

Trasul cu urechea este un talent subevaluat în viaţă

JOHN BESSOM A DEVENIT o prezenţă permanentă în casă. Este încă puţin stânjenit. Are ceva ce cred că i-a rămas din copilărie, o dorinţă de a-i face pe plac tatălui. Îşi netezeşte cămaşa de parcă ar fi îngrijorat că este şifonată. Îşi bagă mâinile în buzunare, dar într-un fel care te face să te gândeşti că încearcă să pară mai relaxat. Când se aşază, aşteptând ca vreuna dintre iubite să termine întrevederea, îşi freacă genunchii. Este emoţionat, de fapt, plin de interes. După toţi aceşti ani este încă implicat şi, în ciuda tuturor argumentelor contrarii, există încă ceva între Artie şi el, ceva nefinalizat, ceva ce vrea şi încearcă acum să rezolve.

El şi Artie se închid în dormitor să vorbească, în fiecare după-amiază. Când a venit prima dată să se întâlnească cu Artie, eu eram prinsă într-o conversaţie telefonică cu Lindsay. Îmi cere diferite sfaturi. Mica promovare şi frumoasa creştere de salariu i-au dat încredere. Vocea ei la telefon nu mai suna ca şi cum s-ar fi aflat în toiul unei curse de viteză.

Îl puteam auzi pe John în hol. Vorbea cu Eleonor, care-şi păstrase aerul profesional şi continua să menţină în funcţiune tot mecanismul cu o precizie incredibilă.

Lindsay trăncăneşte puţin.

— Eşti o profesionistă, i-am spus, încercând să o întrerup, scurt. Ai reuşit.

Îi auzeam pe John şi pe Eleonor pe scări şi trebuia să închid telefonul. Trebuia să trag cu urechea; ăsta-i crudul adevăr.

Dar Lindsay ajunsese la reglementările SEC şi-mi prezenta pe puncte situaţia, ca o profesionistă. Era impresionantă.

— Este grozav, i-am zis. Poţi scrie toate acestea? E nevoie de o pauză pentru clienţii noştri. În cele din urmă am închis telefonul, am trecut în viteză pe lângă o femeie care învelea nişte pişcoturi într-un şerveţel, în camera de zi, şi am urcat pe vârfuri la etaj. Acolo le-am găsit pe Eleonor ştergând praful de pe partea de sus a tocului uşii de vizavi de dormitor şi pe Elspa, care nici măcar nu se prefăcea că ar avea vreun motiv să se afle acolo, stând cu picioarele încrucişate lângă uşă. Mama ieşise în oraş, de dimineaţă, ca să vorbească cu un director de pompe funebre — nu mă deranja cu aceste detalii greu de suportat. Dacă n-ar fi avut treabă, ar fi fost cu siguranţă şi ea acolo. Eleonor şi Elspa s-au uitat la mine, prinse asupra faptului.

Am scuturat din cap şi am spus:

— Suntem prea multe. Este evident. Coborâţi la parter. Vă voi povesti eu.

Amândouă au fost în mod evident dezamăgite. Elspa s-a ridicat de pe podea şi a luat-o fără tragere de inimă pe culoar. Eleonor mi-a înmânat clipboardul cu creionul ataşat pe el.

— Ia notiţe! mă îndemnă ea.

Imediat ce ele au plecat, mi-am lipit urechea de uşă. Lipsisem deja de la o bună bucată a conversaţiei lor, lucru pentru

care o acuzam pe Lindsay. Aveau vocile moi, înfundate, întrerupte de râsete. Mi-au trebuit câteva clipe pentru a începe să înțeleg cuvinte.

— Acum locuiește în vest, a spus John.

— Cu un cowboy? a întrebat Artie.

— Cu un cowboy bogat.

— Așadar, nu ai avut o copilărie nefericită, nu?

— Am avut un traseu zilnic pe care împărțeam ziarele și un câine. Uneori, îmi tăia coaja de la sendvișuri. Ea m-a învățat să înjur și alte câteva neobrăzări de ligă mică.

— Știința vieții, a spus Artie.

— Așa a fost, mai mult sau mai puțin — afecțiune și multă agitație.

— Și eu tot de la mama am învățat să înjur, a spus Artie. Așa că avem asta în comun.

A urmat un moment de tăcere și apoi Artie a adăugat:

— Aș fi vrut să fiu și eu acolo în tot acest timp. Ți-a spus asta? Am vrut să fac parte din viața ta, dar ea n-a vrut.

M-am întrebat dacă John îi va spune ce-mi spusese mie, palavrele despre cum nu exista nimic între el și Artie. Părea ceva ce John își tot repetase sieși pentru a supraviețui, o mantra ciudată pe care eu nu o puteam înțelege. Am închis ochii, mi-am ținut respirația, știind că Artie are nevoie să audă altceva, o promisiune de vreun fel.

— Dar chiar ai încercat? a întrebat John.

— Mi-a spus că mă urăști. Mi-a spus că numai aș strica și te-aș deruta.

— Eram oricum foarte derutat, a comentat John. Oricum, nu mai contează acum.

— Am fost totuși acolo.

— Poftim? întreabă John.

— Te-am văzut în piesa aceea despre prinţese pe toate saltelele acelea.

— În clasa a opta?

— Ţi-am urmărit o mulţime din jocurile tale cu mingea. Meciul acela pe care l-ai pierdut în prelungiri din cauza unei mingi de poartă. Din campionat.

— Ai fost acolo?

— Şi la absolvire, la fel. Te urmăream de pe margine, de pe ultimul rând al albilor, din spatele sălii de gimnastică. Mama ta m-a văzut odată, cred, dar nu s-a luat de mine. M-a lăsat în pace să stau acolo.

Alte secrete de-ale lui Artie, dar acestea par duioase şi benigne.

— Ei, şi eu voiam ca tu să faci parte din viaţa mea, a recunoscut John. Aşadar, avem şi acest lucru în comun.

Asta m-a izbit, părându-mi-se cel mai tandru lucru pe care l-am auzit vreodată în viaţa mea. Nu ştiam dacă era sau nu adevărat, dar suna adevărat.

Era tot ce aveam nevoie să aud. Mi-am dat seama că nu prea avusesem încredere că John va fi blând cu Artie, dar acum eram încredinţată de acest lucru. Avuseseră o relaţie în toţi aceşti ani, deşi John nu ştiuse. Părea să fi înţeles că această întâlnire era de o importanţă capitală pentru Artie. Acum, ştiam că miza era destul de serioasă şi pentru John. Poate că nici el nu prea crezuse în propria mantra, cum că nu ar fi existat nimic între el şi Artie. Poate că-i spusese adevărul lui Artie. În orice caz, brusc m-am simţit vinovată. Relaţia lor trebuia inventată. M-am îndepărtat încet, oferindu-le intimitatea de care aveau nevoie.

Una dintre problemele trasului cu urechea este că nu poţi să nu fi auzit ceea ce ai auzit. Aşa că m-am trezit aşteptând

să-l întreb și eu pe John despre copilăria lui. Vreau să știu mai multe despre mama lui și să-i vorbesc despre acea disonanță din vocea lui. Vreau să știu dacă s-a schimbat ceva acum că l-a auzit pe Artie dezvăluindu-i că a fost acolo, dând târcoale la granițele copilăriei lui. A fost obligat să reimagineze totul? Cum i se pare? Mă întreb dacă aș fi aflat ceva asemănător despre tatăl meu, cum m-ar fi schimbat asta? Sunt puțin geloasă pe John că a avut șansa să-și vadă tatăl și în altă lumină. Eu nu am avut această șansă.

Dar nu vorbim despre niciunul dintre aceste lucruri cât timp suntem implicați în ceea ce John numește „Turul lui Artie". Facem împreună plimbări cu mașina în jurul Philadelphiei. Acum că Artie i-a spus lui John câte ceva despre copilăria lui, John îmi cere că ne oprim în anumite locuri. Am condus pe lângă casa copilăriei lui Artie, pe lângă câteva din școlile lui și, într-o zi, ne-am oprit la hotelul unde a lucrat ca hamal. Hotelul este încă intact, mai păstrează ceva din farmecul de altădată, câteva stucaturi aurite, ușile rotative bogat ornamentate și portarul aferent cu uniforma lui plină de fireturi.

— A fost aici o atmosferă de viață îmbelșugată, îi spun lui John. Artie a făcut slujba asta, așa că a putut fi în preajma celor bogați, a putut să capete gust pentru viața lor. Da, și mai mult decât atât. A vrut să învețe gesturile lor, accentul lor, felul în care împătureau bancnotele pe care i le strecurau ca bacșiș. Voia să facă economii pentru colegiu, dar a cheltuit banii câștigați pe lecții de tenis și de golf. Sporturile celor bogați.

— Și l-a costat ceva, rostește John, manevrând cu mâna lui lată schimbătorul de viteze.

— Da, spun eu.

— Acolo a cunoscut-o pe mama, știi?

Este prima data când John dezvăluia ceva în ce-l priveşte.

— Nu, nu ştiam.

— Am crezut că ştiai.

— Cum era ea în vremea aceea? îl întreb eu.

— Nu ştiu. Cum este acum, dar mai tânără, poate mai puţin voluntară, dar mă îndoiesc. Învăţa şi ea să falsifice lucrurile, să simuleze. Pune schimbătorul de viteze la punctul mort. Ţi-a plăcut asta la Artie?

— Ce să-mi placă? întreb eu.

— Faptul că era bogat. John mă priveşte drept în faţă. Sprâncenele lui îţi lasă o impresie de suferinţă. Se ridică la mijloc, cu tristeţe.

— Nu, îi răspund. Cu toată onestitatea, mi-a plăcut că s-a ridicat pornind de la nimic. Banii au complicat lucrurile, într-un fel.

— În ce fel? întreabă el.

Nu-mi dau seama. Niciodată nu am exprimat gândul ăsta în cuvinte. Cred că banii ne-au despărţit. Nu am vrut ca el să creadă că eram interesată de ei. Am făcut destui bani eu însumi. Aşa că banii au devenit o zonă în care fiecare a mers pe drumul lui. I-au permis lui Artie să fie totodată liber, şi asta s-a dovedit a fi mai mult decât putea el duce. Dacă am fi avut conturile împreună, n-aş fi remarcat oare cheltuielile pe care le făcea cu iubitele lui? Camerele la hotel? Cinele la restaurante la care noi nu fusesem niciodată? Dar toate acestea nu constituie fondul problemei. Nu esenţa ei.

— Cred că aici a învăţat el să arate că este bogat. A învăţat arta de a face paradă.

Îmi simt ochii plini de lacrimi. Privesc pe fereastră. Vreau să-i spun lui John că aceasta ar putea fi la originea trădării lui Artie. Dacă nu ar fi învăţat să-şi etaleze bogăţia, ar fi putut el

să simuleze că a crezut în căsătoria noastră, în jurămintele lui, așa de bine?

— Oh, spune John. Și pot să jur că începe să se prindă că dincolo de aparențe sunt o mulțime de lucruri între mine și Artie. Știi de ce avem noi nevoie acum?

— Poftim? întreb eu, forțându-mi ochii să oprească lacrimile.

— De o diversiune cu cașcaval. O invenție străveche, cașcavalul are puteri magice. Incașii îl foloseau ca anestezie pentru femeile aflate în travaliu. Buddha îl folosea pentru a se concentra în meditație. Asta mâncau egiptenii când proiectau piramidele. Ce zici?

— E la două blocuri pe stânga. Un loc grozav. Îți permit să comanzi în plus.

— Așadar, este un loc sfânt, spune el, trăgând mașina pe o alee.

— Un sfânt altar, serios, închinat grăsimii.

— Completat cu un sfânt protector al grăsimii în plus?

— Bineînțeles, zic eu, remarcând că, atunci când spune ceva amuzant, își mișcă unul dintre genunchi, ca un elev fără astâmpăr.

— Sfântul Al? se miră el.

— Ai fost la Școala catolică sau ce?

— Era un loc grozav dacă voiai să întâlnești fete catolice.

Pentru un scurt moment, cât își îndreaptă volanul, trecându-și o mână peste cealaltă, îmi imaginez cum era să fi fost una dintre acele fete catolice — reale sau nu. Îmi imaginez cum ar fi să-l sărut pe scaunul din spate al mașinii sau în goana vântului sfichiuitor din timpul unui joc de fotbal între liceeni. Mă întreb cum era el pe vremea aceea. Era prea înalt, prea slab, numai brațe și picioare? Avea păr frumos? Purta jachetă de jeanși? Știu că nu este bine. Nu ar trebui să

mă las purtată de genul ăsta de gânduri. Ce fel de persoană ar gândi în felul acesta despre fiul înstrăinat al soţului ei? Ce ar spune Freud despre chestia asta?

John opreşte în faţa magazinului.

— Pământul sfânt, zice el. Mergem întâi să ne spovedim?

Ce aş mărturisi eu? Nu vreau să mă gândesc la asta.

— Hai să trecem peste spovedanie, să ne asumăm păcatul, să spunem de trei ori rugăciunea pentru Fecioara Maria mai târziu, îi spun.

CAPITOLUL 22

Ar trebui să simțim că ne pare îngrozitor de rău pentru generația bărbaților dezorientați?

MI-AM PETRECUT O PARTE a fiecărei după-amiezi cu Elspa. Am încercat să punem la punct un plan ca să o luăm pe Rose înapoi. Am ajuns să cred despre Elspa că este o persoană echilibrată, cu idei înțelepte care mă iau prin surprindere. Dar când vine vorba despre părinții ei, se închide în ea. Este evazivă. Vorbește în clișee despre iubirea severă.

Elspa stă pe pat în camera de oaspeți, jucându-se cu fermoarul de la pulover sau cu spirala carnetului de notițe, și eu mă plimb prin încăpere, punând întrebările cât de blând sunt în stare, dar nu ajung la niciun rezultat.

Știu că părinții ei trăiesc în Baltimore. Ea îi prezintă în termeni concișI — mama ei a fost „posacă și distantă", tatăl ei a fost „mai mult plecat pe altundeva". Mi-a furnizat de asemenea descrieri schematice de case și informații despre raporturile ei cu drogurile. A scris o mulțime în jurnalul ei, dar nu vrea ca eu să citesc ce a scris. „Sunt o scriitoare teribil de proastă. Totul este așa de încâlcit. M-aș simți stânjenită." Dar refuză de asemenea și să exprime în alte cuvinte ce a scris.

După-amiaza petrecută împreună, cu mine în ipostază de asistentă socială/terapeută, se desfășoară cam așa:

— Mi-ai spus înainte că nu ai semnat nimic. Care sunt termenii custodiei?

— Totul este neoficial. Nu a intervenit niciodată vreun avocat. Avocaţii i-ar fi făcut pe părinţii mei să se simtă stânjeniţi şi nimic altceva.

— Bine, îi spun eu. Neamestecul avocaţilor este un lucru bun. Şi fac apoi o pauză. Dar, ne-ar fi de ajutor dacă i-aş cunoaşte puţin mai bine pe părinţii tăi, înainte să le cerem fetiţa înapoi.

Ea aprobă dând din cap, dar nu comentează în niciun fel.

— Nu ai nicio amintire specială? Nimic? Ce se întâmplă cu tine? izbucnesc eu. Eu am atât de multe amintiri în zilele acestea în rolul meu de ghid, încât pur şi simplu nu-mi pot imagina cum de ea nu poate găsi una măcar, doar una, pe care să mi-o ofere. Până acum, am crezut mereu că eram destul de pricepută în a-i face pe oameni să vorbească, dar Elspa refuză să iasă din ea însăşi.

Este tăcută ca stelele care se zăresc prin fereastră; asta durează un minut, poate două, şi apoi, se întoarce din nou spre mine. Şi eu ştiu că are şi ea amintiri, bineînţeles. Este speriată de ele, o inundă. Mă aşez lângă ea.

— Hai să ne ducem acolo pur şi simplu, o sfătuiesc eu. Îi poţi suna şi le poţi spune că vrei să le faci o vizită. Poate prin această călătorie mă poţi ajuta. Vom face unul dintre acele lucruri. Îi poţi suna?

Ea aprobă dând din cap.

— Şi o să facem tot posibilul.

Ea dă din nou din cap.

— Bine, atunci, spun eu. Acum avem un plan. Nu e cine ştie ce plan, dar ceva există. Mă ridic şi traversez camera. Sunt cu mâna pe clanţă, când ea mă opreşte.

— Aşteaptă! mi se adresează ea.

— Ce este?

— Ești de acord să facem asta cât mai curând? Adică mai bine mai devreme decât mai târziu. Nu mai am răbdare. Este prea mult. Dacă planul nu funcționează? Trebuie să știu...

— Bine, spun eu. Bine. Sună-i pe ai tăi. Vezi când ne putem duce acolo.

Ea oftează, își șterge ochii cu degetele și nasul cu dosul palmei.

— Îi sun. Cred că sunt gata. Se uită la mine. Sunt gata!

Când ies din cameră, mă îndrept spre bucătărie. Nu aprind lumina. *Dar eu sunt gata?* mă întreb. *Eu sunt gata pentru vreuna dintre întâmplările acestea?* Simt că sunt implicată până peste cap. Am nevoie de ceva bun și reconfortant. Deschid frigiderul și mă uit înăuntru. O voi ajuta pe Elspa să-și recapete fiica? Cine este Elspa? L-am implicat pe fiul soțului meu într-o călătorie în viața tatălui lui pentru că vreau ca el să-l cunoască pe omul-Artie, înainte ca acesta să moară? Sau fac aceasta pentru mine, acum? Nu mi l-am imaginat eu în jacheta de jeanși și la un meci de fotbal între liceeni?

În frigider sunt numai niște iaurturi degresate. Nu vor avea efectul dorit. Deschid congelatorul și scot artileria grea — ciocolata Häagen-Dazs. Pun două cutii de bere pe masa de lucru.

Mă întorc și o văd pe mama, așezată în penumbră, cu un bol de înghețată în față.

— Și tu? întreabă ea. Machiajul i s-a șters puțin și o face să arate mai în vârstă decât este.

— Da! Nimic nu este ușor în perioada asta.

— Așa se întâmplă uneori, remarcă ea, mâncându-și cu delicatețe înghețata. Întotdeauna i-a plăcut să mănânce delicatese, niciodată nu a luat prea mult în lingură, întotdeauna și-a țuguiat buzele. Viața vine asupra ta în valuri. Ce face Elspa?

— Este gata, cred, îi răspund eu evaziv. Încep să iau înghețata cu lingura, câteva linguri din fiecare. Tu m-ai învățat asta!

— Eu te-am învăţat totul.

— Pe unele am preferat să nu le învăţ, totuşi.

— Serios? Aşa crezi?

— Nu cred. Ştiu, îi spun eu.

— Nu suntem chiar aşa de diferite.

Mă aşez la masă în faţa ei şi oftez.

— Hai să nu avem o asemenea discuţie.

— Bine, adaugă ea. Există o deosebire. Marcantă.

— Care-i asta?

— Tu eşti mai generoasă decât mine.

— Nu cred. Adică, tu l-ai iertat deja pe Artie. Asta-i o formă de generozitate, una pe care eu nu prea pot să o practic.

— Da, dar există un secret. L-aş fi iertat pe Artie pentru că-mi este mai uşor.

— Mai uşor? Eşti nebună?

— Mai uşor, pe termen lung, ripostă ea. Un fel de renunţare. De asemenea, eu am un avantaj uriaş faţă de tine. Eu m-am născut în era *mea*, în care ne aşteptam ca bărbaţii să fie slabi, să înşele. Ne aşteptam că va trebui să-i iertăm pentru asta. În acest fel, noi am fost norocoase.

— Nu prea pare aşa un noroc.

— Voi femeile din ziua de azi... spune mama. Voi aveţi mari aşteptări. Voi vreţi un partener, un egal. Generaţia mea, ei bine, noi ştiam că bărbaţii nu ar putea fi niciodată egalii noştri. În aspectele care contează, noi suntem mai puternice. Du-te la orice azil. Cine se află acolo? Femeile. Aproape întotdeauna femei. De ce?

— Ei, din pricina războiului, iată una dintre cauze.

— Războiul, bine, sunt de acord, războiul. Dar, cinstit, acolo se află femei, pentru că femeile ştiu cum să supravieţuiască. Asta facem. Avem mai multă forţă interioară şi, în toţi anii aceia în care bărbaţii au crezut că sunt superiori, asta nu a fost adevărat. A fost ceva ce noi le-am permis să creadă,

pentru că ei sunt slabi. Și apoi a apărut libertatea femeilor — și să nu mă înțelegi greșit, eu țin la libertatea femeilor — dar ele au stricat toată combinația.

— A fost o combinație rea, afirm eu.

— Are părțile ei proaste, știu. Și, Artie, ei bine, el face parte din generația dintre noi. Acea generație dezorientată de bărbați pentru care nimic din ce-au învățat în copilărie nu se mai aplică. Dintr-odată, au trebuit să capete deprinderi pe care nu le-au practicat niciodată. Să-i asculte pe ceilalți. Intuiția. Tandrețea. Răbdarea la cumpărături, interesul pentru decorarea casei. Este trist să-i vezi prinși în corzi, nu-i așa?

— Nu-mi pare deloc rău pentru ei.

— Ce-ți povestesc eu este simplu. Noi nu am așteptat prea multe de la bărbați, așa că a fost mai ușor pentru noi când ei au eșuat. Și a fost mai ușor să-i iertăm.

— Dar ei nu prea merită să fie iertați cu adevărat. Nu întotdeauna. Nu tatăl meu.

— Tatăl tău, spune ea, ridicându-și lingura în aer de parcă este pe punctul să facă o declarație crucială. El a fost cum a fost. Nu l-ai putea ierta pentru acest lucru?

— Nu l-am iertat, îi zic eu. Încă îl condamn că ne-a părăsit.

Ea tace. Se înclină spre mine.

— Trebuie să-ți clarifici ție, adaugă ea, să-ți clarifici foarte bine că-l condamni pe omul care trebuie pentru delictul care trebuie.

— Ce vrei să spui?

— Știi tu ce vreau să spun.

— Nu. Nu știu.

— Vina nu este transferabilă. Nu-l poți pune pe un om să plătească pentru vinovățiile adunate ale altuia, punctează ea, răzuind cu linguriță cupa de înghețată pentru a face spirale din ciocolată. Aud că fac așa ceva în China, dar aici este America.

— În China?

— Da, în China. Îşi ia cupa de îngheţată şi se duce la chiuvetă. În China, fiul moşteneşte vinovăţiile tatălui. Este adevărat! Şi acesta-i încă un motiv pentru care îmi place să sunt americancă. Fiecare capătă ceea ce merită, hotărăşte ea ridicându-şi cupa. Ar trebui să iei câteva exemple de la generaţia mea. Şi încearcă să nu faci confuzie între taţi şi fii. Se opreşte în prag. În seara asta, mă duc acasă. Bate din palme şi, dintr-unul din colţurile camerei, Bogie vine spre ea. Îl ridică în braţe şi arată cu degetul spre întrerupător.

— Vrei să aprind lumina?

Eu am răspuns fixată pe expresia „încearcă să nu faci confuzie între taţi şi fii". Încearcă mama să-mi comunice ceva? Altă trăsătură care ţine de generaţia ei de femei — spun ceva fără să exprime în cuvinte. *Vorbesc dinlăuntrul vorbelor lor.* În limbajul lor mai este ascuns un limbaj. Se întreabă în ce constau după-amiezile mele cu John Bessom? Este bănuitoare? Mama a fost întotdeauna suspicioasă în ce priveşte relaţiile „prieteneşti" dintre un bărbat şi o femeie. Poate că şi asta ţine tot de generaţie.

— Nu, îi spun eu. Lasă lumina stinsă. Nu mă deranjează să stau puţin pe întuneric.

— Vezi, nici pe mine. Semănăm aşa de mult una cu cealaltă!

CAPITOLUL 23

Dacă există o generație a bărbaților dezorientați, există și o generație a femeilor dezorientate. Faci și tu parte din ea?

CÂTEVA ZILE MAI TÂRZIU, îl iau pe John la locul de pe Schuykill River, în care Artie m-a cerut în căsătorie. Este etapa firească în Turul lui Artie, dar mă simt destul de stânjenită. Sunt încă obsedată de comentariul mamei, „încearcă să nu faci confuzie între tați și fii", dar și mai mult de comentariul cu privire la vinovății netransferabile. Ce voise să transmită prin asta? Aș putea s-o întreb, desigur, dar nu sunt pregătită pentru încă una dintre conversațiile cu ea și nu sunt convinsă că va vrea să fie propriul translator.

John și cu mine urmărim bărcile echipei trecând înainte și-napoi, mișcarea ritmică a vâslelor lor. Bate vântul și este cald. Se simte o adiere ușoară dinspre apă.

Ar trebui să-i relatez povestea cu cererea în căsătorie. Mă simt cumva incapabilă s-o fac și mă tem ca tăcerea mea să nu devină prea dramatică.

— Nu prea știu de unde să încep, îi mărturisesc.

— Ce perioadă a anului era? întrebă el.

— Iarnă, îi răspund eu. Râul era înghețat la mal.

Simt că vorbele rostite sunt puțin tensionate.

— Nu trebuie să facem acest lucru chiar acum, știi asta.

— Cine crezi că reprezintă sexul tare, din punct de vedere emoțional, bărbații sau femeile?

— Femeile, răspunde el fără ezitare.

— Afirmi asta numai pentru că știi că așa trebuie?

— Nu, zice el, privindu-mă direct în ochi.

Mă gândesc cât de ușor a fost pentru generația mamei să afirme că bărbații erau mai puternici decât femeile.

— Vorbești cu condescendență?

— Astea sunt întrebări-capcană? întreabă el, mijindu-și ochii. Cum trebuie să răspund?

— Faci parte din Generația Bărbaților Dezorientați? întreb eu cu o fluturare nervoasă a mâinilor.

— Nu toate generațiile de bărbați sunt dezorientate? Nu este asta marca noastră? spune el, lăsându-și capul într-o parte. Câștigă în această dispută prefăcându-se că dezarmează.

— Faci din nou la fel, îi zic.

— Ce anume? întreabă el.

— Îmi spui ce crezi că vreau să aud sau, mai rău, ce crezi tu că *am nevoie* să aud. El tace, de parcă-și caută motivațiile.

— Serios că nu știam că există asemenea noțiune precum Generația Bărbaților Nehotărâți. S-a scris despre asta în *The New York Times Magazine* sau pe altundeva?

— Mama a inventat-o.

— Oh, așa da! Bine, atunci. Tușește ca să-și dreagă glasul. Eu pot să fac parte din Generația Bărbaților Dezorientați, adaugă el cu sinceritate. Sunt dezorientat în cea mai mare parte a timpului și consider că femeile nu ajută prea mult la clarificarea lucrurilor. Este un răspuns destul de limpede?

Eu aprob dând din cap.

— Nu a fost o întrebare corectă.

— Dar, ascultă, mama ta ar trebui să scrie un articol pentru *The New York Times Magazine*. Are un titlu bun. Este tot ce-ți trebuia, în zilele acestea.

— Îi voi transmite. Îmi întorc privirea de la râu și mă uit la John. Suntem aici. Acesta este un popas în Turul lui Artie. Întreabă-mă ceva.

— Nu despre cine este mai puternic, bărbații sau femeile? Nu despre războiul între sexe?

— Nu, despre nimic din toate acestea.

— Bine, spune el. Și strecoară mâinile în buzunare, privindu-și propriile picioare, apoi uitându-se la mine.

— Cererea în căsătorie a fost premeditată sau spontană?

Știu că toate acestea ar trebui să mă tulbure foarte mult cu privire la Artie și la trecutul nostru. Și chiar mă tulbură, dar nu în felul în care mă așteptam. Cumva, faptul că-i spun totul despre Artie lui John este o ușurare, ceva pe care am ajuns să mă bazez. Pe de o parte, pare important pentru John. Primește tot. Ascultă toate detaliile despre viața tatălui lui. Se uită lung la mine, cu mare atenție și simt că începe să-și cunoască tatăl, că ceva din ce-i spun eu se cuibărește în inima lui și prinde rădăcini. Și, pe de altă parte, simt că parcă încredințez totul cuiva, nu cum încredințezi cuiva o povară a memoriei, deși după fiecare vizită mă simt mai ușoară. Simt că am pe cineva cu care să împart totul.

— A părut spontan, dar Artie a jucat multe roluri în viața lui. A ieșit din copilăria mohorâtă dotându-se cu un fel de abilitate de a străluci. Uneori putem vedea prin carapacea lucioasă. Alteori, nu.

— Când va veni momentul, nu vreau să-mi exprim iubirea pe viață pentru cineva în mod calculat. Vreau să fiu copleșit. Se uită înspre fluviul Schuykill, cu vântul în față, umflându-i cămașa.

— Ai dreptate. Nicio carapace poleită nu este valoroasă. Numai adevărul. Strălucirea lui Artie l-a băgat pe Artie în bucluc, de fapt. A ştiut cum să falsifice un moment, aşa că a făcut-o, iar şi iar, şi acele momente i s-au adăugat vieţii lui de greşeli.

John mă priveşte confuz.

— Mici delicte împotriva inimii, intervin eu ridicând din umeri. Nu ştiu, poate că acestea au sfârşit prin a se constitui într-un fel de delict major.

— Ce vrei să spui? întreabă John, dar eu mă prefac că nu l-am auzit şi o iau înapoi spre maşină.

Ne îndreptăm spre locul favorit pentru cină al lui Artie — la Manilla —, un loc frecventat, pe strada Sf. David. Ne aşezăm într-un separeu pe colţ.

— Lui Artie îi plăcea locul acesta. Venea aici ca să reflecteze, îi povestesc lui John.

La început, el este nelămurit.

— Avea atâţia bani şi venea aici ca să reflecteze?

— Acesta-i tipul de loc unde se simţea confortabil, îi explic.

Comandăm tot ce vrem pentru cină: gras, dulce, cremos.

Degetele şi buzele capătă un luciu.

În timp ce-mi înmoi cartofii prăjiţi în sosul de ciocolată, îi spun lui John:

— Spune-mi ceva despre viaţa ta.

— Am crescut cum cresc toţi băieţii, la Cercetaşi, pierdut în liga mică, tipi care nu-mi dădeau bacşiş când vindeam ziare. Nu am avut modele ideale, toate informaţiile despre femei şi despre iubire şi sex mi-au venit din surse nepotrivite. Viaţa mea a fost una obişnuită.

Acum îmi dau seama cât de rezervat este în a vorbi despre propria viaţă, cu trecutul şi cu prezentul ei. Au fost nenumărate

momente în care poveștile ar fi trebuit să țâșnească din el firesc, dar acum, că mă gândesc, constat că povestea vieții lui n-a spus-o niciodată. În loc să povestească întâmplări din propria viață, el pune întrebări despre Artie, despre mine, despre Artie și despre mine, despre noi amândoi.

Încerc din nou. Poate că este doar modest?

— Povestește-mi o întâmplare din copilăria ta.

— Ce anume?

— Ceva, spun eu. Orice...

Se gândește un moment.

— O întâmplare din copilăria mea. Orice. Ceva. Bine... Am o poveste despre un bărbat pe nume Jed. Și-mi recita versurile de la tema principală din *The Beverly Hillbillies*. Prind din zbor cuvintele lui despre Bunica, Jed, Jethro, Elly May și despre sărmanul bancher strâmtorat și secretara lui severă și mă gândesc la povestea pe care John nu mi-o povestește.

— Știu, spun eu, și apoi recit partea de la început când ei merg cu camionul lor vechi plin cu droguri pe sub palmieri.

— Deci, știi deja povestea? întreabă el, prefăcându-se uluit.

— Îmi sună destul de familiar. Ai făcut vreodată o plimbare de trei ore cu mica ambarcațiune Minnow?

— Da, efectiv, și trebuie să știi că nu am fost mort după Ginger. Mary Ann a fost idolul adevărat.

— Cred că putem împărți bărbații în două categorii: cei care au fost morți după Ginger și cei care au fost morți după Mary Ann.

— Și cei care au fost înnebuniți după Skipper, adaugă el. Este un tip foarte special.

— Adevărat, spun eu. Bună observație. Sunt dezamăgită că John merge pe quiproquo. Dar îmi spun că important este să se integreze în plan. Se află aici pentru a afla despre viața

tatălui său. De ce m-aş aştepta eu ca el să dezvăluie ceva despre el însuşi? Nu face parte din înţelegere. Nu insist.

Şi până la urmă cum l-aş putea condamna? Încă mă surprind gândindu-mă la cele mai intime detalii, cum ar fi acel prim sărut în inimă. Nu prea ştiu de ce. Simt oare ca pe o trădare faptul de a-i fi dezvăluit prea multe? Sau, mai rău, îmi fac griji fiindcă nu vreau ca John să vadă cât sunt încă de slabă, de îngăduitoare cu Artie. Şi de ce îmi fac griji? Pentru că nu sunt gata să-mi arăt această slăbiciune, pentru că-mi este teamă că nu voi mai fi niciodată în stare să devin din nou puternică? Sau se întâmplă aşa pentru că nu vreau ca John să ştie cât de mult îl iubesc încă pe Artie şi una dintre cele mai mari spaime ale mele, că nu voi depăşi niciodată etapa Artie? Ştiu că nu este ceva nou să gândesc că John este frumos, chiar fermecător. Chiar aşa stau lucrurile. Este un fapt. Dar nu flirtez oare cu el (într-un mod instinctiv, dincolo de puterea mea de control) când nu-i dezvălui cât de adâncă este iubirea mea pentru Artie — flirt prin omisiune?

Şi ştiu totodată că nu i-am spus adevărul despre Artie, adevărul întreg. Este la curent de acum cu trădarea lui Artie — a văzut Parada Iubitelor —, dar nu-mi ştie propria poveste. Şi aceasta reprezintă un păcat prin omisiune.

Decid să termin cu asta, să devin curată. Mă zbârlesc: „Artie m-a înşelat. Eu l-am părăsit. Şi atunci când am aflat că este aşa de bolnav, încă eram pe drumuri. Am lipsit şase luni." John nu ezită.

— Am remarcat că te-ai instalat în camera de oaspeţi, spune el. Îmi imaginez că s-a întâmplat ceva neplăcut.

— Lucrurile sunt complicate.

El se opreşte, îşi pune coatele pe masă şi se apleacă în faţă, mai aproape de mine decât mă aştept.

— Ființele umane sunt complicate, șoptește el încet, de parcă și-ar mărturisi propriile greșeli.

În jurul ochilor lui au început deja să apară acele riduri de expresie și pare mai solid în acest spațiu limitat, mai musculos. Și, din nou, mi-l imaginez la o vârstă dinainte ca lucrurile să devină atât de complicate. Mi-l închipui un elev în jachetă de jeanși, înalt și mă închipui pe mine, în vremea aceea. Dacă ni s-ar fi intersectat drumurile? Dacă ne-am fi cunoscut atunci demult? Ce-am fi gândit unul despre celălalt? Mă trag înapoi, îndepărtându-mă. Simt o frustrare — frustrarea că m-am gândit din nou la el în felul ăsta — ca și cum aș fi cedat în fața unei oarecare slăbiciuni.

— Cred că ar trebui să știi asta despre el, spun eu. Încă nu te-ai așezat la casa ta. Câți ani ai? Treizeci? Și, în mod clar, ai fi putut găsi până acum pe cineva cu care te-ai fi putut înțelege. Vreau să spun, trebuie că au fost femei... Mă bâlbâi puțin. Totul sună mai brutal decât am vrut eu, dar nu mă opresc. Vreau să spun că mă abordezi ca un cuceritor, într-un fel ca Artie, și dacă...

— Și dacă ce? Dacă așchia nu sare departe de trunchi? Unde vrei să ajungi? Poate că nu am găsit persoana potrivită. Asta intră în ce categorie precisă din Turul lui Artie?

Este enervat.

— Vreau numai să-i cunoști greșelile.

— Ca să nu le repet.

Eu dau din cap.

— Pentru că *te abordez ca un cuceritor...*

Nu vreau să fiu de acord, dar tocmai am spus exact aceste cuvinte și dau din cap, fără tragere de inimă. De fapt, îl văd pe John ca pe cineva care ar putea să falsifice niște chitanțe sau ar putea încurca banii, cum spunem noi auditorii, dar nu e un hoț; nu cred c-ar avea forță pentru asta. Dar este capabil de

fraudă — în variantele ei uşor de raţionalizat — fără doar şi poate.

— Nu sunt deloc ca Artie Shoreman, afirmă el. Vreau să spun că nu cred că mă cunoşti destul de bine ca să faci acest fel de legătură.

L-am insultat. Sunt sigură de asta. Rămânem tăcuţi, timp de câteva minute. Mai iau câteva guri de BLT şi apoi o dau la o parte.

— Vrei să vorbim despre ce se întâmplă acum? Cu Artie?

— Poftim?

— Am încremenit în trecut. Întreprindem conştiincioşi Turul lui Artie. Dar, uite, ce vreau eu să spun este că situaţia pare dificilă pentru tine, acum. Dacă vrei să vorbim despre asta, este în regulă. Putem să ne abatem de la traseul stabilit. Poţi scoate ecusoanele oficiale. Înţelegi, încetează pentru un timp să arăţi cu degetul spre monument.

— Nu am ecuson oficial, spun eu.

— Bine, zice el. E bine şi aşa. Ne puteam ţine de plan.

Se uită împrejur şi apoi oftează şi se uită la mine de parcă încearcă să-şi întipărească în minte trăsăturile mele, aici, în acest restaurant, în acest moment. Nu am nicio idee de felul în care arăt. Dezorientată, presupun. Există de asemenea şi o Generaţie de Femei Dezorientate? Fac şi eu parte din ea?

— Ştiu de ce-i plăcea lui Artie locul acesta, conchide el şi apoi ia un şervеţel şi şterge ceva de pe faţa mea — ketchup? Frişcă? De când se află murdăria aceea acolo? Cina aceasta este artă. Numai că ea nu ştie acest lucru.

— Este cel mai frumos fel de artă, spun eu.

Şi el mă aprobă dând din cap.

CAPITOLUL 24
Toţi bărbaţii sunt nişte ticăloşi?

MI-AM FĂCUT UN OBICEI să mă aşez în fotoliul de lângă patul lui Artie şi să-l veghez cum doarme, în fiecare noapte. Fac acelaşi lucru şi în noaptea asta. Încă o dată urc scările casei cufundate în tăcere.

Îmi doresc să pot veni aici în timpul zilei, ca oricare dintre fostele iubite îmbrăcate elegant, să-i ţin discursuri sau să ţip la el. Dar mă tem la fel de tare de propria furie cât mă tem de năvala bruscă a iubirii pe care i-o port lui Artie (şi de răsturnările bruşte ale slăbiciunii pe care o am pentru John). Toate acestea mă fac să mă simt înfiorător de lipsită de control. Dar, când Artie doarme, pot să simt orice vreau. Pot lăsa sentimentele să mă copleşească. Nu trebuie să *decid* ce să simt. Nu trebuie să *decid*, în orice moment, ce merită Artie: duioşie sau furie. Nu trebuie să *decid* nimic.

În această noapte, după ziua petrecută cu John Bessom, când am realizat că aparţin Generaţiei Femeilor Dezorientate, stau aplecată deasupra lui Artie care zace în pat, iar el arată complet diferit. Pe lângă urechi îi atârnă două tuburi de oxigen, ca o mască de Moş Crăciun falsă, şi în nas are două fire. Tuburile sunt conectate la o sursă de oxigen pe rotile,

care toarce în colţ. Are capul întors spre uşă, iar pielea îi este gri, pământie. Vreau să-l salvez de la această nouă încercare, şi-l ajut să iasă din starea de slăbiciune a trupului. Mă clatin şi mă prind de marginea patului.

El se trezeşte, se întoarce şi mă vede în întuneric aşa de repede, încât mă întreb dacă nu ştia, în somn, că mă aflu acolo.

— Eşti aici! se miră el.

Şi atunci se aude o voce în spatele meu.

— Oh, Lucy, eşti aici!

Este Elspa. Aşezată în fotoliu.

— Ce s-a întâmplat?

— A fost îngrozitor, spune Elspa, care arată obosită. Se ridică în picioare şi mă prinde de braţ cu o mână tremurândă.

— Nu a fost îngrozitor, intervine Artie. A fost bine.

— Mama ta ţi-a lăsat mesaj pe celular şi un bilet pe uşă, îi transmite Elspa. Ai văzut biletul?

Scutur din cap.

— Ce s-a întâmplat? Ce nu a fost în regulă? Vreau să adaug: *cât timp eu am fost plecată, cât te-am lăsat singur.*

— Era de aşteptat, spune Artie. Nu e nicio surpriză. Sunt simptomele fireşti, ţin de evoluţie.

— Evoluţie, zic eu, cu respiraţia la gură. Adevărul este că Artie va muri de o congestie a inimii, în cele din urmă. Are o infecţie acută la inimă cauzată de virusul Coxsakie. Urăsc aceste detalii şi am încercat să evit orice discuţie clinică rece, dar ştiu că inima lui este compromisă. Inima nu se mai contractează cum ar trebui şi astfel fluidele se acumulează. Ele vor porni spre plămâni, şi în cele din urmă inima îi va exploda în plămâni şi nu va mai putea respira, în ciuda oxigenului administrat. Pentru durerea din piept, ia morfină, dar asta-i un anestezic, un paliativ. Îl va face să simtă mai puţină durere, dar îl va slăbi şi mai mult. Fie va muri de infarct,

în timpul nopții, fie se va îneca înlăuntrul propriului trup. Acesta-i adevărul pe care nu-l pot suporta.

— Sunt ca Michael Jackson, cu obsesia lui pentru aer curat. Minus talentul și celelalte perversiuni ale lui, glumește Artie.

— Nu e deloc amuzant, spun eu. Nimic nu e amuzant.

— Sau ca într-un bar cu oxigen. Zâmbește. Hai să ne prefacem că suntem la bar.

Eu dau din cap.

— Un bar. Mă uit la Elspa.

— Vă las să petreceți un timp împreună.

— Este stabil acum? Este totul în regulă?

— Acum este bine, răspunde ea. Infirmiera este și ea jos. Are un dispozitiv de alarmă conectat. Arată spre dispozitiv cu un buton roșu, prins de pernă.

— Îți mulțumesc! Elspa, spun eu.

Ea zâmbește și iese din cameră.

— De ce nu vii la mine în timpul zilei? întreabă Artie. Ar trebui să vorbim mai mult.

Mă așez în fotoliu, încercând să mă arăt mai puțin speriată.

— Ești un om ocupat. Sala de așteptare este plină în orice moment.

— Numai pentru că tu ai aranjat să fie astfel, zice el. Încerci să mă eviți?

Tonul acesta este întru totul Artie. Nici urmă de slăbiciune în vocea lui. Încerc să-mi joc și eu rolul.

— Cred că da, îi spun.

Pauză.

— Ea ți-a spus?

— Ea mă vizitează când sunt *treaz.*

Nu-i răspund.

— Este fragilă, adaugă el. Sper să meargă.

— Este mai tare decât crezi tu.

Camera este cufundată în tăcere, dar este puţin bântuită de spectrul iubitelor care au trecut prin ea de-a lungul zilei.

— Ce ţi-au spus vizitatoarele tale? întreb, strângându-mi genunchii la piept.

— Este ciudat, spune el.

— De ce?

— Este unul şi acelaşi lucru care revine, iar şi iar... Poartă pălării diferite, dar este cam acelaşi lucru de fiecare dată. Se gândeşte o clipă. Cum se cheamă chestia asta? Variaţiuni pe aceeaşi temă?

— Care este tema?

— Ei, dacă nu mă urăsc în totalitate, tema este că am încercat să le salvez, să le vindec de ceva. De o suferinţă a inimii. Şi că, în ciuda faptului că le-am trădat apoi, le-am ajutat. Vieţile lor au fost mai bune după ce m-au cunoscut pe mine, chiar dacă au fost mai rele cât a durat despărţirea.

— Şi, dacă te urăsc?

— Ei, în cazul ăsta spun că am încercat să le dau un echilibru sau să le schimb şi că le-am făcut promisiuni, şi că aceste promisiuni le-au făcut vieţile mai bune. De exemplu, promisiunile le-au făcut să se simtă în siguranţă. Şi, când le-am părăsit sau le-am înşelat, s-au trezit cu două probleme în loc de una, sau am făcut ca situaţia lor să fie mai rea. Întotdeauna este complicat.

— Cum ai făcut ca situaţia să devină mai rea?

— Ştii cum.

— Cât de rea? Nu ştiu.

— Ei, de fapt nu am prea ajutat pe nimeni să-şi depăşească părerea că nu poţi avea încredere în niciun bărbat. Cu o variaţie pe aceeaşi temă: toţi bărbaţii sunt nişte ticăloşi. Dacă le-ai înregistra pe toate femeile, ai putea alcătui un cor.

Mă ridic în picioare fără să mă gândesc.

— Și asta credeai și când te-ai căsătorit cu mine? Că era ceva în neregulă cu mine? Că aș putea fi un proiect pentru tine, unul pe termen lung? Că tu m-ai putea salva?

În cameră se așterne o liniște mormântală, se aude doar bâzâitul aparatului de oxigen. Nu fac nicio mișcare și nici el nu face. Abia dacă-i zăresc fața în lumina slabă.

— Nu, adaugă el cu o voce spartă de parcă ar striga, deși abia reușește să șoptească. Am crezut că poate tu ai putea fi ceva care să mă salveze pe mine.

Nu știu ce să răspund la aceste cuvinte. Îmi frâng inima, dar în același timp, mi-o și întărește. Niciodată nu am vrut să-l salvez pe Artie Shoreman de sine însuși. Niciodată nu mi-a spus că are nevoie să fie salvat. Este nedrept să-mi arunce acest lucru în față acum, când nu se mai poate face nimic.

— Cum să te fi putut salva când tu îți băteai joc de căsnicia noastră? Nu mi-ai dat tu toate motivele să cred cu adevărat că toți bărbații sunt niște ticăloși?

— Ba da. Știu. Îmi pare rău... Vreau numai să...

Eu ridic o mână.

— Stop! strig ușor eu. Nu spune nimic.

Mă cufund în fotoliu, îmi acopăr fața cu mâinile și încerc să-mi recapăt stăpânirea de sine.

— Când ai să o iei înapoi pe fiica Elspei? Curând, mi s-a spus.

— Nu pot pleca, acum, spun, îndreptându-mi spinarea.

— Trebuie.

— Nu, nu trebuie. Nu am fost lângă tine când ai avut nevoie de mine. Trebuie să fiu aici.

— Te cunosc mai bine decât îți închipui, șoptește el.

— Ce vrei să spui?

— Știu cum funcționează creierul tău. Dintr-o situație proastă, vrei să faci ceva bun. Vrei să faci ceva care să dureze.

De aceea vrei s-o ajuți pe Elspa. Am dreptate? Se oprește numai pentru o clipă. Nu spune nimic. Știu că am dreptate. E ceva înlăuntrul tău care l-a adus pe fiul meu. Zâmbește. Am dreptate? Știu că am.

— Elspa a așteptat atât de mult. Mai poate aștepta puțin, îi mărturisesc eu, refuzând să-l las să mă citească cu atâta precizie. Mă întreb ce altceva mai știe despre mine. Știe lucruri pe care eu nu le știu?

Dar, apoi, vocea lui devine aspră.

— Nu, îngaimă el, de parcă îi este frică de ceva. Nu.

— Ce? Ce anume nu?

Își înclină fața spre mine.

— Asta înseamnă prea mult pentru ea. Înseamnă prea mult pentru tine. Felul tău de a prevedea este cel corect. Fă ceva bun din ceva rău. Transformă lucrul care se termină într-un lucru care va dăinui.

— OK! spun eu. Arată de parcă ar sta să plângă.

— Promite-mi! insistă el.

— Îți promit.

— Du-te să te culci, du-te să dormi și tu, spune el.

— Nu cred c-aș putea...

— Eu sunt un om pe patul de moarte. Este ceva greu de dus în spate. Du-te. Culcă-te puțin. Ești obosită.

Sunt obosită. Mă ridic nesigură și merg spre ușă.

— Data viitoare când vii la mine noaptea, să mă trezești, adaugă el. Să fie primul lucru pe care-l faci... te rog!

— Voi încerca.

— Îți mulțumesc că mi l-ai adus pe fiul meu! șoptește el. Nu voi putea niciodată să mă revanșez pentru asta.

Și, încă o dată, o schimbare enormă de poziții. Artie îmi este îndatorat? Artie îmi este îndatorat mie. Nu mă pot abține să nu-i spun *N-ai pentru ce.* Mă tem că o să încep să plâng

și că, dacă încep, nu mă mai pot opri. Mă strecor afară din cameră, o iau pe culoar, pe scări în jos. Mă opresc puțin în hol și dintr-odată mă simt de parcă nu ar fi holul meu. Parcă nu sunt în casa mea. Înșfac cheile de la mașină și ies pe ușa din față. Mă întorc și văd biletul de la mama lipit pe ușă. Nu-l citesc. Nu-l dezlipesc de pe ușă. Mă duc repede la mașină. Noaptea este rece. Când ies pe alee, deja plâng. Și, am avut dreptate, par să nu mă pot opri.

CAPITOLUL 25
Prefăcătoria este un talent în viaţă

STAU ÎN FAŢA UŞII la Bessom's Bedding Boutique. Îl văd pe John prin geamul ecranat al vitrinei — unghiul umerilor lui care doarme într-unul dintre paturile din expoziţie. Bat la uşă, îl văd mişcându-se, se ridică în şezut, se scarpină în cap. Când mă vede pe cealaltă parte a uşii, se trage înapoi pentru o clipă. L-am speriat. Dar, apoi, realizează că sunt eu. Se ridică repede din pat şi se grăbeşte pe culoar, descuie numeroasele încuietori şi deschide uşa

— M-ai speriat! Am crezut că eşti un hoţ politicos, zâmbeşte el, dar observă că am faţa roşie şi udă de lacrimi. Ce este? întreabă el. Ce s-a întâmplat?

— Totul este rău, răspund eu, fără respiraţie. Moare. Moare *acum*.

John se apropie şi mă prinde în braţe — eu am braţele încrucişate pe piept. Nu spune nimic. Miroase a cearşafuri proaspete şi a somn. Mă conduce în interiorul magazinului şi mă aşază pe un pat cu motive de baseball.

— Îţi pot povesti despre trecut cât vrei tu, dar nu contează, zic eu. Nu mai contează pentru că acum el moare şi, când nu va mai fi, nimic nu va mai fi. Nu vreau să nu mai fie nimic.

El își ține încă brațele în jurul meu. Mă leagănă puțin, foarte încet.

— Oricum, povestește-mi, mă roagă el. Povestește-mi despre trecut.

Mă uit la el.

— Dar nu contează.

— Și dacă totuși contează?

Trag aer adânc în piept și-l dau afară înspre tavan.

— Mai spune-mi un lucru.

Mă gândesc o clipă. Îl văd pe Artie în frac, uitându-se spre mine de la altar.

— Căsătoria noastră, spun eu.

— Bine, zice John. Niciodată nu mi-ai povestit despre căsătoria voastră.

— Artie a început să plângă primul, și asta m-a făcut și pe mine să plâng, dar apoi eu am izbucnit în râs, în timp ce plângeam și a început și el să râdă. Mai inspir o dată adânc. Și râsul a devenit contagios, și toată biserica era plină de oameni care râdeau și plângeau. A fost ciudat, îi povestesc, să râzi și să plângi în același timp.

— Este ca-n viața reală. Amuzant și tragic în același timp, intervine John. Adevărata tristețe trebuie să conțină și veselie. Nu? Nu știu care înțelept faimos a spus asta cândva, ideea este că la sfârșit nu poate exista tristețe fără să fi cunoscut fericirea adevărată în viață.

M-a luat prin surprindere. Mă uit la el. Are un profil puternic, dar are ochi blânzi cu pleoape grele.

— Va fi bine, Lucy. Mă strânge la piept și este așa de bine să fiu îmbrățișată cu acest fel de forță blândă. Acum îmi dau seama cât de mult timp a trecut de când nu am mai simțit un braț de bărbat ținându-mă strâns în acest fel. Mă sărută pe frunte și apoi fața lui este aici, foarte aproape de fața mea, care

este încă udă de lacrimi. Şi nu ştiu cum sau de ce, dar m-am înclinat şi l-am sărutat uşor pe gură. Nu este un sărut lung. Nu este fierbinte sau pasional. Dar el are o gură minunată şi nu se retrage timid când îl sărut. Şi, cu toate că acest sărut ar fi putut fi considerat un pupic — genul de sărut pe care-l dai gazdei la o petrecere —, el persistă destul de mult, cât să devină altfel de sărut. Şi, trebuie să spun că nu pare nimic în neregulă, nu în acest moment, nu sărutul însuşi.

După care, mă trag înapoi. Deschid ochii şi sunt calmă. Ştiu că nu va dura. Ştiu că voi avea de suportat consecinţele acestui moment, cu vina care cu siguranţă va urma, dar în acest moment sunt senină.

— Trebuie să ne prefacem că nu ne-am sărutat, spun eu.

— Nu-mi place să mă prefac.

Eu mă ridic.

— Dar te vei preface, pentru mine. Eu simt nevoia să mă prefac chiar acum.

— Bine, fu de acord şi el. Mă voi preface, dar nu va fi uşor.

— Nu a fost un sărut propriu-zis, spun eu, şi asta este aproape adevărat.

— Care sărut? întreabă John, ţinându-se de cuvânt.

— Corect! răspund eu. Mă duc acasă.

— Eşti în stare să conduci?

— Sunt bine.

Şi chiar sunt. De fapt, sunt ciudat de senină. Mă întorc şi mă îndrept spre uşă. Ştiu că mă voi duce acasă şi-mi voi relua locul în fotoliu, privindu-l pe Artie cum doarme, că poate voi plânge din nou sau poate că nu. Tristeţea adevărată trebuie să includă bucuria. Totul face parte din tranzacţie.

Înainte de a ieşi, îl întreb pe John:

— Ai purtat jachetă de jeanşi la şcoală?

— Aşa cred, zice el. Cred că am purtat.

CAPITOLUL 26

Într-un fel, fiecare este personaj negativ în ochii cuiva

SĂRUTUL... DAR ÎN TOATĂ BOGĂȚIA LUI de senzații fizice. Îi pot simți buzele pe gura mea și, de fiecare dată, mă cuprinde o căldură în piept și mi se împurpurează obrajii. Pot să spăl vase la chiuvetă, să mă spăl pe dinți, să-mi iau scrisorile din cutia poștală și brusc, fără niciun motiv aparent pentru altcineva decât mine, mă îmbujorez la obraz. Și apoi este îmbujorarea, datorată fiului lui Artie? Fiului lui bun? Și în pieptul meu simt un fel diferit de căldură, un fel diferit de liniște dinaintea furtunii. Pot privi eu asta altfel decât ca pe o pedeapsă pentru Artie, chiar dacă el nu știe, chiar dacă nu va ști niciodată? Când sunt cu Artie, chiar și atunci când doarme și eu îmi fac de lucru tot aranjând păturile, mă simt ca o trădătoare. Presupun în gând că Artie a aflat și este furios, și că eu îi spun cu o voce epuizată:

— Știu ce simți...

Vina este numai o parte din trăirea asta, desigur. Mai exact, lucrurile sunt foarte nelămurite. Ce a însemnat sărutul? S-a produs el într-un moment de tandrețe și de tristețe? Trebuie învăluit momentul acesta în toate aspectele care vin împreună cu sărutul? A fost un sărut adevărat sau nu? În

mintea mea, eu izolez sărutul, în mod esențial și îl pun în colțul creierului meu, încercând să-l tratez de parcă ar fi ceva lipsit de orice însemnătate.

Dimineața, vorbind la telefon cu John, găsesc niște scuze încercând să evit continuarea Turului lui Artie. Mă trezesc aducând o grămadă de scuze, care mai de care mai puțin convingătoare decât cea dinainte. A treia scuză are legătură cu cumpărarea unor pantofi.

John m-a cam luat la zor în legătură cu asta.

Inventez tot felul de lucruri!

Tot amân!

— Ai renunțat la Turul lui Artie? mă întreabă.

Oare nu se simte vinovat? Oare bărbaților le lipsește gena vinovăției?

— De ce-i spui mereu Artie? întreb eu. Când ai de gând să-i spui tata?

— Nu mi-ai răspuns la întrebare, insistă John. Ești dansatoare de *step*?

— Tu nu răspunzi la întrebarea *mea*, spun eu. *Tu ești* dansator de step.

Amândoi suntem dansatori de step.

— Este în regulă dacă ai renunțat la tur. Vreau numai să știu și vreau numai să știi că eu știu.

— OK, spun eu. Știu și acum știu că tu știi.

— OK.

— OK. OK.

A venit după-amiezele să petreacă ceva timp cu Artie și în după-amiaza aceasta a făcut la fel. Cred că am făcut eforturi destul de atente pentru a evita să mă întâlnesc cu el, dar când intru în casă supraîncărcată cu sacoșe de la băcănie, aproape că mă lovesc de el.

— Ești aici! mă minunez eu.

— Ai lipsit de la cină. Mama ta m-a invitat să rămân la cină. Apucă una dintre plasele mele. Lasă-mă să iau eu asta. Mai ia una, apoi încă una, până când mâinile mele rămân goale. Pot vedea în bucătărie, care colcăie de femei — Elspa, Eleonor, mama.

Eu îl apuc de braț.

— Nu am vrut de fapt să evit să te întâlnesc, îi șoptesc. Vreau să spun că sunt fericită să te văd. Am vrut numai...

— Să mă eviți, spune el. Înțeleg. Se întâmplă o mulțime de lucruri.

Intră în bucătărie și eu îl urmez. Femeile acoperă farfuriile cu mâncare rămasă, spală vasele, vorbind toate în același timp. El și sacoșele cu toate cumpărăturile sunt integrați în scenă. Eu mă trezesc stând în prag, privindu-le pe aceste persoane mișcându-se prin bucătărie cu o oarecare ușurință — Elspa, Eleonor, mama, John. Și ar trebui să-l includ și pe Bogie în toate acestea. El și-a găsit un colț liniștit și s-a întins pe podea, părând adormit. Nu știu când s-a instalat atmosfera de familiaritate, dar ea s-a instalat. Și chiar cu John, din moment ce de două ori până acum m-a luat la zor în legătură cu scuzele inventate — simt o oarecare ușurare —, atât cât este posibil cu sărutul lipsit de importanță pândind dintr-un colț al creierului meu...

Decid să mă alătur lor. Scot un pahar de vin din dulap și-mi torn dintr-o sticlă care tocmai a fost desfăcută.

Eleonor vrea să discute despre transformările în comportamentul lui Artie.

— Credeți că chiar funcționează? se miră ea. Femeile acestea îi transmit un mesaj, nu-i așa? El a fost un tip care a înșelat în serie. Cât va mai putea nega lucrul acesta?

John întreabă:

— În ce-a constat povestea ta cu Artie în fond? Nu cred că o cunosc.

Ea face un gest cu mâna.

— Am fost numai încă una dintre femeile lui. Atât. Nimic mai mult.

Doctorul a venit mai devreme, raportând o spirală uşor descrescătoare. Mama este încă într-o mică agitaţie, tot vorbind cu doctorul, tot întinzându-se spre el, la un moment dat şi atingându-i mâna, fără vreun motiv evident. Îşi foloseşte energia frenetică rămasă pentru a avea grijă de noi. Văzându-l pe John că ia un pahar din maşina de spălat vase, ea intră în bucătărie şi începe să o golească.

— Cred că felul doctorului de a-i asista pe bolnavi este minunat. Îi linişteşte.

Toată chestia asta, grija pentru noi, jocul de-a îndrăgostita în faţa doctorului, nu face parte din planul pe care-l am pentru mama.

— Parcă trebuia să încerci *să fii tu însăţi*. Îţi aduci aminte?

— Vorbeşte englezeşte, draga mea, mă atenţionează ea. Nimeni nu ştie despre ce vorbeşti când spui lucruri ca acestea.

— Eu ştiu, intervine Elspa.

Mama oftează:

— Ţine de generaţie.

Elspa se întoarce spre John:

— Tu l-ai pus în pat pe Artie în noaptea asta. A fost ciudat? Să-ţi pui tatăl în pat?

El nu se miră de întrebare. Spune:

— A fost ciudat. M-am gândit la el punându-mă pe mine în pat de multe ori, în copilăria mea. Mi-am imaginat lucrul acesta.

— Interesant cum se schimbă lucrurile în viață, conchide mama și apoi se uită la mine. Copilul poate deveni părinte, în unele privințe, când nu ești atent.

— Și iubitul poate deveni un dușman, adaugă Eleonor, aproape fără respirație.

— Sunt încă puțin confuz, spune John, după ce și-a turnat un pic de scotch, și s-a așezat. În ce perioadă v-ați întâlnit tu și cu Artie? o întreabă el pe Eleonor. Acum zece ani? Mai recent?

— Ei, nu a fost ca relația lui cu Elspa, răspunde ea, vrând să spună, presupun, că nu a fost una dintre femeile cu care Artie se întâlnea în perioada în care eu și el eram căsătoriți. Mă izbește faptul că, în mod straniu, eu nu am considerat-o niciodată pe Eleonor ca pe una dintre femeile cu care Artie m-a înșelat, ceea ce într-un fel straniu nu este chiar corect. Asta pentru că ea nu îmi face impresia unei persoane care înșală, fie pentru că este mai în vârstă decât mine, fie poate chiar din pricina piciorului ei, ceea ce la reflecție este un lucru groaznic. Nu vă supărați, Elspa, Lucy, adaugă ea.

— Nici nu e cazul! se bagă Elspa, părând că a spus-o din tot sufletul. Mănâncă o cupă de înghețată, cocoțată cu picioarele încrucișate pe un scaun.

— Nu e cazul, intervin eu, cu ceva mai puțină energie. Mă duc la mama lângă chiuvetă, hotărându-mă să-mi pun și eu o cupă cu înghețată.

— Nu face pe proasta cu mine, șoptesc eu, referindu-mă la *să fii tu însăți*. Știi exact ce am vrut să spun.

Ea se uită la mine puțin mirată, apoi zâmbește și ridică din umeri.

— Eu nu vorbesc deloc limba ta! Face cu degetele gestul care sugerează măcănitul.

John continuă să o chestioneze pe Eleonor.

— Ai fost la el şi ai avut o discuţie de la inimă la inimă cu Artie, ca şi celelalte femei?

— Nu i-aş da asemenea satisfacţie, răspunde ea cu asprime, încrucişându-şi braţele.

— Dar dacă da, totuşi, ce i-ai spune?

Ne-am oprit toate din activitatea în care eram prinse. Eu rămân în mână cu acea cupă de îngheţată şi cu caserola Häagen-Dazs. Ne-am întors cu toate să ne uităm la Eleonor. Mi-a devenit clar că nu ştiu răspunsul la niciuna dintre întrebările lui John, poate pentru că niciodată nu am considerat-o pe Eleonor o adevărată ameninţare pentru mine, ceea ce este un lucru groaznic de admis chiar şi numai pe jumătate, dar cu toate acestea, adevărat. Este aşa de clar că Artie nu o place. Acum mă întreb de ce este ea aşa de implicată? Când a murit soţul ei ortodentist? Cum de-l cunoaşte pe Artie atât de bine, încât să-l urască aşa de mult? Cinstit, eu am admirat ura ei pentru Artie. Întotdeauna m-a uimit cât este de curată şi de cinstită ura ei, în vreme ce a mea este aşa de complicată, ca un enorm şi labirintic gard viu, foarte elaborat.

Eleonor nu comentează nimic pentru o clipă. Se uită la fiecare dintre noi, în defensivă, de parcă ar fi fost acuzată de ceva. Şi apoi spune:

— Eu am fost femeia — *văduvă* — pe care Artie a părăsit-o când a întâlnit-o pe Lucy. Se uită la mine, apoi repede se uită în altă parte. Se aşază în colţul pentru micul dejun. Aşadar, acum, ştiţi. Pentru o clipă, se face linişte. Nu ştiu ce să spun. Habar n-aveam că Artie se întâlnea cu cineva când ne-am cunoscut. Habar n-aveam că a părăsit pe cineva pentru mine.

— Eleonor, zic eu, îmi pare foarte rău.

— Scuze! murmură John. Nu am vrut să... Mă priveşte cerându-şi scuze şi mă gândesc că spune poate îmi pare rău pentru tine la fel de mult ca pentru Eleonor. Dar acest scurt

moment în care ni s-au întâlnit ochii este neliniștitor. Sărutul este acolo. Este îndărătnic. Dar chiar alături de el este imaginea lui Eleonor și a lui Artie — un cuplu — unul destul de ciudat, pot vedea lucrul acesta cu claritate. Toată acea pasiune pe care o nutresc unul pentru celălalt devenită acum furie, cândva... demult a fost altceva.

— Este în regulă, spune Eleonor. Nu te condamn. Șterge masa de lucru cu un prospop de vase și, încă o dată, nu-mi dau seama cine cere scuze cui. Nu-l condamnă pe John Bessom pentru că a pus întrebarea? Sau nu mă condamnă pe mine pentru că i l-am furat pe Artie? S-a întâmplat cu mult timp în urmă. A trebuit să trec peste asta.

— Trebuie că a fost ceva serios, intervine mama, și eu aș vrea să nu o fi spus.

— Vorbeam despre căsătorie, zice Eleonor. Mă alinta orgolioasa lui. Spunea că sunt potrivită pentru el. Spunea că cineva de vârsta lui l-ar putea înțelege. Ridică din umeri. Dar, apoi, s-a răzgândit.

Sunt interzisă. Mă simt groaznic. Nu e vina mea. Știu lucrul acesta. Și totuși sunt o hoață, femeia tânără pentru care Artie a dat-o pe ea deoparte.

— Eleonor, adaug din nou. Asta-i tot ce reușesc să spun.

Și atunci Elspa zice:

— Totul este așa de perfect.

Noi ne întoarcem și ne uităm la ea ca la o nebună.

— Vreau să spun că suntem toate legate una de alta, într-un fel sau în altul, ca o adevărată familie. Întotdeauna mi-am dorit o familie ca aceasta. Și apoi adaugă, ca pe un fel de bonus neașteptat: Și strâns legate unele de altele. Ne privește pe toate cu o privire deschisă. Mă gândesc că poate fiecare dintre noi și-a dorit o familie adevărată mult timp; și Artie la fel.

Are dreptate, fiecare dintre noi în felul propriu. Toate trebuie să fim de acord cu acest lucru. Camera este tăcută, o liniște încărcată de tensiune.

— Vreau să veniți toate cu mine și cu Lucy, ne cheamă Elspa. Să mă ajutați s-o iau pe Rose înapoi. Pe fiica mea. Vreau să veniți cu toate. Astfel, familia mea poate vedea că am și eu o familie.

— Ești sigură? întreb, cu un pic de panică în voce.

Elspa răspunde:

— Știu că Artie nu poate veni. Dar vreau ca toți ceilalți să vină. Mi-ar da curaj. Veți veni?

Eleonor spune:

— Da, desigur! Va trebui să le implicăm pe câteva dintre iubitele lui Artie, dar iubitele lui Artie sunt obișnuite să fie implicate.

— Nu știu mare lucru despre aceasta. Vreau să spun că ai totul așa de bine planificat, zic eu. Eleonor mă ignoră.

John intervine:

— Ești sigură că te referi și la mine? Îmi aruncă o privire piezișă.

Elspa dă din cap:

— Da, desigur!

— Așteaptă, spun eu.

Mama zâmbește.

— Ai nevoie de mine, dragă. Desigur, voi veni. Se duce la Elspa și o ia de după umeri. Nu mă puteam exprima în alt fel.

— Asta s-ar putea să fie copleșitor pentru tine, totuși. Noi toate? Ești sigură că asta vrei? o întreb pe Elspa, sperând că se va răzgândi.

— Da, spune ea. Ia o linguriță de înghețată și și-o duce la gură, zâmbind. Acum mă simt mai bine. Mult mai bine.

CAPITOLUL 27
Un plan e util, dacă îl realizezi

DAR EU NU MĂ SIMT MULT MAI BINE. Starea mea de spirit este tulbure, poate că mai tulbure decât în momentul în care a început totul şi nu-mi pot închipui că această călătorie de familie ar ajuta în vreun fel. Cu toate acestea, nu contează ce simt eu. Elspa, pătrunsă de această nouă încredere ciudată pe care nu o înţeleg pe de-a-ntregul, îşi sună părinţii şi îi anunţă că suntem cu toate invitate la prânzul lor de familie, de duminică, în Baltimore.

Mă duc în bucătărie devreme în dimineaţa aceea de duminică, la numai două zile după discuţie, cărându-mi rucsacul cu lucrurile de noapte. Din fericire, nu vom petrece decât o noapte acolo — şi cum se va desfăşura exact dejunul acesta? Voi dormi în aceeaşi cameră cu toate celelalte doamne? Sau numai cu mama şi cu Bogie, pe care a insistat să-l ia cu ea? Ne vom înghesui toate într-o maşină? Teama îşi face apariţia când mama iese din baie cu o pălărie enormă pe cap, de parcă ar merge la o cursă de cai, şi apoi o zăresc pe Eleonor care-şi bea cafeaua în colţul pentru micul dejun, cu o valiză enormă şi cu o sacoşă supradimensionată la picioare.

John intră şi el în bucătărie şi-şi pune o ceaşcă de cafea.

— Aşadar, doamnelor, suntem aproape gata?

Mama îşi aranjează din nou pălăria.

— Bineînţeles că suntem gata.

Apoi intră Elspa. Este îmbrăcată ca de obicei — jeanşi şi un tricou negru, care lasă tatuajele la vedere. Inelul din buză este chiar mai mare decât de obicei, şi conturul de la ochi mai negru, de parcă s-a îmbrăcat pentru o ocazie specială. Mă uit la John. El se uită la mine şi apoi din nou la Elspa. Mama oftează, şi Eleonor tuşeşte, ceea ce codificat înseamnă *avem o problemă*. Nimeni nu i-a spus nimic despre dichiseală în vederea călătoriei pentru recuperarea fiicei ei, dar evident, toată lumea înţelesese, cu excepţia Elspei.

— Ce-i? întreabă Elspa.

Eu spun:

— Va dura numai un minut.

— Ce? face Elspa spre mine.

— Trebuie să arăţi convenabil. O iau de mână şi o duc în dormitorul liber.

Odată înăuntru, scot din dulap câteva haine încropind o ţinută business obişnuită de zi: o jachetă cu nasturi, un pulover, culoare kaki.

— Kaki? Nu e un pic prea bătător la ochi? întreabă Elspa.

— Ce este în neregulă cu această culoare?

— Îşi va da seama. Mama se va prinde. Nimeni n-o prosteşte pe mama.

Îi şterg ceva din conturul de ochi, îi netezesc un pic părul ţepos cu peria, îi dau o pereche de ochelari de soare dreptunghiulari. O îndemn să-şi scoată inelul din buză. Se bosumflă, dar îmi urmează ordinele şi-şi pune inelul în buzunar. Mă dau câţiva paşi înapoi ca să-mi admir opera.

— Nu e rău!

Elspa se priveşte în oglindă. Nu este impresionată.

— Arăt ca o constipată.

— Arăți ca o persoană demnă de încredere. Exact ceea ce ne dorim.

Câteva minute mai târziu, suntem amândouă înapoi în bucătărie, în picioare în fața lui John, a lui Eleonor și a mamei. Dar nici vorbă să remarce transformarea și să exprime vreo admirație, lucru pe care îmi dau seama că-l așteptam. Eleonor și mama nu au nicio reacție, iar John este un pic confuz. Se uită chiar la Elspa, când întreabă:

— Elspa unde este?

— Este aici, i-o arăt eu. O să întârziem dacă nu ne grăbim.

Ne îndreptăm spre ieșire, Eleonor luptându-se cu valizele ei burdușite.

— Cred că s-a pierdut în spațiu, glumește John.

— Nu-i deloc hazliu, spun eu.

— Nu arăt ca o constipată? întreabă Elspa.

Ne ducem toate repede la mașină. Elspa se așază pe locul ei, la mijlocul banchetei din spate, puțin depresivă, dar gata de drum. Nu se știe cum a aterizat Bogie la ea în poală, echipat astăzi cu un ham verde cu bordură croșetată pe spinare. Elspa își găsește ceva de făcut, anume să-l mângâie pe Bogie. John ne așază bagajele în portbagajul mașinii. Când am recunoscut că nu am deloc simț de orientare, s-a oferit să conducă, și eu i-am aruncat imediat setul meu de chei.

Eleonor și mama negociază care va sta pe locul din față, o discuție aprinsă care, în stilul agresiv-pasiv al mamei, nu implică niciodată vreo mențiune la locul unde va sta fiecare, ci doar considerațiile ei cu privire la un oarecare disconfort al vezicii urinare.

Sunt singura care întârzie în curte. Sunt singura care nu și-a luat rămas-bun de la Artie. Știu că el vrea ca și mine să mă duc, că mi-a cerut să promit, și totuși mi-am dat seama că nu aș suporta să-mi iau la revedere direct. Una dintre infirmiere

va sta cu el în permanență, zi și noapte, pentru orice eventualitate (și, cinstit, niciodată nu i-a plăcut să stea singur — nicio surpriză în acest sens). Mă uit în sus la casă și o văd, prin fereastră, pe infirmieră în camera lui Artie. Știu că ar trebui să-mi vâr capul prin ușă și să-i spun un *ne vedem mai târziu* grăbit, dar nu pot. De câte ori îl văd, simt că abia mai pot respira. Trebuie totuși să vorbesc cu el înainte de a pleca. Îmi deschid mobilul și formez numărul telefonului fix al casei.

Răspunde infirmiera.

— Casa Shoreman.

— Vreau să vorbesc cu Artie. Sunt eu, Lucy.

— N-ați plecat încă? se miră infirmiera, apoi apare la fereastră, se uită la mine și face semn cu mâna. Îi răspund în același fel.

— Mi-l poți da pe Artie?

O aud pe infirmieră explicându-i cine e la telefon.

Artie ridică receptorul.

— N-ai putut pleca fără să-mi spui la revedere.

— Să nu mori în următoarele două zile, îi zic eu.

— Nu voi muri. Îți jur pe inima mea bolnavă. Acum, el e la fereastră și trage cu o mână draperia. De mult timp nu l-am văzut altfel decât în pat. Sunt un tip prea groaznic pentru a muri în această situație.

— Prea groaznic?

— Ai fost prin preajmă în ultima vreme? Ai remarcat revărsarea de ură față de mine?

— Ai părăsit-o pe Eleonor când ai început să te întâlnești cu mine?

— M-am îndrăgostit de tine până peste cap! mărturisi el, bătând puțin în retragere. De fapt, a fost o decizie bună. Vreau să spun că ar fi fost mai rău să continui să mă văd cu ea, nu-i așa?

Am un sentiment protector față de Eleonor, chiar dacă, în acest caz, cealaltă femeie sunt eu. Urăsc faptul că această capacitate a lui de a o răni pe ea făcea parte din capacitatea lui de a mă răni pe mine.

— Hai să ne întoarcem la cât de groaznic te simți. Prefer.

— Așa-i, este adevărat. Dar nu vreau să vorbesc despre asta, spune el. Urmează o lungă pauză. Mă simt foarte neînsemnat.

Mă gândesc la clipboardul lui Eleonor — programarea celor șapte niveluri ale suferinței lui Artie, pentru infidelitățile lui.

— Te simți disperat?

Niciun sunet. Eu îl urmăresc cu privirea pe Artie, aflat încă la fereastră. Își acoperă ochii cu o mână. Plânge? mă întreb. Și atunci aud un hohot inconfundabil.

— Sunt disperat! izbucnește el. Nu sunt tare la capitolul disperare. Este împotriva naturii mele.

Nu-l mai pot privi. Mă întorc și mă uit la gardul viu bine tuns al vecinului.

— Cred că asta poate fi un lucru bun.

El tușește ca să-și dreagă glasul.

— Știu, știu, spune el. Mă gândesc că poate ai dreptate.

— Și poate că e mai bine în felul acesta.

— În felul acesta?

— Să vorbim la telefon. Nu m-am descurcat bine când am vorbit despre toate acestea stând față în față. Poate va merge în felul ăsta. Avem nevoie să vorbim.

— O să vorbim în orice fel vrei.

— Te sun.

— Îmi place ideea.

Mă doare că-l părăsesc pe Artie din nou. Este diferit, de această dată, și totuși nu pot nega faptul așa cum nu pot nega nici că mă simt ciudat de bine că plec, ca și cum ar fi ceva

întipărit în genele mele — dorința de a pleca. Și bineînțeles că așa este.

— Poate că sunt tatăl meu, spun eu.

— Nu cred că m-aș fi căsătorit cu tatăl tău! ripostează Artie.

Este obișnuit cu schimbările bruște de subiect în conversație, din când în când.

— Plec din nou.

Poate că Artie nu este versiunea freudiană a tatălui meu, dar eu sunt. Poate că subconștientul meu nu mă înșală deloc. Plec exact cum a plecat tata.

— Nu, spune Artie. Nu cum a plecat tatăl tău. Pentru că tu te vei întoarce. Am dreptate? În vocea lui se simte vulnerabilitatea pe care am mai sesizat-o de câteva ori de când m-am întors acasă. Este nou și are o legătură cu experiența bolii.

— Da, îi răspund eu. Mă întorc. Curând.

El tace.

— Te iubesc!

— Nu știu pentru ce te iubesc încă. Cred că sunt absurdă într-o oarecare măsură, conchid eu și nu aștept răspunsul. Sunt șocată că am spus așa de mult. Opresc telefonul închizând clapeta și mă duc la mașină, mă urc, trântesc ușa. Eleonor, mama și John mă urmează pe rând închizând celelalte trei portiere.

— Sunteți gata? întreabă John.

Pentru o clipă sunt dezorientată.

— Pentru ce? întreb eu.

— Să pornim, răspunde el.

— Nu trebuie s-o facem, îngaimă încet Elspa. Poate că s-a răzgândit.

— Hai să pornim! îi rog eu. *Trebuie* să mergem.

CAPITOLUL 28
Mita poate fi un năravde familie

CĂLĂTORIA DE LA PERIFERIA oraşului Philadelphia la Baltimore ar trebui să dureze cel mult două ore, dar avem trafic aglomerat. Dacă n-ar fi foşnetul pneurilor, aerul pare să fi dispărut din maşină. John porneşte aerul condiţionat. Îl urmăresc pe furiş. Se mai gândeşte la acel sărut? Se întreabă ce semnificaţie a avut? A încercat să-l expedieze ca pe un fleac, undeva într-un colţ al creierului său?

Cel care rupe tăcerea este el.

— Maşina este plină de Artie-ologiste, rosteşte. Ar trebui să-mi oferiţi o lecţie de distrugere.

Eleonor mârâie, dar nu ripostează. Ea a câştigat locul din faţă, o dovadă de voinţă şi de abilitate de maestru în a se tocmi pe limba mamei — limba agresiunii pasive. Eu stau pe bancheta din spate cu Elspa, care este bosumflată.

Încercând să iau totul cu uşurinţă, mă agăţ de vorbele lui John ca de o provocare.

— Bine! remarc eu, hai să vedem cine ne poate relata cea mai bună poveste legată de Artie. John va face jurizarea.

— Bine! spune şi Elspa.

— Porneşte aerul condiţionat, rosteşte mama scoţându-şi pălăria şi răcorindu-şi faţa de păpuşă cu evantaiul.

Încep eu cu povestea stră-stră-străbunicului lui Artie, care a venit în această ţară ca prizonier, a furat nişte butoaie cu lichor, a fost prins, dar nu i-a plăcut niciodată cealaltă opţiune pe care o avea: să fie spânzurat în Anglia.

— Te tragi dintr-o stirpe de hoţi, îi spun lui John.

— Mulţumesc lui Dumnezeu că latura mea maternă este formată din puritani, zice el sarcastic.

— Cum este mama ta? întreabă mama, aplecându-se între locurile din faţă.

— Este un personaj, răspunde John cu un oftat de resemnare.

— Cum e cu câinele care l-a muşcat de fund când era copil? se aude Elspa. Ştii povestea asta? mă întreabă ea.

— O ştiu, spun eu. Ar fi trebuit să fi trecut de-acum peste faptul că Artie îi spunea poveşti Elspei, că au fost apropiaţi, ca şi peste faptul că s-au culcat amândoi. Singurul motiv pentru care Artie i-ar fi putut spune povestea este că i-a văzut cicatricea. Este sigur că şi Elspa, ca şi mine, i-a pus aceeaşi întrebare: „De unde ai cicatricea asta?". Dar eu nu am trecut peste asta, iar Elspa simte că n-am trecut. Se controlează. Zii tu povestea! mă-ndeamnă ea, simulând dezinteresul.

— Ba nu, este rândul tău.

— Povestea este reală. A fost muşcat de fund, şi câinele era un terrier. Nu-i dădea drumul deloc. Artie se învârtea în cerc, iar câinele zbura în jurul lui. Încă îi este frică de câini din cauza acestei întâmplări.

— Provin din hoţi-învârtitori de câini, spune John. Iau notiţe în minte.

— Eleonor? spun eu, temându-mă puțin de ce poveste ar putea să depene, dar dorind în același timp să o aud. Tu ai o poveste?

— Nimic de genul pe care ar vrea cineva să-l asculte, zice ea, jucându-se cu agrafa de argint cu care-și prindea părul la spate.

— John trebuie să știe și bune, și rele, pretind eu.

Ea tace. Apoi spune:

— M-a dus la dans.

Noi tăcem cu toții: asta nu-i cine știe ce poveste — reușită sau slabă. Mă uit la ea peste spătarul banchetei, sperând că mai urmează ceva. Ea spune:

— Eu nu dansez. N-am dansat niciodată. Noi tot mai așteptăm o continuare. Ea își desface agrafa ca și cum aceasta ar fi ciupit-o, se freacă pe ceafă și continuă: din cauza piciorului, știți. Așa m-am născut. Deci, pentru mine lecțiile de balet nu au existat. Am stat pe scaun la toate petrecerile de acasă și la toate balurile. Ar fi trebuit să dansez, bineînțeles, dar mama a decis pur și simplu că nu. Niciodată nu mi s-a întâmplat. Artie m-a dus la dans. Eleonor privește afară pe fereastră. Are părul desfăcut și des și îi ascunde fața. A fost groaznic.

— Este o poveste frumoasă, murmură Elspa și mă bucur că spune ea asta pentru că eu nici nu mai pot vorbi.

Povestea este atât de simplă și de emoționantă, încât mi s-a pus un nod în gât.

— Dar frumusețea în toată treaba este... frumusețea este felul în care un moment minunat ajunge să te doară mai târziu, afirmă ea. Se crispează și-și îndreaptă spatele în scaun. Este rândul tău, Joan, îi face semn ea mamei.

Mama spune fără nicio emoție reală:

— Eu am încercat să-l mituiesc să nu o ia în căsătorie pe Lucy.

— Ceee? strig eu, rotindu-mă violent pe locul meu.

John, la câțiva centimetri în față, apasă frâna — reacție la informația nouă sau la izbucnirea mea, sau la vreo problemă neașteptată legată de condus; imposibil de spus. Noi țâșnim înainte și apoi înapoi din nou.

— Scuze, e greșeala mea, se aude John.

— Nu s-a lăsat mituit, continuă mama, ca și cum ne-ar fi oferit o informație încântătoare.

— Eu nu mi-l pot închipui pe Artie lăsându-se mituit pentru ceva, se bagă Elspa.

— De fapt, în perioada aceea eram căsătorită cu cineva cu foarte mare dare de mână, explică mama, și a fost vorba de o mituire foarte generoasă, așa cum sunt toate mituirile. Noi ne uităm lung, prin oglinda retrovizoare. Mama adaugă bătând puțin în retragere. Asta-i o poveste frumoasă despre Artie... La ce vă uitați așa?

— Poate fi încadrată în categoria povești frumoase despre Artie, tehnic vorbind, dar nu este o poveste frumoasă despre mame, explic eu, încercând să fiu răbdătoare.

— Bine, spune mama supărată, încerc numai să particip la joc. Nu știam că există asemenea reguli complicate!

Și atunci, Eleonor începe să râdă, la început ușor, mormăind ceva:

— ...o foarte generoasă mituire, cum sunt toate mituirile.

Apoi devine isterică, trupul i se scutură necontrolat. Următoarea râde Elspa, apoi John. Și, acum, mama zâmbește de parcă ar fi spus o glumă pe care lumea o înțelege în cele din urmă. Mama a încercat să-l mituiască pe Artie — o foarte generoasă mituire, cum sunt toate mituirile. În cele din urmă încep și eu să râd. Toată mașina se zguduie de râs.

După ce trecem pe cealaltă parte a podului Delaware Memorial, traficul se rărește și recuperăm ceva din întârziere. Este momentul în care mama își dă seama că are nevoie să meargă la toaletă. Ieșim din autostradă și ne oprim la o stație de benzină. Mama își scoate mobilul în timp ce o ia repede spre toaletă cu Bogie sub braț.

— Sun să vorbesc cu infirmiera. Să mă asigur că totul este în ordine.

Înainte de a apuca să-i spun că voi suna eu, ea a început deja să formeze numărul. Și eu mă simt ca și cum totul ar fi perfect. I-am promis lui Artie o conversație adevărată. În timp ce mama și Eleonor se îndreaptă spre toaletă, eu adun toate deșeurile din mașină să le arunc — cutii goale de cartofi prăjiți, de gumă de mestecat Lucky Stripe, Gatorade —, și când mă întorc înapoi la mașină, John lucrează ceva la pompă. Este transpirat și se uită încruntat. Și-a pus o șapcă de baseball marca Red Sox, care-i trage capul în jos. Caut o mică asemănare cu Artie în această postură, pe fața lui, în privirea lui, dar îl văd numai pe el, cu o mână în buzunar, cu pantalonii ușor șifonați, cu felul lui relaxat de a privi lumea. Are nasul puțin coroiat, dar asta nu-l face decât să arate mai deosebit.

Elspa își face apariția lângă mine.

— El nu este Artie, știi asta, rostește ea.

Sunt surprinsă de remarca ei, deși nu există niciun accent tăios în ea și încerc să-mi imaginez de unde-i vine.

— Știu, îi zic, oarecum în defensivă.

— Nu-l poți transforma în Artie.

— Nici nu aveam de gând. De unde ți-a venit ideea să afirmi așa ceva?

— Fără motiv, răspunse Elspa. Mă gândeam şi eu. Artie a întruchipat într-un fel figura tatălui pentru mine sau poate pentru noi amândouă.

— Pentru mine a fost figura unui tată rău. De parcă am avut nevoie să fiu trădată de tatăl real şi apoi de un tată ales de mine însămi.

Este prima dată când exprim în cuvinte acest sentiment — unul dintre motivele precise pentru care trădarea lui Artie doare aşa de tare şi aşa de adânc.

— Tatăl meu a optat pentru o altă familie decât a noastră. Ca pe tabla jocului unde se joacă Viaţa — şi-a luat de pe tablă propriul mic ego de plastic albastru şi l-a pus într-o altă maşină de plastic. Încerc să am un ton de glumă, dar în vocea mea persistă încă o notă de emoţie, cu o umbră de mânie în spatele ei, care mă surprinde. Mă opresc pentru o clipă. Uneori mă sperie felul în care Elspa scoate lucrurile la lumină aşa direct.

— Ce a făcut Joan? întreabă ea.

— L-a înlocuit cu o altă figurină mică de plastic albastru şi apoi cu alta, şi apoi cu alta. Eu nu am de gând să repet greşelile ei.

Se uită la John care şterge acum parbrizul cu o lamă de cauciuc.

— Artie a fost imaginea unui tată bun pentru mine. John are mai mult de atât — păstrează în el candoarea unui copil, cred.

— Asta-i de bine sau de rău? întreb eu.

— Amândouă, bănuiesc. Părţile noastre bune sunt reversul părţilor noastre rele. Ca şi în cazul tău.

— Ca în cazul meu?

— Tu ai fost sensibilă. Ţi-ai trăit prea intens sentimentele. Astea au fost forţa şi slăbiciunea ta. Ai iubit o pasăre.

— Ce pasăre? mă irit eu.

— Aceea pentru care ai deschis fereastra. Ai iubit pasărea și l-ai iubit pe Artie pentru că-i era frică de păsări. Asta îl făcea pe el real.

— Care este reversul defectelor lui Artie?

— Iubește prea mult. Nu știe cum să n-o facă.

Se duce la mașină și se așază pe bancheta din spate. Eu rămân pe loc, confuză. Din nu știu ce motiv vreau să-i amintesc că Artie este încă viu și că eu sunt încă soția lui. Dar asta ar suna mai degrabă ca și cum eu vreau să mă conving pe mine, nu pe ea.

Eleonor și mama trec în pas de vals pe lângă mine, cu vântul fluturându-i urechile lui Bogie.

— Artie este bine, raportează mama.

— Vii sau nu? întreabă Eleonor.

— Ce s-a întâmplat? mă întreabă mama.

— Nimic, răspund eu. Nu știu dacă să fiu supărată pe Elspa sau nu.

John termină cu pompa. Ne strângem cu toți în jurul mașinii, dar nu vreau să ne îngrămădim încă înăuntru, pentru că Elspa stă pe locul din spate, cu portiera deschisă și vorbește pe mobil cu părinții ei.

— Bine. Ar fi drăguț, spune ea. Nu știu. Puțin. Este important. Vom sta la Rodisson. Voi suna când vom fi aproape. Se încovoaie peste telefon și apoi se trage înapoi. Nu-și găsește locul.

— Da, așa cum v-am explicat deja, ei nu iau droguri. Se uită la mine și-și rotește ochii, dar apoi îmi zâmbește ușor. I se umezesc puțin ochii. Când vorbește la telefon cu familia ei, vocea i se schimbă, totuși. Devine mai mică, mai nesigură, ca a unui copil.

— Sunt oameni de ispravă. Cei mai de ispravă dintre cei cu care am fost eu vreodată prietenă. Vorbește destul de tare,

încât fiecare dintre noi să poată auzi. Bineînțeles că nimeni dintre noi nu discută despre noțiunea de om de ispravă, dar când ea închide telefonul, se simte o nouă camaraderie între noi. Toate geamurile de la mașină sunt puțin întredeschise. Bogie este în poala mamei, cu nasul în deschizătura geamului.

Vântul ne mângâie fețele și ne ciufulește părul. S-ar putea ca aceștia să fie cei mai de ispravă oameni dintre cei cu care am fost vreodată prietenă și eu și îmi trece prin minte că poate aceasta este cea mai bună versiune a mea de ceva timp încoace. Și vreau ca asta să dureze.

CAPITOLUL 29

Stupii din suburbii sunt periculoşi. Atenţie la viespile ucigaşe!

CA SĂ AJUNGEM LA CASA PĂRINŢILOR EI, Elspa ne-a ghidat printr-o zonă deprimantă a oraşului Baltimore. Multe dintre casele înşirate de-a lungul străzii au plăcuţe de lemn prinse de uşi pe care scrie *Nu intra — Proprietate privată.* Verandele caselor sunt gri. Câţiva copii aleargă pe trotuar şi dispar într-un pasaj strâmt dintre două case. În faţa unui magazin de băuturi s-au adunat vreo trei tineri. O bătrână cu o înfăţişare mânioasă stă chiar dincolo de marginea parapetului şi caută ceva în buzunarul capotului de casă cu care este îmbrăcată.

Mama se întinde şi încuie portiera. John şi Elspa fac acelaşi lucru, dar Elspa se apleacă printre scaunele din faţă ca să nu scape ceva.

— Mi-am petrecut o groază de timp în partea asta a oraşului, mărturiseşte Elspa, brusc agitată. Încetineşte.

Eleonor îşi ia geanta de la picioare şi şi-o pune în poală, din instinct, cred. Mama îşi foloseşte pălăria pentru a-şi ascunde faţa de parcă ar fi cine ştie ce mare celebritate.

Când ne apropiem de o dărăpănătură de casă, acoperită cu scândură, situată pe partea dreaptă, Elspa se lipeşte de geam

şi o priveşte în timp ce trecem pe lângă ea, de parcă ar fi un monument. Pare dusă cu gândurile foarte departe.

— Părinţii tăi ştiu ce vrei să le ceri? întreabă Eleonor foarte practic.

— Despre Rose? Nu. Ei se gândesc la ce-i mai rău. Că vin după bani pentru droguri.

— Vom fi alături de tine, dragă. Sper că asta va fi de ajutor, o încurajează mama.

— Are dreptate, spun eu. Poate am putea să le oferim o mită generoasă, cum sunt de obicei mituirile.

Elspa dă din cap:

— Să mergem!

În Baltimore, aspectul oraşului se schimbă mai repede decât în majoritatea altor mari oraşe. Cartierele sărace stau alături de casele de un milion de dolari, despărţite uneori numai de o intersecţie. Elspa continuă să ne îndrume:

— Aici. La stânga, la următorul semafor. Nu mai avem mult, acum ajungem.

Ne îndreptăm spre un loc izolat. Mama comentează frumuseţea grădinii cuiva. Eleonor este de acord, ca şi cum s-ar afla dintr-odată într-un tur de oraş, în căutare de case şi de grădini.

— Asta-i. Acolo, spune Elspa. Arată cu degetul spre o casă cu adevărat spectaculoasă de dincolo de stradă — albă, cu o peluză verde, uriaşă. Luxuriant şi scump. Două maşini Volvo sunt trase pe alee. Un microbuz este parcat de-a lungul parapetului, lângă un Saab decapotabil.

— Este vreo petrecere sau vreun alt eveniment? întreabă John.

— Prânzul de duminică împreună cu toată familia, zice Elspa. Sper că vă plac clătitele cu crab.

— Cui nu-i plac clătitele cu crab? se aude mama. Bogie este înnebunit după clătite cu crab! adaugă și-l mângâie pe Bogie pe capul lui osos.

— Mie îmi întorc stomacul pe dos, se-ngrețoșă Elspa.

John parchează mașina lângă Saab. Nu prea știu ce să spun, așa că tac. Ne dăm cu toții jos din mașină, ne aranjăm puțin hainele boțite, netezindu-le pe unde sunt șifonate, îndreptându-le cordoanele — toți, cu excepția Elspei.

Mă aplec și mă uit înăuntrul mașinii. Elspa inspiră adânc. Pune mâna pe mânerul portierei. Deschide ușa, scoate un picior pe pământ și rămâne așa, privind spre casă.

— Nu sunt decât niște oameni. Oameni obișnuiți, rostește John.

— Cu un gust desăvârșit, o aud murmurând pe mama, ceea ce nu e de niciun ajutor.

O apuc pe Elspa de revere, îi scutur puloverul și îi aranjez ochelarii de soare pe nas.

— Ăsta-i secretul meu. L-am perfecționat după ce l-am părăsit pe Artie. Ți-l spun și ție: trebuie să renunți la emoții. Doar puțin. Doar temporar. Ca să treci prin asta. Dacă nu ai nevoie de ei, este mai probabil să creadă că au părinții nevoie de tine.

Și apoi o lovesc prietenește cu pumnul în braț.

— Au, ripostă Elspa.

— Răspuns greșit, îi spun eu și o lovesc din nou.

Ea tresare.

— Nici răspunsul acesta nu-i destul de bun, insist eu. Nu trebuia să reacționezi.

Îi mai trag un pumn.

— Vezi că chiar doare, se vaită ea și se freacă pe braț.

— Hm, face John, ce-ar fi să termini cu chestia asta?

— OK, iartă-mă! spun eu. Fă și tu ce poți.

Ne ducem cu toţi spre uşa de la intrare. Elspa îşi pune ochelarii pe creştetul capului, ceea ce-i dă puţin pe spate părul. John se întinde şi sună.

— Sunt nişte oameni ca toţi oamenii, se aude el.

Ne deschide o femeie înaltă, genul sportiv, cu părul cărunt tuns scurt — mama Elspei. Se uită la fiecare dintre noi cinci, acordându-i o privire special de intensă lui Bogie în costumul lui festiv. Ochii se întorc spre fiica ei.

— Clătitele cu crab s-au răcit, tonicul nu mai are bule. Cu toate acestea, poftiţi! Intraţi! Dar înainte de a se da înapoi din uşă, pentru ca noi să putem intra, se uită la fiica ei. O ia de mâini. Se uită din nou la noi ceilalţi. Aşadar, îi spune ea Elspei, dând din cap spre mine, i-ai împrumutat nişte haine. Era de bănuit. Ne conduce înăuntru. Cine sunt prietenii tăi? Prezintă-mă.

— Lucy, John, Eleonor şi Joan. Ea este mama mea, Gail.

— Bine aţi venit! ne poftеşte ea, făcându-ne semn cu mâna să înaintăm pe culoar. Clătitele sunt reci de mult, tonicul nu mai are bule.

— În ce mă priveşte, mie îmi plac clătitele reci, zice John.

Bucătăria este o operă de artă cu aplicaţii cromate pe care le găseşti în restaurante de înaltă clasă. Într-un colţ, doarme un Saint Bernard bătrân şi enorm. Este tipul de câine preferat de persoanele bogate şi zace acolo ca un covor scump din blană de urs. Îmi amintesc unul dintre citatele favorite ale lui Artie, preluate de la mama: *Un câine de companie nu ar trebui să fie mai mare decât o poşetă.*

Gail începe să toarne băuturi în pahare înalte. Elspa şi cu mine ne uităm pe fereastră. Îi vedem pe fratele şi pe sora ei, cu familiile lor, adunaţi pe peluza din spate. Aşezat într-un scaun Adirondack, văd un bărbat despre care îmi imaginez, dată fiind vârsta, că este tatăl ei. În colţul din spate, un chioşc.

Flori prin toată curtea. Niște copii se aleargă unul pe altul. Și, în mijlocul hărmălaiei, o fetiță de trei ani. Mă uit la Elspa care o urmărește cu privirea. Rose este frumoasă. Mă cuprinde o durere pe care o simt ori de câte ori văd niște copii frumoși. De atât timp aștept un copil al meu. Dar durerea este și pentru Elspa. O mănâncă din ochi pe copilă.

Gail ne oferă fiecăruia farfurii cu clătite și garnituri.

— Poftiți! Cu scuzele mele. De fapt, cred că-mi cer scuze pentru întârzierea voastră. Nu are nicio noimă.

— A fost un trafic groaznic, intervine mama. Și eu am avut nevoie de opriri dese, știți cum este...

Dar Gail nu vrea să împartă cu mama acest mic moment de experiențe comune. Zâmbește politicos.

— Haideți afară!

O urmăm în curtea din spate și spre noi vine alergând un tânăr care o îmbrățișează strâns pe Elspa. Ea îi răspunde la fel.

— Arăți grozav! se miră el și apoi se întoarce spre noi ceilalți. Trebuie să-mi cer scuze pentru ceva ce Gail deja v-a spus? Vă prezint scuzele mele globale.

— Îți mulțumesc, Billy, spune Elspa, apoi ne prezintă pe fiecare fratelui ei. Dar ea este cu un ochi pe Rose, care este de-aproape și mai frumoasă. Are ochi luminoși și este îmbrăcată cu un șpilhozen cu flori, evident scump.

— Fetiței îi merge minunat, spune Billy. Are deja simțul umorului și al ironiei, și o reală sensibilitate la nedreptate. Exact ca mama ei.

Îi zic Elspei cât de frumoasă este fiica ei. Toată lumea este de acord cu mine.

— Chiar este frumoasă. Gândește-te, tu ai făcut această frumusețe, remarcă John.

Elspa zâmbește.

— Nu într-un costum ca acesta.

Mai târziu, în chioşc, stau pe margine. Elspa se joacă cu Rose, ridicând-o când cade alunecând pe o minge de fotbal. Mama se plimbă de-a lungul grădinii, luând, fără nicio îndoială, notiţe în minte. Îl pune jos pe Bogie, şi acesta pufăie mirosind iarba.

Alături, John vorbeşte cu tatăl Elspei, Rudy, un bărbat mărunţel îmbrăcat cu un elegant tricou de polo citron.

— Aşadar, John, cu ce te ocupi?

— Comerţ. Sunt antreprenor.

— Uh! Ultimul prieten al Elspei era şi el antreprenor. Deci a cules un alt traficant de droguri. Aproape că am apăsat pe trăgaci asupra derbedeului de prieten al ei. Sunt puţin surprinsă de termenul derbedeu. Nu ştiu dacă şi John este surprins, fiindcă nu o arată deloc. Dar Rudy explică: Am deprins şi noi terminologia.

— Eu nu sunt prietenul Elspei. Sunt proprietarul unui magazin de saltele şi accesorii pentru pat.

— Hmm! Hmm! face Rudy. Înţeleg.

Mă întorc în bucătărie. Nu mai este nimeni aici, aşa că sunt foarte fericită. Încep să strâng vesela şi s-o pun în chiuvetă. Gail îşi face apariţia, aducând alte farfurii. Foloseşte acest moment în care este singură cu mine pentru a o spune răspicat:

— Vreau să-ţi spun numai că eforturile tale ar fi mai bine răsplătite dacă le-ai investi în alte scopuri. O avem pe Rose de un an şi jumătate şi ar fi trebuit să o luăm de la naştere (le face semn cu capul prin fereastră, Elspei şi lui Rose). Cei mai mulţi copii reuşesc să înveţe cum să-şi ţină capul, dar Rose a avut plăcerea să consume heroină.

— Elspa este acum o altă persoană.

— A fost cât pe ce să ardă de vie într-o casă în paragină. Însărcinată în şapte luni.

Îi auzim pe Elspa şi pe ceilalţi membri ai familiei în curtea din spate. Se aud urale. Probabil că cineva a marcat un gol. O las pe Gail la chiuvetă, unde spală cu sârg vasele.

Prânzul de duminică se încheie destul de curând. Familiile celelalte pleacă. Billy o îmbrăţişează pe Elspa, o îmbrăţişare caldă şi tristă. Îşi ia fiul în braţe. Soţia lui îşi ia la revedere, făcând doar un semn cu mâna. Gail se întoarce spre mama.

— Aşadar, ai făcut chiar tu costumaţia căţelului? Este foarte... foarte... este unicat.

— De fapt, da, eu am făcut-o, se gândeşte mama. Eu mă ghemuiesc în mine când ea începe să povestească despre necazul lui Bogie cu supradotarea, incluzând şi câteva şoapte răspicate despre penis. Mă îndepărtez, prefăcându-mă interesată de copacii cei înalţi din grădină.

Şi dintr-odată îl simt pe John lângă cotul meu. Sunt surprinsă să mă trezesc cu el aşa de aproape, pe neaşteptate. Miroase frumos — a cocktail şi a scorţişoară. Se aude cu o voce repezită:

— Vrei să-mi spui ceva?

— Să-ţi spun ceva?

— Simt că ai să-mi spui ceva ce nu-mi spui şi eu vreau numai să-ţi dau ocazia s-o spui, dacă vrei. Dar dacă nu vrei...

— Sau dacă nu am nimic să-ţi spun...

— Exact, corect, atunci este în regulă.

— În regulă.

— În regulă că ai ceva să-mi spui? Sau în regulă că nu vrei să-mi spui? Sau în regulă că nu ai nimic să-mi spui?

Eu sunt complet ameţită.

— Da.

— Da, ce?

— Nu ştiu ce.

— Am putea încerca să facem o conversaţie, zice el. Eu spun ceva. Tu spui ceva. Aşa. O dată tu, o dată eu.

— Sărutul a fost un lucru neînsemnat, îi şoptesc eu. Nu mai reprezintă nimic altceva acum. Pentru mine nu înseamnă nimic, pe bune. Nu mă mai deranjează. Dar tu ce crezi?

— Un lucru neînsemnat?

— Da, răspund eu.

El nu răspunde. Se uită numai la mine, năuc.

— Asta-i o conversaţie. Spun eu ceva. Spui şi tu ceva.

— Un lucru de nimic? adaugă el din nou.

— O dată tu, o dată eu. O conversaţie, zic eu.

— OK, bine, sărutul oricum nu trebuie să existe. Aşa ne-am înţeles. Şi eu am promis.

— Dar tu te gândeşti la lucrul acesta care nu există?

— Da, rosteşte el şi eu ştiu că vreau ca el să se gândească. Vreau ca el să fi încercat să uite, cum am făcut eu. Dar imediat ce realizez că sunt fericită că el se gândeşte, ştiu că nu ar trebui să fiu fericită. Nu ar fi trebuit nici măcar să vreau să ştiu.

— Bine, atunci, îi spun. Asta este ce voiam să ştiu.

— Permite-mi să adaug la aceasta că, deoarece sărutul ăsta nonexistent aproape că există, eu nu mă gândesc la el ca la un lucru de nimic.

— Oh! mă vait. Eu am încercat, dar oricum nu cred că mi-a reuşit.

Şi mă întorc înapoi la mama, care încă povesteşte despre Bogie şi despre necazurile lui — Gail pare exasperată. Faţa ei a început să se boţească dezagreabil, şi apoi, din fericire, Rose sare clătinându-se spre un platou cu prăjituri la care nu poate ajunge şi strigă:

— Mami! Mami!

Elspa vine s-o ajute. Dar Gail este acolo, toată o mişcare. De fapt, Rose o strigă pe Gail.

Elspa spune:

— Pot eu s-o ajut.

Gail o ia pe Rose în brațe.

— Este ora somnului de după-amiază.

Rose își lasă capul pe spate:

— Nu vreau să fac nani!

— O duc eu sus, spune Elspa.

— Cea mai bună este rutina, spune Gail și se îndepărtează cu micuța.

Elspa este dezamăgită, zguduită. Încearcă să-și țină firea.

— Cred c-ar trebui să plecăm și noi, îngaimă ea.

Rudy vine să ne conducă spre ușa de la ieșire. În timp ce traversăm casa bine mobilată, mă aplec spre ea:

— Stabilește o a doua întâlnire pentru discuție, într-un loc neutru.

Îl aud pe John șoptindu-i Elspei:

— Poți face asta!

Elspa ne aruncă priviri nervoase și dă din cap. Trecem prin casă, trecem de ușa din față, ne oprim pe peluză, tatăl Elspei își ia la revedere, ne strânge mâinile. Îi spune Elspei:

— Vii și mâine? Ne-ar face plăcere să te vedem.

— Vreau să vorbesc cu voi amândoi despre ceva.

— Știi că nu-ți mai putem da bani și știi foarte bine că am urmat cursuri ca să învățăm cum să ne comportăm cu un copil dependent. Ce naiba, au fost umilitoare pentru mama ta.

— Nu vreau bani. Nu despre asta vreau să vă vorbesc.

Începe să meargă de-a-ndăratelea în fața lui. Eu scutur din cap, voind să-i transmit hotărârea să nu cedeze. Ea se oprește și se uită la casă. Își încrucișează mâinile la piept și apoi le strânge cu putere. Pot vedea de unde mă aflu că-și pipăie locul unde am lovit-o cu pumnul, ca s-o fortific. Hai să ne întâlnim la un restaurant, nu acasă. Și, mâine, vreau să stau cu Rose.

Rudy priveşte la etaj, în spatele lui, unde Gail o pune pe Rose în pat ca să-şi facă somnul de după-masă.

— Bine, cred că putem face asta.

— Vreau numai să o duc în parc sau la grădina zoologică... ceva în genul ăsta.

— N-am mai făcut asta până acum. Eşti sigură? Singură?

— Poate cu prietenii mei.

— O scurtă plimbare la grădina zoologică?

— Nu mă mai droghez de mult timp. O duc pe fiica mea la grădina zoologică. Mi se permite să fac lucrul acesta.

El aprobă dând din cap:

— Bine.

El face câţiva paşi spre ea. Nu este clar de ce, dar s-ar putea să vrea să o îmbrăţişeze. Ea se întoarce şi o ia repede spre maşină. Apoi suntem toţi în maşină, dar ne ţinem încă răsuflarea pentru un moment.

John spune:

— Ăsta-i un cuib de viespi ucigaşe.

— Cu gusturi elevate, repetă mama.

Eu adaug:

— Dar am obţinut o a doua întâlnire, într-un loc neutru.

— Ai fost uluitoare! spune Eleonor. Cu adevărat tare ca piatra.

Şi, venind de la Eleonor, acesta pare cel mai mare compliment.

— Vorbeşti serios? întreabă Elspa.

— Serios, răspunde Eleonor.

CAPITOLUL 30

Suntem cu toţii poveştile pe care le spunem şi poveştile pe care nu le spunem

CÂT STĂM LA RECEPŢIA HOTELULUI Radisson din centrul oraşului Baltimore — un hol şic, împodobit cu statui reprezentând lei —, nu prea putem decide cum să împărţim camerele. Spre marea enervare a recepţionerei, o tânără machiată din belşug — ceva în genul despre care mama ar comenta că este „foarte lustruită" —, construim diferite scenarii în timp ce stăm în picioare lângă biroul ei.

— Mamă şi fiică, spune mama. Este agitată, cu ochii alunecându-i în toate direcţiile. Hotelul nu primeşte animale. Bogie este în maşină şi va trebui introdus în hotel pe furiş. Vorbeşte în timp ce examinează situaţia.

— Dar eu vreau s-o ajut pe Elspa să se pregătească, aşa că poate... îi explic eu.

— Eu o să-mi iau cameră singură, dacă trebuie, zice Eleonor.

— Nu fi prostuţă, ridică vocea mama, transpirată de nervi.

— Eu mă duc să-mi iau camera în primire, se aude John.

— Totuşi, tu nu ar trebui să plăteşti, spun eu. Nu-mi dau seama cum ar trebui să procedez, dar fiindcă eu l-am băgat în toată povestea asta şi ştiu că nu are mulţi bani în prezent...

— Nu, nu, ripostează el.

Se ajunge la concluzia că eu şi Elspa luăm o singură cameră. Eleonor şi mama iau alta şi John o cameră singur. După alte câteva minute de şovăială cu privire la cardurile de credit cu care să facem plata — John nu-mi va permite să plătesc — intrăm în lift.

Şi, imediat ce liftul se zguduie uşor şi porneşte, Eleonor remarcă:

— Mie mi-au plăcut întotdeauna lifturile. Încă de când eram fetiţă.

Mă întorc şi mă uit la ea. Ea este deci cea cu care m-a confundat Artie într-unul dintre bileţelele de amor numerotate, prinse cu agrafe de plastic în gargantualicele lui buchete de flori.

— Ce-i? face ea, întorcându-mi privirea.

— Nimic, zic eu.

S-a terminat de-acum. Nu ar trebui să conteze, şi cu toate acestea mă doare.

Mă afectează detaliul care mi-a amintit de infidelitatea lui Artie. Coborâm toţi la acelaşi etaj — mama a insistat, pentru siguranţă, să ne cazăm astfel — şi ne îndreptăm fiecare în direcţia camerei lui.

Imediat ce Elspa şi cu mine ne-am instalat în camera noastră, încep să scriu scenariul pentru ea, pe hârtia pusă la dispoziţie de hotelul Radisson, trecând în revistă instrumentele artei persuasiunii. Ea stă întinsă pe unul dintre paturile duble, privind în tavan, cu mâinile încrucişate pe piept.

— Ascultă, trebuie să le aminteşti că nu ai renunţat legal la drepturi. Copila este a ta. Bineînţeles că nu vrem să ajungem la discuţia asta. Trebuie doar să le inoculăm ideea că tu eşti mama. Asculţi ce-ţi spun?

— Mă rog la Dumnezeu.

— Nu știam că ești credincioasă.

— Nu sunt. Ochii Elspei sunt bine închiși. Mâinile încleștate.

— Vrei să te las singură? Mă duc să iau ceva de mâncare împreună cu ceilalți. (Mă ridic și-mi iau poșeta.) Vrei să vii și tu?

Ea scutură din cap, în semn că nu.

— Vrei să-ți aduc ceva?

— O salată, șoptește ea.

Bat la ușa lui Eleonor și a mamei. Niciun răspuns. Mă întreb unde s-au dus. Mă îndrept spre ușa lui John, poate că știe el. Bat la ușă. Se aude un foșnet ușor. Ușa se deschide. John stă în fața mea, ciufulit și somnoros. Este fără cămașă, numai cu niște jeanși largi pe care evident că abia și i-a tras pe el.

— Dormeai?

— Nu chiar, spune el, încercând să pară vesel.

— Dormitai sau făceai modelling?

— Amuzant.

— Am bătut la ușa mamei să văd dacă vor să mănânce ceva, dar n-au răspuns.

— Au ieșit deja. M-au întrebat și pe mine; nu au vrut să vă deranjeze pe tine și pe Elspa. Totuși, acum mi s-a făcut destul de foame.

— Ah, spun eu, dându-mi seama că nu l-am chemat la cină, dar că aș putea foarte bine să-l invit. Tocmai mergeam să iau ceva, orice, serios. Putem comanda în cameră.

— Nu, nu, spune el. Așteaptă-mă numai un minut. Hai să ieșim. E important să mâncăm ceva. Intră înăuntru. Îmi pun numai o cămașă.

Păşesc înăuntru şi las uşa să se închidă în urma mea. Iată-l punându-şi un tricou şi apoi încheindu-şi nasturii la o cămaşă. Nu ar trebui să fie stângaci. Se îmbracă doar, nu se dezbracă. Dar suntem totuşi într-o cameră de hotel împreună. Are legătură cu îmbrăcatul. Încep să vorbesc rar.

— Ei, înţeleg că am rămas numai noi, atunci. Elspa se roagă, spun eu. Vrea să-i aducem o salată.

— Nu ştiam că este credincioasă, zice el, punându-şi portmoneul în buzunar.

— Nu este.

Intrăm într-un restaurant specializat în fructe de mare, cu năvoade uscate, vâsle şi undiţe care decorează partea de sus a pereţilor. Ne uităm la gustări reci. Chelnerul se apropie. În loc de faţa de masă, este o hârtie groasă. Chelnerul îşi scoate creionul. Ni se adresează:

— Eu sunt Jim, chelnerul. Se înclină spre masă şi scrie JIM cu litere mari.

John întinde mâna şi, natural, Jim îi dă creionul.

— Eu sunt John. Îşi scrie numele în dreptul locului pe care-l ocupă şi-mi dă mie creionul.

— Atunci cred că eu sunt... Lucy, spun, scriindu-mi şi eu numele. Îi dau înapoi creionul chelnerului, care este puţin cam năuc.

— Cu ce vă pot servi în seara asta?

Comandăm specialităţi şi nişte vin. Şi iată-ne stând acolo, afectaţi, puţin stânjeniţi.

— Ai un creion? întreabă John.

— Bineînţeles. Cotrobăiesc prin poşetă şi scot un creion. La ce-ţi trebuie?

— Îţi spun o poveste din copilăria mea.

— Serios? Gata cu Jethro şi cu Bunica?

— Nu. Acum povestesc și desenez.

— Nu știam că ești artist.

— Am fost cel mai bun desenator în clasa a treia. Dar mi-am pierdut interesul când am fost respins de Colegiul de artă New York City.

— Da, pot fi atât de capricioși.

Acum el desenează o mică siluetă, o femeie cu o claie imensă de păr pe cap.

— Eu dau vina pe învățătoarea mea din clasa a treia. Doamna McMurray nu mi-a îndrumat cariera mea cum ar fi trebuit, explică el.

— Asta-i doamna McMurray? întreb arătând spre desen.

— Nu, spune el. Asta-i Rita Bessom. Mama.

— A avut păr bogat.

— Are un cult pentru părul bogat. Cred că acolo își ascunde ea comorile. Încă mai are un păr foarte bogat, totuși un pic mai rar acum. Eu aici am desenat părul ei când era tânără. Era o copilă când m-a avut pe mine.

Acum desenează silueta unui bărbat.

— Este o poveste de dragoste?

— Nu chiar. Mama mea nu este genul iubitor, pe bune. Una dintre comorile ei ar fi putut fi inima pe care și-a ținut-o ascunsă în părul ei enorm.

— Este o imagine tulburătoare.

— Așa mi-a venit, zice el. Sunt un artist avangardist.

— Și acesta-i tânărul Artie Shoreman? întreb, luând o înghițitură din vinul care tocmai sosise.

— Nu, răspunde el. Este Richard Dent.

— Cine este Richard Dent? întreb.

Desenează acum un alt bărbat de cealaltă parte a lui Richard Dent. Acesta are epoleți și o valiză.

— Şi acesta este Artie Shoreman, îmbrăcat ca hamal la hotel.

— Ah! fac eu. Înţeleg. Ba nu, nu înţeleg. Cine-i Richard Dent?

El îi pune lui Dent un rucsac milităresc şi o caschetă.

— Este un soldat.

— Ce fel de soldat? întreb eu.

Jim, chelnerul, soseşte cu salatele noastre.

— Doriţi piper proaspăt pisat?

— Nu, spune John. Îşi ridică privirea şi se uită fix la mine, cu atenţie.

Eu scutur din cap.

Chelnerul dispare.

Îi pun din nou întrebarea, pentru că părem să fi îngheţat prinşi în momentul acesta.

— Ce fel de soldat este Richard Dent? întreb din nou. Terestru? Marină? Paza de coastă? Ce fel?

— Felul care moare, spune John. Indiferent dacă cineva îl iubeşte şi-l aşteaptă acasă sau nu. Mai adaugă o tuşă la burta mamei lui din desen. Îl taie cu un X pe Richard Dent. Este genul de soldat care procreează şi apoi moare. O încercuieşte pe mama lui şi apoi pe Artie, şi apoi uneşte cele două cercuri.

Brusc, pricep.

— Richard Dent este tatăl tău? întreb. Asta vrei să spui?

— Da, spune John, dând din cap.

— Nu Artie Shoreman, zic eu.

— Nu Artie Shoreman.

— L-a minţit mama ta pe Artie? Ca să-l determine să întreţină copilul? Adică *pe tine*?

— Da. Cel mai vechi truc din lume.

— De aceea nu l-ai numit niciodată pe Artie tatăl tău? (Împing scaunul şi mă ridic simţindu-mi picioarele amorţite.

Șervetul îmi cade pe podea.) Este o escrocherie? Să-l folosești pe Artie ca pe un cal de povară, să-l minți toți acești ani, și acum... și acum încerci să-i iei din nou banii... întâi mama ta, acum tu.

— Nu, explică el. Nu eu. Eu, niciodată.

Dar eu m-am întors și alerg zguduită. Îmi este rău. Nu știu dacă John mă urmează sau nu. Nu mă pot uita înapoi. Mă lovesc de mese, trec de gazdele nelămurite și, acolo, chiar lângă anunțul *Așteptați vă rog să fiți conduși la locurile dumneavoastră*, John mă apucă de cot.

— Lucy! strigă el. Așteaptă!

Și cu o singură mișcare de răsucire, îl plesnesc peste față. N-am plesnit niciodată pe nimeni, în viața mea și sunt șocată de sunetul produs de lovitură, de usturimea pe care o provoacă. Îmi vibrează palma. Ochii mi se întunecă din cauza lacrimilor. Mâna îi cade de pe brațul meu și ies alergând în noapte.

CAPITOLUL 31

Deosebirea dintre a ceda şi a te deschide este adeseori atât de mică, încât devine imperceptibilă

STAU ÎN FAŢA CAMEREI MELE de la hotel. Nu vreau să intru peste Elspa cu toată furia şi supărarea adunate în mine. Încerc să-mi revin la normal. Scot pudra. Pielea îmi este pătată, şi machiajul mi s-a întins pe faţă. Îmi şterg ochii cu un şervețel din poşetă, iar rezultatul este că arăt şi mai rău. Mă ocup un pic mai mult de ochi. Mâna îmi tremură — mâna cu care l-am plesnit pe John. Şi, deşi ştiu că nu este bine, îmi doresc să fi pocnit mai multe persoane în viaţa mea. Mă gândesc la faţa tatălui meu din momentul în care ne-a părăsit, la o lună după naşterea mea. Mă gândesc la Artie, stând pe marginea patului, înfăşurat într-un prosop, mărturisindu-mi mai multe decât voiam eu să ştiu. Mă imaginez pocnindu-i peste faţă. Şocul electric, durerea pătrunzătoare.

Cum a putut John Bessom să mă mintă tot acest timp? Cum de a putut să-l mintă pe Artie? Pe Eleonor şi pe mine? Pe Elspa?

Elspa. Îmi aduc aminte că această călătorie nu este pentru mine. Cu siguranţă acum nu este vorba despre faptul că Artie a fost înşelat pe când era un puşti şi lucra ca hamal la hotel şi

despre faptul că a fost tapat de bani zeci de ani. Acum este vorba despre Elspa și despre Rose, numai și numai despre ele. Acesta trebuia să fie singurul meu scop.

Introduc cartela de acces în fanta de la ușă. Ușa face clic și se aprinde beculețul verde. Intru și ușa se închide singură în urma mea.

Elspa nu este pe pat. Nu este nici în baie.

— Elspa? strig fără niciun rezultat.

Rucsacul ei este încă lângă pat, dar ea a plecat.

Se aude un ciocănit la ușă.

— Elspa?

Alerg să deschid, înainte de a realiza că dincolo de ușă se aude vocea lui John.

— Lucy, sunt eu, John. Lasă-mă să-ți explic.

Și el vorbește cu respirația întretăiată.

Fac o pauză, pentru o clipă. Nu vreau să aud nicio explicație, dar Elspa a plecat și știu, în adâncul sufletului meu, că s-a întâmplat ceva rău. S-ar putea să am nevoie de ajutorul lui John.

Deschid ușa. Are un obraz înroșit. Lângă ochi are o zgârietură care sângerează puțin, de la una dintre unghiile mele. Nu mă simt deloc vinovată. Pentru un scurt moment, el arată mulțumit că am deschis ușa, dar asta nu durează.

— Elspa nu e nicăieri, rostesc eu.

— Ce vrei să spui?

— Nu este aici!

Trec pe lângă el, mergând spre camera mamei, la patru uși mai încolo, pe culoar. Bat la ușă. Eleonor iese prima, apoi apare mama, cu o rolă de hârtie de toaletă, îngălbenită, udă, aplatizată, în mână.

— Bogie a făcut pipi, spune ea, oferindu-mi o explicație. Este un loc nou pentru el. Este dezorientat. Sărmanul de el.

— Elspa este la voi? întreb eu.

— Nu, răspund ele la unison.

— Poate că s-a dus să ia înghețată, presupune mama.

Și, apoi, amândouă, în același moment, îl zăresc pe John și remarcă obrazul lui înroșit și zgârietura de sub ochi.

Mama dă drumul la întrebare.

— Ce ți s-a întâmplat? se miră ea, teribil de agitată.

Eleonor îmi aruncă priviri bănuitoare. Eu tot nu simt că am vreo vină.

— Am dat cu capul în ușă, zice el, încercând să scape de mama. Sunt bine. Se întoarce spre mine. Ți-am dat cheile de la mașină, în holul hotelului. Sunt în camera ta?

Eu mă întorc și alerg spre camera mea. Cheile au dispărut.

— Elspa a dispărut! anunț eu.

Mama și Eleonor sunt gata de plecare. Hârtia plină cu pipi de cățel a fost aruncată. Bogie a fost pus jos. Și-au luat amândouă poșetele. Alergăm cu toții spre lift.

Mama spune că ea și Eleonor vor rămâne în holul hotelului ca să aștepte acolo.

— Cineva trebuie să rămână într-un loc fix, în asemenea situații.

— Mă duc s-o rog pe recepționeră să cheme un taxi, zic eu, deși nu am nicio idee încotro să-i spun că mergem.

— Eu mă duc în parcare, să văd dacă mașina este acolo, se aude John. Ca să știu cum stăm.

Ieșim în grabă din lift. John se oprește pe marginea peronului hotelului. Vede că mașina a dispărut și ne confirmă, scuturând din cap. Vestea bună este că taxiul a sosit, aducând un cuplu care pare că au fost la o căsătorie.

John vorbește cu șoferul taxiului. Eleonor și mama stau în fața ușilor glisante automate de la intrarea în hotel, ținându-le deschise.

— Crezi că ar trebui să sunăm pe cineva? întreabă mama.

— Pe cine? întreabă John.

— Unde ai de gând să mergi? întreabă Eleonor. Este un oraș foarte mare.

— Ar trebui să avem încredere în ea, adaugă mama. Sunt sigură că va lua decizii bune!

John și cu mine urcăm pe bancheta din spate a mașinii. El îi spune șoferului să o ia spre Charles Willage, partea orașului din apropierea clădirii arse.

Taxiul ia viteză, intră în trafic.

John încearcă să-mi prindă privirea.

— Nu știam cum să-ți spun și, dacă mă vei lăsa să-ți explic, vei vedea de ce.

— Nu acum, rostesc eu. Nu mă pot deloc concentra acum la lucrul acesta.

Ce mai rămâne de spus? S-a prefăcut a fi fiul lui Artie toată viața și ne-a mințit pe Elspa, pe Eleonor, pe mama și pe mine, ca să profite de situație. Nu vreau să mai aud nimic. Am învățat din confesiunile lui Artie că nu trebuie să pui prea multe întrebări. Trădarea este trădare. Nu ai nevoie de detalii.

— De fapt, după ce o găsim pe Elspa, te poți duce acasă.

— Să mă duc acasă?

— Nu mai ai niciun ban de primit. Nu ești fiul lui Artie. Asta este situația.

— Nu are nicio legătură cu banii, insistă el.

— Știi ce ai putea face de fapt ca să-mi fii de ajutor?

— Nu.

— Când mă trezesc mâine-dimineață, ar fi foarte frumos dacă tu nu te-ai mai afla aici, îi spun eu.

— Este singura ta opțiune?

Eu dau din cap.

— Pentru moment, vreau să mă concentrez asupra Elspei. Tu îmi distragi atenţia, asta e tot. Îmi poţi face favoarea de a pleca pur şi simplu?

El oftează, se lasă pe spate, cu mâinile pe genunchi.

— OK! Dacă asta-i singura opţiune, spune el.

— Îţi mulţumesc!

John se apleacă în faţă, şi-i explică şoferului încotro să meargă.

— Ne învârtim pe aici, spune el.

— Eu nu transport dependenţi de droguri, comentează şoferul, ca lucrurile să fie clare.

— Nu, căutăm pe cineva care s-a pierdut.

Pierdut? Elspa nu s-a pierdut. Nu este un copil ca să se piardă. Ne-a părăsit oare? A abandonat tot proiectul nostru comun? Şi-a abandonat fiica din nou, renunţând în acest fel, acum? Dăm ocol la mai multe blocuri în tăcere. Ochii mei se mută de la o maşină la alta, de la o siluetă întunecată la alta, şi apoi John spune:

— Asta nu-i maşina ta?

Ba da. O urmăresc cu privirea cum dă colţul, virând înapoi pe drumul principal care duce spre autostradă. Pot identifica lesne conturul părului ţepos al Elspei. John îi spune taximetristului să o urmărească. Ne ţinem după ea pe tot drumul înapoi spre hotel. Ea trage în parcare.

Imediat ce şoferul opreşte taxiul, sar afară, dar mă opresc instantaneu. Ce-i voi spune? Sunt supărată pe ea? Sunt numai uşurată că am găsit-o? În timp ce ea se îndreaptă spre intrarea hotelului, Eleonor şi mama, care stăteau de pază, sunt acolo şi ele.

Elspa îmi dă cheia.

— Îmi pare rău, ți-am luat mașina fără să ți-o cer, rostește ea, ca și cum acesta-i singurul lucru pentru care trebuie să-și ceară scuze. Trece de ușă și intră în hotel.

Schimbăm priviri nelămurite și apoi o urmăm la lift. Ea a apăsat pe butonul de chemare. Așteptăm cu toții.

— Unde-ai fost, dragă? întreabă mama.

— A trebuit să mă duc aproape de locul acela, răspunde ea.

Eu știu că vrea să spună că a trebuit să se ducă la locul unde se abandona drogului, să se pună la încercare, să se asigure că era puternică. Uneori și eu simt la fel în ce-l privește pe Artie, mai ales că știu că nu sunt destul de puternică și că trebuie să păstrez distanța. Fiecare dintre noi trebuie că-și traduce aceste cerințe în felul lui. Suntem cu toții tăcuți. Liftul își deschide ușile. Pășim înăuntru.

— Am fost îngrijorați, explic eu, deși mă reține de teamă că vorbele acestea sună prea matern și dojenitor.

— Și eu am fost îngrijorată, mormăi ea.

Ieșim din lift și o urmăm până la ușa camerei noastre. Nu-și găsește cheia, așa că stăm toate în așteptare, o clipă. Nu vreau să scape din chestia aceasta așa ușor.

În cele din urmă, o auzirăm:

— Cum să-i fac pe ai mei să înghită ideea că sunt o mamă bună când nu sunt nici eu convinsă de asta. Nu le pot vorbi despre asta. Nu sunt destul de tare.

Când Elspa începe să suspine, mama o ia în brațe. Eu introduc cardul-cheie în fanta de la ușă și intrăm cu toții în cameră. John stă acolo stânjenit, nefiind prea sigur de rolul lui acum: Să stea? Să plece?

Și eu mă întreb unde m-a adus tăria mea. Nicăieri, m-a doborât numai, m-a pus la pământ. Elspa este cea mai puternică dintre noi.

— Gata cu toate strategiile mele, mă răstesc eu, simţind un nod în gât. Uită că am spus ceva. Vorbeşte-le din inimă. Spune-le ce vrei. Spune-le de ce-ţi este frică. Spune-le totul. Cinstit. Nu te închide în tine. Trăieşte! Trăieşte tot ce simţi! (Din nu ştiu ce motiv, simt că sunt furioasă. Simt că-mi vine să arunc televizorul pe fereastră şi să întorc mobila cu fundul în sus.) La ce foloseşte să nu-ţi trăieşti simţămintele? Lumea te minte şi te dezamăgeşte (deja strig acum, cu ochii strânşi). Afli că soţul tău te înşală în serie şi, dacă asta nu-i destul, următorul lucru pe care-l afli este că are de gând să te abandoneze — dintr-odată, aşa, moare, gata! Şi dacă nu trăieşti intens acest lucru, atunci nu vei mai simţi nimic niciodată. Bun sau rău, nimic, niciodată. Aşa că, la dracu'! Trăieşte intens ce simţi! Tot ce simţi!

Când deschid ochii, îmi dau seama că m-am prelins pe peretele camerei de hotel, pentru că sunt aşezată jos, pe covor. Ei se uită toţi la mine, uluiţi.

Urmează un moment de tăcere.

— OK! spune John. Alt plan. Trăieşte intens.

Asta risipeşte tensiunea instalată. Eu îmi şterg nasul şi aproape că zâmbesc. Elspa râde nervos.

— Poţi merge acolo mâine şi să le ţii piept? întreb eu.

Elspa încuviinţează dând din cap.

— OK! spune mama.

— Bine! zice Eleonor.

Iar eu, acum că am trăit totul deodată, o revoluţie a inimii, o cavalcadă a urii, a iubirii şi a trădării, spun:

— Planul cel nou.

După ce Elspa adoarme, mă duc la peretele cu ferestre şi mă uit afară la luminile neîntrerupte ale golfului. Am fost aici

cu afaceri de o mulțime de ori, dar numai o dată cu Artie — o excursie de o zi, în urmă cu doi ani.

El a stat mare parte din zi la acvarium privind broaștele albastre otrăvitoare, zburătoare și peștii-ibiși corai sperioși. Artie s-a certat pe motive de politică cu un pește-papagal de Amazon cu capul galben, care, în ciuda investițiilor în mediul înconjurător, era un republican vicios, cel puțin așa susținea Artie. Maimuța pitică despre care Artie spunea că seamănă cu unchiul lui, Victor, se uita fix la noi, înălțându-și căpșorul, până când am simțit că noi eram exponatele și ea era vizitatorul. Mai târziu, am închiriat o hidrobicicletă, am dat ocol golfului, cu coapsele atingându-ni-se și comportându-ne ca niște adolescenți, în vreme ce ambarcațiunea se legăna încoace și-ncolo.

Îl sun pe Artie. Mă aștept să-mi răspundă infirmiera, dar îmi răspunde vocea lui.

— Lucy? se miră el.

— Mă așteptai pe mine? răspund eu repede.

— Da.

— Mă simt altfel, spun eu, fără vreo idee despre cum aș putea explica acest lucru.

— Cum altfel?

— Am greșit atât de tare.

Vreau să adaug atât de multe lucruri. Mă gândesc la palma pe care i-am tras-o lui John Bessom, dar nu-i pot spune nimic lui Artie despre minciunile lui John. Nu este secretul meu ca să i-l spun.

— Cum? Ce este în neregulă?

— Am fost așa de practică în ce privește emoțiile mele de ceva timp încoace, încercând să nu fiu emoțională. Dar nu a mers. Nu pot trece prin toate acestea și să continui să încerc să-mi trăiesc încă și mai puțin sentimentele. Asta va însemna

sfârşitul pentru mine. Trebuie să simt totul şi să trăiesc tot ce simt.

— Corect! rosteşte el. Aşteaptă o clipă. Dacă simţi mai mult, asta înseamnă că mă urăşti mai mult!

— Poate, dar s-ar putea şi să te iubesc mai mult.

Tăcere. El continuă:

— Când am spus că sunt disperat, eram disperat mai mult din cauza ta. Toate celelalte forme de disperare sunt minore în comparaţie cu aceasta, explică el. Dacă e ceva ce pot face ca să te ajut să mă iubeşti din nou, spune-mi.

— Accepţi faptul că ai rănit o mulţime de femei în viaţa ta? Asta-i ce aş vrea să ştiu.

— Nu pot accepta faptul că te-am rănit pe tine, că am fost genul de om care te-a rănit mereu. Niciodată nu voi accepta aceasta.

Dar eu ştiu că bărbaţii sunt mincinoşi. Exact când am uitat pentru o clipă — exact când am avut o slăbiciune şi am avut încredere în cineva din nou —, John Bessom mi-a adus fără întârziere aminte. Cu toate acestea, vreau să-l cred pe Artie. Încep să plâng — plânsul acela tăcut, înăbuşit — numai lacrimile care-mi curg pe obraz. Şi, din păcate, chiar îl cred într-un anume fel. Ştiu că mă iubeşte, că întotdeauna m-a iubit. Poate că simt un fel de uşurare, un ciudat fel de acceptare a lui Artie, a bărbaţilor.

— Îţi aduci aminte de maimuţa pitică de la zoo? îl întreb.

— Bineînţeles. De ce?

— Pentru că mă aflu aici. Că m-am gândit la excursia aceea împreună cu tine şi la maimuţa despre care ai crezut că era unchiul tău.

— Am decis că aş putea crede în reîncarnare, se aude Artie. Când eşti pe moarte, trebuie să te gândeşti la lucruri ca acestea cu puţin mai multă onestitate. Poate că maimuţa a fost

unchiul Victor. Eu vreau să mă întorc în chip de cățel al tău favorit, mic de să-l ții în poală.

— Aceștia au tendința să latre încontinuu.

— Eu nu voi face lucrul acesta. Îți promit. Voi fi unul dintre puținii chihuahua care face jurământ de tăcere. Voi fi un chihuahua monastic sau poate unul mut. Și nici măcar nu mă voi cățăra pe picioarele oaspeților la cină.

Eu râd ușor.

— Ei, acum faci promisiuni pe care știi că nu vei fi capabil să le respecți.

— Mai spune-mi ceva. Orice. Vreau numai să-ți aud vocea încă puțin.

— Trebuie să plec. Asta-i cu adevărat tot ce am avut de spus, despre a simți mai mult.

— Nu închide. Spune-mi ceva. O poveste. O poveste de adormit copiii adaptată pentru un cățel mic chihuahua. Inventează ce vrei tu.

Eu mă gândesc la versiunea de început de la cântecul *Locuitorii din Beverly*, o poveste despre un bărbat pe nume Jed. Brusc mă simt ca și cum aș fi pierdut așa de mult și aș fi predestinată să pierd și mai mult. Mi se pune un nod în gât.

— Sau un cântec de leagăn, spune el. Asta poate o să aibă același efect.

— Mi-a fost dor de tine în tot acest timp, zic eu.

— Asta-i partea din povestea ta inventată?

— Nu, spun eu. Acesta-i adevărul.

— Și mie mi-a fost dor de tine în tot acest timp.

— Noapte bună, îi urez.

— Noapte bună.

CAPITOLUL 32

Visele cu ochii deschişi pot părea mai puţin reale decât visele adevărate

ELSPA ŞI CU MINE STĂM ÎN PICIOARE pe peluză, în vreme ce Gail este ocupată să fixeze scaunul de copil pe bancheta din spate a maşinii mele. Rudy o ţine pe Rose şi sacul ei de pânză.

Eleonor şi mama nu au vrut să meargă la grădina zoologică. Mama m-a tras de-o parte şi a spus că are nevoie să petreacă ceva timp cu Eleonor, să-i explice cum este să fii văduvă.

— Eu ştiu cum este să iubeşti încă un bărbat care a murit, a spus mama. Şi ea îl iubeşte încă pe Artie. O va durea groaznic când el se va duce.

Există lucruri în care am încredere în mama. Va fi bună cu Eleonor.

Şi John a plecat. A strecurat un bilet pe sub uşă, înainte ca Elspa şi cu mine să ne trezim. Era adresat tuturor celor patru femei din grup. Ne-a explicat că a apărut o problemă de muncă acasă. Că ia trenul. Că îi pare foarte rău că pleacă. La început, m-am simţi uşurată că a lăsat biletul, dar apoi mi l-am imaginat cu zgârietura pe faţă, stând în tren, şi m-am întrebat ce fel de explicaţie avea pentru mine. Dar nu prea vreau s-o aud.

Nu chiar. Știu că trebuie să simt totul. Dar nu pot trăi concomitent mai multe emoții. Și nu mai pot suporta; sunt obosită de bărbații mincinoși.

Apoi văd însă situația dintr-un unghi diferit. În acest caz, nu Artie a fost cel care a mințit. El a fost cel mințit. De el și-a bătut cineva joc, nu-i așa? Și-a petrecut toți acești ani profitând de femei, în vreme ce purta cu el această rană de a nu-și putea vedea propriul și unicul lui fiu... numai că nici măcar nu avea un fiu. Dăduse bani pentru copilul unui alt bărbat.

Și, atunci, de ce își petrecuse John Bessom atâtea ore pentru a ajunge să-l cunoască pe Artie? A fost acesta un act generos sau voise numai să primească în continuare bani? Mințea când a spus că și-l dorise întotdeauna pe Artie în viața lui? A luat și el parte la înșelătorie și continuă să ia parte, încercând să pună mâna pe bani pentru ultima dată?

Gail îi spune Elspei:

— În sacul de pânză sunt biscuiți și felii de măr fără coajă pentru o gustare, o cană cu capac, un rând de haine de schimb, în caz că face pipi în pantalonii ei de fetiță mare.

E ceva tandru și intim în cuvintele *pantalonii de fetiță mare* care mă fac să simt simpatie pentru Gail, pentru prima dată.

Dar apoi ea se dă câțiva pași înapoi de lângă mașină, o ia pe Rose de la Rudy și spune:

— Vrei să mergi la grădina zoologică cu mătușa Elspa și cu prietenii ei? Va fi bine. O să vezi!

Și asta m-a făcut să oftez. De ce trebuia să spună *mătușa* Elspa? Și de ce trebuie să spună că va fi bine, de parcă Rose și-ar fi bătut capul toată dimineața întrebându-se cum va fi.

Rose este o dulceață. Zâmbește cu timiditate și se tot sucește în brațele lui Gail ca să se dea jos și să urce în mașină, pe scăunelul ei special.

— Uită-te la ea! rostește Gail. Am încercat s-o învăț să fie prudentă, dar ea sare din brațele mele și pleacă cu oricine în orice aventură, exact ca mama ei, presupun.

Evident, Gail o tot înțeapă pe Elspa, dar Elspa nu pare să bage în seamă. Este așa de fericită că iese împreună cu Rose, aproape zăpăcită de atâta fericire.

— Ne întâlnim la *Chez Nous* la ora șase, pentru cină, spune ea. Nu va dura prea mult.

Și ne îngrămădim în mașină, Elspa în spate cu Rose. Când ieșim pe alee, Elspa încearcă să-i facă cu mâna mamei ei, dar Gail s-a întors deja cu spatele și merge spre casă.

Ziua este luminoasă și însorită. N-am mai fost la grădina zoologică de când eram copil. Elspa îi leagă lui Rose un balon la încheietura mâinii. Se duce legănându-se împreună cu Rose lângă pinguini. Apoi eu și Elspa ne așezăm pe vine împreună cu Rose ca să căutăm furnici în fața cuștilor leilor. Mâncăm alune. Rose face pipi în pantaloni, lângă girafă. Elspa și Rose — cu o nouă pereche de pantaloni pe ea — se plimbă arătând cu degetul spre păsări. Eu rămân în urma lor. Mă opresc puțin să mă uit la lame și, în cele din urmă, încep să simt vinovăție față de John, nu pentru palma pe care i-am dat-o, nu, deloc. Mă simt vinovată pentru că nu participă la scena aceasta și doar a investit și el în excursie, nu? În oarecare măsură? Și cum rămâne cu toate acele ore petrecute cu Artie — cu duioșia calmă din vocile lor? Au fost toate astea false? El a fost cel care a deconspirat-o pe Eleonor, întrebând-o despre legătura ei cu Artie. Îmi amintesc cum a ascultat toate poveștile despre Artie și despre mine și de momentul când a găsit copilul pierdut în timpul plimbării prin Inimă. A fost totul teatru? Se poate să fi fost teatru?

Rose vine tiptil spre noi. Elspa aleargă după ea. O prinde și o ridică deasupra capului și o face să râdă. Apoi o pune din nou jos. Soarele e spre asfințit. Rose se îndepărtează câțiva pași de noi și se oprește preocupată de balonul atașat de încheietura mâinii ei.

Elspa spune:

— Dacă trebuie, aș putea fi fericită și numai cu atât. Asta poate fi ce primesc — momente ca acestea din când în când.

Și aceste cuvinte ale ei îmi amintesc de Artie — tot ce mi-a rămas de la el sunt momente disparate din când în când. Vreau să merg acasă, la el.

Rose vine la Elspa și spune:

— Ia-mă în brațe!

Elspa o ridică și o ține strâns la piept. Se duc spre o bancă și se așază. Scoate punga cu biscuiți. Elspa o hrănește pe Rose, Rose o hrănește pe Elspa.

Îndată ce tragem în parcarea de la *Chez Nous*, un Mercedes ne face semn cu farurile.

— Este mașina lor, spune Elspa cu o voce repezită. Rose adoarme repede cu capul sprijinit pe lateralele scaunului ei. Noi păstrăm tăcerea, o tăcere neliniștită.

Brusc mă cuprinde frica. Dar dacă totul nu va fi deloc așa de bine? Dar dacă nu-și dă seama de implicații? Și dacă totul va fi bine? M-am gândit eu serios la cum va fi viața cu Rose? Sunt pregătită pentru toate acestea? Este cu adevărat pregătită Elspa să fie o mamă bună, nu numai la grădina zoologică, într-o zi frumoasă, ci în fiecare zi, în agitația zilnică a unei familii?

Mercedesul trage alături de noi. Geamul se dă în jos. Este Rudy. Gail, cu o figură întunecată, stă pe locul de lângă șofer, total nemișcată.

— Bună seara tuturor, spune Rudy. Cum a fost?

— Ce s-a întâmplat? întreabă Elspa, simţind ceva ce nu se vede cu ochiul liber.

— Trebuie să anulăm cina. Mama are una din migrenele ei.

Gail ne priveşte în treacăt, cu două degete apăsându-şi fruntea ca şi cum asta ne-ar face dovada necesară a durerii ei de cap.

Rudy se dă jos din maşină, lăsând motorul să meargă.

— Ce-i? întreabă Elspa.

El deschide portiera din spate a maşinii mele.

— Doarme, spune Elspa. Nu poate să-şi petreacă noaptea cu mine? Hai să nu o deranjăm acum şi apoi din nou când ajungeţi acasă.

Eu tuşesc discret, sperând ca Elspa să-şi aducă aminte că noi ţintim la mai mult decât o noapte împreună.

— Rose doarme? întreabă Gail alarmată. Se dă jos din maşină şi se apropie cu paşi mari ca s-o vadă cu ochii ei pe Rose. Programul ei de somn va fi complet dat peste cap.

— Trebuie să vorbesc cu voi amândoi, şopteşte Elspa.

— Putem vorbi mâine, spune el. Hai să ducem copilul în pat. Biata de ea.

Elspa se uită la mine. Are ochii mari şi plini de panică. Eu o apuc de mână, ca pentru a o susţine.

— Să nu cedezi acum, îi şoptesc eu. Continuă.

Ea se uită fix la mine o clipă şi aprobă dând din cap.

Iese din maşină şi rămâne împreună cu Gail şi cu Rudy, creând un triunghi între cele două maşini.

— Trebuie să vă vorbesc chiar acum.

Eu îmi fixez privirile pe mâinile mele care stau cuminţi în poală, pentru a-i oferi Elspei intimitatea de care are nevoie, dar trag cu ochiul spre ea, iar şi iar. Vreau să fiu prezentă lângă ea, pentru a o sprijini.

— Trebuie s-o ducem acasă, spune Gail.

— Eu sunt mama ei. Ea este acasă când este cu mine.

Gail se întoarce spre Rudy.

— Ți-am spus că va încerca să obțină ceva!

— Nu face asta! îi spune Rudy Elspei.

Elspa arată puternică și înaltă. Își ține spatele drept.

— Vrei să mă prefac că nu sunt mama ei? „Mătușa" Elspa? Cine a inventat chestia asta?

— Hai să nu lăsăm lucrurile să ia o întorsătură urâtă, intervine mama ei.

— Mă întorc mâine și Rose vine cu mine, hotărî Elspa.

— Nu te poți descurca tu cu ea, Elspa, rostește Gail neliniștită. Noi am trecut prin asta. Am fost târâți prin asta!

— Acum mă pot descurca. M-am schimbat. Am depășit situația aceea.

— Permite-mi să-ți explic foarte clar, continuă Gail înclinându-se în față. Nu am de gând să las copilul acesta în mâinile tale. Nu am de gând să mai am un al doilea eșec.

— Eu sunt un eșec? întreabă Elspa. Asta gândești despre mine?

— Este clar că ești incapabilă să crești un copil, ripostă Gail. Noi doi am primit consilierea unui specialist. Știu cum poate evolua situația în toate variantele ei dezastruoase.

Rudy pune mâna pe brațul lui Gail.

— Taci! ridică vocea el. Gail!

— Să nu pui mâna pe mine Rudy! strigă ea. Știu ce fac! Ea nu ia acest copil!

Elspa se întinde și se sprijină cu mâna pe capota mașinii ca să capete siguranță, și înainte să-mi dau seama, eu am sărit de pe locul șoferului, am coborât din mașină și mă aud spunând:

— Aici nu este vorba despre ce gândești tu despre Elspa. Aici este vorba despre drepturile Elspei. Nu aveți custodia

copilului şi dacă încerci să intri în maşină şi să o iei pe Rose ca să pleci cu ea comiţi o răpire a unui copil.

— Să nu mă ameninţi! ţipă Gail.

— Hai să nu ne enervăm! intervine Rudy, încercând să zâmbească în timp ce se uita nervos la fiecare dintre noi.

— Eu am nevoie de fetiţa asta în viaţa mea, spune Elspa şi acum se înmoaie, aşa cum îşi aminteşte că este planul cel nou — spui ce simţi. Am nevoie de ea la fel de mult cât are şi ea nevoie de mine. Îmi este frică, desigur că-mi este frică. Dar m-am descurcat bine. Şi acum, vreau să am o motivaţie, ca să fiu cea mai bună versiune a mea. Şi motivaţia este Rose, pentru ca această cea mai bună versiune a mea să fie mama lui Rose. În fiecare zi. (Se opreşte un moment. Toată lumea tace.) Nu o voi creşte cum m-ai crescut tu. Perfect. Voi face greşeli. Dar vor fi propriile greşeli. Trebuie să-mi permiţi acest lucru.

Gail încremeneşte. E cadaverică la faţă. Îl apucă pe Rudy de umăr şi se uită împrejur prin parcare cu ochii holbaţi.

— Am încercat să le asigur o copilărie perfectă copiilor mei, comentează ea. Dar, până la urmă, am ratat cu tine.

— Nu, nu ai ratat! i-o retează Elspa.

— De ce nu ai fost niciodată de acord cu mine, în nicio privinţă? Tu eşti eşecul meu, spune ea, cu ochii plini de lacrimi.

Elspa face un pas spre mama ei vrând s-o ia în braţe, dar Gail îşi ridică mâna ca s-o împiedice.

— Nu, spune Gail. Nu pot suporta asta (se întoarce spre Rudy). Aşadar, aici am ajuns. Mi-ai spus că într-o zi asta se va întâmpla. Ai spus că ar trebui s-o las să plece. Şi aveai dreptate. Asta aşteptai să auzi de la mine? (Porneşte spre maşină.) Hai să facem această ruptură cât mai curat posibil.

— Nu trebuie s-o facem curat, spune Elspa. Trebuie s-o facem numai în felul nostru. Nu mă aştept să fie curată.

Gail se oprește și adaugă:

— Îți ofer tot ce sunt eu capabilă să ofer.

Se urcă în mașină și trântește portiera.

Rudy rămâne pe loc, uitându-se fix la Elspa. Pentru o clipă este uluit și apoi îi apar lacrimi în ochi. Își freacă ochii încercând să-și regăsească stăpânirea de sine. Nu poate. Se întoarce cu spatele, arătându-ne umerii care se zguduie de plâns. Când se întoarce din nou cu fața la Elspa, o mângâie pe păr, apoi o sărută cu tandrețe pe obraz.

— Aștept acest moment de mult timp. Am știut că vei veni după ea când vei fi pregătită. Am spus asta tot timpul.

— Adevărat? întreabă ea timid.

El dă din cap.

— Voi fi în stare să am grijă de mama ta. Îi vine din nou să plângă, și atunci tușește. Trebuie să avem posibilitatea să o vedem pe Rose. Să o vedem des. Este și fetița noastră. O iubim.

— Știu, șușotește Elspa. Niciodată nu voi putea să mă revanșez. Ea are nevoie de bunicii ei. Știu asta. Vom veni foarte des în vizită. Acesta nu este un sfârșit. Explică-i asta mamei. Spune-i că asta ar putea fi începutul unei noi relații. Una bună.

Ochii lui sunt umezi, și când zâmbește, lacrimile îi curg pe obraji, apoi se întoarce, merge la mașină și se urcă în ea. Mașina stă pe loc, ca înțepenită, apoi lunecă ușor, îndepărtându-se. Elspa și cu mine rămânem fără grai, pentru o clipă.

— Ai făcut-o, îi zic eu. Ai fost uluitoare.

— Cred că da, spune ea, puțin buimacă.

Și când ne întoarcem amândouă să ne uităm la Rose, vedem că ea doarme profund.

Mai târziu, în camera de hotel, Elspa o pune pe Rose pe patul ei. Îi scoate pantofii fiicei sale în timp ce fetița doarme.

Am sunat-o pe mama să vină. Vine cu Bogie sub braţ şi cu Eleonor, să vadă cu ochii lor.

— Nu pot să cred că este aici, şoptesc eu.

— Chiar ai făcut-o, spune Eleonor. Ai făcut-o cu adevărat.

Mama zâmbeşte cu seninătate.

— Îţi taie respiraţia de frumoasă ce este.

Eu mă aşez pe patul meu, cu capul greu şi simţindu-mă complet epuizată. Ziua a fost aşa de furtunoasă şi de plină de neprevăzut. Şi nu-mi dau seama de ce, poate din cauză că acum sunt cu garda jos sau poate pentru că mi se pare corect să fiu total onestă, mă trezesc spunând:

— John nu este fiul lui Artie.

Nu ştiam că voi spune ceva cuiva despre asta, şi m-am trezit spunând-o.

Ochii Elspei se fac mari şi ea zâmbeşte.

— Aşadar, el participă la această excursie pentru că este îndrăgostit de tine.

Habar nu am de ce face Elspa această ciudată conexiune.

— Elspa, m-a minţit! Pe toate ne-a minţit.

— Da, dar a făcut-o pentru că s-a îndrăgostit de tine.

— Este ridicol! spun eu. Nu, nu. Mă uit la Eleonor şi la mama în căutare de sprijin, dar ele se uită la mine fără nicio expresie, frecându-şi mâinile şi zâmbind oarecum. Vă bateţi joc de mine? Sunteţi de acord cu ea?

— Hmm! face Eleonor. Eu, da.

— Are dreptate, iubito, confirmă mama. Şi din cauza ta a plecat. Nu tu l-ai zgâriat pe faţă?

— Nu am de ce să răspund la această întrebare, spun eu.

Chiar şi Bogie pare să mă privească cu suspiciune. Elspa ridică din umeri.

— Este singura explicație. Este pur și simplu logic. Și dă la o parte de pe fruntea lui Rose câteva șuvițe ude de transpirație. Tu îl iubești?

— Nu, îi zic eu. Este un mincinos. Și nici el nu mă iubește.

Sunt confuză din cauză că nu știu dacă spun adevărul. Ar putea el să mă iubească? Oare îl iubesc și eu la rândul meu? Bineînțeles că nu. Vreau să continui să spun: *El este fiul lui Artie, cum aș putea să mă îndrăgostesc de el?* Dar asta nu este adevărat. Niciodată nu a fost. Și spun: Vreau să trăiesc acest moment. Și arăt spre Rose așezată pe pat. Parcă ar fi un înger. Uitați-vă numai la ea!

Elspa o învelește pe Rose și se așază și ea deasupra păturii, făcându-se covrig în jurul trupului ei, cu fața aproape de fața ei.

— Nu-mi vine să cred că este a mea, mărturisește Elspa și își contemplă fiica dormind. Își trece degetele peste fața ei, sculptându-i în aer trăsăturile.

CAPITOLUL 33

Şi, uneori, poţi să te întorci la tine întreg

DUPĂ MICUL DEJUN LUAT LA HOTEL, pornim spre casă, drumul dovedindu-se un pic mai dificil şi alunecos, cu Rose la bord. Îi place grozav mâncarea, nu numai gustul, dar şi consistenţa fărâmicioasă a pâinii prăjite franţuzeşti, moliciunea cleioasă a ouălor, şunca grasă.

În maşină, Elspa o ţine ocupată pe Rose citindu-i, cântându-i, inventând jocuri cu degetele şi cu o bucată de sfoară. Bogie este folosit şi el ca atracţie. Lui Rose îi place să-i imite gâfâitul şi parcă îşi dezvoltă amândoi propriul limbaj câinesc — un anumit număr de gâfâieli pentru da, un anumit număr pentru nu. Ştiu că Rose ne va aduce acea lumină şi acea atmosferă jucăuşă, de care avem nevoie pentru a trece prin următoarea fază a bolii lui Artie. Rose ne va ajuta să o depăşim. Facem drumul în două ore — fără oprire, trafic inexistent. Am intrat fără nicio întârziere în casă. Unul dintre infirmierii lui Artie îmi face semn cu mâna din bucătărie.

— Are un vizitator, mă atenţionează el.

Îmi pot imagina cine este. Una dintre iubitele lui. Decid să-i cer să plece. Trebuie să stau singură de vorbă cu Artie.

— Mulțumesc! spun eu și o iau direct în sus pe scări. Știu că probabil va trebui să dau explicații cu privire la dispariția lui John Bessom din viața lui, dar am decis că trebuie să-i mărturisesc lui Artie tot ce știu. Artie ar vrea să știe, chiar dacă l-ar durea. Nu-mi dau seama cum va primi vestea.

Ușa de la camera lui Artie este închisă. Bat repede la ușă și, când o întredeschid, îl văd pe Artie stând în șezut în pat. Pare mai slab și îmi dau seama că, atunci când sunt plecată, am în minte o imagine a lui Artie pe care refuz să o actualizez — a unui Artie mai sănătos, mai robust, nu în totalitate bine, dar mult mai bine, o versiune a unui Artie în curs de restabilire. Așa că este puțin șocant pentru mine că el arată așa de răvășit, de palid și de diminuat. Tuburile de oxigen sunt la locurile lor, mintea mea le șterse din imagine.

El spune:

— Știu acum toată povestea.

— Care poveste? întreb eu, mirându-mă de unde naiba a aflat el înainte de a-i zice eu.

— Trebuia s-o auzi de la el, spune Artie.

— De la cine? întreb eu.

Deschid complet ușa și îl văd acolo pe John Bessom, așezat pe un scaun lângă fereastră. Arată epuizat, de parcă nu a dormit. Ochii îi sunt obosiți. Zgârietura de pe față este la locul ei, arată mai furios decât înainte.

— Ce cauți aici? întreb eu.

— Mă curăț de păcate, rostește el.

— Poftim?

— Lasă-mă să-ți spun ce urmează să se întâmple aici. Lucy, tu te vei așeza pe un fotoliu, spune Artie, și puștiul va povesti ce are de spus, iar tu îl vei asculta. Asta este. Punct. Ai înțeles?

— Dar...

— Nu, zice Artie. Tu vei sta în fotoliu şi puştiul va vorbi.

Eu mă deplasez încet spre un fotoliu şi mă aşez.

— Dă-i drumul! porunceşte Artie.

John îşi drege glasul. Este nervos, se joacă cu tivul draperiei.

— Toată copilăria mea am crezut că Artie este tatăl meu, povesteşte el. Mama mi-a spus că el locuieşte foarte departe şi nu mă poate vizita pentru că este extrem de ocupat şi este un om important.

— Eu *sunt* extrem de important, întrerupe Artie în glumă.

(Încă încearcă să dezamorseze situaţia. Ştiu că trebuie că arăt confuză şi mai mult decât luată prin surprindere.) Partea asta a fost adevărată.

— ...Am găsit câteva plicuri provenind de la cecurile lunare trimise de Artie, într-un sertar, într-o casetă când aveam vreo doisprezece ani şi mi-am dat seama, după adresă, că nu locuieşte prea departe de noi. Aşa că am petrecut acea vară spionându-l. Am luat autobuzul până în zona în care locuia el de câte ori am putut şi m-am ascuns în boscheţii din apropiere privindu-l cum tunde iarba, cum stă de vorbă cu vecinii, cum are invitaţi la grătar. Mi-am făcut chiar un carneţel, încercând să notez orice face el şi orice îl puteam auzi vorbind. Mă duceam acasă şi repetam lucrurile pe care le spusese şi mergeam ca el. (Încerc să mi-l imaginez pe John Bessom la doisprezece ani, ghemuit prin tufişuri, petrecându-şi vara exersând să se comporte ca Artie. Trebuie să admit că este cu adevărat drăguţ, chiar dacă nu vreau să admit nimic cu privire la drăgălăşenia lui John, în acest moment. John se uită la Artie.) Nu ştiam atunci că şi el mă spiona pe mine, din când în când, în toţi aceşti ani.

Artie încuviinţează dând din cap.

— Da, te spionam.

John continuă.

— Dar a fost și greu, în același timp. Îl vedeam intrând și ieșind din casă însoțit de alte femei. (Eu mă uit pe furiș la Artie și el ridică din umeri cu sfială.) Eram distrus că nu voia să fie cu mine și cu mama. Îl admiram ca un nebun. În cele din urmă, mama a aflat pe unde umblam și mi-a spus direct, fără menajamente, că el nu este tatăl meu, că tatăl meu a murit. Încetează să-l mai spionezi pe tipul acesta, a spus ea. El este un străin pentru noi (John arată de parcă retrăiește în minte acest moment și eu simt un fel de ură față de Rita Bessom, nu numai pentru că l-a înșelat pe Artie, ceea ce a fost o cruzime chiar dacă, dintr-o perspectivă mai largă, i-a dat ce-a meritat, echilibrând oarecum balanța dreptății, ci pentru că l-a îndepărtat pe Artie de fiul lui).

Mă uit la Artie, apoi înapoi la John. Nu prea știu ce trebuie să spun. Asta nu îndreaptă în niciun fel lucrurile. John Bessom a fost un complice toți acești ani și, cel mai rău din toate, l-a mințit pe Artie pe patul de moarte.

— Îmi pare rău să aud toate astea, am comentat eu. Totuși m-ai mințit. L-ai mințit pe Artie în toate aceste după-amiezi în care ai stat cu el de vorbă. Numai ca să pui mâna pe banii lui.

— N-am făcut-o nicio clipă pentru bani, ripostă John. Am avut două motive, cred, spune el și se uită spre Artie, ca pentru a-i cere permisiunea. Artie confirmă dând din cap.

— Continuă.

— Primul motiv, eu nu am avut niciodată un tată, spune John, așa că de ce n-ar fi Artie tatăl meu? De ce, în acest moment îngrozitor al vieții mele să nu primesc un sfat? Nu am primit niciodată un sfat, un sfat părtintesc, în toată viața mea.

Apoi, John tace.

Artie îi zâmbește.

— Eu nu am avut niciodată un fiu, nu în realitate, cum se vede. Aşa că de ce să nu am unul acum, în acest moment îngrozitor al vieţii mele.

— Şi aşa am decis amândoi, spune John.

— Am făcut un pact, adaugă Artie. El este fiul meu.

— Şi el este tatăl meu.

Este ceva trist în aceasta, ceva atât de trist şi de tandru. Îmi dau seama că John a spus-o în cele din urmă — l-a numit pe Artie tatăl lui. Nu mă aşteptam ca lucrurile să ia o asemenea întorsătură — să afle că Artie nu este tatăl lui şi apoi să afle că, la un alt nivel, este. Îmi iau un răgaz să las impresiile să se aşeze un pic. Asta-i ce aşteptam — momentul acesta — pentru Artie şi pentru John.

Mă uit în jur, prin cameră, ochii îmi trec în revistă sticluţele cu medicamente ale lui Artie, rama fotografiei cu mine şi Artie la vila Marthei, aparatul de oxigen care încă bâzâie în colţul camerei. Vreau să ştiu de asemenea care este al doilea motiv. Vreau să ştiu dacă are dreptate Elspa. Va mărturisi John acest lucru în faţa lui Artie?

— Care este al doilea motiv? întreb eu.

— Al doilea motiv este mai complicat. Am venit aici şi i-am spus lui Artie povestea toată şi acesta este adevărul adevărat. Se uită la Artie încă o dată ca să primească aprobarea lui şi, apoi, adaugă, dând drumul cu repeziciune cuvintelor din gură: Sunt îndrăgostit de tine.

Înlemnesc. Mă uit la Artie. Nu este mânios, dar pe faţă i se citeşte o oarecare suferinţă, o foarte uşoară contorsionare a muşchilor. Pot jura că a ajuns la o nouă înţelegere în acceptarea morţii, că a realizat că viaţa mea merge înainte şi trebuie să o lase să curgă, deşi acceptarea acestui fapt nu este lipsită de durere.

— Am fost atras de tine din primul moment, când ai dat peste mine dormind în expoziția de paturi, dar apoi, în timpul turului, m-am îndrăgostit de tine, mărturisește John.

— Nu, spun eu. Și închid ochii.

— Ba da, spune el.

Eu scutur din cap.

— Nu mai pot oricum deosebi când mint bărbații și când spun adevărul.

— Asta poate fi, în parte, vina mea, intervine Artie.

— Am pus și eu puțin umărul, zice John.

— Și vrei banii? întreb eu.

— Nu vreau banii, continuă el și apoi face o grimasă. Am nevoie de bani. Aș minți dacă nu aș admite acest lucru. Dar nu mă aflu aici pentru bani.

— Trebuie să te liniștești în privința banilor, spun eu cu răceală. Îți voi da toți banii din acel fond pe care-l rezervă Artie pentru tine. Vei fi apoi relaxat.

— Nu țin neapărat să fiu relaxat. Asta nu s-ar potrivi cu noul plan. Trebuie să simt tot ce se întâmplă.

— Artie, strig eu. Artie, tu ce vrei să spun în situația aceasta?

— Nimic, zice Artie. El nu îți cere niciun răspuns.

John se uită la mine atent cu ochii lui obosiți.

— Nu îți cer nimic. Nu pot explica, o calmează John. Este ca și cum tu m-ai fi trezit dintr-un vis și eu nu știam că visul pe care-l visam erai tu.

Rămân nemișcată pentru o clipă. Nimeni nu face vreo mișcare. Încerc să simt în profunzime situația, tipul acesta de iubire. La început, o asemuiesc cu un nod care mă apasă în piept, dar nu merge. Nodul se descâlcește, rămânând acolo, dezlegat, desfăcut. Mă simt de parcă m-aș fi întors la o parte

esențială a ființei mele — iubirea. L-aș putea iubi pe John Bessom? Îmi pot permite să mă las oare așa de intens din nou?

— Artie, întreb eu. Dar tu? Ce pot face în ce te privește?

— Nici eu nu cer nimic de la tine.

Acum, că am simțit iubirea, sau ceva foarte aproape de ea, pentru John, cred că pot să respir din nou. Știu că-i pot dărui această iubire lui Artie. Trebuie să ne iubim din nou unul pe celălalt, cu tot ce presupune iubirea, chiar și cu lucrurile dificile, cum sunt iertarea și acceptarea. Nu cred că asta sună logic — că o iubire poate aduce înapoi o altă iubire —, dar acesta-i adevărul.

CAPITOLUL 34

Familia poate fi ţinută împreună printr-o serie de noduri speciale

ÎN CASĂ ESTE HAOSUL EXTRAORDINAR, de necrezut al vârstei de trei ani. Frigiderul este ornamentat cu desene colorate, mesele sunt lipicioase din cauza sucului vărsat, macii de pe sofaua din sufragerie au devenit un pâlc de pomi cu coroane roz. În baie este o oală mititică de noapte, în faţa chiuvetei, un scăunel. Peste tot jucării care cântă şi clipesc, fiecare în legea ei. Bogie a învăţat cum să se ascundă sub sofa, în cel mai îndepărtat colţ, şi cum să se roage la baza scărilor să-l ducă şi pe el cineva sus. Camera de oaspeţi a fost transformată în camera copilului, dotată cu un pat cu baldachin de la Bessom's Bedding Boutique, decorată toată cu broscuţe — ideea lui Rose. Cearşafurile sunt cu broscuţe, lampa de noapte reprezintă o broscuţă şi broscuţele de pluş s-a dovedit că se înţeleg bine cu pomi cu coroană roz. Şi, în mijlocul harababurii — ciripituri, cântece, dansuri, smiorcăieli, râsete, răgete — se găseşte Rose. Ea este fiinţa întru totul ea însăşi, debordând de viaţă.

Şi în acelaşi timp, în dormitorul de la etaj, moare un om.

Artie este din ce în ce mai slăbit, pe zi ce trece stăm toate cu el, încercând să-l facem să se simtă cât mai confortabil în

măsura posibilului — îi răcorim încheieturile cu prosoape umede, îi umflăm pernele, îl hrănim cu multe cubulețe de gheață. Aparatul de oxigen încălzește prea tare camera, așa că pornim aerul condiționat.

John Bessom și cu mine suntem împreună pentru un scop comun. Ceea ce s-a spus în cameră, între noi trei, nu a rămas mort acolo. Trăiește încă. Dar, în acest moment, toată dragostea noastră, din fiecare izvor și rezervor dinăuntrul fiecăruia dintre noi, este îndreptată spre Artie. Nu păstrăm nimic pentru noi. Nu acum. Nu încă.

Totuși, uneori mă surprind întrebându-mă cum va fi viața mea împreună cu John Bessom, la fel cum, cândva, mă gândeam cum va fi viața mea cu Artie. Acum nu mai sunt la fel de naivă, să mă gândesc numai la lucrurile plăcute: vacanțe la mare, și petrecerile cu ocazia aniversării zilelor de naștere ale copiilor noștri. Mă gândesc la multe alte posibilități. Mă gândesc la începuturile noastre, când l-am trezit pe John, când dormea pe o saltea direct pe podea, mă gândesc la mijlocul poveștii noastre, care ar putea include plaje și aniversări ale copiilor, și la sfârșitul ei. Emoția este atât de teribilă la sfârșit, sau cel puțin la sfârșitul lui Artie, încât o frumusețe amețitoare există în toată această tristețe și pierdere. Și, în timp ce eu mă gândesc la viața mea alături de John Bessom, Artie încă trăiește. El este mecanismul complicat care a făcut viitorul acesta posibil. Într-o clipă, mă simt ca și cum mi-a fost smulsă inima din mine și, în următorul moment, mi-o simt inundată de iubire — așa de multă iubire, încât devine un torent incontrolabil, un flux învolburat.

Îmi place în continuare tura de noapte. Îi cânt lui Artie toate cântecele de leagăn pe care le știu, și când termin cântecele de leagăn, îi cânt cântecele Joanei Jelt cu o voce mică, veselă.

Aceste ultime zile sunt fiecare un fel de elogiu. Lui John trebuie să-i mulțumesc pentru toate acestea. Îi spun lui Artie povestea cu pasărea eliberată din casa de oaspeți a prietenului nostru. Îi povestesc despre cererea în căsătorie, despre bancul de scoici lunecând de-a lungul Schuykill River și despre maimuța pigmeu și acvariu.

Îi povestesc despre cum m-am rugat pentru viitorul nostru împreună la Biserica Old Whaling din Edgardtown. Și, uneori, când este prea obosit ca să asculte povești, îl iau de mâini și spun rugăciuni. Și când mă rog, mă rog întotdeauna, plângând cu suspine — pentru bogăție, dar nu în bani, ci într-un fel de fericire. Demult am încetat să mă rog pentru mai mult timp. Nu vom mai avea mult timp noi doi.

Artie mă întreabă dacă mama mai are vreun proverb despre suflet, pe care să nu-l fi cusut pe vreo pernă.

O aud pe Rose, vorbind la parter cu televizorul, unde privește un spectacol cu pitici.

— Nu cred, îi răspund lui Artie.

Îi e mai greu de-acum să vorbească. Vocea lui este o melodie, așa că șoptește.

— Sufletul n-ar trebui să fie niciodată mai mare decât o poșetuță? întreabă el, privindu-l pe Bogie cum doarme la picioarele patului său.

— Să nu-ți lași niciodată sufletul să se supună gravității? întreb eu. Doar nu vrei să te prezinți în rai cu un suflet neputincios.

Vreau să aflu dacă Artie a învățat ceva despre el însuși sau despre sufletul lui. Simt că eu am traversat un iureș extraordinar de transformări, dar cel care a trecut prin mai multe este totuși el.

— Și? întreb eu. Vrei?

— Să vreau ce?

— Să te ridici la cer cu un suflet neputincios.

— Ţi se pare că sufletul meu arată gras în acest trup al meu? Asta trebuia să fie ceva amuzant, dar acum ideea de grăsime nu mai are nicio legătură cu Artie. Este scheletic. Pomeţii obrajilor se înalţă ascuţiţi pe faţa lui. Le aud pe Rose, la parter, bătând din palme şi pe Elspa care cântă împreună cu pisicile din spectacolul de la televizor.

— Cred că vreau să ştiu... Nu sunt sigură. Vreau să ştiu dacă ai învăţat ceva din toate astea.

În acest moment, în cameră intră Eleonor. Aduce o tavă cu mâncare pentru Artie, de care el abia se va atinge.

— Şi eu aş vrea să ştiu răspunsul la această întrebare, dacă nu te deranjează, se bagă în seamă Eleonor.

— *Tu* ai învăţat ceva? o întreabă el pe Eleonor.

Ea pune tava jos, şi aceasta zăngăne când atinge lemnul noptierei.

— Eu nu sunt aici ca să învăţ ceva. Sunt aici ca să *te învăţ* pe tine ceva.

— Serios? se miră Artie. Atunci, îţi pierzi vremea degeaba.

— Ascultă, tu eşti cel care...

— Eleonor, ce vrei tu de la mine?

Eu mă ridic să plec.

— Trebuie să... fiu...

— Nu, Lucy, este în regulă, continuă Eleonor. Eu ştiu ce vreau. Vreau ca lumea să fie diferită. Vreau ca bărbaţii să fie mai drăguţi. Vreau sinceritate, onestitate. Vreau să-i pot crede pe oameni. Un pic de încredere nu ar răni pe nimeni.

— Bine, o aprobă Artie sec, Eleonor eu te iubesc!

— Nu fi nemernic! ripostă Eleonor.

— Te iubesc, Eleonor, spune el din nou, străduindu-se din greu să vorbească tare.

— Taci din gură! strigă ea.

Și, apoi, o spun și eu, de asemenea prinsă de moment.

— Te iubesc, Eleonor!

Ea se uită lung la fiecare dintre noi, oripilată.

— Ce dracu' faceți?

Nu prea știu care-i răspunsul la această întrebare, dar din fericire Artie știe.

— Îți dăm o șansă să crezi din nou în oameni, dacă vrei, sau nu, spune el.

Și, acum, înțeleg exact raționamentul lui.

— Nu poți face prea multe pentru lume și pentru oameni, și pentru lipsa generală de sinceritate și de încredere, spun eu. Dar, ultimul lucru la care te-ai referit...

— Asta-i o idioțenie, adaugă ea. Apoi se întoarce legănându-și piciorul țeapăn în față, se îndreaptă spre ușă și se oprește. Lovește tocul ușii cu pumnul.

— La dracu', și eu vă iubesc pe voi, pe amândoi. E în regulă, deci. Bine.

Iese din casă.

— Asta a fost în fapt o declarație foarte sinceră, comentez eu. Artie este de acord.

Într-o noapte, Artie se trezește speriat. Respirația îi este așa de grea acum, încât parcă iese direct din stomac. A primit doza de morfină necesară să-i ușureze durerea intensă, ascuțită din piept. Aparatul de oxigen din colț mărește temperatura în cameră, dar la cererea lui, am întredeschis și fereastra — și astfel umiditatea pare să se rostogolească prin cameră ca niște vălătuci de ceață. Sunt singura de veghe, așezată pe marginea patului. Nu am putut dormi. Stau pe marginea patului pe locul pe care, cândva, a stat Artie înfășurat în prosop, cu șamponul încă pe păr, și mi-a făcut confidențe.

Infirmierele de la spital au intrat în acţiune. Îi fac injecţii şi-i verifică toate pastilele. Dar fac mult mai mult de atât. Sunt poate cele mai perfecte fiinţe umane pe care le-am cunoscut vreodată. Îmi spun că nu va mai dura mult, de-acum.

Respirând lacom, Artie îmi declară:

— Ascultă! (Se întinde şi eu îl iau de mână) Mă tem că... (I se umplu ochii de lacrimi.) Mă tem că ţi-aş fi frânt din nou inima.

Îmi dau seama că ştiu asta despre el, că o ştiu poate de multă vreme. Că m-ar fi înşelat din nou. E ceva înlăuntrul lui în care nici el nu poate avea cu adevărat încredere, niciodată. Şi oare aş vrea cu adevărat o discuţie profundă, aici, acum, când viaţa lui Artie se termină? O discuţie care să nu fie niciodată pusă la încercare de tentaţiile lumii reale? Oare asta am aşteptat?

Nu. Artie a ajuns la adevărul despre sine însuşi şi mi-a făcut o mărturisire extrem de importantă — că îi este teamă că, dacă ar fi trăit, m-ar fi înşelat din nou. Prefer adevărul.

— Ştiu, îi spun. Dar acum nu mai contează.

El îmi pronunţă numele.

— Lucy.

Şi eu îi rostesc lui numele.

Aşa de liniştit şi simplu, şi dens ca un schimb de jurăminte.

Apoi el închide ochii. Şi nu mai este.

Funeraliile le-am lăsat complet în grija mamei şi, bineînţeles, totul a fost cum trebuie să fie o înmormântare. Mama se pricepe la funeralii. Alege florile care trebuie, le aranjează nemaipomenit de frumos, urna — Artie a cerut să fie incinerat — şi fotografia cu Artie pe plajă, arătând bătut de vânt şi puţin ars de soare. Toate acestea mi se par totuşi ireale. Artie

nu mai este. Înțeleg asta. Am acceptat-o, mai mult sau mai puțin. (Acceptarea din partea mea vine în valuri.) Dar funeraliile par în plus, ca și cum ar fi rezervate celor cu adevărat morți. Artie nu va fi niciodată cu adevărat mort, nu pentru mine. Și, ca dovadă vie că Artie este încă în viață, iată-le pe iubitele lui. Apar una câte una, timid la început, strecurându-se înăuntru pe rând, amestecându-se printre colegii de serviciu ai lui Artie, de la rețeaua de restaurante chinezești. Apoi încep să apară cu o mare frecvență. Se adună o mulțime, și acum stăm înghesuite în camera mortuară, unde nu se poate sta decât în picioare. Iat-o pe Marzie îmbrăcată într-un costum, cu cască de motociclistă sub braț. Este însoțită de o femeie cam de vârsta ei, cu părul lung, răvășit de vânt. Stau ținându-se de mână într-o stranã. Actrița cu părul roșu care a fost cândva călugăriță în producția *Sunetul muzicii, de la* Actors' Equity, plânge dramatic, ținându-se de spătarul scaunului. Își face apariția și fosta profesoară de algebră a lui Artie, doamna Dutton, braț la braț cu un soț încruntat mai în vârstă, domnul Dutton, presupun, cu o butonieră ruptă. Mama și fata, care, spre marea lor surpriză, s-au întâlnit în camera mea de zi, au sosit separat și se așază în părțile opuse ale încăperii. Se află aici bruneta încrezută din prima zi, așezată lângă Bill Reyer cel veșnic la capătul puterilor. Trage cu ochiul spre el pe furiș.

Springbird Melanowski. Am tot așteptat-o, dar nu s-a arătat, nici măcar să spioneze din spatele sălii. Din nu știu ce motiv, mă simt dezamăgită de ea.

Și, sunt multe femei pe care nu le recunosc — bătrâne și tinere, înalte și scunde, de diferite rase și naționalități. De fapt, ultimul rând arată ca o adunare exclusiv de femei a Națiunilor Unite. Nu am crezut niciodată că mă voi bucura să văd un furnicar de iubite ale lui Artie. Dar mă bucur. Mă bucur că ele sunt aici, fiecare oferind o anumită porție de iubire (și o

oarecare cantitate de regrete rezonabile, chiar şi vreo două cazuri de ranchiună îndreptăţită). Artie merită toate acestea, de asemenea.

Şi desigur, sunt aici iubitele lui Artie care au devenit totodată iubitele mele: Elspa, îmbrăcată cu o rochie neagră de in, lejeră, care-i dezvăluie tatuajele; Eleonor, într-o atitudine oficială potrivită momentului, deşi are ochii machiaţi, şi fiul pe care Artie şi l-a ales, John Bessom, care şi-a găsit tatăl, iar acum suferă de acea durere îngăduită pentru că l-a iubit cu adevărat pe Artie. Stă chiar alături de mine. Uneori cotul meu îl atinge pe al lui John. El este liniştit şi răbdător şi, ca fiecare dintre noi, este istovit de ce se întâmplă în acest moment. Toate aceste iubite ale mele stau lângă mama şi lângă mine, pe rândul din faţă. Dar eu ştiu şi că John aşteaptă un răspuns de un fel sau altul de la mine, un indiciu în legătură cu inima mea. Este ceea ce aştept şi eu.

Şi, apoi, mai este Rose — ea stă în poală la Elspa, cu pantofii lustruiţi, periind spinarea unei broscuţe de pluş cu o perie de plastic stil Barbie. Îmi plac mânuţele ei moi, cu gropiţe, felul în care o acoperă pe broscuţă cu mâna făcută căuş şi cum îi şopteşte uneori ceva, cum îşi cere iertare când se încurcă. Lindsay este şi ea aici. A sosit târziu şi stă în spate, de unde încearcă să-mi prindă privirea. Costumul cu fustă şi jachetă îi vine perfect, de parcă şi-a găsit în cele din urmă unul pe măsură. Pare că s-a maturizat, că a crescut chiar în înălţime, şi îmi face o mare plăcere s-o văd, de parcă văd o parte din mine pe care nu vreau s-o pierd.

Aşadar, aceasta este înmormântarea — rochii negre şi flori, şi o urnă, şi totul merge bine până când tipul care răspunde de funeralii începe să citească un elogiu stas. Are un moţ de păr în creştet, răsucit ca un corn cu scorţişoară. Vorbeşte despre a-ţi trăi viaţa din plin. Vorbeşte despre Artie,

pe care nu l-a cunoscut, dar pe care-l admiră pentru „moștenirea de dragoste pe care a lăsat-o în urma lui".

O porcărie bineînțeles. Mă uit peste umăr în spate la încăperea plină de iubite ale lui Artie și la omul de afaceri, și nimeni nu ia în serios vorbele tipului. Se uită toate piezișe la acesta și vorbesc în șoaptă între ele. Este izbitor. Artie a fost Artie. Toate au venit aici pentru ceva cinstit și adevărat.

Mama mă bate ușor pe genunchi și zâmbește cu tristețe, într-un fel care poate însemna: *Trebuie să zâmbești și tu cu tristețe, draga mea. Fă și tu cum fac eu.* Asta nu-i greșeala ei. Încearcă să mă îndrume prin lume cât poate ea de bine. Încearcă să mă îndrume prin lumea pe care o cunoaște ea. Și lumea asta mie îmi este străină.

Acesta este momentul în care John își lipește umărul de umărul meu.

— Ce ne trebuie nouă acum este un bar irlandez, spune el.

Și are bineînțeles dreptate. De ce nu m-am gândit eu la asta? Asta nu are nimic de-a face cu Artie. Nu prea.

După ce tipul de la pompe funebre își încheie monotona cuvântare, îl înghiontesc pe John.

— Invită-i pe toți la Irish Pub, șoptesc eu.

— Chiar acum? întreabă el.

Eu dau din cap, confirmând.

Problema este că nu știu cum începe un priveghi. Nu am nicio agendă de comunicat celorlalți, nicio schemă, niciun grafic, nicio prezentare în Powerpoint. Iubitele sunt aici. Nemaifiind obligate la atitudinea pioasă din camera mortuară, acum vorbesc tare, comandă băuturi, vorbesc între ele și cu proprietarul barului, și cu bărbații care se află aici ca să-și petreacă o după-amiază plăcută, urmărind un meci de baschet la televizorul atârnat de tavan.

Eu cu Eleonor, cu mama şi cu John stăm la o masă cu Rose, care desenează cu nişte creioane pe care le-a căpătat John de la chelneriţă. Elspa nu este aici. Când am sosit noi, ea şi-a amintit:

— Am uitat ceva. Trebuie să mă duc să-l iau. Puteţi avea voi grijă de Rose?

— Este totul în regulă? a întrebat Eleonor.

— În regulă, în regulă. Numai că am uitat ceva important. Nu am ştiut că ziua va lua o asemenea întorsătură, a spus ea şi a zâmbit.

Noi i-am zis să nu se grăbească, fiindcă Rose va fi în siguranţă. Şi ea a ieşit pe uşă în fugă. Am urmărit-o ca privirea, prin fereastră, cum aleargă pe stradă înspre maşină. Habar nu am ce a uitat, dar are dreptate. Ziua a luat o întorsătură neaşteptată. Funeraliile lui Artie au devenit altceva.

— Aşa mai merge, spune John. Îşi scoate haina de la costum, îşi lărgeşte nodul la cravată. Arată obosit — săptămânile acestea au fost grele pentru noi toţi — şi ciufulit — nu prea diferit de prima dată când l-am întâlnit.

Mă trezesc desenând pe una dintre foile lui Rose, luându-i creioanele. Sunt nervoasă. *Aşa mai merge.* Nu am mai fost în acest bar de când m-am întâlnit prima data cu Artie. Este exact cum mi-l amintesc: irlandez şi genul cârciumă. Îmi amintesc ce simţeam urmărindu-l cu privirea pe Artie, în noaptea aceea, cu atâţia ani în urmă, când îmi spunea povestea cu prinderea iepuraşului în acel cartier din suburbii şi, mai târziu, ce am simţit să fiu lângă el. El a fost adus pe acest pământ atât de complet dotat.

John ne-a adus un rând de băuturi. Rose are o Shirley Temple cu cireşe plutind deasupra. Ia o sorbitură.

— Mi-au intrat bulele în nas! spune ea, frecându-şi obrajii.

Nu știu de ce, dar toate au în acest moment o semnificație profundă. Rose cu bulele ei în nas sună ca un comentariu plin de sens asupra vieții — ceva optimist și delicios, și simplu.

— Cum se începe un priveghi? îl întreb pe John.

— Nu știu, spune el. Bănuiesc că cineva începe să vorbească despre ceva.

Mă uit la mama.

— Ce-i? întreabă ea.

— Tu ai întotdeauna ceva de spus, îi zic eu. De ce nu începi tu, mamă?

— Să vorbesc despre Artie? întreabă ea. Să spun ceva drăguț despre el?

— Ceva adevărat! intervine Eleonor.

— Orice, spun eu, numai să punem lucrurile în mișcare.

Mama se ridică în picioare, se duce în mijlocul barului și apoi fluieră printre dinți ca un bătrân marinar. Își ridică mâinile și toți clienții barului se întorc și se uită la ea.

— Ne-am adunat aici la un priveghi. Trebuie să spun că în principiu sunt împotriva acestui fel de a-ți exprima deschis emoțiile. Mie îmi place o înmormântare cât mai neutră. Dar mi s-a cerut să încep eu acest priveghi rostind câteva cuvinte despre Artie. (Îmi zâmbește ca și cum ar spune: Până aici a mers.) Acum, mie îmi place feminismul, desigur cu condiția să nu îmi ceară să nu port sutien. Întrebarea mea pentru voi toți este: De ce l-am iubit cu toții? Felul lui de a fi va dăinui? În societatea noastră de azi, este el genul de animal uriaș, îndrăgit, pe cale de dispariție? Va renunța generația următoare la acest nonsens pe care-l constituie specia masculină? (Aici face o pauză de parcă ar aștepta de fapt un răspuns — de la cine? De la Rose? Ea este generația următoare? După o scurtă pauză, mama continuă.) Nu sunt sigură că are vreo importanță. Iubim pe cine iubim, chiar și când urâm. Inima

face ce vrea ea, ce-i place. Şi noi l-am iubit cu toţii pe Artie, fiecare în felul ei.

Adevărul este că lui Artie i-ar fi plăcut discursul acesta.

Este plin de cuvinte înţelepte pe care mama nu le-a înşirat niciodată aşa, ca pe nişte perle într-un şirag.

Mă trezesc că plâng într-un fel în totalitate nou pentru mine.

John ridică paharul.

— Pentru Artie! strigă el.

Toţi ridică paharele şi uite aşa începe un priveghi. Iubitele spun poveşti despre Artie — una în care el este invitat la ziua de naştere a unui căţel şi poartă o pălărie ascuţită cu bordură de blană specială pentru aniversarea naşterii (Artie ar fi urât o petrecere pentru ziua de naştere a unui câine.); una în care se udă până la piele în piscina oraşului, noaptea; şi una — de la Eleonor — în care el dansează cu ea, pentru prima dată în viaţa ei. Sunt surprinsă că Eleonor a povestit această întâmplare, dar ştiu că pentru ea este chiar mai important să povestească decât să o asculte toată lumea. Şi poate că aşa stau lucrurile la priveghi — fiecare îşi spune povestea lui.

John se ridică şi spune:

— Artie Shoreman a devenit tatăl meu pe patul de moarte. Dar nimeni nu a fost vreodată mai viu decât era el în timp ce murea. (John arată frumos, obosit, dar zâmbitor. Are ochii în lacrimi, dar nu plânge.) L-am iubit din toată inima.

Elspa reapare în timp ce una dintre iubite vorbeşte despre Artie, care se prefăcea că interpretează la pian, zăngănind de fapt total lipsit de muzicalitate, dintr-un compozitor nou chipurile, pe nume Bleckstein, pentru care ar fi avut o mare admiraţie. Îmi întinde o cutie înaltă de carton care are încă nişte etichete lipite pe ea.

— Ce-i asta? șoptesc eu întrebător. Am băut deja câteva rânduri. Am obrajii îmbujorați de râs. Sunt puțin beată.

— Deschide-o! spune ea.

Obiectul din cutie este acoperit cu ziare. Scotocesc puțin și apoi scot un straniu obiect albastru. Este o sculptură — rotunjită la bază și apoi bombată, cilindrică și ușor ascuțită la vârf. Îmi ia un minut să-mi dau seama ce reprezintă.

— Este Artie, adaugă ea. O parte din el. Ai spus odată că vrei să o vezi. A trebuit să sun câteva persoane ca să-i iau urma și să le rog să mi-o trimită.

Încep să râd. Sculptura care reprezintă penisul lui Artie. Iat-o!

— Este abstractă, spun eu. Dar cred că ai prins ceva din Artie aici. Ceva esențial.

Și acest cuvânt, esența, mi se pare încă și mai amuzant decât sculptura.

Elspa începe și ea să râdă.

— Ceva esențial de-a dreptul.

Eleonor, mama și John se uită și ei.

— Ce este asta? întreabă ei.

Ridic sculptura pentru ca ei să vadă — o țin ca pe o statuetă Oscar.

— Artie, spun eu. Este Artie, abstract. Poate că asta-i cea mai bună imagine a lui.

O prind pe Elspa în brațe și o strâng la piept. Am ajuns departe împreună. Sculptura aceasta pare să spună cât de departe.

Rose își ridică și ea desenul.

— Priviți! Priviți! strigă ea.

Elspa ia desenul în mâna ei și spune:

— Și acesta-i tot abstract!

Mă uit la propriul desen. Cea mai simplă reprezentare a Elspei, şi a lui Rose, şi a mamei, şi a lui Eleonor, în concepţia mea. L-am desenat pe Artie, în uniforma de hamal la hotel, din nou — în felul în care l-a desenat John pe faţa de masă de hârtie de la restaurant — cu epoleţi şi cu o valiză. M-am desenat pe mine şi pe John.

El o ascultă pe femeia din centrul barului. Este şi ea puţin ameţită de băutură, poate că toţi suntem puţin beţi acum. Spune acolo ceva despre Artie şi că aceste priveghiuri sunt de fapt pentru cei vii.

Îmi împăturesc desenul în jumătate şi apoi din nou în jumătate şi-l bag în buzunar.

Mă uit la John. El simte şi se întoarce să se uite la mine. Îmi trag scaunul lângă al lui. Îi spun numai: „Salut!" şi-mi strecor mâna în mâna lui, care este caldă şi moale. El zâmbeşte şi mă strânge de mână.

— Salut! rosteşte el.

Asta seamănă cu un început, nu cu un sfârşit. Ştiu că-i voi da desenul cândva, în viitor — o nouă versiune a ceea ce poate fi viitorul. Mă uit în jurul mesei, la John, la mama, la Eleonor, La Elspa şi la Rose. Şi mi se pare că suntem o familie sau ceva foarte asemănător.

Nu ştiu ce voi spune când îmi va veni rândul. Am atâtea întâmplări de povestit. Dar nu ştiu dacă are cu adevărat importanţa pe care o aleg, în cele din urmă. O să spunem fiecare ce avem de spus şi o să ne petrecem această după-amiază plângând şi râzând în acelaşi timp, astfel încât să nu mai pot să deosebesc care este cea mai adevărată formă de suferinţă.

CUPRINS

Capitolul 1
Nu încerca să dai o definiţie iubirii decât dacă ai nevoie de o lecţie despre inutilitate 7

Capitolul 2
Străinii fericiţi pot scoate ce este mai rău din tine 18

Capitolul 3
Între iubire şi ură nu există o graniţă clară 25

Capitolul 4
Mama ta este o femeie cum tu nu trebuie să devii 38

Capitolul 5
O decizie greşită care-ţi schimbă viaţa în mai bine este, în cele din urmă, o decizie bună? Sau: care este diferenţa dintre o decizie bună şi o decizie proastă? Despre trei băuturi 47

Capitolul 6
Iertarea nu poartă Rolex de la reduceri 53

Capitolul 7
Speranţa bate uneori la uşă, intră în casă şi-şi lasă jos bagajul ca şi cum ar rămâne aici o vreme 60

Capitolul 8
Toată lumea vinde ceva, așa că fii propriul intermediar 63

Capitolul 9
Uneori străinul spune ce ai tu nevoie să auzi 68

Capitolul 10
Iubirea este ce face ea — dar, uneori, ea este abstractă, albastră și obscenă 74

Capitolul 11
Uneori este greu să înțelegi ce se întâmplă când ai ochii larg deschiși 81

Capitolul 12
Nu întotdeauna poți înghiți rezultatul unei probleme, dar dacă vrei să încerci, începe cu o ciocolată 92

Capitolul 13
Nu-ți lăsa soțul să aibă propriul contabil! 97

Capitolul 14
Nu trage apă pe nas! 106

Capitolul 15
Uneori, după ce ne-am lăsat în voia emoției, simțim nevoia să facem ordine 116

Capitolul 16
Când ai o problemă, este uneori recomandabil să recurgi la o mituire elegantă. 126

Capitolul 17
Trecutul este bine tolerat când e servit în porții de jumătate de oră 135

Capitolul 18
Uneori, în viață, miturile devin realitate. Fii recunoscător pentru asta! 142

Capitolul 19
Călătoria ar trebui să înceapă în inimă 153

Capitolul 20
Nu aștepta de la iubitul tău salvarea 163

Capitolul 21
Trasul cu urechea este un talent subevaluat în viață 173

Capitolul 22
Ar trebui să simțim că ne pare îngrozitor de rău pentru generația bărbaților dezorientați? 181

Capitolul 23
Dacă există o generație a bărbaților dezorientați, există și o generație a femeilor dezorientate. Faci și tu parte din ea? ... 187

Capitolul 24
Toți bărbații sunt niște ticăloși? 195

Capitolul 25
Prefăcătoria este un talent în viață 202

Capitolul 26
Într-un fel, fiecare este personaj negativ în ochii cuiva 205

Capitolul 27
Un plan e util, dacă îl realizezi 213

Capitolul 28
Mita poate fi un năravde familie 219

Capitolul 29
Stupii din suburbii sunt periculoşi. Atenţie la viespile ucigaşe! 227

Capitolul 30
Suntem cu toţii poveştile pe care le spunem şi poveştile pe care nu le spunem 237

Capitolul 31
Deosebirea dintre a ceda şi a te deschide este atât de mică, încât devine imperceptibilă 244

Capitolul 32
Visele cu ochii deschişi pot părea mai puţin reale decât visele adevărate 254

Capitolul 33
Şi, uneori, poţi să te întorci la tine întreg 264

Capitolul 34
Familia poate fi ţinută împreună printr-o serie de noduri speciale 271

Este doar începutul. Animată de o adevărată vocație de a valorifica și cele mai nefavorabile circumstanțe și de imboldul de a recicla și cele mai nocive sentimente, Lucy reușește să împingă povestea, alertă și populată de o galerie de personaje vii și complexe, spre înțelegere, compasiune și investire pozitivă.

O rescriere a mitului lui Don Juan, cu accente feministe, cu intuiții profunde în dinamica și psihologia cuplului, nu lipsită de o anumită cruzime, dar plină de umor și luciditate, romanul lui Bridget Ashley este, totodată, o carte despre mame și fiice, tați și fii, iubire și iertare și, indirect, o imagine a societății americane și a felului american de a trăi toate aceste drame, conducându-le abil spre un happy end tonic și reconfortant.

„Fiecare personaj din această carte fascinantă și plină de ironii savuroase are o perspectivă inedită asupra iubirii: despre cum ne păcălește și ne orbește, cum ne înnebunește, ne îmbată și ne întristează; despre cum nu ne putem înfrâna dăruirea și despre cum tot ea ne înnobilează viețile. Pe măsură ce Lucy și iubitele soțului ei încep să semene treptat cu o neobișnuită și frumoasă familie, m-am trezit îndrăgostită iremediabil de ele."

MARISA DE LOS SANTOS,
autoare a bestsellerurilor New York Times
Love Walked In și *Belong to me*

„Simțul ascuțit al limbii, umorul inteligent și înțelegerea îngăduitoare a ceea ce înseamnă să fii om și să fii supus greșelii, fac din acest roman o lectură cu adevărat încântătoare. *Iubitele soțului meu* este o cronică inteligentă, excentrică și plină de tandrețe a mijloacelor prin care putem ajunge să iertăm. Nu ratați ocazia acestei lecții."

JOSHILYN JACKSON,
autoarea bestsellerului *Gods in Alabama* și *Between, Georgia*

„Autoarea acestui roman surprinzător și introspectiv privește lumea cu ochi limpezi și lipsiți de obișnuitele sentimentalisme. Cu toate acestea, reușește să mângâie toate inimile frânte din jur — inclusiv pe a ei — cu o tandrețe uimitoare."

KATHERINE CENTER,
autoare a volumului *The Bright Side Disaster*

ELIXIR

CURTEA VECHE

Pentru a comanda online sau pentru lista completă a titlurilor publicate la Curtea Veche, vizitează **www.curteaveche.ro**

începi să afli

ISBN 978-606-588-388-8

9 786065 883888